Colecția Clepsidra

O. GOGA și M. STAN

cazul „SPADA”

Colecția Clepsidra

EDITURA EMINESCU

Coperta de
SERGIU DINCULESCU

o. goga şi m. stan

CAZUL „SPADA”

Colecţia Clepsidra

EDITURA EMINESCU

Bucureşti 1977

Ploaia măruntă şi rece nu mai contenea. Şiruri neîntrerupte de picuri cădeau pe parbrizul maşinii cu zgomot surd. Ştergătoarele abia pridideau să lase, pentru câteva clipe, o dâră prin care se întrezărea şoseaua.

Am aprins o ţigară şi i-am trecut-o şoferului.

— ’ţam! a mormăit luând-o cu un gest scurt.

Şi-a îndesat-o în colţul gurii şi a început să tragă din ea cu voluptate.

Mi-am aprins şi eu una. A treia de când plecasem. Căldura flăcării chibritului m-a făcut să-mi simt mâinile aproape îngheţate.

Fumul acru, uşor umed, ne-a învăluit pe dată. Fumam fără nicio plăcere, încercând să-mi limpezesc cât de cât gândurile. Poate o discuţie mi-ar fi făcut bine, dar plutonierul Vasile Nădrău, şoferul, era cunoscut drept un om taciturn, aproape ursuz. Aşa că am tăcut tot timpul, acceptând hurducăturile drumului şi umezeala acestui început de toamnă timpurie.

Eram trimis, în cea mai mare grabă, la Raionul de securitate P., în urma unui telefon al căpitanului Vlăduţescu. Nu mi se spusese mare lucru despre motivul urgenţei. Căpitanul Alexiu, şeful meu, coborând scările câte două, o dată, m-a informat că este în legătură cu cazul „Spada”.

— Du-te! Te-aşteaptă oamenii acolo!...

Scăpată din îmbrăţişarea muntelui, şoseaua s-a aşternut domol, coborând lin spre oraş. Se-nserase, şi luminile becurilor de pe stâlpii rari răzbăteau palide prin atmosfera lăptoasă. Maşina a virat la

dreapta, pe o străduţă puţin luminată, cu case afumate.

— E mai scurt pe-aici! mi-a anticipat plutonierul întrebarea.

Încă un viraj şi apoi încă unul, şi maşina a oprit brusc în faţa sediului organului de securitate. O clădire veche, construcţie specifică anilor ’30, ascunsă de pomi. Poarta era închisă. Am sunat. Subofiţerul de serviciu, după ce s-a uitat atent la legitimaţie, mi-a deschis şi m-a salutat, spunându-mi:

— Tovarăşul căpitan vă aşteaptă!

Am parcurs aproape în fugă cei câţiva metri pe aleea îngustă de beton şi am pătruns într-un vestibul, urcând scările până la etajul întâi. Prin uşa capitonată vocile celor dinăuntru răzbăteau ca un murmur surd. Am ciocănit încă o dată, de data aceasta mai tare. Şi apoi am deschis uşor uşa. Căpitanul Vlăduțescu m-a zărit primul, se ridică de la birou şi mă îndemnă:

— Hai, intră, Avrămuț! Tocmai discutam cu tovarăşii despre problema... dar mai bine ia întâi loc. O cafea?

— Ştiţi, eu...

— Lasă, şi nouă ne-ar prinde bine câte o cafea...

Cafelele aburinde şi-au răspândit pe dată aroma în încăpere. Atmosfera s-a destins pentru o clipă.

— Cum ai călătorit? m-a întrebat locotenentul Axinte, zâmbindu-mi cald.

— Aşa, ca de obicei!

Mi-am sorbit zorit cafeaua, aproape frigându-mi buzele. Eram nerăbdător să aflu cât mai repede totul, tocmai pentru că fusesem trimis aşa de urgent aici. În ochii celorlalţi tovarăşi din încăpere puteam citi interesul pentru cele discutate până atunci.

Câteva clipe, fiecare se cufundase în gânduri. Vlăduțescu îşi bea cafeaua cu înghiţituri mari, aproape lacom, fără să-şi dezlipească ochii din hârtiile pe care le frunzărea. După un timp, puse ceaşca deoparte şi-şi ridică privirile, spre noi.

— Să reluăm, deci! Iată, Avrămuţ, despre ce este vorba. Şeful postului de miliţie din comuna Frăsineni ne-a raportat astăzi dimineaţă că la cimitirul local, deshumându-se unul din morminte, în locul rămăşiţelor pământeşti s-au găsit nişte pietre. Nu era în sicriu nici urmă de oseminte omeneşti. Mormântul ar fi aparţinut, aşa cum abia se mai poate citi pe cruce, unui oarecare Ştefan Nenciulescu, decedat în 1945. Axinte s-a deplasat la faţa locului, împreună cu tovarăşii de la miliţie, şi a văzut cu ochii lui totul. Dar... mai bine să-l ascultăm pe Axinte.

Axinte a tuşit puţin încurcat, şi-a trecut palma peste faţa, încercând să alunge oboseala ce se desena uşor pe chipul său tânăr...

— Când am ajuns la Frăsineni, vestea se răspândise deja, cimitirul era plin de oameni. A trebuit mai întâi să-i convingem că trebuie să ne lase să ne putem apuca de treabă.

Şeful postului de miliţie luase măsurile necesare pentru asigurarea pazei „rămăşiţelor" găsite. Le-am cercetat sumar, dar nu am găsit nimic relevant. Au trecut apoi la acţiune specialiştii de la serviciul criminalistic, dar, cum era de aşteptat, nu au reuşit să scoată „ceva" de la ele. În faţa acestei situaţii, am început să ne îndreptăm atenţia spre aşa-zisul mort al cărui nume fusese scris pe cruce. Şeful postului de miliţie, precum şi preşedintele Sfatului popular comunal ne-au comunicat, nu după prea mult timp, că în registrul de decese nu figurează în tot anul 1945 nicio înregistrare cu numele Nenciulescu. Ba, mai mult chiar: ni s-a precizat că nu-şi aminteau să fi existat în comună un locuitor cu numele acesta. Am verificat totuşi din nou, nu numai pe anul 1945, ci pe întreaga perioadă 1940—1946. Nici de astă dată nu am găsit nimic. Am cerut celor de la Sfat să verifice în arhivă autorizaţia de înmormântare. Rezultatul încă nu l-am primit, deoarece o parte din documente
s-au înaintat la Regiune. Cel care fusese primar în perioada

respectivă a murit acum un an, iar notarul, după moartea soţiei, a plecat la fiul său, undeva în jurul Bacăului. „Fantoma” acestui Nenciulescu parcă a picat din cer.

Am stat de vorbă şi cu preotul. Cu cel nou, pentru că cel dinaintea lui s-a retras o dată cu nemţii. Din nou nimic. Peste tot pe unde am întrebat, numai ridicări din umeri sau zâmbete neîncrezătoare. Am reuşit totuşi să dau de capătul unui „fir”. Deocamdată nu ne duce prea departe, dar nu putem să-l neglijăm. Paracliserul, un bătrân posac, de la care aproape că a trebuit să smulg fiecare cuvânt, mi-a spus că pomenile pentru acest „mort” le făceau „ai lui Gogoaşă”. Mai apoi am aflat că „ai lui Gogoaşă” erau familia Frâncu. Iordan Frâncu, vărul după mamă al lui Ovidiu Tudorancea, fostul moşier, germanofil convins.

Axinte s-a oprit o clipă. M-a privit adânc în ochi. Ştia că pentru mine acest nume însemna zile şi nopţi de căutări. Şi, fără să vreau, la auzul acestui nume am tresărit. L-am lăsat însă să continue.

— M-am interesat, a reluat el, dacă respectivii mai sunt în comună. Nici vorbă! În anul următor au vândut totul şi au plecat. Vecinii abia îşi mai amintesc de ei. Tot ce am putut afla este că s-au mutat prin sudul ţării. Atât ştim până la această oră...

Jenat parcă, la gândul că nu-mi poate spune mai mult, Axinte a răsfoit filele carneţelului. Şi-a aprins apoi o ţigară, trăgând adânc fumul în piept, cu o senzaţie de uşurare.

Îl cunoşteam bine pe Valeriu Axinte. Eram chiar prieteni. Anii de şcoală militară, încercările prin care trecusem împreună în câteva situaţii destul de complicate, poate şi vârsta, ne apropiaseră. Ştiam că fiecare cuvânt al lui fusese bine cântărit, fiecare „amănunt” — atent analizat, şi de aceea abia aşteptam să mă sfătuiesc cu el, să putem sta de vorbă pe îndelete.

Tăcerea s-a lăsat din nou grea, plină de sensuri. Căpitanul Vlăduţescu ni se adresă, privindu-ne uşor încruntat:

— Ce concluzii credeţi că putem desprinde? Te-aş ruga să continui, Morarule...

Locotenentul-major Moraru s-a foit în scaun, şi-a mişcat brusc capul către stânga, gest bine cunoscut de noi toţi, care-i trăda nervozitatea, şi — cu un glas răsunător, foarte sigur — a început:

— Aşa cum vă raportam, eu cred că ne aflăm în faţa unui caz tipic de încercare a ascunderii unei identităţi, sau mai bine zis de pierdere a urmelor. Trebuie să aflăm, înainte de toate, dacă acest Ştefan Nenciulescu a existat în realitate şi ce anume i-au determinat pe el şi pe complicii săi să însceneze o înmormântare. Cred că este necesar să pornim de la „ai lui Gogoaşă”. Ei ne pot aduce o rază de lumină; pentru că nu se poate ca la vremea respectivă să nu fi ştiut foarte bine ce fac. Cu siguranţă că tocmai de aceea s-au mutat din comună, nelăsând nicio posibilitate de a fi găsiţi.

Pe măsură ce vorbea, Moraru încerca să-şi susţină argumentele cu gesturi tot mai largi. Fără să vreau, am pierdut şirul celor spuse de el. Gândurile îmi zburau la grămada aceea de pietre din rămăşiţele sicriului şi în faţa ochilor îmi juca chipul lui Ovidiu Tudorancea. Deşi nu-l văzusem niciodată în carne şi oase, privisem de nenumărate ori fotografia lui aflată la dosar, încât fiecare cută a feţei individului mi se întipărise în memorie. Mai mult: era în expresia acestui Tudorancea ceva care nu putea fi uitat. Nu atât aroganţa brutală a celui obişnuit să nu ţină seama decât de propriile interese, cât ura, dispreţul ce i se citeau în ochi. Dar ceea ce mă determinase să mă gândesc mereu la acest individ erau faptele sale. Membru al unui partid de extrema dreapta, îşi afirmase „crezul politic” cu pistolul. Îşi semănase astfel drumul cu destule victime. Cei de-o teapă cu el îl priveau ca pe-un erou. După război, de teamă că va fi chemat să dea socoteală, se ascunsese. Dar, cum nu putea privi cu ochi buni viaţa nouă, ieşea la drum şi muşca. El şi vreo câţiva la fel ca el şi-au pus în gând să se răfuiască cu cel care, trimis de partid, încerca să

înjghebeze o fermă de stat pe locul fostei moşii a lui Tudorancea. Într-o seară l-au căutat. Omul nu era acasă. L-au aşteptat. L-au torturat. Apoi, sub ochii lui, i-au împuşcat pe rând, copiii şi soţia. Pe el l-au lăsat ultimul. Spre dimineaţă au plecat, după ce au dat foc casei victimelor, ca să nu mai rămână nicio urmă. Dar pe Tudorancea îl recunoscuse unul dintre foştii clăcaşi de pe moşia lui. De câte ori auzeam numele de Tudorancea, îmi aduceam aminte de toate cele întâmplate şi gândul că ar putea să curme din nou alte vieţi nevinovate mă îngrozea...

„Oare să existe într-adevăr o legătură?” Întrebarea mă frământa. Auzeam când şi când frânturi de discuţie: „să cercetăm”, „cineva să meargă acolo”, „aş propune”, dar nu ascultam prea atent. Nu puteam. Eram mult prea şocat de noutatea aflată ca să mă mai pot concentra. În cele din urmă, Moraru s-a aşezat pe scaun.

— Eu gândesc, tovarăşe căpitan, spuse locotenentul Voica luând o ţinută ostăşească, să vedem dacă în spatele acestei „afaceri” nu se ascunde o crimă.

— Ce crimă, măi Voica? a zâmbit subţire Moraru. Că tocmai „mortul” lipseşte...

Remarca lui Moraru aduse o undă de veselie.

— V-aş ruga să nu mă întrerupeţi. Să vă explic de ce am afirmat acest lucru. Se poate foarte bine ca omul să fi fost omorât în cine ştie ce împrejurare, şi pentru a se ascunde urmele, s-a înscenat această înmormântare.

— Dar, după cum ştii, fu întrerupt din nou, dar de data asta de către Vlăduţescu, acest Ştefan Nenciulescu nu este, în sfârşit, nu a fost nici îngropat şi nu figurează nici printre locuitorii comunei!

— Da, tovarăşe căpitan, dar nu se poate să fi venit aşa, din cer. Nişte urme, chiar dacă până acum nu am reuşit să le găsim, trebuie să existe şi să conducă undeva.

— Care „urme”, Voica? îl iscodi Axinte.

— Tocmai aici e socoteala. Vă propun, în acest sens, să supunem pietrele găsite în sicriu la o analiză geologică. Structura lor ne-ar putea ajuta să localizăm, cât de cât, zona de unde provin!

Toţi îl priviră cu interes. Voica se aşeză răsuflând uşurat.

— Cred că ai dreptate, spuse Vlăduțescu şi însemnă ceva în carnet.

— Dumneata, Avrămuţ, ce părere ai?

— Pentru mine, deosebit de important este faptul că putem, măcar deductiv, face o legătură între „mort” şi Ovidiu Tudorancea. De aceea, eu socotesc că ar trebui să pornim din comuna Frăsineni, să vedem ce mai putem afla discutând cu oamenii de acolo, luând în seamă fiecare amănunt. V-aş propune să nu scăpăm din vedere nici familia Frâncu.

Căpitanul Vlăduțescu se uită scrutător; aveam însă senzaţia că privirile treceau prin mine ca printr-un geam, ghicindu-mi fiecare gând.

— Perfect! Iată ce am hotărât: Dumneata., Avrămuţ, şi Axinte plecaţi dimineaţă la Frăsineni. Aştept un telefon de la voi poimâine, la ora 9. În raport de situaţie, vom hotărî dacă veţi mai sta sau nu acolo. Dumneata, Morarule, ia legătura cu direcţiile regionale de securitate Constanţa, Bucureşti şi Piteşti şi interesează-te dacă există ceva informaţii referitoare la cei stabiliţi în zonă în ultimii ani. Dumneata, Voica, duci câteva din acele pietre la analiză, la laboratorul geologic. Ţi le vor trimite Axinte şi Avram prin şoferul de pe maşina de serviciu. Nu te dezlipeşti de ele până nu ai un răspuns sigur. Deocamdată atât. Următoarea şedinţă — poimâine, la ora 20. Aici. Întrebări? Vă doresc tuturor noapte bună!

— Să trăiţi!

Am plecat împreună cu Valeriu. Mă invitase să dorm la el şi acceptasem cu plăcere, nu numai la gândul că era mult mai comod decât pe sofaua din camera ofiţerului de serviciu de la Raion, ci şi

pentru că aş fi vrut să continuăm discuţia. Un timp am mers în tăcere, fiecare cu propriile-i gânduri, poate şi fiindcă ne grăbeam să ajungem acasă.

Valeriu locuia la o familie de mineri. O familie năpăstuită. Îl îndrăgiseră şi îl socoteau ca pe copilul lor. Feciorii lor, trei la număr, muriseră; cel mai mare într-un accident de mină, mezinul în război, iar mijlociul de silicoză. Acum, îi mărturisiseră o dată bătrânii, rămaşi singuri, erau bucuroşi că Valeriu le aduce o undă de veselie în casă.

Fereastra bucătăriei era luminată. Am ciocănit la uşă şi, după ce ne-am scuturat de apă, am intrat.

— Sărut mâna, tuşă Fira. Bucuroasă de oaspeţi?

— Bine aţi venit, feciori! Ce mai faci mătăluţă, Avrămuţ puiule? Demult n-ai mai fost pe la noi... Maică, dar mai lăsaţi-o păcatelor de muncă, că prea sunteţi tineri! Mă duc să-l scol şi pe Vasile să vă vadă.

Bătrâna ieşi, lăsând deschisă uşa care da către casă. M-am aşezat pe laviţă. Căldura bucătăriei ne cuprinse, învăluitoare. Mă simţeam bine la ei. Încercam aceeaşi senzaţie de tihnă ca şi atunci când eram împreună cu ai mei şi de care mă bucurasem atât de puţin. Plecasem de mic de-acasă. Eram mulţi, şi puţinii bani pe care-i aducea tata abia acopereau o parte din datoriile, ce se lăţeau lună de lună, o dată cu găurile din bocancii mei. Într-o seară, tata mi-a spus: „Băiatule, de mâine mergi cu mine la schelă! Se va găsi ceva de muncă şi pentru tine. Am tot încercat, dar nu se mai poate; vezi şi tu că nu ne-ajungem cu de nici unele... Trebuie!" Îmi spusese toate acestea dintr-o răsuflare, de parcă le învăţase pe dinafară. Ştia că aş fi vrut să merg mai departe la şcoală şi-l durea că nu are cum să mă ajute să-mi văd de carte. Mama îşi făcea de lucru, aplecată peste cămaşa pe care o cârpea. Cred că-şi spunea că sunt prea mic, că să mă lase să-mi continui şcoala, că n-ar trebui să încep aşa de timpuriu cu munca şi

greutăţile. I-am ghicit aceste gânduri în fulgerarea de-o clipă a ochilor împăienjeniţi de lacrimi. De-atunci, am plecat în fiecare dimineaţă, crescând o dată cu drumurile, cu grijile, împlinindu-mă ca bărbat din răcoarea zorilor nedormite. Tot mai rare mi-au fost popasurile pe acasă, deşi momentele petrecute lângă ai mei îmi dădeau un sentiment de linişte, de siguranţă. Poate şi de aceea mă simţeam atât de bine, de ocrotit în casa acestor bătrâni.

Cu ochii uşor aburiţi de somn, nea Vasile a intrat zâmbind cu toată faţa.

— Sara bună, măi flăcăi! Hai să ciocnim un păhăruţ de pălincă; îi doctorie curată, nu alta. Apoi... la umezeala asta e nevoie. Nea Vasile a ridicat paharul, a închinat în sănătatea noastră şi l-a sorbit cu plăcere. Şi-a şters după aceea colţurile gurii cu dosul palmei. Dar pune ceva pe masă, muieruţă, că doar suntem şi noi o casă de gospodari. Nu vezi că feciorii iştea sunt flămânzi, bată-i norocul?!

Bătrână aşternuse faţa de masă curată, cu înflorituri alese, ţinută deoparte, pentru oaspeţi. Ne puse în faţă, fiecăruia, câte-o farfurie plină cu sarmale aburinde.

— Mămăliguţa s-a cam răcit... se scuză ea.

Am mâncat în tăcere. Apoi am aprins câte-o ţigară şi am sporovăit, în voie, vrute şi nevrute până târziu. Ne-am dus să ne culcăm, rugând-o pe bătrână să ne scoale cât mai de dimineaţă.

Maşina a oprit în faţa postului de miliţie. Clădirea mică era proaspăt văruită. Câţiva stropi de var se mai ghiceau pe dalele de ciment ce o înconjurau. Alături se afla sediul Sfatului comunal. Prin geamul uneia dintre ferestre, pe lângă perdelele trase, am zărit fulgerarea unor plete blonde.

— Nici n-ai venit bine, Eugene, şi ai şi stârnit pasiuni, îmi spuse peste umăr Axinte.

— Ba eu cred că pe-aici ţi-ai „desfăşurat” tu investigaţiile ieri.

Te-aştepta cumva? i-am replicat zâmbind.

Am ciocănit la uşă, apăsând pe clanţă. Era încuiată. Tocmai ne întorceam către poartă, când din clădirea primăriei a ieşit într-o fugă o fată subţirică, ce purta pe umeri un pardesiu roşu. Aceleaşi plete blonde pe care le văzuserăm acolo la fereastră, lângă perdea...

— Să ştiţi că tovarăşul plutonier o plecat cu ajutorul, la cimitir. O spus că dacă-l caută cineva, fie să-i dau cumva de veste, sau să se ducă după dânsul...

O priveam amândoi sorbind lumina ochilor ei albaştri. Nu i-am răspuns, poate şi pentru că voiam să nu plece prea curând.

— ...dacă voiţi, eu vă pot duce până acolo.

— Cu dragă inimă! zise Axinte.

Fata mi-a aruncat o căutătură scurtă, umbrită de genele lungi, întoarse, care se zbătură pentru o clipă. I-am urmat.

— Nu-i prea departe. Ş-apoi, spuse adresându-se lui Axinte, pe dumneavoastră v-am văzut şi ieri. Pe dumneavoastră însă nu vă cunosc — şi mă privi din nou.

Nu i-am răspuns.

— Ştiţi, a continuat ea, de când cu comedia asta se duc toţi din sat la cimitir ca la Sfântul mormânt. Ba azi au venit şi din Şoimuş vreo câţiva.

— Mata eşti de-aici, din Frăsineni, nu?... Frumoase locuri!

— Da! Aici sunt toţi ai noştri. Nici n-aş vrea să plec vreodată din satul meu. Unii şi-au încărcat ce-au avut şi s-au dus. Nu prea înţeleg ce-or căuta în altă parte...

— Au plecat mulţi?

— Aş! Vreo câteva familii!

— Şi-ai lui Gogoaşă?

Mirată, se opri şi mă sfredeli cu privirea.

— Dar de unde ştiţi de-ai lui Gogoaşă?

Am zâmbit fără să-i răspund. Şi-a plecat ochii şi a continuat

drumul la fel de vioaie.

— Da ce să vă mai întreb?... Eu tot nu i-am înţeles. Şi-apoi, Toni mi-a spus că nu o să uite niciodată satul nostru.

Şi-a îndreptat privirea către dealurile dimprejurul satului, pătate de ruginile toamnei.

— Cine-i Toni? am întrebat-o.

— Fata cea mai mică a lui Gogoaşă. Îşi însoţi vorbele cu un gest scurt al mâinilor care parcă ar fi vrut să însemne „Na, pe asta n-o mai ştii!" Am fost colege de şcoală, deşi era cu un an mai mare ca mine. Am stat amândouă la aceeaşi gazdă în oraş. Chiar după ce s-au mutat ai ei, am mai rămas un an împreună, până a terminat cursurile gimnaziului.

N-am mai întrebat nimic. Privirea mea a întâlnit-o pe a lui Axinte peste pletele blonde. Poate fiecare dintre noi o căuta pe cea a fetei. Drumul printre gardurile de nuiele împletite a cotit brusc, şi pe coastă în sus se vedeau deja câţiva curioşi discutând.

Crucile, cele mai multe înnegrite de vreme, se desenau pe verdele ud al ierbii. Nu mai intrasem demult într-un cimitir, dar mi se părea foarte straniu ca atmosfera de linişte specifică acestor locuri care îndeamnă la reculegere să fie tulburată de oamenii adunaţi în grupuri, vorbind cu aprindere, fără să ia în seamă mormintele din jur sau pe cele câteva bătrâne care, aplecate, îngrijeau candelele agăţate de cruci. Mulţi dintre ei fumau nepăsători.

Fata a tăcut dintr-odată. Obrajii i s-au împurpurat din nou când şi-a luat rămas bun. A plecat către sat la fel de veselă.

Dintre săteni s-a desprins plutonierul Hontar, şeful de post, şi s-a apropiat de noi, trăgându-şi la spate cu mişcări încete, cutele vestonului. Carabina îi atârnă de cureaua prea mult slăbită, pe umărul stâng.

— 'Trăiţi, toa'lent!

S-a adresat lui Axinte. Pe mine m-a măsurat şi a înclinat uşor

capul, în semn de salut.

Priveam oamenii peste umărul şefului de post. Când ne văzură, cei mai mulţi se apropiară încet. Unul dintre săteni, un om zdravăn, ai cărui umeri parcă nici nu încăpeau în sumanul din dimie, sfichiuia aerul cu biciuşca. Era în mişcarea lui un neastâmpăr, o nervozitate abia stăpânită. Se ghicea acest lucru şi din privirea rece, tăioasă, dură. Lângă el, un altul, scund, îndesat, pe cap cu o căciulă mare, de miel ţuguiată, îl înghiontea când şi când. Gestul părea ca o mustrare surdă, de care celălalt nu prea lua seama. I-am privit mai atent. Am căutat în jur, să văd căruţa sau şareta cu care veniseră. Nu se zărea nimic. „Atunci, ce-i cu biciuşca? Sunt oare din satul Frăsineni, sau din altă parte? De ce îmi reţin atenţia? Va trebui să văd ce-i cu ei, parcă sunt prea interesaţi...”

Plutonierul, simţindu-mi privirea spre umărul lui, şi-a tras repede carabina într-o poziţie nu tocmai reglementară. Axinte ne-a prezentat.

— Vă rog, veniţi să vedeţi minunea! mi s-a adresat de data aceasta mie, plutonierul.

Mi-am tăiat drum printre oameni. Căutăturile lor curioase parcă se lipeau de noi. Groapa săpată în ajun arăta ca o rană proaspătă pe tăpşanul cimitirului. Alături — pietrele. Să fi cântărit vreo 70—80 de kilograme. Axinte s-a aplecat spre şeful de post şi i-a şoptit ce trebuia să facă. Nu după mult timp, ajutorul a adus un sac. L-a scuturat bine, şi în iarbă s-au rostogolit câteva grăunţe. A început să ia pietre şi le-a vârât grăbit în sac. Când a ajuns la jumătate, l-a legat bine la gură cu o sfoară şi a plecat cu el în spate către postul de miliţie, unde îl aştepta şoferul.

Oamenii, aşezaţi în cerc în jurul nostru, se uitau întrebători.

— Ce crezi mata, că piatra are glas...? şi-a repezit vorbele săteanul cel înalt, zâmbind acru.

Şi-a ferit ochii când l-am privit şi a izbucnit într-un râs forţat,

înciudat de propria-i ieşire, strecurându-se în spatele celorlalţi.

— ...Groapa a fost săpată pentru o bătrână, începu plutonierul. Aşa am dat peste pietroaiele astea... Ce ziceţi, ar putea s-o îngroape aici?

— Cred că nu! Mai bine cereţi celor de la Sfat să-i repartizeze un alt loc de veci. Mâine, dacă nu o să primiţi alt ordin, puneţi să o astupe, i-am răspuns, şi am plecat împreună spre sat.

În faţa Sfatului ne-am despărţit. Axinte s-a dus cu şeful de post la casa unde locuise Frâncu şi ai lui. Speram totuşi că vom găsi ceva care să ne ajute să le dăm de urmă. Eu am intrat, vroiam să mai stau de vorbă cu fata cea blondă,

— Îmi pare bine că aţi venit... Ştiam eu că o să mai daţi pe-aici...

— Şi eu mă bucur. Mă numesc Eugen Avrămuţ. Dacă nu te supără, îmi poţi spune Eugen.

Mi-a întins mâna şi, zâmbind, s-a prezentat:

— Lavinia Olah. Ai mei îmi zic Ina.

Am agăţat fulgarinul în cuier, am tras scaunul în faţa biroului, şi mi-am aprins o ţigară.

— N-ai vrea să-mi mai vorbeşti despre Toni? am reluat discuţia.

Fata s-a uitat puţin mirată la mine, dar, după un moment de gândire, s-a hotărât totuşi să vorbească.

— Dacă vă interesează aşa de mult, mi s-a adresat cu o uşoară undă de reproş, vă spun. Era o fată tare bună şi frumoasă. Ţineam mult una la alta. De aceea eram mereu nedespărţite şi toţi ne spuneau că suntem ca două surori...

— De ce spui „era”?

— Nici eu nu ştiu! Poate fiindcă nu mi-a scris de atâta vreme. De fapt nici pe altă cale nu am primit veşti de la ea... Parcă toate au fost ca într-o poveste, şi toate poveştile încep cu... era o dată... Dacă mă gândesc bine, nu mi-a scris decât o singură scrisoare..., la câteva săptămâni după ce am terminat şcoala... Cred că o mai am... Dacă

vrei, am s-o caut... Ne plăcea să stăm împreună. Ai ei însă, fiind cei mai înstăriţi din sat, nu prea aveau ochi să ne vadă împreună. Dar ea nu se simţea în largul ei acasă şi, pe cât îi era posibil, chiar îi evita. Cu firea ei veselă, zglobie, era pusă mereu pe ghiduşii; tata îi spunea adesea, când o vedea: „Măi Scânteioară, ai să dai foc într-o zi la sat!" Şi ea se veselea foarte tare... Tatăl ei, în schimb, din puţinul pe care l-am putut afla de la Toni, era un om ursuz, oricând pus pe arţag, cu inima veşnic cătrănită, ca un ghem de iască. Toţi îl ocoleau. Mamă-sa, săraca, trăise o viaţă grea cu el şi nici ceilalţi copii nu prea se legaseră de casă. Poate şi de aceea s-au răsfirat cu toţii în lume... Mi-amintesc că în ultimul an de şcoală, după ce se mutaseră din sat ai ei, fata veselă de altădată a devenit dintr-odată tristă. N-o mai vedeai râzând decât arar, stătea retrasă, iar seara o surprindeam plângând pe înfundate. Chiar şi gazda la care stăteam observase. Am întrebat-o care-i cauza, să nu crezi că n-am întrebat-o. Nu mi-a răspuns. Nu mă puteam obişnui cu ea aşa, şi am căutat s-o ajut, dar din Toni cea de odinioară nu rămăsese decât o amintire... Într-o seară a vrut parcă să-mi spună ceva, dar s-a răzgândit. A izbucnit în plâns şi n-a mai scos o vorbă. În ziua în care am luat vacanţă, am crezut că o să putem sta liniştite de vorbă, ca înaintea despărţirii. Dar a venit tatăl ei. A supravegheat-o, mut şi încruntat, până a strâns totul. Aproape că mi-era frică şi mie de el. La plecare, am întrebat aşa, într-o doară: „Să-ţi scriu, Toni?" Ea a dat să răspundă. Taică-său mi-a tăiat-o: „Mai slăbeşte-o cu scrisul, că de-acum aveţi destulă treabă". Şi-au plecat.

S-a oprit. Tăcerea s-a lăsat grea.

— Poate ai să te întrebi, a reluat după un timp Lavinia, de ce îţi povestesc toate acestea... Sinceră să fiu, nici eu nu ştiu ce m-a apucat, dar dintr-odată s-au stârnit atâtea amintiri... Povestindu-ţi-le, am un sentiment de uşurare. Poate că într-un fel o ajut... poate că tu... cine ştie... Oricum, nu cred că mă-nşel în privinţa ta, deschizându-mi

sufletul.

O undă de tristeţe i-a trecut pe chip şi parcă umbre şi-au scuturat aripa în încăpem

— Şi chiar n-ai putut să afli unde se mutaseră? am încercat să o fac din nou să vorbească. Nu primea de-acasă scrisori sau bani?

— Am întrebat-o, dar..., şovăi Lavinia căutându-şi parcă vorbele... dar Toni îşi pierduse voioşia de la început, nici ea nu ştia prea bine unde stau ai ei... Au locuit un timp la o rudă, în Bucureşti. Până-n vară, dacă-mi amintesc eu bine, a primit, ştiu şi eu, nişte scrisori de la părinţi şi un mandat poştal. Toate purtau ştampila poştei din Bucureşti.

— Şi scrisoarea pe care ţi-a scris-o?...

— Uite că nu mai ştiu de unde anume mi-a trimis-o. Cam asta-i tot... Când pleci?

— Astăzi, poate...

— Atunci, am să încerc să-ţi aduc scrisoarea aceea...

Am ieşit şi eu. Am luat-o pe cărarea ce trecea printre gardul de boscheţi, spre postul de miliţie. Axinte nu sosise încă, aşa că am ieşit în uliţă. Tocmai atunci îl zării că apare dinspre capătul satului.

— Nimic! mi-a zis el. Când au plecat, ceea ce n-au putut lua au pus pe foc. Aş zice că a fost o „retragere” metodică. Cei care stau acum în casă, ai lui Berghian, şi-au amintit că „mortul” ăsta a fost adus cu un autocamion militar. Am stat din nou de vorbă cu paracliserul. De data aceasta mi-a spus mai multe, şi-a dezlegat limba. Şi-a reamintit că era imediat după terminarea războiului, cam pe vremea cireşelor, şi a făcut pomană mare. Au vorbit toţi în sat despre bucatele gătite, căci atunci, după război, mulţi nu prea mâncau pe săturate. Mi-a mai spus că sicriul era sigilat, şi ai lui Francu au povestit tuturor că ar fi un văr care a murit pe front de o boală grea, şi că medicii le-au interzis să-l desfacă, Toţi ai lui Gogoaşă au plâns şi s-au zbătut, ca după cineva drag. Ba foarte mulţi

s-au şi mirat când l-au văzut şi pe Frâncu plângând. Îi mergea vorba că mai curând scoţi zer dintr-o piatră decât un suspin de la el. I-a săpat groapa cu grijă şi n-a vrut să primească ajutorul nimănui. După înmormântare a făcut câteva pomeni, dar parcă prea repede l-a uitat pe mort. Era de mirare cât de uşor îi trecuse „durerea”... încheie Axinte, în felul său domol.

Se mai încălzise, şi satul devenise mai vesel. Trecuse de amiază, aşa că am plecat cu Axinte să mâncăm la birtul din comună. Câteva felii de salam au fost prânzul nostru pe ziua aceea. Ne-am întors grăbiţi la Sfat şi ne-am apucat, alături de secretarul Sfatului, să căutăm autorizaţia de înmormântare.

— Ce-ar fi să te duci să vezi dacă în scriptele bisericii nu se află notat ceva în legătură cu „mortul”? îmi sugeră Axinte. Eu am stat de vorbă cu preotul, dar nu m-am uitat prin registre.

Am plecat fără întârziere. Pe drum către biserică, i-am văzut din nou pe cei doi săteni care îmi reţinuseră atenţia la cimitir. Erau într-un docar. Cel voinic ţinea hăţurile şi sfichiuia, parcă în duşmănie, spinările cailor. Se vedea că-i nemulţumit de ceva. Vorbeau în şoaptă, iar când au dat cu ochii de mine m-au privit cam ponciş, aproape duşmănos. Nu ştiam de ce, dar oamenii aceia îmi stăteau parcă în drum. „Trebuie să văd ce-i cu ei”, mi-am repetat şi de astă dată, zorind paşii. Regretam că nu-i cerusem şefului de post să-i legitimeze. „Iar am făcut-o fiartă. De câte ori nu ţi-am spus, Eugene, că nu trebuie să scapi din vedere nimic?!” mă mustram înciudat.

Am intrat în curtea bisericii. Preotul, care probabil mă văzuse pe fereastră, mi-a ieşit în cale. I-am explicat pentru ce venisem.

— Să vedem! Poftiţi. Vă aduc imediat registrele. Avea vorba mieroasă, dar mă privea când şi când sfredelitor, vrând parcă să-mi soarbă gândurile..

Am studiat atent registrul. Nu figura niciun Ştefan Nenciulescu.

— Eu i-am mai spus şi colegului dumneavoastră că celălalt preot a oficiat înhumarea... încerca o explicaţie preotul.

— S-a mai interesat cineva?

— Păi, colegul, cum vă spuneam.

— Altcineva? Am în vedere pe cineva din sat, sau de prin împrejurimi...

— N-a întrebat nimeni... de ce să întrebe, că doar... nu era mortul nimănui...

Aşa, ca într-o doară l-am împuns cu vorba:

— Dar cei doi... cei doi cu docarul nu erau de-aici?

Preotul s-a fâstâcit, s-a foit în loc, în căutarea unui obiect pe ce să se aşeze şi, tuşind sec, îngăimă abia auzit,

— Uitasem de ei... Nici nu le-am dat importanţă... Şi-apoi, tovarăşii — cât de nefiresc a sunat acest cuvânt în gura popii! — nu m-au întrebat despre cazul cu mortul, ci despre fostul preot: dacă am primit vreo ştire de la el... dacă mai ştiu ceva...

— Şi care-i adevărul? Aţi primit vreo veste?

Din nou aceeaşi ezitare. Aveam impresia că-i este frică, că-mi ascunde ceva, şi fără a aştepta să-mi răspundă l-am întrebat din nou, fără a-i lăsa răgazul să se gândească prea mult.

— De mult timp?

A răsuflat adânc, ca atunci când pui jos o greutate din spate, şi-a ridicat privirea şi m-a invitat cu un gest larg să intru în casă. Ne-am aşezat lângă o masă plină cu tot felul de cărţi bisericeşti. Eram destul de nerăbdător să aflu ce-mi va spune, dar m-am stăpânit şi
l-am lăsat să înceapă să vorbească.

— Nu l-am înţeles niciodată pe acest preot dinaintea mea. Nu numai de ce a fugit cu nemţii... sau că, aşa cum se zvoneşte, fiica lui s-ar fi măritat cu un ofiţer german — nu ştiu aceasta decât din auzite —, dar şi din ce cauză şi-a părăsit toată averea. Vedeţi, nu era tocmai sărac, or să pleci lăsând totul de izbelişte... M-am întrebat de multe

ori ce l-o fi determinat. Trebuie să fi avut un motiv foarte serios de a luat această hotărâre. De aceea, am încercat să aflu câte ceva în legătură cu asta umblând prin hârtiile lui. Aveţi aici, dacă vreţi — şi-mi arătă un scrin cu incrustaţii de sidef —, secretairul său, şi vă puteţi face o impresie. Sunt multe acte. Cele mai multe de vânzare. Avea omul niscaiva locuri, terenuri bune pentru lucrat, dar de prin ’43 a început să le vândă. Tot în anul acela i-a murit soţia...
N-a păstrat decât o parcelă pentru fâneaţă. De ce a făcut-o nu prea pricep, din moment ce, aşa cum ştiţi, banii aceia de hârtie nu prea aveau mare valoare pe-atunci. Mai sunt şi câteva însemnări din care reiese că şi-a vândut cele două perechi de boi buni, opt cai, turma de oi şi multe altele. Sumele rezultate ar fi putut fi foarte bine strânse într-un geamantan mare. Dar el când a plecat, spun sătenii, abia a apucat să-şi ia o bocceluţă şi câteva boarfe. În casă, banii nu se găsesc, şi-apoi lipsesc şi banii strânşi de la obşte pentru refacerea şi terminarea picturii bisericii. După cum se vede, în afară de interior, şi nici aici tot, restul este la alb.

A urmat un moment de pauză. Am aşteptat să-şi reia gândurile, dar el s-a oprit din povestit.

— Am înţeles, dar tot nu mi-aţi răspuns la întrebare. Aţi primit în ultima vreme vreo veste de la el?

— Îmi risc, poate, viaţa spunându-vă. Cei doi indivizi cu docarul, despre care întrebaţi, când au fost aici mi-au zis, aşa, mai pe ocolite, să fiu cu ochii-n patru ca nimic de pe-aici să nu se schimbe şi mai ales să nu se aducă vreo atingere lucrurilor lăsate, că voi plăti cu capul. Mi-au precizat că aşa îmi cere fostul preot şi să nu cumva să-i ies din cuvânt. M-au ameninţat cu toate relele de pe pământ dacă vorbesc cu cineva sau dacă pomenesc cuiva de vizita lor. S-au uitat apoi în curtea bisericii, au dat roată casei şi au plecat... De-aceea eram atât de frământat când aţi venit. Cred că au cercetat ceva.

— Îi cunoaşteţi?

— Pe cel înalt l-am mai văzut în vreo două rânduri. A mai fost prin sat. Chiar se zvoneşte că ar trăi cu Maria Runcu, o văduvă. E un om tare aprig. Mai spun oamenii — știți cum este gura lumii — că o bate şi că de-acum femeia ar vrea să scape de el, dar n-are curajul... Pe cel scund însă nu l-am văzut până acum. Dar după sumanul cu care era îmbrăcat aş putea să zic că este din Soimuş, comună vecină, sau, ştiu eu, de pe undeva din împrejurimi... Este unul acolo, Vasile Surdu, care se ocupă cu cusutul, iar împunsătura lui a ajuns bine cunoscută şi pe-aici...

Cum din vorbele preotului răzbătea încă teama, l-am sfătuit să n-aibă nicio grijă, că vom lua noi seama să nu i se întâmple nimic.
M-am ridicat şi m-am dus să mă uit mai de-aproape la scrin. Era o piesă de valoare, care, într-un fel, contrasta cu restul mobilei din cameră. Preotul a adus îndată cheile şi l-a deschis. Multe hârtii frumos aşezate în dosare, scrisori, fotografii. Văzând că mă interesează, preotul m-a îmbiat să şed în tihnă şi să le studiez.

M-am aşezat şi am început să răsfoiesc hârtiile. Nu fără oarecare sentiment de plictiseală, căci nu-mi surâdea deloc să citesc corespondenţa fostului popă cu diverşi protoierei sau mai-mari ai lui. Căci erau multe astfel de scrisori, facturi, însemnări referitoare la viaţa şi activitatea cultelor, într-un singur sertăraş am găsit ceva în strictă legătură cu el: un carnet cu însemnările despre averea fostului paroh şi facturile despre care vorbea. Ce să fi făcut cu banii aceia, dacă tot nu prea aveau valoare, că doar orice om cu scaun la cap putea să prevadă că în viitoarea evenimentelor ce aveau să urmeze valoarea lor ar fi fost şi mai mică?

M-a străfulgerat un gând: „Şi-o fi cumpărat ceva? Dar ce şi unde?” Case, terenuri sau cine ştie... poate aur? Bijuteriile păreau cele mai sigure obiecte de achiziţionat. Dar unde să le fi dus? O fi reuşit să le ia cu el? Cine ştie? Poate nu, căci aşa se explică şi vizita celor doi. Şi, mai este ceva, preotul, deşi a fugit o dată cu nemţii, nu a

ajuns prea departe. Nu-i exclus să se învârtă tot pe undeva prin împrejurimii.

Frământat de aceste întrebări nici nu mi-am dat seama că se înserase decât atunci când preotul mi-a adus o lampă cu gaz, cu picior înalt şi mi-a pus-o pe scrin. M-a îndemnat să gust ceva, dar am refuzat politicos, deşi nu mai mâncasem nimic de mai bine de şase ceasuri.

Tocmai mă uitam la câteva din fotografiile găsite într-o cutie de bomboane. Multe dintre ele reprezentau familia celui plecat, ca şi pe fostul paroh, în diverse situaţii. Printre ele erau şi câteva destul de reuşite, făcute pe uliţele satului sau în curtea bisericii. Două mi-au reţinut în mod deosebit atenţia. Una, de format mare, o arăta pe fiica preotului împreună cu un tânăr blond. Figura acestuia îţi amintea de ceea ce ştiam eu despre sloganurile arianului pur. Pe spate se afla data de 14. XI—1942 şi semnătura popii. În cealaltă, un gen de fotografie de ansamblu, apărea fostul preot fotografiat în curtea bisericii, lângă o tufă de iasomie. Omul în sutană era tot numai zâmbet. Am privit-o atent. Iarba era destul de mare, dar parcă fusese călcată mai mult decât îi trebuise popii să se aşeze ca să fie pozat. Deşi nu mă pricepeam, găseam că ar fi fost mai firesc poate pentru un om în sutană să se fotografieze lângă biserică, şi nu lângă o tufă de iasomie. Apoi, în fotografie se vedea partea din spate a bisericii, şi nu pridvorul de la intrare, care era mai impunător.

Fără vreun gând anume, am pus cele două fotografii deoparte şi l-am întrebat pe preot dacă le pot reţine. După o scurtă ezitare, mi-a răspuns:

— Din moment ce omul care ar fi trebuit să le păstreze le-a abandonat, nu văd de ce nu le-aţi putea lua.

I-am mulţumit şi am căutat în continuare în scrin, dar nemaigăsind nimic interesant, m-am hotărât să plec. Afară se întunecase de-a binelea, şi preotul m-a condus, luminându-mi calea

cu un felinar.

Aproape amorţisem, simţeam că mişcarea îmi făcea bine. Eram atât de flămând, încât regretam că nu răspunsesem invitaţiei preotului de a mânca ceva. La Sfat am văzut lumină la geamul încăperii în care lucra Lavinia, aşa că m-am abătut pe acolo.

— De când te-aştept! a exclamat, cu o undă de bucurie în glas. Ţi-am adus ceva de mâncare... poate eşti flămând.

— Sunt! Dar nu trebuia să-ţi pierzi timpul aşteptându-mă!

— Nu mi l-am pierdut defel! M-am tot gândit la această poveste şi îmi dau seama că sunt multe „umbre” la care nu am luat seama atunci... O să-ţi mai spun şi eu câte ceva, dar mai întâi mănâncă.

Îmi aşeză pe masă un ştergar de pânză de in, înflorat la capete. Rândui în farfurie o bucată de carne şi jumări de ouă, alături de o bucată mare de pâine de casă. În timp ce mâncam, ea mă privea cu ochii ei mari.

— Să n-ai nicio grijă! mi-a spus, chicotind, i-am trimis ceva de mâncare şi colegului tău. E la postul de miliţie.

N-am răspuns, ci am continuat să mănânc cu poftă. După ce am terminat, mi-am aprins nelipsita ţigară. M-a cuprins o linişte şi am simţit în adâncul inimii tihna de a fi alături de o fată frumoasă, ai cărei ochi îţi mângâie sufletul. Nu îndrăzneam să vorbesc, de teamă să nu rup vraja care se ţesea cu mii de fire nevăzute între noi.

— Mi-ai adus scrisoarea?

— Desigur. Ce, credeai că am să uit? Iat-o! Din păcate, numai scrisoarea, fără plic. Nu mai ştiu de ce nu l-am păstrat. În fine, vezi, poate te ajută...

— Aş vrea să te mai rog ceva... Nu ai vreo fotografie de-a fostei tale colege?

— Am una. În care suntem fotografiate toate fetele din clasă. Dacă vrei, ţi-o aduc.

Am plecat împreună spre casa Laviniei. Insistasem să o conduc.

Îmi plăcea să o simt lângă umărul meu.

Ne-am despărţit în apropierea casei ei, iar eu m-am întors grăbit la postul de miliţie. Axinte mă aştepta. Era puţin supărat.

— Bun venit, craiule! Puteam aştepta mult şi bine să vii, vorba ceea: întâi inima, şi apoi munca.

— Nu glumi! l-am repezit, curmându-i ironiile. Aşteaptă, şi ai să vezi că n-am pierdut timpul degeaba.

I-am povestit cele aflate despre preotul fugar şi i-am arătat fotografiile. Privind din nou poza aceea cu popa lângă tufa de iasomie, pe loc mi-a încolţit ideea: „Ce-ar fi ca mâine să mergem să vedem locul cu pricina? Cine ştie ce se vede de-acolo?!” I-am împărtăşit gândul lui Axinte. A fost de acord. Am citit scrisoarea împreună, cu voce tare. Nimic deosebit. Doar gândurile întristate ale unei tinere fete neînţeleasă de familia ei. Un singur lucru ne-a frapat: fata povestea că de multe ori se duce sub o salcie de pe malul unei ape curgătoare şi plânge de una singură. Oare despre ce apă să fie vorba? Şi, mai ales, care era oraşul în care locuiau în acel moment? Apa e un indiciu care nu trebuie neglijat, dar insuficient pentru a identifica oraşul.

Am discutat îndelung despre tot ceea ce aflasem, întorcând lucrurile pe toate feţele până noaptea târziu. Axinte nu reuşise să găsească nimic nou. Era tare înciudat. Ne-am culcat pe cele două mese ce ţineau loc de birouri, punându-ne căpătâi fulgarinele împăturite.

— Mâine ai să arăţi cam boţit, domnule cuceritor de inimi — reluă ironiile Axinte; nu mă slăbea deloc.

— Nu-ţi face griji pentru mine, că şi tu va trebui ca mâine dimineaţă să fii bine călcat.

A mai sporovăit, dar m-am făcut că nu-l aud. Eram obosit şi am adormit repede.

În ciuda „moliciunii” patului, am dormit somn greu, fără vise, şi ne-am trezit numai când şeful de post a ciocănit cu putere în uşă.

— V-am adus nişte lapte cald, tovarăşi ofiţeri. Acum l-a fiert nevastă-mea. Luaţi, îi tare bun... şi ne-a turnat în două căni ostăşeşti, din tablă.

Dimineaţa mai păstra încă ceva din răcoarea nopţii. Am plecat grăbiţi spre biserică. Voiam să vedem tufa cu pricina înainte de a telefona la sediu.

Preotul trebăluia pe lângă casă. A rămas foarte mirat când ne-a văzut; ne-a însoţit tot timpul, uşor descumpănit, călcând cu fereală prin iarba umezită de bruma căzută peste noapte. Ne-am apropiat de tufa ale cărei frunze nu căzuseră încă. N-avea nimic neobişnuit. Am scos fotografia şi am comparat-o. Singura deosebire era căci cea din fotografie avea flori şi poate era puţin mai mică. Fotografia fusese făcută, aşa cum se putea uşor deduce, pe la sfârşitul lui mai, când înfloreşte iasomia.

Aşezat în aceeaşi poziţie ca a omului din fotografie, Axinte a privit spre sat. Nu se vedea ceva demn de luat în seamă. Doar şura unui vecin şi pădurea ce se iţea dincolo de dealuri. M-am aplecat şi am pipăit pământul. Mi s-a părut că e uşor afinat în jurul rădăcinilor tufei. Am mai încercat o dată. Atunci l-am rugat pe preot să ne aducă un hârleţ şi să ne permită să săpăm în jurul iasomiei.

— Săpaţi, că doar nu stricaţi nimic!

Am început să sap eu primul. Când am obosit, a luat Axinte hârleţul şi a continuat. Nimic, doar pământ negru, în care lama intra cu uşurinţă.

— Ce pământ bun, măi Eugene! Să-l vezi pe cel pe care-l săpau ai mei!

Groapa din jurul tufei s-a adâncit. Am dat de rădăcini, de câteva cioburi şi atât. Am mai săpat încă un rând. I-am propus lui Axinte să încercăm să săpăm sub iasomie astfel încât să nu tăiem rădăcinile

plantei. Se formă un fel de tunel. Săpam fără a mai spera să găsim ceva, când lama cazmalei s-a oprit. L-am văzut pe Axinte cum face ochii mari, se opri din lucru, se aplecă şi-şi vârî mâna în gaura care se formase în pământ, sub tufă. Luând pământul cu mâna, se străduia să o lărgească. Nu după mult timp, apăru o cutie metalică; după mărime şi formă, era cutia unei măşti contra gazelor, din cele pe care le purtau ostaşii în timpul războiului. Am săpat uşor împrejurul ei şi am tras-o cu grijă afară. Fusese învelită într-o pânză de sac, care putrezise. Metalul, protejat de stratul de vopsea, nu ruginise încă. Am desfăcut-o cu atenţie. Înăuntru se afla un sac de pânză de in, bine cusut. Cu briceagul lui Axinte am tăiat cusăturile, şi pe iarbă s-a risipit o mulţime de fişicuri de diferite mărimi, învelite în hârtie groasă. Am desfăcut unul dintre ele şi ne-au apărut, mai multe monede strălucitoare: vestitele „Carol jubiliar” mari, din aur de 24 carate. Am strâns fişicurile — peste treizeci la număr — şi le-am pus în săculeţ, apoi am trimis paracliserul după şeful de post. Acesta a venit tot într-o fugă, însoţit de ajutorul său, un sergent-major abia ieşit de pe băncile şcolii. L-am chemat pe preot şi, în prezenţa lui şi a paracliserului, am întocmit procesul-verbal. Am început să numărăm. Erau 834 de monede de aur şi mai multe bijuterii de preţ. Un adevărat tezaur, nu alta! În faţa ochilor mi-a apărut, fără să vreau, chipul omului din fotografie, atât de vesel lângă tufa lui. Deh! Avea şi de ce... „Mai râzi şi acum!” îmi venea să-i zic.

Era trecut de ora 10 când am ajuns la post şi am cerut telefonistei legătura cu organul de securitate. Când i-am raportat căpitanului Alexiu despre descoperirea aurului, mai să nu-şi creadă urechilor.

— Despre cealaltă problemă?

— Cele ce s-au putut afla, le-am aflat. Nu ne rămâne decât să revenim la sediu. Am mai avea însă de lămurit câteva chestiuni.
V-aş propune să aprobaţi rămânerea noastră până mâine.

— De acord! Mâine la 11 aveţi maşina acolo...

— ’nțeles! Să trăiți!

Îi povestisem lui Axinte cele aflate de la preot şi îi cerusem şefului de post, încă din seara precedentă, să-mi spună cine erau cei doi. Îi ştia şi el pe cel înalt, îl chema Anghel Marin şi locuia într-adevăr în comuna Soimuş. Venea într-o vreme destul de des prin sat, la văduva aceea, şi îi mersese vestea de om cam violent. Una-două, era gata să scoată cuţitul. Pe celălalt nu-l cunoştea, dar nu era chiar aşa greu să afle, zicea el. Aşa că a trimis ajutorul să o cheme la post pe Maria Runcu.

Nu după mult timp, cei doi au şi apărut. Femeia, trecută de prima tinereţe, arată încă frumoasă. A păşit hotărâtă în cameră, a dat bineţe şi s-a oprit lângă uşă, împreunându-şi mâinile în faţă. A stat câteva clipe şi apoi a întrebat, uşor neliniştită:

— Da ce-i de m-ai chemat la post, don’ plutoner?

— Apăi ți-am tot spus, femeie, să nu-mi mai zici domn, că eu mi-s tovarăş, nu domn... Ia loc, Mărie... Uite, tovarăşii vor să discute ceva cu dumneata...

— Da ce să discute? Că io n-am timp, ne-a cercetat cu privirea. femeia, neluând în seamă scaunul pe care i-l împinsese subofițerul.

— Am vrea, dacă nu vă supăraţi, dar mai întâi vă rugăm să luaţi loc, să ne spuneți câte ceva despre Anghel Marin ...! am început eu.

La auzul numelui, femeia s-a aşezat moale pe marginea scaunului, pierzându-şi parcă din siguranța cu care venise. După un răstimp de tăcere, a întrebat aproape şoptit.

— Da ce păcatele a făcut? Ştiam eu că o să vină şi ziua când o să mă întrebe cineva de omul ista, că tare mai e rău şi asupritor... Ochii i se umplură de lacrimi. Le şterse cu colţul baticului şi, cu privirea pierdută în gol, începe să povestească.

— El a fost pe front cu răposatul bărbatu-meu... Noi n-am avut

copii şi eram tare singură. Când am primit ţidula aceea în care îmi spunea că-i dat dispărut am simţit că se surpă casa pe mine... Apoi mi-a fost tot mai greu... Într-una din zile a venit să-mi spună câte unele despre Vasile răposatul, Dumnezeu să-l odihnească, bun om o mai fost!... Mi-a adus câte unele, şi după aia n-am mai putut scăpa de el. Mă bătea şi mă ţinea ca pe o slugă, că i-am zis că dacă nu pleacă, nu ştiu ce fac. El mi-a spus că n-o să mai vină pe la mine şi că-mi dă pace dacă eu o să-i trimit vorbă sau să mă duc mintenaş să-l anunţ când se întâmplă ceva deosebit pe aici.

— Adică ce?

— Asta l-am întrebat şi eu, şi mi-a poruncit să nu cumva să spun la cineva, că de spun... Mi-a dat în grijă de biserică, de cimitir. Cum văd că se face ceva pe acolo, ori dacă văd niscai străini venind pe acolo să-l anunţ în vreun fel...

— Deci dumneata l-ai anunţat de a venit ieri în sat?

— Eu, păcatele mele!

— Cum?

— I-am trimis vorbă cum m-a învăţat el: „că-mi trebuie o dublă de mălai", prin Marcel, fiul poştaşului, care se tot duce la Soimuş, că are acolo o ibovnică şi se duce cu bicicleta...

— Şi când i-ai trimis vorbă?

— Apăi joi. După ce mi-a spus Veta lu' Boşog că or săpat un mormânt în care nu s-or găsit oase, aşa că m-am spăriet şi mi-am adus aminte de cele zise de Anghel. M-am dus şi eu la ţintirim şi am văzut groapa, l-am căutat pe Marcel şi i-am dat în grijă ce să spuie. Când s-a întors Marcel de la Soimuş, mi-a bătut la geam şi mi-a spus că i-a zis şi că vine.

— A trecut pe la dumneata?

— Da. Era cu un om care a mai fost cu el. Amândoi păreau necăjiţi tare. Au cerut de mâncare, dar nu să mănânce în casă, ci pentru drum. Le-am dat nişte pită şi ceva slană şi au plecat tare zoriţi.

— Spui că pe omul acela îl cunoşti?

— Aşa, că a mai venit cu Anghel în vreo două rânduri. Nu-i de pe la noi, deşi umblă cu suman cusut de Vasile Surdu. Stă numai câteodată la Anghel.

— Îţi aminteşti cum îl cheamă? a întrebat Axinte.

Femeia a stat o clipă şi s-a gândit, după care a dat uşor din cap în semn că nu-şi aminteşte.

— De ce spuneai că ştiai că o să vină cineva să te întrebe de Anghel?

— Păi, nu era lucru curat cu el. Purta armă, şi seara nu se culca până nu aşeza pistolul sub pernă. Era ursuz şi rău. Şi oameni ca el, răi la suflet, au ceva de ascuns. Acum... văd şi eu cât am greşit, dar mi-a fost mereu teamă de el...

— De ce nu mi-ai spus niciodată că Anghel ăsta poartă armă, Mărie? Doar ne ştim de copii a întrebat-o subofiţerul.

În loc de răspuns femeia a început să plângă, cu lacrimi mari ce-i alunecau pe obraji.

I-am făcut semne şefului de post să o conducă afară.

S-a întors grăbit şi a întrebat, fără să se adreseze de fapt vreunuia dintre noi:

— Şi acum ce facem, to'alent?

— Plecăm la Soimuş! i-am răspuns repezit.

— Am înţeles! Mă duc să iau docarul de la Sfat... Mă întorc imediat...

— N-ar fi bine să dăm un telefon la raion, Eugene?

— Bineînţeles! Spune-i ajutorului şef de post ce să raporteze şi să ne grăbim.

Nu după mult timp, eram în docar. Plutonierul Hontar mâna caii, îndemnându-i, când şi când, cu biciuşca. Drumul era destul de bun, dar nu puteam merge cât de repede am fi vrut noi. În sfârşit, intrăm

în Soimuş. Am oprit la postul de miliţie. Hontar a luat-o înainte. Când a deschis uşa încăperii, plutonierul Vasile Scutaru, şeful de post, mai să nu-şi creadă ochilor când l-a văzut. A dat să glumească, dar când ne-a zărit şi pe noi, a înţeles că nu prea este timp pentru vorbe de duh.

— Anghel Marin, începu el după ce i-am explicat despre ce este vorba, îi un fel de lup singuratec. Nu demult, şi-a alungat femeia, sau a plecat ea, cine ştie, că nu prea le călca nimeni pragul. Ursuz şi acru la suflet l-au cunoscut toţi. Are o gospodărie frumoasă şi munceşte cât zece... Cred că trebuie să fie acasă.

— Dar omul care locuieşte la el acum cine-i? a întrebat Axinte.

— Spune el că unul din cei cu care a fost pe front. Îl cheamă... dar mai bine să ne uităm în registru... Cheran Constantin şi are domiciliul stabil în Craiova, strada Vasile Pârvan nr. 26.

— Vine des pe-aici? m-am interesat eu.

— Cam de două-trei ori pe an, dar nu stă prea mult — o săptămână, două... Ar cam fi timpul să plece...

— Şi care-i motivul vizitelor lui?

— Anghel spune că vine să-l ajute la muncă, fiindcă, drept îi, nu prea se încumetă nimeni să aibă de lucru cu el... Cei doi pare că se înţeleg...

— Trimiteţi pe cineva să vadă dacă Anghel este acasă şi să-l cheme la post. Ştiaţi că poartă pistol? l-am întrebat pe plutonier în timp ce ieşea.

Acesta s-a oprit, vădit surprins. N-a spus nimic şi a părăsit încăperea să-l cheme pe ajutor. S-au întors împreună. După ce i-am explicat ce trebuie să facă, acesta a plecat grăbit spre casa lui Anghel.

Noi stăteam ca pe jăratec. Abia aşteptam să-i prindem pe cei doi apostoli care veniseră să vadă „sfântul mormânt”. Dar n-au trecut decât vreo douăzeci de minute, şi l-am zărit pe ajutorul şef de post venind grăbit. Era singur. Ne-a raportat într-un suflet că acasă la

Anghel nu era nimeni.

— A lăsat vitele în grija unui vecin căruia i-a spus că va lipsi câteva zile.

— Când a plecat? L-am întrebat, înăbuşindu-mi necazul!

— Aseară! Cu Rata!

Nu puteam să-mi iert greşeala pe care o făcusem. Dacă aş fi fost mai atent, lucrurile ar fi stat altfel acum. Nu-mi dădea pace nici gândul, destul de dureros, că avea dreptate şeful meu când mă sfătuia să nu trec pe lângă lucruri fără să le iau în seamă.

Ne-am luat rămas bun de la şeful de post din Soimuş şi am plecat spre Frăsineni. Drumul mi s-a părut atât de lung, de parcă nu se mai termina.

Cum am intrat în clădirea postului de miliţie, ajutorul ne-a şi înştiinţat că raportase căpitanului Vlăduțescu, cele întâmplate. Nu l-am mai ascultat şi am şi cerut legătura cu raionul de securitate. Am obținut-o destul de târziu.

— Te ascult, Avrămuţ! am auzit vocea profundă a căpitanului Vlăduțescu.

I-am raportat imediat situaţia.

— Bine! O să luăm măsuri... Vedeţi ce mai puteţi afla referitor la cei doi. Vă trimit maşina mâine dimineaţă, la ora opt e la voi... Ne vedem aici. Salut!

Am închis şi m-am sfătuit cu Axinte ce mai avem de făcut.

Am plecat împreună la cooperativa din comună. Am cerut ceva de mâncare, şi responsabilul ne-a adus acelaşi salam cu pâine. L-am întrebat dacă nu cumva îl văzuse pe Anghel Marin.

— L-am văzut, dar ieri... era cu unul mai scund. Au băut ceva în tăcere, ca niciodată. De data asta erau şi grăbiţi. Când au dat să plece, unul dintre săteni, parcă Ion al lui Tincu, a început să

vorbească despre mormântul acela... S-au oprit şi au ascultat, foarte atenţi... ba parcă au şi întrebat dacă s-a mai descoperit ceva, ce se mai întâmplase, cine a venit şi de unde a venit... Şi despre dumneavoastră au întrebat. Întrebările le-au pus dibaci, când unul, când altul, au comandat ţuică şi pentru ceilalţi. Apoi au plecat.

Altceva n-am mai aflat. Un lucru era evident: cei doi veniseră să vadă care este situaţia cu „mormântul”, şi nu din simplă curiozitate, ci cu un anume interes. După aceea au plecat. Unde? Desigur, să aducă totul la cunoştinţă cuiva. Dar cui? Preotului fugit cu nemţii? Poate! Dar cel care făcuse înmormântarea era Frâncu! S-ar putea să fi plecat spre Frâncu! Cine ştie? Dar drumul nu duce şi spre Tudorancea? Gândurile acestea nu-mi dădeau pace, şi noaptea a trecut lungă şi grea ca un coşmar.

A doua zi, la ora 7,30 maşina ne aştepta în faţa postului de miliţie. Ne-am luat rămas bun de la cei doi miliţieni şi de la Lavinia. I-am ţinut puţin, între palmele mele, mâna când mi-a întins-o. A încercat să şi-o retragă, roşind toată cu ochii plecaţi în pământ.

— Mai veniţi pe la noi, zise parcă numai pentru mine în timp ce porni spre sediul Sfatului popular.

Axinte mă studia cu ochi zâmbitori.

— Hei, dacă te trimiteau să „zdrobeşti” inimile fetelor, precis găseai şi „cheia” mormântului. Noroc că plecăm, că altfel o dădeai gata pe biata fată.

— Mai du-te dracului cu tâmpeniile tale! Te doare. Eşti gelos că fata nu te-a luat în seamă?... Egoistule...

A încercat să mai zică ceva, dar nu l-am mai ascultat. Îl ştiam cât de neastâmpărat este. Şi-apoi, mi-era prea apropiat ca să mă pot supăra pe el,

Am plecat. Casele se înşirau în stânga şi-n dreapta drumului, iar pe locurile dintre ele se putea vedea rodul mâinilor harnice ale gospodarilor. Le priveam absent fără să le văd. Un gând nu-mi

dădea pace. Dis-de-dimineaţă, înainte de a pleca, trecusem din nou pe la cimitir cu Axinte şi cercetasem groapa. Nu ştiu de ce, aşteptam de acolo o rezolvare. Din nou nimic care să-mi reţină atenţia, de aceea nu mă puteam elibera de un sentiment de neîmplinire. Mă urmărea gândul că nu făcusem încă totul pentru rezolvarea acestui caz lăsat aşa, nefinalizat... Nu ştiam ce ar mai fi trebuit întreprins, dar eram aproape sigur că mă voi întoarce în locurile acelea pentru a termina ceea ce începusem.

Axinte, cufundat în gânduri, ţinea pe genunchi servieta cu comoara noastră de aur. Maşina ne hurduca la fiecare pas, dar preocupaţi de dorinţa de a ajunge cât mai devreme la sediu nici nu simţeam. Poate ceilalţi reuşiseră să afle mai mult şi astfel să găsim noi direcţii de acţiune.

În sfârşit, intrarăm în oraş. Deşi cauciucurile sfârâiau pe piatra pavajului, şoferul nu a domolit deloc viteza. Cu un zgomot sec de frâne, maşina s-a oprit în faţa organului de securitate. A claxonat de două ori, şi plutonierul de serviciu de la punctul de control ne-a deschis. Ne-a legitimat şi apoi am pătruns în curte.

— Bine-aţi venit, flăcăi ! ne întâmpină căpitanul Vlăduțescu când intrarăm în birou. Se pare că aveţi o „pradă" bogată, dar să auzim şi despre cele pentru care aţi plecat.

Ne-am aşezat la masa lungă ce se afla în faţa biroului său, ne-am scos carnetele de însemnări şi am aşteptat.

— Care-i primul? Zi-i dumneata, Axinte.

— Tovarăşe căpitan, de fapt noi ne-am desfăşurat activitatea împreună, aşa că găsesc nimerit să vă raporteze Avrămuţ. Eventual, am să-l completez eu.

— De acord!

Am raportat tot ceea ce aflasem de la Lavinia, din discuţiile cu ceilalţi oameni, ca şi despre cei doi cu docarul care probabil aveau o

legătură cu această poveste.

— N-aţi reuşit să daţi de nicio urmă care să ne conducă la Frâncu? mă întrebă Vlăduţescu după ce-şi notase atent totul.

— Nu. Adevărul este că acest Frâncu era un om nu tocmai iubit în comună, aşa că o dată plecat a fost bun uitat de toţi. Ba unora nici măcar nu le place să-şi amintească de el. Câţiva l-au întrebat totuşi unde se, duce, dar i-a repezit. Nici fetei sale, Antoaneta, nu i-a spus, deci păstrase un secret absolut asupra noii lor adrese.

— Toate se leagă, tovarăşe căpitan, a intervenit Axinte. Frâncu şi ai lui dispar, mortul nici n-a existat în realitate, nu e găsit nici în scripte. Preotul „fuge" o dată cu nemţii, în schimb îşi trimite emisari.

— Cred că n-ar trebui să excludem posibilitatea existenţei unei legături între popă şi Frâncu şi de-aici poate mai departe, la Tudorancea, ca de altfel şi între acţiunile lor destul de asemănătoare pe undeva, nu mi-am putut stăpâni un gând.

În încăpere s-a făcut linişte, după care, căpitanul Vlăduţescu a reluat:

— Nici ceilalţi tovarăşi nu au reuşit mare lucru. Pietrele au fost văzute de un geolog. Simple grohotişuri, din care se găsesc oriunde pe la noi. Informaţiile cu privire la cei stabiliţi în ultima vreme în localităţi din sudul ţării sunt destul de incomplete. Într-un cuvânt, ne găsim tot ca la început. Să vedem încotro o apucăm. Acesta e lucrul cel mai important acum. Reflectaţi asupra cazului şi faceţi propuneri. Mâine la ora 9 ne reîntâlnim aici, să le discutăm...

Ne-am ridicat, am salutat ostăşeşte şi am plecat. În biroul lui Axinte, ne-am aşezat la masă, faţă-n faţă. Tăceam. Fiecare îşi măcina propriile gânduri. De unde să pornim? Şi mai ales, încotro să ne îndreptăm paşii? Cred că am scăpat din atenţie ceva care ne-ar putea duce mai uşor la rezolvarea situaţiei. Dar ce?

Am lăsat gândurile să-mi alerge în voie. Nu voiam să mă gândesc la nimic concret. Cel mai des îmi venea în minte, fără să vreau,

Lavinia. Oarecum înciudat pe mine, m-am ridicat de pe scaun şi am început să mă plimb prin încăpere. Nu-mi venea să cred că un om ar putea să dispară — absolut fără vreo urmă. Atunci, de ce n-am reuşit să găsesc eu urma aceea? Am scăpat ceva din vedere! Dar ce anume? Ar trebui să reiau totul de la capăt! Gândurile acestea nu-mi dădeau pace.

La un moment dat, Axinte se răsti fără să se uite la mine.

— Dar mai stai o clipă locului! Ce, crezi că dacă te plimbi ca un leu în cuşcă ai să prinzi vreun vânat?

Nu i-am răspuns. M-am aşezat pe scaun şi am început să-mi răsfoiesc filele carnetului, să citesc însemnările făcute.

Încet-încet, pe măsură ce descifram înțelesul celor notate la Frăsineni, mi se contura tot mai precis o ipoteză. Preotul nu fugise cu nemţii, ci lăsase doar să se creadă acest lucru, iar el stătea ascuns pe undeva. Pentru că Anghel, după ce se lămurise ce este cu mormântul şi se convinsese că banii aceia de aur pe care-i găsisem noi erau la locul lor, plecase atât de urgent să-l anunțe. Deci, o primă direcţie a cercetărilor se contura. „Să aflu unde plecase Anghel!" Dar ce amestec are aici Frâncu? nu-mi puteam reține această întrebare. Să fie în combinaţie cu popa?" Lucrurile, cel puţin la prima vedere, nu pledau pentru o asemenea concluzie. Şi totuşi, dincolo de aparenţe, aşa erau. Preotul a ştiut că-n sicriul respectiv nu este niciun mort, pentru că altfel n-ar fi omis înscrierea în registrul de decese aflat la biserică. „Apoi, au dispărut cu toţii din comună. De teamă? Să şteargă eventualele urme? Unde ar fi condus acestea? Deci, se mai conturau alte două direcţii de acţiune: să aflu unde se ascunde preotul şi ce legătură există între acesta şi Frâncu". Dar cine se afla în spatele acestei poveşti? Pentru că luate separat, întâmplările nu aveau niciun sens. Mi-am stăpânit emoţia ce mă cuprinsese, spunându-mi aproape cu voce tare: „Băiatule, la tine totul se reduce la Tudorancea! Vezi să nu forţezi realitatea!". Deşi nimeni nu-mi

confirmase bănuiala că şi el ar fi luat parte la acea „înmormântare" sau, în sfârşit, că n-ar fi străin de toată povestea, nu mă puteam opri să nu fac o legătură între el şi ceilalţi implicaţi în această afacere. Deci, o ultimă întrebare la care trebuia să-i găsesc un grabnic răspuns: Unde-i Frâncu?

Mi-am însemnat cele patru întrebări asupra cărora mă oprisem, într-o parte a foii.

— Cum? am rostit atât de tare întrebarea, încât Axinte a sărit speriat. Ştiu! mi-am răspuns singur. Trebuie, înainte de toate, să-l găsesc pe şoferul de pe maşina care a făcut cursa de ieri la Şoimuş.

Am scris în carnet „şoferul", şi în următoarele minute eram în biroul căpitanului Vlăduțescu, raportându-i ce intenționam să fac.

— Bine! Du-te, Avrămuţ! Ai grijă să nu te pripeşti.

Mi-am luat fulgarinul şi am plecat.

Cursa de Şoimuş nu sosise. Avea o întârziere de aproape o jumătate de oră; în aşteptarea ei m-am aşezat pe o bancă, lăsându-mi gândurile să se limpezească. În sfârşit, autobuzul a apărut. A tras la peron, şi oamenii s-au răspândit destul de repede care-ncotro, grăbiţi. A coborât şi şoferul. Un tânăr înalt, cu nişte ochi mari, albaştri, având chipul luminat de un zâmbet ştrengăresc.

— Pot să vă întreb ceva? l-am oprit atingându-i uşor braţul.

— Imediat, numai să predau foaia!

S-a întors după câteva minute.

— Despre ce-i vorba? m-a primit cu acelaşi zâmbet, dar cu un aer bănuitor.

— Dumneavoastră aţi făcut şi ieri cursă dinspre Şoimuş?

— Da! Dar de ce mă întrebaţi?

M-am prezentat şi l-am rugat să-şi reamintească dacă a avut printre călători doi bărbaţi cu semnalmentele lui Anghel şi ale tovarăşului său.

— Tovarăşe locotenent, sunt sergentul în rezervă Aurel Cristea.

Voi fi bucuros dacă pot să vă dau o mână de ajutor. Pe Anghel ăsta îl ştiu. Când se urcă el, căci din când în când mai vine la oraş, se întunecă maşina. A mers ieri cu mine. Şi era cu omul de care spuneţi, dar îmbrăcat altfel, orăşeneşte. Au şuşotit o vreme, după care au stat tăcuţi tot drumul. Când am ajuns, cel care-l însoţise pe Anghel s-a dus către gară şi a coborât pasarela, iar Anghel a rămas aici, la autogară... Îmi amintesc că l-am văzut în autobuzul de Deva.

I-am mulţumit şi am plecat şi eu către gară. M-am oprit în faţa ghişeului de bilete. Casiera îşi căuta de lucru şi abia a catadicsit să mă privească. Cu greu s-a hotărât să ridice geamul.

— Ce doriţi?

— O întrebare, vă rog!

— La informaţii! mi-a tăiat-o — şi a dat să închidă ghişeul.

— Nu-i vorba despre trenuri... am oprit-o repede.

— Dar despre ce? începu deja să fie curioasă.

— Aţi fost cumva şi ieri de serviciu?

— Nu, colega mea care intră la şapte, diseară! — şi de data asta închise ghişeul irevocabil.

Am mulţumit şi am plecat la sediul raionului de securitate. Căpitanul Vlăduțescu nu era acolo, lăsase vorbă ofiţerului de serviciu să-l aştept, că vine la ora 5. M-am dus în biroul lui Axinte.

— Hai la masă! i-am spus din uşă.

— Bine! acceptă acesta, accentuând, ca toţi ardelenii, prima silabă.

Ne-am luat fulgarinele şi am plecat spre popotă. Şeful popotei, un subofiţer bătrânel, pentru care nutream o aversiune direct proporţională cu antipatia ce o stârnea şi celorlalţi, ne-a primit cu zâmbete unsuroase.

Grăbit cum era, Axinte a lovit masa când s-a aşezat, vărsând ciorba pusă deja în farfurii. Ciorba? Un fel de a spune. În realitate, numai o zeamă de morcovi, în care pluteau câteva bucăţele de slănină. Popotarul nostru ne omora zi de zi aproape cu ciorbă de

morcovi. „Unde-o fi găsind atâţia? Parcă numai morcovi s-ar cultiva prin regiune”. Am mâncat în tăcere, frământat într-una de gânduri, sorbindu-le o dată cu lingurile de zeamă fierbinte. Friptura — o felie de carne surprinzător de subţire — şi bruma de piure de cartofi cu două linguri de sote, tot de morcovi, a fost felul doi, urmat de două cornuleţe. Ne-am ridicat de la masă. Eram parcă şi mai flămând decât atunci când venisem şi tot nu puteam să mi-o alung pe Lavinia din minte. Se făcuse aproape patru.

— Hai pe la mine, ne-om odihni puţin, a propus Axinte.

M-am dus. Bătrânii erau tot în bucătărie, parcă ne-ar fi aşteptat.

— Bine-aţi venit, feciori! ne zise din prag gazda.

— Pe vremea mea, ne luă în primire cel bătrân, era altfel cu ofiţerii...

— Cum era, nea Pândele?

— Ei! Ofiţerii chiar dacă lipseau de-acasă nu umblau la treabă, ci la vreun chefuleţ cu băutură şi măicuţe.

— Înseamnă că n-ai făcut armată grea. Fără ofiţeri, nici n-avea cine să vă comande...

— Ba pe dracu! Ştii mata ce câinoşi erau la suflet şi ei, şi ăi mai mici? Aveam un plutonier, unul de pe-aici de fel. O inimă acră de om, că te întrebai dacă nu-l crescuse mumă-sa într-un butoi cu murături. Îi spunea Daniel Frâncu, unu mic, aşa, „de trei lopeţi”. Îl poreclisem aşa fiindcă numai atât de lung trebuia să-şi facă el locaşul de tragere...

Am tresărit când am auzit numele de Frâncu. „Să fie o simplă coincidenţă de nume?”, m-am întrebat.

— De unde zici că era, baciule?

— El spunea că are un frate aici, la Frăsineni, pe drumul către Frumuşani, dar atunci stătea în Turnu, că acolo am făcut eu armata, la 25 Infanterie. Când a aflat că sunt de prin părţile lui, mă punea, mama mamii lui de nemernic, unde era mai greu, parcă-i făcusem

vreun rău.

— Te-ai mai întâlnit cu el?

— Nu. Şi-apoi, cu asemenea oameni nici n-aş fi vrut să mă întâlnesc. Nu-mi place nici măcar să-mi aduc aminte de el. Dacă l-aţi vedea...

Îşi împlini vorbele cu un gest a lehamite din mână.

Axinte, care auzise şi el toată discuţia, tresări şi mă privi cu înţeles. Fără să ştie, bătrânul ne dăduse o speranţă.

La ora 5 eram în biroul căpitanului Vlăduțescu. I-am raportat cele aflate la autogară şi intenţia de a mă duce la şapte din nou la gară, să văd dacă nu cumva casiera îşi mai aminteşte de „călătorul” nostru. După ce m-a ascultat atent, Vlăduțescu m-a anunţat că şeful meu dăduse telefon să întrebe de mine şi că mă aşteaptă să mă întorc grabnic.

— Rezolv problema cu gara şi plec imediat.

— De acord! Să meargă Axinte cu dumneata. Îmi raportezi prin el rezultatul. Drum bun!

Casiera care fusese în tura precedentă şi-a amintit de respectivul individ. De altfel, numai câţiva călători cumpăraseră bilete până la Craiova, printre care şi el. Îi reţinuse figura pentru că se arăta foarte grăbit şi atrăseseră atenţia privirile sale cercetătoare,

— Cam asta-i tot ce vă pot spune, şi-a încheiat zâmbind informaţiile casiera.

— Oricum, vă mulţumesc!

Mi-am luat rămas bun de la Axinte şi m-am dus la autogară. Primul tren era abia peste patru ceasuri, aşa că m-am decis să plec cu autobuzul.

După o oră şi jumătate de mers cu autobuzul Rata, nu mai aveam niciun oscior la locul lui. Seara coborâse plină de umbre peste oraş, şi aerul răcoros îmi dădea parcă viaţă. Am grăbit paşii, nerăbdător să

ajung mai repede la Direcţie. Nu mi-am găsit astâmpărul decât atunci când, cu carnetul deschis în faţă, am început să raportez şefului meu direct. Acesta mă asculta vădit interesat, notându-şi când şi când în caiet.

— Tovarăşe căpitan, acestea sunt faptele. Cred că ar trebui să exploatăm cele două informaţii privitoare la străinul din Soimuş şi la Frâncu. Neîndoielnic că pe undeva pe-aproape se află şi Tudorancea!

— Şi ce propui?

— Să mă duc prima dată la Craiova, să verific dacă individul se află la adresa indicată de buletinul său de identitate. Apoi, în raport de noua situaţie, să plec la Turnu-Severin şi să văd care-i adevărul cu acel subofiţer. Este, sau nu este rudă cu Iordan Frâncu şi deci şi cu Tudorancea? Poate salcia aceea sub care stătea Antoaneta şi despre care îi scria Laviniei se află pe acolo.

— Când poţi pleca?

— Imediat!

— Perfect! Fă-ţi bagajele şi du-te. Eu am să iau legătura cu tovarăşii de-acolo să-ţi dea tot sprijinul. Să mă ţii la curent cu toate. Drum bun, Avrămuţ!

Asta-mi plăcea mult la şeful meu: operativitatea., Nu trebuia să-i vorbeşti prea mult despre un lucru pe care-l aveai de făcut. Te înţelegea mai mult din priviri. Spunea ce avea de spus în vorbe puţine şi, mai ales, se străduia să te ajute. Am plecat din nou, plin de speranţe.

Veneam de la Craiova. Nu reuşisem să aflu nimic nou cu privire la Cheran Constantin. Pe strada Vasile Pârvan, la numărul 26, adresa trecută în buletinul lui, era un teren viran. Cu toate strădaniile depuse, nici ceilalţi ofiţeri nu descoperiseră nimic altceva... Nici în evidenţele aflate la miliţie nu s-a găsit nimic. Individul parcă intrase

în pământ. După ce le-am mulţumit tuturor pentru ajutor, am raportat căpitanului Alexiu şi am plecat spre Turnu-Severin.

Trenul mergea acum pe lângă fluviu. Ceaţa nu se ridicase, şi Dunărea se auzea curgând la vale liniştită. Îmi părea rău că nu pot să o văd. Călătoream pentru prima oară în această parte a ţării şi voiam să văd cât mai multe. Gara micuţă, strivită parcă între dealul pe care se înălţa oraşul şi Dunăre, părea tare rece şi neprimitoare. Am ocolit grăbit clădirea, luându-mă după ceilalţi călători, şi apoi m-am oprit mohorât pe trotuar, neştiind încotro s-o apuc. Am urcat pe aleile ce şerpuiau pe tăpşanul încă verde al parcului, privind plin de curiozitate casele înalte, străjuite de garduri zdravene, multe din fier forjat. Am depăşit şi monumentul închinat eroilor căzuţi în primul război mondial, am cotit-o spre stânga şi l-am întrebat pe primul miliţian întâlnit unde se află Raionul de securitate. M-a măsurat de sus în jos şi m-a întrebat din vârful buzelor:

— Da, ce treabă ai mata acolo?

— Probleme de serviciu...

— Pot să văd şi eu buletinul matale? Se pare că nu prea eşti de prin părţile noastre...

I-am arătat legitimaţia de ofiţer. M-a salutat scurt şi s-a scuzat:

— Tovarăşe locotenent, nu vă supăraţi, vă conduc eu!

Şi-a potrivit mersul după mine. Îl simţeam că ar mai fi spus ceva, dar eu nu aveam chef de vorbă.

— Aici este, arătă către o clădire masivă, cu ferestre mari, boltite şi cu o scară monumentală la capătul căreia se aflau două uşi de fier forjat.

M-am legitimat din nou, aşteptând să vină cineva să mă conducă la şeful raionului. După vreo douăzeci de minute a apărut un bărbat între două vârste, care s-a oferit să mă însoţească. Am urcat scările, uşor plictisit de atâta aşteptare. În faţa primei uşi capitonate s-a oprit şi a ciocănit, invitându-mă să intru.

— Sunt locotenentul Avrămuţ de la regiunea de securitate...

— Locotenent-major Mitrache. Ştiu. De altfel, şeful dumitale mi-a telefonat că vii şi ne-a solicitat să-ţi dăm tot concursul. Ia loc. Despre ce-i vorba? Zincule, te rog să te îngrijeşti de hotel şi de masă pentru tovarăşul locotenent, s-a adresat şeful raionului subofiţerului ce tocmai ieşea cu mapa de corespondenţă.

M-am aşezat şi am luat scrumiera pe care mi-o întinsese la întrebarea mea dacă pot fuma. Mi-am aprins o Carpaţi şi i-am raportat pentru ce venisem. În timp ce mă asculta se tot foia pe scaun.

— Bine! Te pun în legătură cu locotenentul Brişculescu, ofiţerul de contrainformaţii de la unitate. Te va ajuta să-l găseşti pe individ. Treci şi pe la evidenţă. Le dau eu ordin ce să facă şi, cum ai un rezultat, vino şi spune-mi. Nu te sfii! Ai tot concursul nostru!

La unitate mă aştepta în punctul de control, locotenentul Alexandru Brişculescu. Mi-a întins mâna zâmbindu-mi larg, cu toată faţa. Era un tânăr înalt, cu părul negru, ondulat, cu dinţii de un alb strălucitor.

— Sunteţi oltean?

— Din Caracal. Nu se vede? Mulţi zic aici că numai noi oltenii avem dinţii aşa de buni.

Am râs cu poftă. Ne-am îndreptat spre biroul său. I-am povestit că vreau să aflu tot ce se poate şti despre plutonierul Frâncu.

— Plutonierul Frâncu? Ia să vedem noi...

A căutat în documentele sale, dar nu a găsit niciun subofiţer cu acest nume. Nici la statul-major al unităţii nu am reuşit să aflăm mare lucru. Documentele care se refereau la perioada de dinainte de 1947 fuseseră înaintate la marea unitate. Aşa ne-a trecut dimineaţa, căutând în tot felul de evidenţe, de dosare. Dar nimic concret. La prânz am plecat la masă, la popota unităţii. Hainele mele civile stârneau curiozitate şi mulţi dintre ofiţeri se întrebau dacă nu sunt

cumva noul medic stomatolog pe care-l aşteptau.

În timp ce mâncam, a intrat un plutonier-major, pe faţa căruia anii îşi săpaseră din plin semnele trecerii lor. M-a frapat faptul că la vârsta lui mai era militar.

— Cine-i bătrânul acesta? l-am întrebat pe Brişculescu.

— Plutonierul-major Conţu. A împlinit demult vârsta pensionării, dar a făcut raport să mai fie lăsat să muncească. În ciuda vârstei înaintate, are încă vreo câţiva copii mărunţi... Stai o clipă! El trebuie să ştie ceva despre Frâncu... A fost aici, în această unitate, copil de trupă, apoi subofiţer, la fanfară şi nu se poate să nu-şi amintească ceva.

Tocmai terminaserăm de mâncat, aşa că ne-am şi dus la masa la care plutonierul-major Conţu îşi rezolva de obicei problemele de birou.

Ne-a salutat şi a vrut să se ridice în picioare, dar l-am oprit.

I-am strâns mâna. L-am întrebat dacă îşi aminteşte de un fost subofiţer Frâncu.

— Cum să nu?! Câinele acela? Parcă era turbat. Cu toţi se purta rău. Îndeosebi cu noi, copiii de trupă, era hain. S-a pensionat prin ’38—’39 şi s-a stabilit aici, în Turnu. Ştiam că-i de undeva de prin Ardeal. A prins destul cheag aici, că fura din raţia ostaşilor de rupea pământul. Şi-a clădit o casă bună, o adevărată vilă, nu alta. Îl mai văd când şi când. După ce i-a murit soţia s-a apucat de stupărit, şi verile pleacă, pe lângă localitatea Izvorul-Bârzii spre Tg-Jiu, cu albinele la păşunat. Am auzit chiar, dar nu prea sigur, că ar fi pe picior de însurătoare cu una tot dintr-o familie de foşti, cu mult mai tânără decât el.

— Îi ştiţi cumva adresa?

— Ştiu că are casa pe strada Dudului, dar nu ştiu exact numărul. Vă pot arăta însă unde stă.

— Bine, tovarăşe Conţu. După ce vă mai eliberaţi de treburi, vom

merge împreună într-acolo...

Rămaşi din nou singuri, Brişculescu îmi spuse cu oarecare ironie:

— Vezi ce repede l-am descoperit?

— Pe cine, pe Conţu? — şi amândoi am izbucnit în râs.

Pe strada Dudului, la numărul 17, se afla casa fostului subofiţer Daniel Frâncu. Geamurile şi uşile erau bine închise, iar imobilul căpătase aspectul unei clădiri părăsite în care nu mai intrase nimeni demult. Maşina a încetinit o bucată de drum, ca să putem privi mai bine, după care am revenit la raionul de securitate, să ne punem la punct planul de acţiune. În aceeaşi seară am obţinut aprobarea pentru o percheziţie domiciliară.

Am lucrat până noaptea târziu, punând la punct fiecare detaliu. Eu şi sublocotenentul Victor Tănase urmă să căutăm la domiciliul lui Frâncu dacă sunt sau nu ascunse arme sau alte materiale suspecte. Brişculescu a primit misiunea să între în posesia dosarului de cadre al fostului subofiţer.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, am pornit la acţiune. În ciuda vântului care bătuse toată noaptea, o pâclă umedă acoperea oraşul. Umezeala îţi intra în haine şi oase şi, fără să vrei, grăbeai paşii spre un adăpost cald.

— Mergi cam prea repede! îmi atrase atenţia sublocotenentul Tănase.

— Gimnastica, fiule, numai ea te ţine în formă! i-am răspuns fără să domolesc mersul.

N-aveam chef de discuţii. Nu-mi dădeau pace gândurile şi întrebările ce-mi stăruiau în minte. „Oare reuşisem să-i găsim? Frâncu să se fi stabilit cu adevărat aici?” Lucrurile trebuia să decurgă astfel încât să nu trezim suspiciuni, să nu facem vâlvă. Ştiam că cel mai bun lucru ar fi fost să mă eliberez de toate neliniştile şi să mă concentrez numai asupra lucrului ce-l aveam de făcut. Mi-am

scuturat, cu un gest scurt, capul, de parcă aş fi putut alunga întrebările care nu-mi dădeau pace şi am grăbit pasul. Era ultimul colţ de stradă după care coteam pentru a ajunge la „obiectivul" nostru. Nu voiam să arăt că am emoţii, ştiam că acest mod de a mă stăpâni, lăsând în adâncul sufletului teama sau îndoiala, mă ajuta să devin cu adevărat calm. Apoi, discutasem de câteva ori cum o să procedăm şi toate detaliile fuseseră stabilite.

Curând, am ajuns la poartă. Era închisă. Ne-am uitat după sonerie. Nu exista. În curte nu se vedea nimeni. Am ciocănit cu o piatră culeasă din drum. Nimic. Am ciocănit mai tare, zgomotos chiar. Aceeaşi nemişcare. În cele din urmă, din casa alăturată a ieşit o femeie, care ne-a spus să avem răbdare, pentru că acasă nu este decât o bătrână, ce nu aude prea bine. Am ciocănit şi mai tare. După câtva timp, am observat o mişcare la una dintre ferestre, şi în cele din urmă, o bătrânică adusă de spate a ieşit din casă.

— Ce-i maică? ne-a întrebat fără să deschidă poarta.

— Măicuţă, am dori să schimbăm câteva vorbe cu matale.

— Da cine sunteţi?

— De la miliţie.

— Bine, maică! şi bătrâna descuie poarta.

Am intrat în curte, urmând aleea până la bucătăria, lipită de casa construită din cărămidă sănătoasă. În cămăruţă era cald şi o oală clocotea pe foc. Am arătat bătrânei ordinul de percheziţie şi legitimaţiile şi am rugat-o să-l citească, dar a refuzat, afirmând că nu ştie carte.

— Şi cum vine asta, percheziţie, maică? a întrebat nedumerită bătrână.

— Uite, mătuşă, ne uităm şi noi prin casă, pentru că am auzit că aveţi niscai arme dosite; ginerele matale, după câte ştim noi, a fost militar.

— Căutaţi, maică, căutaţi, că tot degeaba...

Truşcă a rămas cu bătrână, şi eu am plecat în vecini, să găsesc cel puţin doi martori care trebuia, după lege, să participe la efectuarea percheziţiei. Am bătut la prima poartă. Mi-a ieşit în întâmpinare un cetăţean între două vârste.

— Bună ziua!

— Noroc, tovarăşe!

— Aş dori să stăm câteva minute de vorbă!

— Cu multă plăcere ! mi-a răspuns cetăţeanul deschizând larg poarta.

— Locuiţi de mult timp aici?

— De când mă ştiu! Casa a construit-o bunicul. Pe-atunci nu erau decât câteva case pe strada asta. Este ea mică, dar nouă ne e tare dragă. Şi la ce-ţi trebuie o casă mare dacă-ţi lipseşte dragostea, fericirea...

L-am privit întrebător.

— Păi, n-am dreptate? Ce, credeţi că cei care locuiesc alături, în căsoaia aceea, sunt prea fericiţi? Nu sunt! Şi ştiţi de ce? Fiindcă bucuria nu o poate aduce nici banul, nici bogăţia, nimic altceva decât omul. Or, omul acesta care şi-a făcut o asemenea casă este tare închis. Aşa i-a fost viaţa...

— Tocmai despre el voiam să discutăm. Aş fi vrut să vă rog să participaţi, în calitate de martor, la percheziţie. Deţinem informaţii că omul acesta are arme ascunse, i-am spus privindu-l drept în ochi.

— Nu-i deloc exclus! Este atât de singuratec şi... cum să zic... straniu, acest Frâncu... tot timpul s-a ferit de lume. Şi-a făcut, după cum vedeţi, garduri ca de cetate, nu trec nici păsările. Dar oricât ai încerca să te, ascunzi, tot nu poţi. Uite, deşi îşi aducea noaptea nu ştiu ce, în nişte lăzi mari, ca de campanie, vecinii tot au prins de veste. După un timp a început să le care de-acasă. Tot pe rând şi tot noaptea. O dată, în una din nopţi, când mă întorceam din schimb, de la şantier, am observat o căruţă trasă în faţa casei lui. În întuneric mi

se părea că este la mine la poartă şi m-am apropiat cu oarecare prudență, mai ales când am văzut câțiva bărbați încărcând în căruță ceva greu. Mi-am zis atunci că nu-i lucru curat ce se petrece la vecin, mai ales când l-am auzit dând o comandă ca la armată: „Mă, să n-o scăpați, că mama dracului ne-a luat pe toți, bucăți ne facem!” Au închis şi s-au pus în mişcare. Unul dintre ei ținea caii de căpăstru, ceilalți doi au plecat mergând pe trotuarul celălalt. Când au cotit după colț am mai aşteptat câteva clipe să se depărteze, crezând că de-acum o să dea bice cailor. Dar nu, au mers tot încet, la pas, ca atunci când ai grijă să nu strici ceva de preț...

— N-ați spus nimănui despre cele întâmplate? Poate că, într-adevăr, era ceva periculos.

— Aşa mi-am zis şi eu, dar dimineață mi-am schimbat gândul. Mi-era teamă că dacă mă duc la miliție o să râdă oamenii de mine, iar mai încolo am şi uitat întâmplarea. Altădată, l-am văzut pe fostul majur Frâncu urcându-se să întindă o antenă de radio... Uite... ezită câteva clipe... dar văd că a strâns-o!... Dar de ce vă tot plictisesc eu cu lucrurile astea? Imediat îmi iau haina şi mergem...

— Ştiți, ar mai trebui încă cineva, încă un martor...

— Să-l chemăm pe nea Pandelie, vecinul de peste drum. Este un om serios, de nădejde.

Am ieşit în stradă. Bărbatul acesta, care-mi spusese că se numeşte Ion Rotaru, s-a dus grăbit după nea Pandelie. N-au trecut decât câteva minute, şi i-am văzut venind împreună. În timp ce le explicam despre ce este vorba, am ajuns în bucătăria unde ne aşteptau sublocotenentul Tănase şi bătrânica.

— Să începem cu casa, măicuță! i-am zis bătrânei, față de care, nu ştiu de ce, simțeam o undă de compasiune.

— Bine, maică...

Femeia a deschis uşa care duce spre „casa mare”, cum zicea ea. Aerul stătut, prăfos, ne-a izbit fețele.

— Mătuşică, nu s-a mai aerisit demult pe-aici!

— Apăi, de ce, maică, păcatele mele, să mai aerisim, că doar n-a mai stat nimeni de multă vreme p-aicea!

— Cum asta? am încercat să o stârnesc.

— Chiar aşa! Ginerele meu, mai ales după ce i-a murit nevasta, Dumnezeu s-o ierte, stă mai mult plecat la prisacă. Şi-acum, om bătrân, umblă să se însoare... tot c-o vădană... De, ştiu şi eu?...

— Aveţi prisacă?

— Avem, maică. La Constandini, pe lângă Izvorul-Bârzii.

— Şi cât stă ginerele matale acolo?

— Aproape de cum se ia zăpada, până în miezul iernii. Cred că peste vreo lună vine acasă. Am rămas singură la bătrâneţe.

— Mătuşică, hai să intrăm şi în camera cealaltă.

— Haide, maică.

Bătrână a scos o legătură de chei deschizând uşa. Un miros de aer la fel de stătut, de mere şi de covoare de lână, ne-a izbit şi aici. Nu intrase nimeni de multă vreme nici în această încăpere; se vedea şi după praful gros ce parcă apăsa mobilele, pline de mileuri de tot felul. Pe pereţi atârnau fotografii înrămate, deasupra cărora erau aşezate ştergare de bumbac şi borangic frumos înflorate. Din cadrul fotografiilor ne priveau chipuri imobile de oameni, care aşteptaseră băţoşi să fie „pozaţi", mulţi dintre ei îmbrăcaţi în costume naţionale specifice locului. Câteva însă înfăţişau bărbaţi, femei sau copii înveşmântaţi în costume din alte părţi ale ţării, mai mult ca sigur de prin Ardeal. Nu mi-am putut stăpâni o întrebare:

— Tot copiii matale?

— A, nu, sunt ai cumnată-mi. Nepoţi. Pe mulţi nu i-am văzut decât în poză.

Într-un colţ mai retras al camerei, pe o etajeră, stă, într-un suport, neînrămată, fotografia unei tinere. Să fi avut douăzeci de ani, părul lung, frumos ondulat, ovalul feţei proporţional, bine desenat îi

punea în evidenţă, şi mai bine, gura cărnoasă. Ochii adânci, albaştri erau înrouraţi de tristeţe. Chipul ei trăda o suferinţă nemărturisită, ascunsă în tăcerea sufletului. Am recunoscut-o. Era Antoaneta. Deşi schimbată, mult mai matură decât în fotografia pe care mi-o arătase Lavinia. Am privit-o atent, căutând parcă să ghicesc ceva din taina acelor ochi trişti. „Deci este clar, cei doi — Iordan şi Daniel Frâncu — sunt fraţi. Ne aflăm pe un drum bun, Eugene!" Bătrână îmi surprinse privirile curioase şi-mi explică:

— Nepoată-mea, fiica fratelui ginerelui meu. Tare-i frumoasă! A stat şi pe la noi o vreme, acum câţiva ani. Trăia bărbatu-meu... Era numai o codană... dar frumoasă foc... cuminte şi harnică...

— Dar de prin ce părţi e ginerele matale? întrebai mai mult pentru a-mi verifica concluzia la care ajunsesem.

— Din Transilvania, comuna Frăsineni. Pe-aci, pe poze, sunt neamurile lui...

— Şi fata unde-i acum? Acolo?

— Nu ştiu, maică, pe unde mai este, că ai ei plecară... plecară de-acolo. Stătură o vreme pe la noi şi iar plecară... Auzii însă că ea a făcut ceva şcoală şi lucrează la o fabrică mare...

— S-a măritat?

— Eu ştiu că da. Că de-asta plângea, sărmana. Semne că ea nu prea voia să-şi pună pirostriile aşa, doar de dragul de a fi măritată. Era doar o copilă. Da nu ştiu, maică, cu cine, că aşa neam de oameni închişi la suflet şi la vorbă n-am mai văzut. Poate şi de-aia a murit fii-mea, Dumnezeu s-o ierte...

Şi bătrână făcu o cruce largă, întorcându-se cu faţa spre icoane.

Terminarăm de controlat şi această cameră şi ne întoarserăm în bucătărie. Am urcat apoi, împreună cu cei doi martori şi cu Truşcă, în podul casei. Bătrână a aşteptat jos, că se temea să se suie pe scară. Noi am căutat ascunzătorile unde ar fi putut fi dosite arme, dar am luat aminte la tot, căci podul era un adevărat cabinet de lucru. Când

nu mai era nimic de aflat, am coborât. Ne-am aşezat să scriem procesul-verbal. Bătrână s-a oferit să ne omenească cu ceva.

— Rar intră picior de om în casa asta. Bătrâneţea şi singurătatea sunt, maică, haine grele de ţinut pe umere...

— Mătuşică, fii liniştită, că n-am găsit nimic, am încercat s-o liniştesc pe bătrână în timp ce ne pregăteam de plecare.

— Sunt, maică, sunt!

Ne-am luat rămas bun de la ea şi-am plecat. Ne-a însoţit până la poartă.

Cum am ieşit, ne-am despărţit de nea Pandelie. Ion Rotaru, muncitorul de la Şantierul Naval, a dat să plece şi el. L-am rugat să mai rămână, să ne mai povestească despre Frâncu.

— Păi, aş mai fi vrut eu să vă spun câte unele, dar mi-era teamă să nu vă plictisesc.

— Nu ne plictiseşti deloc! Şi nouă ni s-a părut ceva cam nelalocul lui cu bătrâna. Singură, parcă poartă o tristeţe mare, apăsătoare, de care nu poate scăpa. Din câte ne-am putut da seama, nici nu prea se omoară cu dragostea după ginere-său...

— Păi, de ce s-ar omorî? Că doar de câte ori vine acasă, şi o face foarte rar în ultimul timp, trânteşte şi bufneşte. Tot aşa s-a purtat şi cu nevastă-sa. Urât din cale-afară. Nu ştiu cum de a stat femeia aceea cu el...

— Alte rude mai veneau pe la ei?

— Nu prea. Acum câţiva ani au stat o vreme la ei nişte neamuri. Gândesc că frate-său, că tare semănau! Da parcă şi ăstora le dăduse consemn: nu ieşeau aproape deloc din casă, iar de vorbit nu vorbeau cu nimeni. Or, la noi, ştiţi dumneavoastră, e obiceiul ca mai ales în serile frumoase de vară, să se strângă oamenii pe la porţi şi să-şi mai spună păsurile...

Cetăţeanul ne-a mai povestit despre fata „aceea frumoasă” pe care o chema Toni. Ar fi vrut şi el să între în vorbă cu ea, dar ce, a fost

chip? Nicicum. O ţineau ferecată, de parcă le era teamă să nu o fure cineva. Şi câte altele...

Întorşi la sediul raionului de securitate, tocmai începuserăm să discutăm ceea ce aflasem în „excursia" abia încheiată, când în încăpere a intrat şeful raionului din Turnu. Ne face semn să continuăm.

— Vreau să câştigăm timp, şi totodată să vă expun şi eu câteva dintre datele existente în evidenţa organului de miliţie cu privire la acest Frâncu.

Am vorbit primul. În cuvinte puţine, am rezumat cele aflate accentuând faptul că, după cum reieşea din spusele bătrânei, aici stătuseră pentru o vreme Frâncu şi familia lui. Am vorbit şi despre acele lăzi şi transporturi nocturne.

— În podul casei, a adăugat sublocotenentul Victor Tănase, am găsit un adevărat „cabinet" de lucru, ca să-l citez pe tovarăşul Avrămuţ. Izolat foarte ingenios printr-un maldăr de lucruri vechi, astfel aşezate încât să lase impresia că dincolo se află peretele, nu atrage deloc atenţia la o primă vedere. Am dat peste el însă, urmând firul unei... antene întinse pe izolanţi. De fapt, era firul ce lega antena de aparat. Cu siguranţă că acolo, pe măsuţa de lemn nedat la rindea, a existat un aparat, pentru că încă se văd distinct urmele lăsate de picioarele de ebonită. Le-am măsurat deschiderea, poate descoperim tipul de staţie pe care-l foloseau. Se mai văd, apoi, urmele lăsate de cuiele în care a fost fixată o hartă sau o coală mai mare de hârtie — cred însă că e mai curând vorba de o hartă, pentru ca într-un cuişor a rămas o bucăţică de hârtie mai groasă, specifică celei pe care se tipăresc hărţile. Şi sunt convins că s-au mai aflat şi alte obiecte acolo, deoarece praful se vede în unele locuri în strat mai subţire, deci mult mai recent aşezat. Altceva nimic, deşi m-am uitat foarte atent peste tot.

— Aţi făcut treabă bună, băieţi! Dar să vedem ce veşti ne-a adus

Brişculescu.

— În baza ordinului dumneavoastră, i-am rugat pe tovarăşi să verifice dacă acest Daniel Frâncu are antecedente penale. Dar n-a apărut nimic. Unul dintre lucrătorii de la formaţiunea judiciară, însă, şi-a adus aminte că respectivul a fost chemat o dată pentru unele cercetări în legătură cu o cauză de escrocherie Deşi aveau convingerea că este amestecat până peste cap, nu au reuşit să strângă probe împotriva lui, pentru că lucrase „bine”, folosind intermediari şi neapărând niciodată în relaţie directă cu cei cărora le procura diverse „lucruri”.

— Dar ce escrocau? mi-am manifestat eu nerăbdător, curiozitatea.

— De toate. Tot ce se căuta. Ceea ce-i frapant este că unuia dintre clienţii săi îi procuraseră un buletin de identitate, la o sumă bunicică, şi care s-a dovedit mult prea bine executat pentru mijloacele unui artizan.

— La vremea respectivă, cazul n-a fost sesizat organelor de securitate? am intervenit eu din nou.

— Ba da! Dar, aşa cum se poate citi şi în rezoluţia scrisă pe marginea materialului cu pricina, problema a fost lăsată, inexplicabil, întru totul spre rezolvare organelor de miliţie. Iar prin grija nu ştiu cui, a fost mai târziu clasată ca „neconfirmată”.

— Nu putem cere să vedem acel buletin de identitate?

— S-a şi executat, Avrămuţ. Crezi că noi am stat cu mâinile-n sân? Doar, ştim cât de nerăbdător eşti să-ţi duci la bun sfârşit misiunea, dar mai înainte de orice aş vrea să-ţi aminteşti dictonul acela latin: *„Festina lente”.*

— Adică, aşa cum zice românul nostru: „Graba strică treaba”. O să ţin seama de sfatul dumneavoastră. De altfel, nici nu mă gândesc să sperii vânatul trăgând cu puşca numai de probă.

— Întregul dosar ne va parveni peste cel mult un ceas. După ce-l studiaţi şi vă reanalizaţi informaţiile de care dispuneţi, ne întâlnim şi

stăm de vorbă încă o dată, să vedem încotro va trebui s-o luăm.

A ieşit atât de repede din încăpere, că nici n-am avut timp să ne ridicăm să-l salutăm. Tăcerea se aşternu din nou grea. Mi-am luat carnetul şi am început să-mi recitesc însemnările. Păreau elemente disparate, foarte puţin legate unele de altele, în afara deducţiilor logice ce puteau fi făcute. Totuşi, era în afara oricărei îndoieli că trebuia să-l căutăm pe Frâncu acolo la Constandini, şi să adâncim cele ce ştiam deja. Dar cum să ajungem acolo fără să speriem vânatul? Tot frământându-mi mintea, mi-a venit o idee. Aflasem că se ocupă de stupărit şi că are acolo o prisacă arătoasă. Acesta era motivul! Poate că, avid cum era după bani, se ocupa cu vânzarea nu numai a mierii, ci şi a albinelor sau stupilor. Ne trebuia însă o recomandare a unui cunoscut al său, către el, chipurile ca să ne vândă acest produs, dar de fapt ca să găsim o cale mai directă de apropiere fără a-i trezi suspiciuni. Unul dintre cumpărători urma să fiu eu. Dar trebuiau, mai întâi, stabilite celelalte „amănunte".

Toate acestea aveam să le discutăm la şedinţa de lucru cu comandantul raionului din Turnu, pentru a hotărî în detaliu modul de acţiune. Până atunci am început să studiez dosarul privind buletinul de identitate falsificat. Declaraţia celui în cauză, un cetăţean pe nume Gheorghe Potroacă, care lucrase un timp la Şantierul Naval, nu conţinea decât recunoaşterea că-şi procurase acest buletin de identitate de teamă, zicea el, să nu fie pedepsit dacă se descoperă că-l pierduse pe al său, şi pentru care plătise 3 000 lei lui Daniel Frâncu. Acesta însă nu recunoscuse, negase cu înverşunare orice amestec sau că ştiuse măcar despre aşa ceva. După cum reieşea din procesul-verbal întocmit cu ocazia confruntării celor doi, Frâncu îşi menţinuse declaraţia. Dosarul mai conţinea respectivul „buletin de identitate". L-am studiat cu atenţie şi, mai ales, cu justificată curiozitate. La prima vedere nu se putea observa nimic deosebit, privind calitatea hârtiei, a culorilor tipografice

folosite. Unde-i oare elementul care ne arată că este un document falsificat? Nu reuşeam să-l descopăr, deşi îl răsfoisem deja de câteva ori. Am citit atunci raportul de expertiză ce notifică clar că hârtia e ceva mai groasă decât cea obişnuită, iar timbrul sec diferă atât ca dimensiuni, cât şi în privinţa caracterului literelor. Unele diferenţe erau vizibile şi la ştampilă şi la semnăturile celor
ce-l eliberaseră. Toate acestea erau sesizabile numai la o mai minuţioasă şi competentă examinare.

Totuşi, nu puteam să-mi dau seama de ce cazul nu fusese cercetat în amănunţime. Imediat mi-am amintit de buletinul de identitate prezentat şefului de post din comuna Soimuş. Foarte posibil ca şi acesta să fi fost fals şi să fi provenit din aceeaşi sursă. De la Frâncu, deci. Astfel de buletine ne mai fuseseră semnalate la spionii paraşutaţi nu cu mult timp în urmă. Trebuiau elucidate toate aspectele şi mai ales descoperit canalul pe care astfel de acte de identitate false pătrunseseră în oraş. Mai existau oare şi altele? Tocmai îmi notam toate aceste întrebări în carnet, când am fost anunţat să mă prezint la şeful organului de securitate. „Deci, şedinţa începe mai devreme decât m-am aşteptat eu şi decât se hotărâse iniţial.” M-am grăbit să ajung. Eram primul, aşa că a trebuit să mai aştept. Imediat, au venit şi ceilalţi.

— Cred că nu este cazul să mai reluăm faptele. Am discutat şi cu şeful dumitale, Avrămuţ, şi a fost de acord cu planul propus. Unu: dumneata şi locotenentul Truşcă plecaţi la Constandini, să-l vizitaţi pe prisăcar. O să vă însoţească, în calitate de specialist apicol, plutonierul Vlad: ai lui au crescut albine şi se pricepe şi el, de altfel chiar este crescător de albine. Căutaţi să vă familiarizaţi cu terminologia şi, mai ales, gândiţi-vă asupra modului cum veţi discuta cu Frâncu, astfel încât să nu-i treziţi niciun fel de bănuială. Dumneata, Brişculescule, împreună cu locotenentul-major Codarcea de la miliţie, reluaţi dosarul cu buletinul fals. Elucidaţi problemele

pe care le ridică cazul. Am raportat deja situaţia conducerii Direcţiei regionale de securitate şi urmează să mai primim noi ordine. Aveţi vreo nelămurire.?

— Tovarăşe locotenent-major, fusei de părere eu, v-aş propune să organizăm şi supravegherea discretă a casei lui Frâncu. Poate mai trece cineva, între timp, pe acolo şi...

— Perfect! Altceva?

N-a mai intervenit nimeni. Toţi erau nerăbdători ca şi mine să pornim la treabă.

Locotenentul Truşca m-a aşteptat până am ieşit. M-a întâmpinat cu un zâmbet şi m-a întrebat unde intenţionez să mănânc. I-am răspuns că nu prea ştiu şi m-a invitat la el.

— Eu sunt de-aici! Severinean get-beget.

Am acceptat invitaţia. Am plecat împreună. Acasă ne-au întâmpinat soţia şi cei doi copii. Deşi am petrecut câteva ore plăcute, nu ne-am putut stăpâni, şi amândoi, am dat către seară, o fugă până la serviciu. Am discutat multe probleme privind noua misiune, şi am rezolvat câteva chestiuni de detaliu.

Aşadar, iată-mă din nou la drum! Nici nu poposisem bine, şi trebuia să plec iarăşi. Nu acest lucru mă nemulţumea, ci faptul că de fiecare dată când ajungeam undeva, plin de speranţe că voi afla ceva care să mă ajute să dau de urma lui Ovidiu Tudorancea, ca un făcut nu găseam decât noi necunoscute ce se adăugau la întunericul pe care mă străduiam să-l spulber. Aceste simţăminte le încercam şi acum, când mergeam către Constandini, spre prisaca lui Frâncu. Ţineam pe genunchi, ca mai toţi ceilalţi călători din autobuz, un coş de rafie împletită, plin cu de-ale gurii. Mâncarea ne-o aşezase, în câteva ştergare olteneşti, soţia lui Truşcă. De fapt, şi el purta un coşcogeamite „geamantan agricol” din nuiele, unde se găseau şi câteva lucruri ce socotiserăm noi că ne vor fi de folos: un binoclu, o

busolă, o hartă la scară mică a zonei respective. Toate bine dosite în fundul „geamantanului”.

Plutonierul care ne însoţea — specialistul nostru apicol — ne spusese câte ceva despre albine şi obiceiurile lor. Se întrezărea pasiunea în spusele lui, şi el era tentat să ia totul drept o excursie.

— Dacă Frâncu este un crescător de albine pasionat, nu se poate să nu reuşesc să mă apropii de el. Şi poate astfel o să ne fie mai uşor, ne spusese el.

Dar eu mă îndoiam de acest lucru. După cum mi-l descriseseră oamenii, nu era dintre cei care se bucura de oaspeţi. Ba, dimpotrivă. Ne făcuserăm un plan de acţiune pentru orice situaţie, dar lăsasem mult loc orientării de moment, în raport de situaţiile ce urma să se ivească. Părea hazardant — ne prevenise şi comandantul —, dar în condiţiile în care nu ştiam nimic despre prisacă şi despre îndeletnicirile omului de-acolo părea şi mai hazardant să nu ne stabilim fiecare detaliu. Înainte de orice, trebuia să observăm de departe totul, să ne informăm la câţiva cetăţeni din comună şi abia după aceea să ne apropiem de „obiectiv”. Ştiam foarte bine că un singur pas greşit şi vânatul ar fi fost speriat. Poate şi de aceea eram atât de îngândurat. Ne luaserăm la noi pistoalele în urma ordinului comandantului. Atunci când auzisem ordinul, îmi venise să zâmbesc, acum însă, în drum către acel loc, mă simţeam mai sigur pe mine. „La o adică, vom putea face faţă oricărei situaţii” m-am încurajai singur, şi am încercat să-mi limpezesc gândurile, atent la frumuseţea peisajului.

Am coborât la Constandini. Autobuzul a plecat mai departe învăluit de colbul neaşezat încă de ploi, şi noi am pornit la rându-ne fără vreo ţintă, dar totuşi cu un pas hotărât, să nu dăm de bănuit. Satul, înconjurat de dealuri, se afla nu departe de munţii ce se profilau în zare. Apropierea lor se făcea simţită şi prin răcoarea înălţimilor.

Şeful de post venea spre noi. Ştiam că trebuie să ne întâmpine şi să ne îndrume către locul pe care-l căutăm.

— Bună ziua, tov. major!

— Bună să vă fie inima! Dar cu ce treburi prin comuna noastră?

— Căutăm niscai stupi de vânzare!

— Păi, aveţi de unde alege, dar eu v-aş recomanda să luaţi de la unu Frâncu, care are o prisacă aici, chiar sub poala dealului acela — şi ne arătă către o curmătură împădurită până către vârf. Mergeţi tot înainte — şi după ce ieşiţi din sat... la pârăul secat, faceţi pe drum la dreapta, până spre poala pădurii. Treceţi păduricea, şi chiar la ieşire, o să vedeţi prisaca. Stăpânul e un om cam ursuz şi nu-i prea place să primească oaspeţi, dar îi spuneţi că v-a trimis al lui Ţopa — e un prieten de-al lui din sat, singurul care se mai duce pe la el.
D-apoi, poate ne-om mai vedea... Cu bine!

Ne-am continuat drumul. Se mai încălzise, şi oamenii se vedeau trebăluind prin curţi. Când treceam, se uitau curioşi la noi. Le simţeam privirile iscoditoare, dar noi mergeam discutând nepăsători câte toate. Celor pe lângă care treceam le dădeam bineţe, şi ei, la rândul lor, ne răspundeau. Curând, am lăsat în urmă şi ultima casă a salului, continuându-ne drumul. După aproape doi kilometri, am văzut o fântână a cărei cumpănă, fără lanţ şi găleată, părea un braţ descărnat, ce ameninţa cerul. Ne era sete, o gură de apă ne-ar fi prins bine. Nu ne-am oprit, fiindcă vedeam că fântâna fusese părăsită. Am luat drumul către dreapta. Mai puţin umblat, pe colbul ce-l acoperea se puteau vedea urme proaspete de căruţă. M-am uitat la urmele de copite. Căruţa se dusese spre prisacă. „S-ar putea să fie multă «miere» pe-acolo!” Le-am spus şi celorlalţi despre căruţă. Mergeam în tăcere, atenţi la totul în jurul nostru. Încercam să-mi întipăresc în minte locurile prin care treceam, astfel încât să le pot recunoaşte şi noaptea, la lumina stelelor. Truşcă poate că făcea acelaşi lucru. Pe măsură ce ne apropiam de pădure, fără să vrem, încetinirăm paşii.

După ce-am intrat printre primii boscheţi, ne-am oprit şi am ascultat atent. Nu se auzea nimic deosebit, doar un câine lătra ascuțit undeva departe, spre sat.

Am privit pădurea. Poate altădată m-ar fi încântat această întâlnire cu ea. Îmi plăcea atât de mult să-i ascult ecoul, să-i simt mireasma, să mă las învăluit de măreţia pe care-o risipeşte cu atâta generozitate! Dar acum, abia am avut timp să remarc nuanţele de roşu şi galben ale frunzelor care foşneau metalic în vântul ce abia începuse să adie... „Plângând a ruginit pădurea", mi-am amintit începutul unei poezii pe care încercasem să o scriu în adolescenţă, şi nu ştiu de ce m-a cuprins pe dată un sentiment de tristeţe. M-am scuturat ca înfiorat şi m-am întors cu gândul la cele ce aveam de făcut.

— Să mergem mai departe, le-am spus celorlalţi doi, nu prea tare, dar nici şoptit, ca să nu lăsăm impresia prezumtivilor martori că ne-am feri de cineva.

Am urcat cărarea ce şerpuia printre copaci. În unele locuri, abia se mai cunoştea. Se vedea că nu prea băteau mulţi calea aceasta. „Deci, să fim cu luare-aminte".

Înainte de a ajunge la marginea cealaltă, ne-am oprit din nou. Ne-am adăpostit în spatele unor tufe. De-acolo se vedea foarte bine prisaca. O căsuţă din lemn, destul de mare pentru un singur om. După cum era construită, se bănuiau în ea două camere şi o tindă. Acoperişul înalt, de şindrilă, cu două lucarne, în geamurile cărora se oglindeau razele palide ale soarelui, părea că adăposteşte un pod destul de spaţios. Lângă casă, cu acoperişul sprijinit de peretele din stânga intrării, era un şopron care adăpostea o căruţă. Cămăruţa de alături părea să fie o bucătărie, căci din burlanul ce ieşea prin geam se înălţa un fum subţire, albicios. Către pădure, înspre noi, se întindeau câteva rânduri de stupi; să fi fost vreo treizeci. Arătau destul de bine îngrijiţi. Toată această aşezare o împrejmuia un gard

de nuiele împletite. Nu prea departe, printre răchite, se vedea şerpuind apa.

— Bun loc a mai ales pentru stupărit! şopti plutonierul.

— Parcă numai pentru asta?! Pădurea — sub fereastră; râul — la doi paşi; locul — retras! am remarcat vorbind la fel de încet.

Ne-am aşezat ostăşeşte, gata la orice s-ar fi ivit. Mi-am potrivit binoclul la ochi şi am privit cu interes, scrutând oamenii ce locuiau acolo. La început n-am văzut nicio mişcare, deşi fumul ce ieşea pe burlanul de la bucătărie ne spunea că sunt acolo. Dar în bucătărie nu se observa nicio mişcare. „Poate se odihneşte omul”... „Dar e aproape amiaza, şi cu atâţia stupi pe cap nu cred că un om harnic poate dormi până la prânz!” mi-am răspuns tot eu. M-am uitat spre casă. Pe prispă stătea tolănit un dulău negru, mare cât un viţel. Uşa era închisă, şi cheia se afla în broască, de ea atârnând, pe un lanţ, multe alte chei de diferite mărimi. „Este acasă! Dar unde o sta?...
În pod?” Am privit la cele două lucarne, la geamurile lor ce străluceau în lumina zilei ca două oglinzi. Atunci am observat că în spatele casei se înălţau două grătare pentru porumbei. Erau destul de înalte şi ancorate, fiecare cu câteva sârme, prinse de acoperişul casei şi cei câţiva copaci din împrejurimi. Între ele se afla, de asemenea, întinsă o sârmă. La început nu mi-am dat seama, dar când am sesizat la capetele sârmei întinse între cele două „grătare” câte două izolatoare minuscule, din sticlă colorată pentru a fi mai uşor de mascat, am înţeles care era destinaţia acelei construcţii.

— Frumoasă antenă! am exclamat, şi i-am trecut binoclul lui Truşcă.

O privi şi el atent.

— Nu ţi se pare că este prea imprudent individul? Oricine ar putea să o observe. Ori este prea sigur pe el, ori îi socoteşte pe toţi nişte fraieri...

— Ori, l-am completat, se grăbeşte să termine ceva foarte

important şi nu mai are timp să-şi ia măsurile de precauţie... Să nu fi sosit noi prea târziu...

Truşcă nu-mi răspunse, ci numai îmi întinse binoclul cu un gest scurt, grăbit, indicându-mi direcţia în care să privesc. Tocmai atunci, din casă ieşise un om cu mâinile adânc vârâte în buzunare, făcu câţiva paşi pe prispă, coborî treptele... prin faţa casei. Părea nehotărât. A stat un pic locului şi dintr-odată, s-a îndreptat cu paşi mari către casă şi a intrat vijelios pe uşă. Din nou, aceeaşi tăcere, aceeaşi nemişcare.

— Să mai aşteptăm puţin! i-am propus lui Truşcă.

— Bineînţeles!

Priveam prin binoclu cu schimbul. Stăteam acolo de aproape un ceas şi tare aş mai fi fumat o ţigară! Am scos pachetul din obişnuinţă, l-am frământat între degete şi la privirea mirată a lui Truşcă, l-am introdus din nou în buzunar.

— Nu ne-ar strica o ţigară ! remarcă şi el, zâmbind.

— Să vedem ce mai face omul nostru!

Peste puţin, cetăţeanul ieşi din nou din casă. Dar nu singur. Îl însoţea un bărbat înalt, uşor aplecat de spate, cu o claie de păr pe cap, care-i dădea un aspect neîngrijit. S-au dus amândoi spre bucătărie şi au intrat în încăpere. După un timp, focul s-a înteţit. Se vedea după fumul ce ieşea în vălătuci alburii pe burlan.

— O surpriză avem deja. Omul nu stă singur aici...

— Dar care dintre ei e Frâncu? întrebă plutonierul.

— Cel care a ieşit primul, mai scund. Atitudinea aceea de major nu şi-a pierdut-o nici acum, când nu mai este militar. De altfel, descrierea pe care ne-a făcut-o subofiţerul acela de la popota unităţii corespunde întru totul. Doar că Frâncu e, mi se pare mie, puţin mai împlinit la trup, mai îmbătrânit.

— Vom proceda aşa cum am stabilit, am revenit la ce ne interesa. Eu cu tovarăşul plutonier mergem în ograda lui Frâncu, să vedem ce

putem afla. Dumneata ne urmăreşti cu binoclul. Te rog să fii gata să intervii dacă situaţia o cere. Dar numai dacă situaţia o cere! Ai grijă să nu te pripeşti!

Am pornit-o cu „bagajele” pe cărare şi am ajuns aproape de gardul ce împrejmuia casa, când dulăul, cu un lătrat furios, ne-a şi semnalat prezenţa. Imediat ce a auzit câinele, în uşa bucătăriei a apărut Frâncu; se uita curios, să vadă cine le tulbură liniştea. Când ne-a observat, s-a întors şi i-a spus ceva celui din încăpere, îndreptându-se grăbit către noi. Apucasem însă să intrăm în curte, dar ne-am oprit la câţiva paşi de poartă. Câinele ne dădea târcoale, mârâind ameninţător. Frâncu l-a gonit şi ne-a întrebat cu un ton cam răstit:

— Pe cine căutaţi?

— Pe dumneata, am auzit că ai nişte stupi foarte buni şi am venit, să cumpărăm, dacă se poate, câţiva... dacă nu vă este cu supărare... i-a răspuns plutonierul.

Ne-a măsurat de sus până jos şi ne-a întrebat, pe acelaşi ton înţepat:

— Cine v-a spus de stupi?

— Al lui Ţopa... Am întrebat prin sat, şi el ne-a îndrumat către mata.

După ce a mai chibzuit, s-a mai muiat.

— Câţi vreţi să cumpăraţi?

— Păi, după cum ne-om înţelege la preţ!

— Bine, intraţi să discutăm, ne-a poftit cu un gest care numai amabil nu era.

Am luat-o după el, pe poteca ce ducea spre casă. A urcat treptele şi a deschis uşa, invitându-ne să intrăm. Ne privea însă tot încruntat şi suspicios. Îi simţeam uităturile piezişe, lipite parcă de noi, sfredelitoare. Camera era destul de simplu mobilată: un pat acoperit cu o scoarţă oltenească, o masă cu patru scaune în jur, o laviţă, şi

câteva icoane pe pereţi. Ne-am aşezat pe scaune, aşteptând să discutăm.

— Cât daţi pe un stup?

— Cât cereţi? am încercat calm, să lungesc discuţia.

— Patru sute de lei, iar transportul vă interesează.

— E prea mult, poate mai laşi ceva, că noi vrem să luăm mai mulţi, i-a propus tărăgănat plutonierul.

— Asta-i preţul, şi gata ! a repezit scurt răspunsul Frâncu. Nu vă place, pe-aici vă e drumul!

— Putem să-i vedem?

— Desigur! Haidaţi!

Am trecut din nou prin tindă, în curte, şi de aici în spatele casei. Ne-am uitat liniştiţi la primele două rânduri. Când am dat să trecem la următorul, Frâncu ne-a oprit.

— Gata! Aţi văzut destul! Toţi sunt la fel!

— Neică, e cam scump preţul. Mai lasă ceva la ei !

— Nici vorbă! Atât sau nimic!

— Atunci, ziua bună.

Ne-am îndreptat să ne luăm coşurile lăsate pe prispă. Cineva umblase să vadă ce este în ele. Din fericire, noi fuseserăm prevăzători şi ne lăsaserăm „uneltele” în coşul lui Truşcă. Am plecat spre poartă. Câinele ne dădea târcoale, şi poate dacă n-ar fi fost Frâncu ne-ar fi făcut greutăţi.

Tot timpul cât durase „vizita” noastră am avut senzaţia că suntem supravegheaţi. De aceea, la un moment dat m-am întors brusc, ca pentru a-i spune ceva lui Frâncu, şi am privit spre casă. La unul dintre geamurile unei lucarne mi s-a părut că am văzut o mişcare. „Sunt mai mulţi aici”, am constatat.

Am dat ziua bună şi am plecat pe cărare spre pădure,

Frâncu a mormăit un răspuns nedesluşit şi a rămas în poartă, cu ochii după noi. Imediat ce am trecut de liziera pădurii şi ne-am

asigurat că nu ne mai poate vedea nimeni, am părăsit cărarea şi ne-am apropiat de locul unde se găsea ascuns Truşcă.

— Cât timp aţi fost plecaţi în spatele casei, la stupi, am văzut un bărbat ieşind tiptil din casă şi cotrobăind în coşniţele voastre, ne-a şoptit el.

— Am observat şi eu... Cred că acelaşi se uita la noi prin geamul acelei lucarne. Dar să vedem ce vor face acum. Am impresia că am răscolit niţeluş „stupul”, i-am răspuns.

— Aş vrea să vă raportez ceva, mi se adresă plutonierul. Din toţi stupii aceia, numai vreo câţiva aveau albine. Ceilalţi erau neumblaţi, se vedea şi după iarba care crescuse nestingherită în jurul lor, probabil că din cauza aceasta nu ne-a lăsat să-i vedem.

— Aşa vasăzică! Iată cum vom proceda în continuare. Dumneata te duci să iei legătura cu şeful de post şi raportezi comandantului situaţia de aici. Apoi vii urgent cu şeful de post şi cu ajutorul său. Deplasaţi-vă fără să vă lăsaţi văzuţi. Noi vom rămâne ascunşi, să vedem cum evoluează situaţia. Ca primă măsură de precauţie, vă rog să vă puneţi la îndemână pistoalele.

Plutonierul a plecat în linişte, strecurându-se ca o umbră prin pădure. Truşcă, cu binoclul la ochi, nu slăbea o clipă casa. Eu am întins pe un ştergar câteva felii de pâine şi de slănină. Am tăiat o ceapă şi am început să mănânc grăbit. După aceea am luat binoclul şi l-am înlocuit pe Truşcă, pentru a mânca.

Am continuat să supraveghem, pe rând, casa şi prisaca. Liniştea continua să domnească netulburată. Situaţia asta nu prevestea nimic bun, sau probabil cei de-acolo nu dăduseră prea mare importanţă vizitei noastre.

— Tu ce crezi că vor face? m-a întrebat Truşcă.

— Nu-mi dau încă seama. Dar, oricum, trebuie să ne hotărâm ce vom face noi. Va trebui să le ghicim intenţiile, şi cât mai exact. Apoi,

va trebui să ţinem seama că sunt cel puţin trei, şi nicidecum numai unul, aşa cum ne aşteptam. Asta ne cere să mai chibzuim înainte de a trece la acţiune.

Ştiam că cea mai bună modalitate de a descifra intenţiile celui cu care trebuie să te măsori e aceea de a gândi, ca şi când ai fi în locul lui. „Ce-aş face eu dacă aş fi acolo?”. „Cred că înainte de toate, aş încerca să ascund materialele compromiţătoare sau cele care ar putea fi periculoase. Apoi, aş căuta pe eventualii observatori sau atacatori şi m-aş pregăti să-i întâmpin. Sau aş şterge-o... Pe unde?... În faţă-i pădurea, dar pe acolo am venit noi şi ar fi posibil să ne întâlnim nas în nas. În spate-i valea Bârzei. Obstacol?... Nicidecum, pe firul său te poţi strecura nevăzut până în comună... şi de-acolo spre Baia de Aramă... Cine ştie?!

Toate acestea îmi trecuseră prin minte în timp ce nu slăbeam din ochi casa şi prisaca. Şi ca un răspuns la gândurile mele, am observat oarecare mişcare în apropiere de stupină. Mai mult am simţit-o, pentru că numai câinele se preumblase ici-colo, dând din coadă ca atunci când se bucură de prezenţa cuiva cunoscut.

„Pe unde să fi coborât? Desigur, prin uşa aceea de la pod, în spate” îmi aminteam că văzusem o scară rezemată de perete. Atunci i-am spus lui Truşcă:

— Rămâi aici! îi aştepţi pe-ai noştri. Eu mă voi duce pe după râpile acelea din dreapta, să le închid calea către valea râului. Nu-i slăbi o clipă din ochi, dar să mă urmăreşti şi pe mine, ca să ştii unde sunt... Cred, totuşi, că nu se vor mişca până la căderea întunericului... Ia seama însă să nu vină din spate. Sunt tare vicleni, şi trebuie să ne aşteptăm la orice...

— Nicio grijă! m-a liniştit Truşcă, nu fără puţină emoţie în glas.

Mi-am potrivit pistolul la îndemână şi am pus în buzunar o cutie de cartuşe. Am plecat, dintr-odată, afundat în pădure, mersei furişându-mă după fiecare copac. Curând, am ieşit din pădure şi a

trebuit să mă ascund în boscheţi. Nu mă grăbeam, ci fiecare nouă mişcare o făceam numai după ce „pieptănam” bine cu privirea locul şi luam aminte la cele două lucarne ale casei. La un moment dat, Frâncu a ieşit în ogradă cu mâna streaşină la ochi, a dat roata cu privirea, căutând, aşa, ca într-o cioară, dacă nu se zăreşte cineva pe aproape. Dar în ciuda aparentei sale nepăsări se vedea că cercetează atent fiecare cută de teren.

Plutea o atmosferă de nemişcare. Soarele mai încălzise puțin ziua, dar mie mi se părea că fiecare foşnet al ierbii pe care o călcam, fiecare palmă de pământ atinsă produce un zgomot, care se aude până departe. De aceea, încercam să mă lipesc cât mai mult de pământ, să ajung cât se putea de repede la locul pe care-l alesesem. Era greu; broboane de sudoare mi se prelingeau pe frunte, însă nu puteam să-mi permit nicio clipă de odihnă. Făcusem un ocol destul de mare, şi casa era acum ascunsă de muchia dealului. Trăiam momentul cel mai critic şi, la capătul puterilor, m-am silit să trec cât mai repede dincolo de obstacolul care mă împiedica s-o văd. În fine, ajunsesem. M-am ascuns după câteva crengi îngrămădite astfel încât să nu fiu zărit din nicio parte, şi nu am slăbit din ochi casa. La o privire mai atentă, am observat o potecă ce şerpuia, ocolind denivelările, de la casă spre valea râului.

„E bine c-am venit aici. Aceasta s-ar putea să fie calea ce o vor alege, dacă se hotărăsc să plece. E cea mai lesnicioasă.”

Timpul se scurgea prea încet. Nemişcarea se înstăpânise deplină, peste tot, şi incertitudinea aşteptării făcea veghea şi mai aspră. Îmi era sete. Gândul la un pahar de apă rece îmi ardea cerul gurii. Am mestecat un fir de iarbă uscată, ca să-mi astâmpăr setea. Încet-încet, soarele cobora spre asfinţit, umbrele pădurii se alungeau, şi o dată cu înserarea se lăsă şi o undă de răcoare. Am simţit o mişcare în apropiere şi involuntar am apucat pistolul, gata să deschid focul. L-am pus însă la locul lui, imediat ce am văzut că cel ce se apropia

era Truşcă.

— Ţi-am adus ceva de mâncare şi nişte apă. Au sosit deja şeful de post şi ajutorul lui, împreună cu plutonierul nostru. I-am lăsat acolo cu instrucţiuni precise. Nu te-ai plictisit?... Cât crezi că o să mai stăm?

— Ştiu şi eu?! Cred că de-acum va fi mai greu. Se întunecă şi... mi-am lăsat gândul neterminat. Ce-ar fi să ne mutăm locul de pândă... mai spre vale. Acolo unde duce poteca aceea ce abia se zăreşte? N-ar fi rău să căutăm şi prin împrejurimi...

— Unul dintre noi să continue să supravegheze casa. Ce zici?

— Bineînţeles! Atunci...

Dar n-am apucat să spun ceva, că Truşcă a şi intervenit:

— Mă duc eu înainte. Ne întâlnim din nou, peste o jumătate de oră, lângă tufa aceea.

Şi s-a strecurat, la fel de neauzit precum venise. Curând, s-a pierdut în negura înserării. Îmi părea rău că nu l-am însoţit, dar ştiam că avea dreptate. Oricum, nu puteam risca să fim surprinşi.

Nu am ajuns bine lângă tufa de pe malul râului, că întunericul cuprinsese totul. Cerul era la fel de întunecat, numai ici-colo se vedea câte-o stea. Se lăsase frig. Mi-am ridicat gulerul fulgarinului. Am căutat o adâncitură în care să mă aşez şi să pot cerceta orizontul şi din când în când îmi lipeam urechea de pământ. Ştiam din copilărie, că noaptea e mai bine să asculţi decât să încerci să scormoneşti întunericul.

Truşcă s-a aşternut pe iarbă ca o umbră.

— Ceva deosebit?...

— Nimic! Vezi, doar la una dintre ferestre arde lumina. În rest aceeaşi linişte rău prevestitoare...

Trecuse bine de miezul nopţii şi aproape eram tentat să cred că m-am înşelat aşteptându-l aici, când am simţit că nu mai suntem

singuri. Truşcă mi-a atins uşor mâna. Avea un tremur în vârful degetelor şi amândoi ne-am încordat auzul. O uşoară mişcare însoţită de un zgomot înfundat ne-a dat de ştire că, într-adevăr, cineva se apropia de noi. Apoi, linişte. Peste un timp, acelaşi zgomot, mai aproape însă. „Este mai mult decât precaut.” În sfârşit, l-am observat. Din locul în care stăteam, am putut să-i văd silueta gheboşată, profilându-se pentru câteva clipe la orizont. Apoi i-am auzit respiraţia, uşor şuierată. L-am atins pe Truşcă pe umăr, scurt, de două ori. Era semnalul că vom folosi cea de-a doua variantă. Vom încerca să-l imobilizăm fără zgomot, pentru a-i putea prinde şi pe ceilalţi — dacă, eventual, acesta nu era singur. Ne-am făcut una cu pământul, lăsându-l pe „musafirul” nostru să vină cât mai aproape. Când l-am prins de braţul drept, încercând în acelaşi timp să nu-l las să ţipe, Truşcă s-a aruncat cu toată greutatea peste el. S-a zvârcolit ca apucat, dar nu mai avea nicio scăpare, deja îi pusesem cătuşele, iar Truşcă îi îndesase batista, în chip de căluş. Individul s-a mai smucit o dată, vroind, într-un ultim efort, să se elibereze. A fost în zadar. Liniştea s-a înstăpânit din nou, apăsătoare. Aşteptam. Dar noaptea îşi cască hăul de întuneric, parcă şi mai ameninţătoare. „Să se fi răspândit în mai multe direcţii, şi pe acesta să-l fi prins numai din întâmplare? Oare n-am greşit că nu i-am arestat imediat ce am sosit acolo?” Întrebările acestea îmi loveau fără încetare tâmplele. Nu le găseam răspuns şi mă simţeam copleşit de un sentiment de incertitudine. Încercând să-mi înving îndoiala, scrutam întunericul, cu speranţa că voi mai putea desluşi ceva. Cel prins, resemnat parcă, nu se mai străduise să se elibereze şi stătea aşa, întins cu faţa în sus, ţinându-şi ochii strâns închişi. L-am urmărit atent, pentru că ciudata linişte ce-l cuprinsese după atâta zbucium mi se părea şi mai suspectă. Şi-a întors dintr-odată faţa către mine şi, prin întunericul ce începuse să se destrame în lumina pâlpâindă a zorilor abia mijite, i-am simţit ochii încărcaţi de ură. A zvâcnit scurt din cap, dând a

înţelege că vrea să-mi vorbească. M-am apropiat să-i scot căluşul şi mi-am dat seama că figura acestui individ nu-mi e necunoscută. Nu-mi puteam da seama unde-l mai văzusem. L-am privit mai atent şi mi-am amintit. Era unul dintre cei cu docarul. Cheran Constantin, pe care, împreună cu Anghel, îl remarcasem în cimitirul din Frăsineni.

I-am scos căluşul, pregătit însă să nu-l las să-şi anunţe în vreun fel complicii. Omul şi-a repezit scurt vorbele:

— Pe mine m-aţi prins, dom'le locotenent! Ceilalţi însă o să vă întâmpine cum se cuvine. Aţi făcut o mare greşeală că aţi venit aici...

— Taci, omule! Te-ai alăturat ăstora, tu, om sărac... în loc să fii alături de cei mulţi... i-a spus Truşcă, supărat dintr-odată.

Remarca individului mă necăjise nu atât pentru gravitatea ameninţării, cât pentru adevărul ei. Nu indusesem în ipotezele mele şi posibilitatea ca aici să fie unul care să mă recunoască. „Sunt convins că Alexiu mă va dojeni pentru această scăpare" mi-am zis înciudat pe mine. „Pripeala, de câte ori să-ţi spun, fiule, nu are ce căuta în munca de securitate!" parcă îi şi auzeam vorbele, cu atât mai dojenitoare cu cât erau rostite pe un ton calm, apropiat, fără asprime. „Cel puţin am învăţat ceva. Lecţia aceasta n-am s-o uit!" mi-am zis. Totodată, într-un fel, eram bucuros. Prezenţa acestui om, pe care eu îl crezusem ascuns undeva în Craiova, îmi confirma ipoteza. Nu fusese întâmplătoare vizita lui la Frăsineni, şi în spatele tuturor acestor iţe mi se contura prezenţa lui Tudorancea. Lucrurile acestea urma să le lămuresc însă mai târziu. Acum trebuia să vedem ce e de făcut cu cei din casă.

— Câţi sunt? l-am întrebat pe cel prins.

— Ce, ţi-e teamă? O să vezi! mi-a aruncat cu duşmănie.

Truşcă i-a pus din nou căluşul. Trebuia să acţionez,

— Rămâi aici, i-am spus lui Truşcă. Ai grijă să nu cumva să-ţi scape vreunul ce-ar încerca să treacă. Eu mă duc către casă.

— Fii cu băgare de seamă! De mine nu avea nicio grijă. O să-i ţin de urât cum se cuvine bestiei acesteia!

Cerul nu mai era atât de întunecat. Undeva spre răsărit, în spatele dealurilor, se zărea o rază de lumină. Poate era numai o părere, dar aşteptam cu atâta nerăbdare zorile! Înaintam cu multă precauţie. Cel mai mult mă temeam de crengile uscate, care atunci când le călcai făceau un zgomot de credeai că se sparge întunericul nopţii în mii de aşchii, Chiar lângă gardul acela de nuiele, care dădea ocol casei şi stupilor, m-am oprit, la numai câţiva paşi de ceea ce voia să fie o portiţă, pentru că deschizătura prin care se trecea nu era închisă. Nu departe de acolo, ca nişte mogâldeţe întunecate, se zăreau stupii. Mi-am amintit ce spusese plutonierul nostru — că cei din partea aceasta nu erau folosiţi pentru albinărit. Atunci, de ce oare îi ţinea Frâncu? Am vrut să mă duc să-i văd, dar gândul că acel dulău negru poate să-mi trădeze prezenţa, zădărnicind totul, m-a făcut să renunţ. Aşa că mi-am ascuţit urechile.

Încet-încet, s-a luminat. Umbrele s-au retras spre pădure, minate de zorile ce se ridicau tot mai sus. Aceeaşi nemişcare plutea peste tot. Era şi mai chinuitoare incertitudinea, aşteptarea aceasta, care se prelungea atât de mult. Cred că a venit vremea să preluăm iniţiativa. Trecuseră doar cele douăzeci şi patru de ore pe care a trebuit să le lăsăm ca să poată ajunge aici ai noştri. Oare acolo, în pădure, ce s-o fi întâmplat? Şi ca un răspuns, din direcţia în care ştiam că trebuie să fie postul de observare, din pădure, s-a ridicat o rachetă roşie. Urmărindu-i traiectoria, nu mi-am putut stăpâni un zâmbet de satisfacţie. Ştiam că de-acum casa era încercuită şi nimeni nu mai putea să se strecoare fără a fi prins.

Dinspre casă s-au auzit câteva rafale de pistol-mitralieră. Cei de-acolo trăgeau. După frecvenţa rafalelor, nu puteau fi mai mult de doi sau trei. Gloanţele s-au pierdut, ţiuind prin pădure, şi mi-am dat

seama că de fapt trăgeau ca să-şi facă curaj. Racheta aceea îi stârnise şi mi-am adus aminte de spusele prinsului, că erau hotărâţi să-şi vândă scump pielea. Înainte de a auzi plumbii cum trec pe deasupra gardului de nuiele, am văzut flacăra împuşcăturilor la uşa podului. Tirul nu era deloc precis, dar, fără să vreau, m-am lipit mai tare de pământ.

„Să fiu mai atent! Să mă fi observat?” şi în clipa aceea l-am simţit pe Truşcă lângă mine. Îngrijorarea pentru soarta mea i se citea pe chip şi m-am simţit dintr-odată mai sigur cu omul acesta de nădejde, alături.

— L-am predat pe cel prins astă-noapte! Să mergem şi noi de-acum, dacă ei n-au binevoit să vină!

Şi-a armat apoi pistolul, i-a slăbit piedica şi a aşteptat semnalul. Îl ştiam amândoi. O rachetă albă. Peste câteva minute au sfârşit deasupra pădurii, cu zgomotul unor artificii, cele trei stele albe incandescente, ce au împuns cerul.

Dinspre pădure se auzeau de-acum rafale. Scurte, precise, sfâşiau sacadat liniştea acelei dimineţi plumburii. Recunoşteam „tonul” armelor noastre. Imediat le răspundeau, cu altele lungi, cei din casă.

Cel care trăsese din gura podului dispăruse acum. Putea fi o capcană, aşa că ascunzându-ne după fiecare cută de teren, după fiecare acoperire, ne apropiam de casă. Ne deplasam pe rând, supraveghind cu atenţie ferestrele şi mai ales uşa aceea de la pod. Curând, am pătruns între stupi. Eu m-am apropiat de casă, în vreme ce Truşcă, cu pistolul gata pregătit să tragă, mă veghea. În faţă se auzea câinele lătrând furios, probabil la cei ce se apropiau din partea cealaltă. M-am lipit de zidul casei, chiar sub ieşitura de sub uşa podului. M-am oprit şi am privit către Truşcă, dar n-am apucat să-i fac semn să pornească şi el, că acesta, cu pistolul, mi-a arătat ceva deasupra mea Chiar în acel moment, un praf uşor, stârnit de cineva care umbla pe scândurile ieşiturii, a început să plutească în aer.

M-am ferit în grabă şi ridicând pistolul, gata să trag, am aşteptat să văd ce face. Şi cel de deasupra se oprise, să asculte. I-am văzut ţeava scurtă a pistolului mitralieră — o armă germană, din timpul războiului. A apărut după aceea şi individul. Am înţeles că se pregătea să sară. L-am lăsat, dar nu apucase încă să-şi regăsească echilibrul, când i-am apăsat pistolul în ceafă.

— Aruncă arma şi nu mişca! l-am somat.

Am observat că ezită, şi dintr-o lovitură dată scurt, cu muchia palmei peste încheietură, l-am făcut să scape pistolul-mitralieră.
L-am forţat apoi să meargă doi paşi în faţă şi am cules de jos arma.

Truşcă privea atent, gata să intervină la nevoie. Individul fusese luat prin surprindere şi îşi pierduse orice dorinţă de a mai acţiona. Umerii îi căzuseră grei, fără vlagă, şi, în ciuda aspectului său de bărbat robust, stătea acum inert, cu mâinile ridicate, sprijinite pe cap. L-am recunoscut imediat. Era Frâncu.

— Unde-s ceilalţi?

— Caută-i dacă vrei, dar n-ai să mai găseşti pe nimeni! mi-a răspuns acru.

L-am escortat, neslăbindu-l o clipă. Înainte de a da colţul casei,
i-am spus lui Truşcă să rămână pe loc şi să supravegheze gura podului. S-ar fi putut ca acolo sus să mai fie cineva, de aceea trebuia să cercetăm cu atenţie podul.

În faţa casei erau mai multe cadre de la raionul de securitate. Unul dintre ei i-a pus cătuşele lui Frâncu şi l-a percheziţionat, luându-i pumnalul şi pistolul, pe care le ascunsese la cingătoare. Apoi l-au escortat la maşină. M-am întors în fugă lângă Truşcă.

— Nimic ! mi-a răspuns acesta la privirea mea întrebătoare.

Am rezemat scara de zid şi cu pistolul mitralieră al fostului majur, gata pregătit pentru tragere, am urcat cele câteva trepte. În gura podului nu se simţea nicio mişcare. M-am aplecat şi am privit. În semiobscuritatea de-acolo nu se putea distinge mare lucru. M-am

lăsat cu o parte a trupului pe ieşindul de scândură, gata să trag la cea mai mică mişcare, după care m-am strecurat în pod, lipindu-mă de perete, chiar lângă deschizătură. Am fluierat scurt, şi imediat Truşcă s-a ivit în dreptunghiul de lumină al uşii. Ceea ce mi se părea foarte curios era că nu zăream lucarnele. „De ce oare?" m-am întrebat. Am clipit de câteva ori, ca să mă obişnuiesc cu lumina de-acolo. Rând pe rând, lucrurile au început să capete contur. Câteva lăzi mari, saci şi mai multe legături de coceni aruncate în neorânduială în spaţiul îngust. Privind mai atent, am înţeles de ce nu se vedea lumina lucarnelor. Chiar pe mijloc, podul era despărţit de un perete de scândură vopsită cu var, astfel că acolo se găseau de fapt două încăperi.

— O să vedem mai târziu cum se trece dintr-o parte într-alta,
i-am şoptit lui Truşcă. Să căutăm mai întâi dacă nu se ascunde cineva pe aici!

Am ridicat, rând pe rând, capacele celor trei lăzi. Diverse obiecte, aruncate claie peste grămadă, pe care le-am răscolit febril, dar nu era nimic ce ne-ar fi interesat. Simţeam însă că trebuie să fie un om acolo, aveam sentimentul neplăcut că ne urmăreşte cineva. Am izbit sacii cu piciorul. Din nou nimic. Nici sub legăturile de coceni. „Nu mă las până nu-l găsesc." M-am uitat atent prin colţuri. Pe una din laturile acoperişului am observat un rând de cutii de lemn, de diferite dimensiuni, destul de rânduit aşezate. Între ele şi marginea acoperişului rămăsese un loc care ar fi permis unui om să stea întins. I-am făcut semn din ochi lui Truşcă. A înţeles imediat. Ne-am luat cea mai convenabilă poziţie pentru tragere şi am somat:

— Ieşi! Ai timp până număr la trei, altfel, trag ! Unu... doi...

Nici nu apucasem să termin, şi greoi, mişcându-se cu îndărătnicie, din spatele acelor cutii s-a ivit silueta unui individ. Înalt, spătos, îmbrăcat într-o scurtă de piele de croială sport, cizme negre, pantaloni cu bufă ce aminteau de tăietura uniformelor germane,

omul s-a sculat în picioare, A aruncat cu un gest dispreţuitor pistolul mitralieră, de la care lipsea încărcătorul.

— Aşa, d-aia n-ai tras! am spus privind arma.

— Dacă apucam să armez, nu mai eraţi voi... pastele mă-sii de viaţă ! a lătrat înciudat individul.

Părul negru, pletos, dat pe spate se împreuna cu barba la fel de închisă, sârmoasă, ce-i năpădise faţa. Avea un aer fioros, şi în ochii verzi sclipeau licăriri de ură neîmpăcată. L-am simțit gata să sară, aşa că l-am prevenit.

— Ai grijă, e ultima mişcare pe care o faci... Ține mâinile ridicate deasupra capului şi mişcă-te cuminte, cu grijă...

S-a oprit ca o jivină căreia i-ai întrerupt saltul. Neputinţa l-a făcut să ne privească cu şi mai multă înverşunare.

I-am spus lui Truşcă să sară el întâi din pod. A şi luat-o spre uşă şi uşor, cu agilitate, a aterizat pe ridicătura de pământ.

— Gata!

I-am arătat cu ţeava pistolului uşa şi, gheboşindu-se parcă, a înțeles că totul este pierdut şi trebuie să se supună. A coborât treptele încet. Jos, a întins docil mâinile să i se pună cătuşele.

Trușcă însă slăbise pentru un moment atenţia, şi individul sesizând, cum ţinea mâinile întinse, l-a lovit fulgerător, cu pumnii, în bărbie, făcându-l să-şi piardă echilibrul. Eu tocmai săream, şi înainte de a atinge pământul, având trupul uşor aplecat în faţă, individul m-a fulgerat, izbindu-mă puternic cu piciorul în umărul drept. Pistolul mitralieră mi-a căzut din mâini, şi, în faţa ochilor mi s-au rotit puzderie de steluțe într-un dans ameţitor. Atâta a fost suficient ca banditul să se facă nevăzut. Trușcă zăcea la pământ.
N-am mai întârziat nicio secundă şi, ridicând pistolul mitralieră, am tras o rafală scurtă în aer, să-i alarmez pe ceilalţi, repezindu-mă în fugă pe cărarea ce ducea spre valea râului.

Eram furios pe mine şi nu-mi puteam ierta neatenţia aceea

condamnabilă. „Despre asta vom sta noi de vorbă, Avrămuț!” m-am amenințat singur încercând să înghit nodul acela amar pe care îl simţeam strângându-mi-se în gât, de ciudă. Am căutat să mă liniştesc cu gândul că nu se poate duce prea departe. Calea cea mai lesnicioasă ar fi fost să urmeze poteca până la râu, dar această posibilitate avea şi inconvenientul că la fel de uşor putea fi urmărit şi foarte repede capturat. Aşa că, mi-am făcut eu socoteală, şiret cum se dovedise, fugarul nu se va arunca asemenea iepurelui în laţul vânătorului, ci se va retrage spre pădure, unde ar avea şanse mult mai mari să dispară, sau va sta ascuns pe undeva, până va prinde un moment prielnic ca să părăsească zona.

Cu toate aceste gânduri, m-am îndreptat spre un tăpşan de unde puteam observa o suprafaţă mai mare de teren. Dar înainte de a ajunge, am auzit paşi în spatele meu. Am privit repede peste umăr, fără să-mi încetinesc fuga. Era unul dintre ofițerii de la Raion.

— Ce s-a întâmplat? m-a întrebat îngrijorat.

— În pod era ascuns un individ. A reuşit să ne scape şi cred că se ascunde pe-aici sau va încerca să se retragă în pădure... sau, cine ştie, să se ducă spre vale...

— Fii fără grijă, noi deja am realizat închiderea pădurii. Tu rămâi la pândă aici. Eu o iau într-acolo... şi mi-a arătat cu un gest repezit valea.

Din mers, şi-a armat pistolul şi a plecat cu paşi iuţi pe potecă.

Am încercat dintr-odată un sentiment de siguranţă; simţământ pe care ți-l da gândul că nu eşti singur, că lângă tine sunt oameni de nădejde, pe care te poţi bizui. Cu toate simţurile încordate am început să cercetez terenul, mai atent la văioagele şi boscheții care se găseau din belşug pe-acolo, la orice colțişor unde s-ar fi putut ascunde cel urmărit. Țineam pistolul mitralieră pregătit pentru tragere şi eram gata să acționez în orice situație. Se putea ca individul să fie înarmat şi nu aveam voie să risc, dar mizam în

acelaşi timp pe faptul că va ezita să folosească arma, căci orice împuşcătură i-ar fi alertat pe toţi ceilalţi, şi astfel, orice posibilitate de a se strecura neobservat ar fi devenit imposibilă.

Broboane de sudoare îmi scăldau faţa şi-mi simţeam obrajii în flăcări. Din cauza încordării, valuri de căldură îmi jucau înaintea ochilor într-un dans ameţitor. M-am oprit o clipă să respir şi am rămas nemişcat, cu ochii ţintă asupra unei tufe dese de alun. Nu era mai bogată decât celelalte, dar lăstarii, crescuţi unul lângă altul, o făceau ascunzătoare ideală. Am sesizat o mişcare abia perceptibilă a frunzelor, şi presupunerea că cel urmărit ar putea fi acolo mi-a dat ghes să mă apropii. Dar mi-am stăpânit impulsul şi am continuat să cercetez fiecare petic de iarbă din jurul tufei, în speranţa că voi reuşi să descopăr vreo urmă care să-mi confirme bănuiala. Şi am găsit-o. Pe iarba arsă de bruma toamnei, abia se ghiceau adânciturile lăsate de tocurile grele ale cizmelor pe care le purta individul. Am slăbit piedica armei, mi-am luat poziţie de tragere, după care am somat.

Încet, cu mişcări care-i trădau ciuda neputinţei, omul s-a ridicat. Avea braţele deasupra capului, dar în pumnul drept ţinea, destul de bine ascuns, un pumnal.

— Aruncă cuţitul! i-am ordonat.

Cu o zvâcnire fulgerătoare a întregului trup, a azvârlit pumnalul, care a despicat aerul cu un şuierat ca de şarpe, abia auzit, spre mine. Prevăzusem însă mişcarea şi am sărit spre dreapta fără să-l slăbesc din ochi.

— Încă o încercare şi... dar nu mi-am sfârşit vorba. Am tras o rafală scurtă, în aer, pentru a le atrage atenţia celorlalţi. Fugarul a încercat să-şi lase braţele în jos. I-am făcut un semn scurt, cu ţeava armei, să le ridice, şi i-am spus să se îndrepte spre casă. S-a întors şi, îndărătnic, abia trăgându-şi picioarele, a început să meargă. Îl urmam îndeaproape.

La auzul împuşcăturii, tovarăşii mei s-au alarmat însă, au înţeles

curând despre ce este vorba şi au slăbit armele din strânsoarea palmelor.

M-am apropiat de Truşcă, i-am pus mâna pe umăr, şi am încercat să-i încurajez.

— Nu fi necăjit! Totul s-a sfârşit cu bine şi mai ales... fiecare am învăţat câte ceva.

Mi-a mulţumit, strângându-mi mâna ca unui adevărat prieten.

Arestaţii au fost duşi la maşină. Pe feţele lor mohorâte se citeau cu uşurinţă sentimentele ce le încercau. Ura aceea neputincioasă care le sticlea în priviri îi arăta şi mai hidoşi. Eram nerăbdător să aflu cine era al treilea arestat. I-am cerut comandantului îngăduinţa de a participa şi eu la percheziţia casei.

Cu încuviinţarea acestuia, am urcat cele câteva scări din piatră de râu. Din pridvor, am intrat în tindă. De aici, trei uşi conduceau în trei încăperi. De altfel, în una, cea din dreapta, mai intrasem, cu prilejul „negocierii" vânzării stupilor. Acum însă cercetam mai atent fiecare obiect, orice amănunt care m-ar fi putut ajuta în continuare. Am întors icoanele, dar pe spatele ramelor înnegrite de vreme nu era lipită nici măcar bucata de carton obişnuită, care să protejeze chipul înrămat. M-am uitat şi sub pat. Zăceau acolo, aruncate în neorânduială, câteva perechi de încălţăminte, toate colbuite. În lada acoperită cu o scoarţă înflorată specifică regiunii, stăteau îngrămădite, claie peste grămadă, haine, ştergare, diverse alte lucruri fără valoare. Încolo nimic deosebit. Camera arăta ca orice încăpere în care nu se mai făcuse curat de mult, mirosea a praf şi fum de ţigări, înăcrit.

Am trecut tot prin tindă, în cealaltă cameră. O încăpere ceva mai mare. De la început mi-a atras atenţia biblioteca. Pe rafturile ei erau aşezate câteva zeci de cărţi. Le-am luat una câte una. În afara câtorva broşurele referitoare la evenimentele politice de dinaintea

războiului, care păreau citite, căci purtau pe paginile lor însemnări şi sublinieri, celelalte erau cărţi fără importanţă. Vreo câteva manuale din perioada de gimnaziu, unul sau două almanahuri pline de chipurile politicienilor din perioada antebelică şi, ceea ce m-a surprins, câteva cărţi de literatură. După părerea mea, în majoritatea lor cărţi care şi-ar fi găsit locul în biblioteca unei femei.

Rafturile erau bine fixate în perete. Pe moment, acest lucru m-a surprins, dar mi-am dat seama că, folosindu-te de acestea ca de o scară, te poţi ridica până la gura podului. Urmele de pe lemnul acestora şi uşoarele zgârieturi ce se vedeau pe perete m-au făcut să înţeleg care e adevărata menire a improvizatei biblioteci. Înainte însă de a urma această cale, m-am mai uitat la lucrurile din cameră. Un dulap gen şifonier cu două uşi şi oglindă, în care se găseau rânduite câteva haine atârnate pe port mantouri. Într-un sertar se găseau o seamă de hârtii. Am început să răsfoiesc câteva. Erau hârtii fără valoare, chitanţe, însemnări legate de diversele tranzacţii încheiate de Frâncu, vreo câteva fotografii ale lui Frâncu mai tânăr, în diverse situaţii. Printre acestea, cu toate că la început nu i-am acordat importanţă, am zărit o fotografie de format tip buletin. Era a lui Tudorancea. Deşi mai îmbătrânit decât îl ştiam din cele aflate la dosar, individul nu se schimbase prea mult. Ce să caute această poză aici? Exista o singură explicaţie: individului i se „confecţionase” un buletin de identitate, şi fotografia fusese făcută în plus, pentru orice eventualitate. Deci, cu siguranţă că cei de-aici ştiau unde poate fi găsit Tudorancea.

Obsedat de această nouă descoperire am urcat spre pod, pe scara improvizată. Capacul purta câteva urme de mâini pe stratul de var. L-am dat la o parte şi m-am ridicat. Aici, în lumina destul de palidă câtă se strecura prin geamurile lucarnelor, am putut vedea ceea ce de fapt mă interesa. Era încăperea de „lucru” a lui Frâncu. Pe peretele ce împărţea podul în două atârna înrămată, o fotografie a lui Frâncu

îmbrăcat în uniformă militară, cu gradul de plutonier major.

De un cui, spânzurat, un binoclu de producție germană. L-am pus la ochi şi m-am uitat prin deschizătura podului. De acum puteam vedea până departe, în stânga, urmând firul văii Bârzei, iar marginea pădurii parcă o atingeam cu mâna. „Ei, aşa se explică mişcarea aceea observată de noi. Cineva ne urmărea de-aici!” îmi amintii că după vizita noastră observasem o oarecare mişcare în spatele geamurilor lucarnelor.

Cele două polițe ce fixau deschizături din acoperiş erau pline de tot felul de caiete, dosare şi broşuri. M-am aşezat la masă, pe care se afla, de asemenea, un teanc de cărţi şi am început să le cercetez cu atenție. Cele mai multe, tipărituri cu conţinut doctrinar şi caiete cu însemnări de la diferite şedințe de-ale lor. Am găsit şi câteva liste cu nume de oameni. Într-un caiet cu coperţi cam groase, câteva file erau acoperite de coloane întregi de cifre. La prima vedere părea mai mult o condică de cheltuieli, dar m-am convins că lucrurile nu stăteau aşa, de fapt era un grup de cifre şi frecvențe folosite de un operator radio. „Ei, dar să vedem unde-i codul!” Pe aceeaşi poliță se afla o ediţie franțuzească a poemelor lui Baudelaire. „Că doar n-o citi Frâncu poezii! Dar să ne uităm totuşi care-i plăceau cel mai mult”, pentru că, aşa cum se vedea, cartea fusese deschisă numai în câteva locuri. Erau paginile după care se făcea codificarea şi decodificarea textelor.

I-am arătat-o ofițerului, care, terminând de cercetat încăperea de jos, urcase în pod, la mine.

— Vor avea cu ce să se distreze descifratorii noştri!

— Aţi găsit şi aparatul?

— Nu, dar să-l căutăm!

Cu toate că am cercetat atent peste tot, nu am reuşit să dăm de urma lui. În afara câtorva pistoale şi grenade de mână, acolo nu se mai afla nimic interesant.

Ştiam că dincolo de perete se află o altă încăpere, în care se putea

intra prin uşa ce da în spatele casei. „Dar de aici, oare, cum se poate pătrunde?”. Pe peretele de scândură văruită plin cu tablouri am observat în partea dinspre spate o uşă închisă cu un foraibăr. M-am dus şi am deschis-o încet. Am trecut în partea cealaltă, acolo unde găsisem omul ascuns după cutii. Am răscolit totul cu meticulozitate, în speranța că voi descoperi aparatul de emisie-recepție. Dar între obiecte aruncate talmeş-balmeş nimic nu-mi putea semnala prezența aparatului. Pe scara rămasă rezemată de zid, am coborât şi m-am îndreptat către stupi. Nu-mi surâdea deloc o întâlnire cu albinele, față de care nutream încă din copilărie un respect impus de acele lor atât de usturătoare, dar voiam să ştiu dacă în stupi mai există şi altceva. Truşcă tocmai dădea colțul casei, şi la vederea mea, se îndreptă către mine.

— N-ar fi mai bine să-l chemăm pe Vlad? îmi sugeră Truşcă.

— E bună ideea!

Trușcă a revenit imediat, însoțit de Vlad. Plutonierul deja găsise sub şopron masca şi mănuşile de prisăcar şi aflând despre ce este vorba, le şi îmbrăcase. A cercetat pe fiecare în parte, stupii primului şir, fără rezultat. A trecut după aceea, la cel de-al doilea şir. Primul, al doilea, al treilea stup erau plini de albine. L-am văzut însă că zăboveşte la cel de-al patrulea. Mi-am învins teama, şi m-am dus lângă el. Ca formă şi culoare, stupul nu se deosebea de celelalte. Capacul era însă prins în balamale, iar orificiul pe unde ar fi trebuit să între şi să iasă albinele era de fapt locaşul unei chei.

— Să căutăm cheile! şi am plecat după ele.

În bucătăria de sub scară, într-un cui, atârnau de o cureluşă, mai multe chei, înşirate pe un inel de metal. Le-am luat şi m-am dus din nou spre stupi. Truşcă mă aştepta nerăbdător. Din legătura de chei, am încercat câteva fără să le fi nimerit. În sfârşit am găsit şi una cu care am reuşit să deschid. Am ridicat capacul stupului. Învelite în hârtie cerată, mai multe cutii de cartuşe, frumos stivuite. Le-am

cercetat. Era muniţie pentru armament de provenienţă germană. Stupul următor ascundea un alt tip de muniţie, de data aceasta pentru armele Z.B.

— Mai mult ca sigur că toate astea le-a sustras plutonierul în zilele lui albe, pentru altele mai „negre” constată Truşcă cu glasul tremurând de iritare.

— Numai că o să-i facă multe zile negre strânsura aceasta, i-am răspuns, încercând să deschid cel de-ai treilea stup în care se găseau mai multe efecte militare.

Truşcă însemnă cu un tăciune cei doi stupi în care găsisem muniţia, bine depozitată şi îngrijit învelită, să nu o ude ploaia sau zăpada. Într-un alt stup am găsit câteva grenade şi benzi de mitralieră. Vreo trei dintre ele ascundeau pături, cearşafuri, feţe de pernă, cizme şi bocanci, precum şi obiecte de harnaşament.

— Trebuie să vedem însă unde se află armamentul, că „mierea” asta de care sunt plini stupii era păstrată pentru altfel de albine — i-am spus comandantului care între timp venise la noi.

— Desigur! Haide să vedem pe unde ar fi putut să-l dosească. De altfel, câteva arme le-am găsit în casă şi asupra lor. Dar la cantitatea aceasta de muniţie s-ar putea să mai existe, mi-a răspuns în timp ce-şi rotea ochii jur-împrejur.

— Cred că e pusă undeva la fereală, în aşa fel încât, la nevoie să poată fi uşor de luat, mi-am exprimat eu o altă presupunere.

— Hai să vedem unde ar putea fi, spuse locotenentul-major luându-mă de braţ.

Am dat ocol ogrăzii, dar nimic nu părea să constituie o ascunzătoare prea sigură. Ne-am oprit totuşi în faţa unui coteţ din scânduri, pentru găini. De la început ne-am dat seama că nu era nici urmă de găină, iar scândurile, frumos văruite, nu purtau urmele adăpostirii unor orătănii.

— Vedeţi, i-am spus şefului raionului de securitate după ce am

privit mai atent, în jurul coteţului a crescut iarba ca peste tot. Dacă ar fi fost găini, n-ar mai fi rămas nici măcar un fir.

— Ai dreptate! Ia să vedem ce fel de „găini” se adăpostesc aici.

Pe iarbă abia se ghicea urma unei cărărui, semn că din când în când se mai trecea pe acolo. Am deschis uşiţele coteţului. Înăuntru, urmele, destul de vechi, arătau că aici fuseseră cândva unele orătănii. Acum însă, coteţul era gol.

„Aceasta să fie ascunzătoarea? Dacă este, atunci unde ar putea fi dosite oare armele?”

— Să ne uităm sub coteţ! Cred că sunt îngropate... îşi dădu cu părerea şeful raionului de securitate.

Am mai chemat câţiva oameni şi am încercat să mutăm coteţul, căci era destul de mare. N-am reuşit să-l mişcăm din loc; atunci, cineva a avut ideea să-l răsturnăm. N-a fost însă nevoie să săpăm. Pe un pat făcut din scânduri, asemeni unui capac, erau lipite glii de iarbă, sub care se afla o groapă căptuşită cu lemn. Aici erau aşezate, în lăzi, câteva pistoale mitralieră şi mai multe puşti Z.B. Erau bine întreţinute, gata oricând pentru a fi folosite.

— Cum o fi reuşit să procure atâta armament? Şi la această întrebare trebuie să găsim răspuns. Ar fi bine să ne îndreptăm însă atenţia şi spre cei care voiau să-l folosească...

— Fără doar şi poate, Avrămuţ, mă aprobă locotenentul-major. Mai avem totuşi de căutat ceva: aparatul de emisie-recepţie... iar eu gândesc că trebuie să fie undeva prin pod.

— Şi eu sunt de aceeaşi părere. Antena, aşa cum vedeţi, am devansat întrebarea şefului raionului de securitate, se prelungeşte către casă... Acum e ruptă, mai bine zis tăiată... am cercetat-o... ea însă trecea pe la colţul casei, se observă după rosătura pe care a lăsat-o pe perete. Dacă urmăm drumul ei, trebuie să găsim, cum e şi logic, la capătul ei aparatul... dar eu cred că deja l-au mutat de acolo.

Ne-am îndreptat către casă. Am căutat cu atenţie peste tot, dar

n-am găsit decât urmele lăsate de aparat. Mi-am adus aminte că observasem o anume forfotă acolo după vizita noastră. „Deci, aparatul l-au ascuns! Ia să vedem unde l-ar fi putut duce!” Din ieşindul de la uşa podului ce da spre spatele casei am privit în ogradă. Lângă gard, dar destul de aproape de locul în care mă aflam, era cuşca câinelui. „Acolo trebuie să fie”. Am coborât grăbit. Câinele, legat de lanţ acum, m-a primit cu mârâituri înfundate, ameninţătoare. I-am vorbit apropiindu-mă pas cu pas, dar a sărit să mă muşte, arătându-şi colţii. Din nou am încercat, tot fără rezultat. Am luat atunci o bucată de slănină din coşul cu care venisem şi i-am aruncat-o. A mirosit-o şi a început s-o înghită hulpav. I-am mai dat încă o bucată şi m-am mai apropiat puţin. A mai mârâit, totuşi m-a lăsat să mă apropii. Vorbindu-i mereu, m-am apropiat şi mai mult, l-am slăbit lanţul din cârligul coteţului şi l-am dus, dându-i mâncare, în capătul curţii. L-am legat de piciorul unui stâlp şi m-am întors la coteţ. N-am mai stat pe gânduri, l-am şi răsturnat, şi m-am uitat dedesubt. Acelaşi capac din scândură ascundea o gaură căptuşită în care se găsea, acoperită cu o foaie de cort, staţia de emisie-recepţie. Era un aparat de tipul celor folosite de trupele germane în timpul războiului. L-am ridicat şi am plecat cu el.

Tot ceea ce era posibil fusese bine cercetat. Se părea că reuşisem să descoperim unul din cuiburile unde se aciuaseră câţiva duşmani care, în orbirea lor credeau că se pot opune torentului înnoitor. Erau numai câteva cioturi lipsite de orice importanţă şi putere încercau să stârnească bulboane. Deşi n-ar fi reuşit în acţiunea lor, sortită de la început eşecului, nu puteam să le permitem să tulbure, chiar numai pentru o clipă, liniştea omului ce se scula o dată cu zorile ca să pună cărămidă cu cărămidă noilor zidiri. De altfel, aceasta era chemarea, aceasta era menirea noastră, şi îndeplinindu-ne misiunea nu încercam decât sentimentul de bucurie, de satisfacţie pe care ţi-l dă gândul că ai şi tu partea ta de contribuţie la tot ce se înfăptuieşte, ca

pe cerul zilei de mâine să nu fie niciun nor.

Gândurile şi sentimentele acestea mă năpădiră în timp ce priveam cum se încarcă în maşină cele descoperite la aşa-zisa prisacă. „Câte vieţi ar fi primejduit ele!” părea să spună privirea locotenentului Truşcă, cu care trăisem ore de încordare. După ce am întocmit procesul-verbal de percheziţie, semnat şi de Frâncu şi ceilalţi, a trebuit să ne luăm totuşi rămas bun. El şi plutonierul Năftănăilă au rămas la prisacă, să aibă cine primi pe eventualii vizitatori. Pentru că nu se putea ca „mierea” acelor albine să nu mai atragă şi pe alţii, nărăviţi întru rele.

Drumul înapoi, spre Turnu, mi s-a părut nesfârşit. Încercam să-mi alung nerăbdarea numărând copacii de pe marginea drumului. Când şi când, aruncam câte-o privire la caroseria maşinii. Între doi subofiţeri se afla individul prins de mine şi de Truşcă noaptea, acolo, lângă malul apei. Nu scotea o vorbă, doar câteodată mă fulgera cu privirea. I-am simţit uitătura lacomă când mi-am aprins o ţigară.

— Fumezi?

A făcut numai, un gest vag, afirmativ. Am aprins o ţigară şi i-am dat-o. Mi-a mulţumit cu acelaşi gest, din cap, şi primele fumuri le-a tras aproape pe nerăsuflate.

— De ce-i daţi să fumeze? m-a întrebat uşor revoltat, unul dintre subofiţeri.

— Oameni suntem, doar... i-am răspuns scurt, nemailăsând loc nici unui comentariu. Nu aveam chef să-i explic acum că lupta împotriva duşmanilor ţării nu se duce prin cruzime, că ura faţă de ei, faţă de faptele lor nu te pot împiedica să nu-i tratezi ca pe nişte oameni, că procedând astfel te-ai coborî pe tine, om şi comunist. De aceea, am tăcut şi cred că el înţelesese din priviri tot ce s-ar fi cuvenit să-i spun.

Călătoria a continuat la fel de obositoare. După emoţiile ultimei

zile, kilometrii păreau mai lungi, iar minutele — ceasuri. În sfârşit, pe o tablă indicatoare am văzut scris „Turnu-Severin 15 km”.

— Mai avem niţel, şi-ajungem! a exclamat şoferul.

Şi curând, maşina a oprit în faţa sediului raionului. Poarta grea, metalică — mă întrebasem, de cum o văzusem pentru prima dată, de ce puseseră o tablă atât de groasă — s-a deschis, şi maşina a pătruns în curtea străjuită de tufe de merişori.

Chiar înainte de a opri, unul dintre subofiţeri a coborât şi l-a aşteptat pe cel arestat să iasă din maşină. Ceilalţi sosiseră cu câteva minute mai devreme şi forfota din curte era în toi. Mi-am scuturat hainele de praf. Am urcat scările, cu gândul să mă duc la comandant. L-am întâlnit, însă, în timp ce cobora.

— Tovarăşii vor începe imediat ancheta, şi la timpul potrivit îţi vom comunica rezultatele. Cred că nu e necesar să participi şi dumneata, mai ales că eşti şi obosit, mi-a spus, înainte de a mai apuca să deschid gura.

Nu m-a răbdat inima să nu-i răspund.

— M-ar interesa un singur lucru în mod special, şi aş vrea să-l aflu cât mai curând: cum să dau de urma lui Ovidiu Tudorancea. Cred că Frâncu poate să mă ajute să dezleg misterul, fiindcă...

— Bine că mi-ai spus... Am să dau ordinele necesare în acest sens şi te rog să n-ai nicio grijă, ţi se va comunica totul la timp. M-a bătut pe umăr protector şi totodată liniştitor, în timp ce porni pe scări, în jos fără să-mi mai arunce măcar o privire.

Am rămas o vreme descumpănit, pe trepte, apoi am coborât, mi-am luat coşul şi m-am dus acasă la Truşcă să mă schimb. Hainele şi celelalte lucruri le lăsasem la plecare acolo.

— Ninel? a întrebat aproape şoptit soţia lui Truşcă, şi spaima i-a înnegurat privirile.

— Nu-i nimic rău cu el. Va mai zăbovi câteva zile, dar este întreg şi sănătos...

Faţa i s-a destins pe dată, într-un zâmbet cald. A răsuflat adânc, parcă din străfundul sufletului, şi mi-a luat din mână coşul, poftindu-mă să stau.

— Aş vrea să mă schimb de haine şi plec imediat, i-am explicat fără să mă aşez pe scaunul pe care mi-l oferea, pentru a o face să înțeleagă că sunt tare grăbit. De altfel, eram şi necăjit pe deasupra. Poate avea dreptate comandantul să procedeze aşa, dar într-un anume fel eram nedreptățit că nu mi se permitea să iau parte direct, nemijlocit, la anchetă. De aceea, voiam să ajung din nou la Raion şi să-i telefonez şefului meu.

M-am dus în camera în care mă găzduise la plecare Truşcă şi mi-am îmbrăcat hainele. Am refuzat invitaţia de a prânzi acolo, şi am plecat zorit spre sediu. Nu era prea departe, aşa că peste o jumătate de oră mă aflam în biroul lui Truşcă, aşteptând legătura telefonică cu regiunea de securitate Deva. După aproape o oră am rugat-o pe centralistă să mai insiste la telefoane. Mi-a răspuns răstit:

— Când ne cheamă vă sunăm. Aveţi răbdare ! înainte de a închide, a adăugat aşa, ca pentru ea dar să aud şi eu: Ce ţi-e şi cu grăbiţii ăştia!...

Eram înciudat. Dorinţa mea de a afla cât mai repede acele elemente care m-ar fi putut ajuta să-mi continui acţiunea nu-mi dădea pace! De fapt, nu mă interesa Frâncu, dar ştiam că prin el voi reuşi să ajung la Ovidiu Tudorancea. Mă simţeam nedreptăţit, frustrat. Învârteam o ţigară între degete, neputându-mă hotărî încă s-o aprind. Aveam gura arsă de-atâta fumat, şi pe deasupra îmi era şi foame. Se făcuse ora trei şi nu primisem încă legătura cu regiunea. Am rugat-o pe centralistă cu vocea acră să o amâne pentru ora 5 şi am plecat în oraş să mănânc.

La 5 fără 10 minute eram din nou la birou în aşteptarea telefonului. De câteva ori am avut emoţii, dar fusese căutat Truşcă sau colegul lui. Am reuşit, târziu, să vorbesc cu regiunea, dar pe

şeful meu nu l-am găsit, era plecat la o şedinţă la regiunea de partid, aşa că mă aflam ca la început. M-am hotărât atunci să mă duc din nou la şeful raionului de securitate din Turnu, iar la nevoie să încerc chiar la regională.

Subofiţera care lucra în anticameră, o tânără conştientă de frumuseţea ei şi probabil obişnuită să fie obiectul atenţiei celor ce voiau să pătrundă dincolo de uşa capitonată pe care o străjuia, m-a privit ca şi cum aş fi fost făcut din sticlă. La întrebarea ei, i-am răspuns cine sunt şi ce doresc.

— Nu ştiu dacă vă poate primi chiar acum. Este tare ocupat şi, apoi, nici nu ştiu de ce vă grăbiţi atâta, că doar nu arde...

Nu i-am răspuns, pentru că ar fi însemnat să-i spun câteva vorbe neplăcute şi ştiam ce înseamnă să-ţi dai drumul la gură fără să te controlezi.

— Vă rog totuşi să mă anunţaţi!

Din nou a trebuit să aştept, să-mi înşir minutele pe salba nervilor, să îndur fierbinţeala scaunului capitonat din anticameră, să număr telefoanele date şi primite de secretară. Se întunecase. De câte ori îmi ridicam privirea, o observam în oglinda geamului, căutând curios, într-un fel întrebător, către mine. Într-un anume mod, era o schimbare a atitudinii celor de aici faţă de mine. La început n-am înţeles de ce, apoi mi-am dat seama că de fapt credeau că dacă aş fi participat şi eu la finalizarea acţiunii, succesul unităţii ar fi fost diminuat, trebuind să fie divizat şi cu regionala din care făceam eu parte. Aşa că, nemaiaşteptând să mă cheme şeful raionului de securitate, m-am ridicat şi m-am îndreptat cu pas hotărât către uşa aceea capitonată pe care o privisem atâta timp. Secretara nu-şi putea crede ochilor, dar nu am luat în seamă gestul ei de împotrivire. Am pus mâna pe clanţă şi am intrat.

Mă aşteptam să găsesc o atmosferă de lucru, dar am rămas uimit când l-am văzut pe şeful raionului răsfoind ziarul. Probabil că s-a

simţit jenat, la privirea mea întrebătoare căci nu-mi puteam ascunde nedumerirea.

— Nu ştiam că aştepţi, s-a scuzat împăturind ziarul şi strivind ţigara în scrumieră.

— Credeam că v-a anunţat secretara, că doar de aproape două ceasuri se delectează admirându-mă cum stau pe scaun — i-am răspuns cu un ton în care se adunaseră toate necazurile acelei zile irosite în aşteptare, fără rost.

— Acum, pentru că tot ai dat buzna, ce doreşti să-mi raportezi? m-a întrebat, dintr-odată distant.

— Vă raportez că, în interesul muncii, al sarcinilor şi misiunilor ce le am de îndeplinit, vă cer să-mi daţi posibilitatea de a mă pune la curent cu mersul anchetei.

A reflectat câteva clipe, învârtind între degete stiloul, şi în cele din urmă, fără să mă privească, a spus:

— Da! Am să-i dau ordin lui Moisescu să-ţi pună la dispoziţie declaraţiile celor arestaţi. Mai stăm de vorbă după aceea. Şi-a coborât ochii asupra hârtiilor de pe birou, într-un gest de concediere. Văzând însă că nu părăsesc încăperea, m-a întrebat, uşor răstit:

— Ce mai este?

— Aştept să-i daţi ordin!

A sunat secretara şi i-a spus să ia legătura cu Moisescu şi să-i transmită ordinul său. Am ieşit din birou încercând un sentiment straniu de neînţelegere. Din nou a trebuit să aştept mult şi bine până când secretara aceasta prea conştientă de farmecele ei să se hotărască să-i telefoneze lui Moisescu, ca abia peste altă jumătate de oră să reuşesc să dau de acesta.

Moisescu era un bărbat în puterea vârstei, voinic, foarte sigur pe el, dacă nu chiar prea încrezător în forţele şi capacitatea sa. M-a privit şters, fără nicio expresie, şi m-a întrebat, uitând să răspundă la salutul adresat:

— Ce vrei să afli?

Era în întrebarea lui ceva de maniera: „De unde ai mai apărut şi tu acum, când eu nu-mi văd capul de treburi?”

I-am explicat cum şi de ce ajunsesem aici la Turnu, şi mai ales ce aş fi vrut să aflu de la cei arestaţi.

— Vasăzică, aşa stau lucrurile! mi-a repezit răspunsul. Eu credeam că te interesează chiar totul!

— Chiar dacă m-ar interesa, eu n-am venit aici să mă substitui, în sfârşit, să vă fac treaba dumneavoastră.

— Bine! Iată, acestea sunt declaraţiile date de ei până acum. Vom ţine seama şi de ceea ce ne-ai rugat.

Am luat declaraţiile şi am început să le citesc cu multă atenţie. Erau descrise, pe larg, faptele celor arestaţi. M-am oprit în primul rând asupra declaraţiei lui Frâncu. Din răspunsurile date se vedea că rămăsese la fel de agresiv, de colţos. Aproape fiecare fapt fusese recunoscut numai în faţa confruntării cu probe şi deci nemaiputând da înapoi. Descrisese cum intrase, încă de timpuriu, în contact cu alte elemente ostile, „adevăraţii patrioţi”, cum spunea el, de la care primise sarcina să facă rost de armament şi să-l depoziteze într-un loc pe care-l socotea mai sigur. Folosindu-se de condiţiile create de sporirea capacităţii de luptă a unităţii înainte de începerea războiului, el, ca magaziner, a reuşit să sustragă mai multe arme Z.B. Şi câteva pistoale şi pistoale mitralieră. Cu muniţia n-a fost nicio problemă, cea mai mare parte o sustrăseseră cu ocazia tragerilor. Au avut ei mai multă, după cum mărturisea, nu fără mândrie, Frâncu în declaraţia sa, dar au folosit-o pentru a se antrena. Unele pistoale mitralieră le strânseseră cu ocazia retragerii unităţilor germane, iar cu aparatul de emisie-recepţie, susţinea el, este aceeaşi poveste. Îl luaseră de la nemţi aşa, fiindcă nu se ştia când ar fi avut nevoie de el. În rest, declaraţia nu mai conţinea alte date semnificative. De aceea, l-am rugat pe ofiţerul anchetator să-şi concentreze tirul întrebărilor

şi asupra relaţiilor cu fratele lui, precum şi cu ceilalţi complici. Acesta mi-a sugerat că cel mai bun lucru ar fi să-l asist când stă din nou de vorbă cu Frâncu şi evident că nu puteam refuza şansa ce mi se oferea.

Înainte de a-l aduce pe arestat, am răsfoit notiţele din carnet, de care nu mă despărţeam, să-mi fixez nişte întrebări ce urma să i le pun. Ofiţerul anchetator a sunat să fie introdus arestatul. Frâncu părea îmbătrânit cu câţiva ani, umerii i se lăsaseră, obrajii traşi, iar sub ochi avea pungi. Barba crescută îl făcea să arate şi mai obosit.
Era destul de speriat, aşa cum am putut remarca după uitătura sa. Poate că la început nici nu m-a recunoscut, dar apoi şi-a adus aminte că mă mai văzuse. Ochii i-au sclipit cu răutate, neputincioasă însă. S-a aşezat pe scaunul din faţa biroului la care stătea anchetatorul, şi-a împreunat mâinile şi a aşteptat.

— Să continuăm, rosti ofiţerul. Vreau să ne vorbeşti despre fratele dumitale. Unde se află el acum?

N-a răspuns imediat. Ne-a străpuns cu o privire plină de ură, ce ni se părea că lasă urme pe chipurile noastre.

— Păi unde să fie? La el în comună, acolo, la Frăsineni. Doar ştiţi, domnule dragă, că de-acolo-i familia mea...

Nu l-am lăsat să-şi termine gândul.

— Nu cred că-ţi spun vreo noutate, dar, oricum, vreau să-ţi amintesc că din Frăsineni a plecat încă din 1946... Ba mai mult: a stat câteva luni la dumneata, aici, la Turnu. N-ai înţeles că singurul lucru care ţi-a mai rămas de făcut este să fii sincer? Unde se află acum?

— Nu ştiu! a mârâit înfundat omul din faţa noastră.

L-am măsurat cu privirea, scrutător. Voiam să-şi dea seama că ştiu că minte. Pentru câteva minute am păstrat tăcerea, fără să-mi dezlipesc ochii de la el. Ştiam că într-o anchetă, pentru cel întrebat, tăcerile acestea grele, pline de sensuri, sunt mai greu de suportat chiar decât cele mai iscusite întrebări. L-am simţit foindu-se pe

scaun, nehotărât, hărţuit de propriile gânduri, dar am aşteptat.

— Nu ştiu! Şi de ce ar trebui să ştiu eu?... n-a mai suportat şi a repetat din nou, mai puţin sigur pe el însă.

Nu i-am răspuns imediat. După un timp am reluat

— Oricum, ţi-e frate şi, după câte ştiu, aveaţi aceleaşi preocupări şi concepţii.

Şi-a ridicat ochii către mine, încreţindu-şi fruntea întrebător.

— Poate ne povesteşti ceva despre „înmormântarea" aceea de la Frăsineni! Ei, ce zici?

Întrebarea l-a surprins. Am zărit o tresărire involuntară, ce părea să spună: „Dar despre asta cum dracu de aţi aflat?"

— Nici despre asta nu ştiu nimic! Eu sunt plecat demult din Frăsineni.

— Dar omul acesta, arestat o dată cu dumneata, nu se poate să nu te fi pus la curent cu cele întâmplate acolo în ultimul timp. De ce te încăpăţânezi să negi? Ar fi mai înţelept din partea dumitale să-ţi uşurezi situaţia mărturisind.

Frâncu a tuşit, ca şi când ar fi vrut să-şi dreagă glasul. Se vedea că este tot mai puţin stăpân pe el, broboanele de sudoare care-i apăruseră pe frunte îi trădau neliniştea.

— Cum adică, să-mi uşurez situaţia? a întrebat după un timp de gândire, privind ponciş.

— Ştii foarte bine! i-a răspuns ofiţerul anchetator. Dacă ne ajuţi să descoperim adevărul, instanţa va ţine seama de atitudinea dumitale în pronunţarea pedepsei,

— Ţine pe dracu! a răspuns şi mai nehotărât de data asta.

Aşadar, siguranţa aceea arogantă pe care o afişase, când l-am arestat, se spulberase.

— De fapt, este o problemă care te priveşte numai pe dumneata. Noi adevărul tot îl cunoaştem, iar ceea ce încă nu ştim vom reuşi să scoatem la iveală... i-am spus eu, pe un ton calm şi indiferent.

— Dar ceilalţi au vorbit? nu şi-a putut stăpâni curiozitatea.

— Aici, domnule Frâncu, întrebări punem noi. Dumneata răspunzi, i-am retezat-o. Vorbeşte-ne despre fratele dumitale.

Din nou sclipirea plină de ură m-a făcut să înţeleg cât de mult duşmănea omul acesta noile rânduieli. L-am aşteptat să înceapă să vorbească. A răsuflat o dată adânc.

— Frati-miu a organizat „funeraliile” de la Frăsineni în urma unui ordin primit de la nu ştiu ce şef, îşi începu mărturisirile cu un glas răguşit şi privind în pământ. Mie nu mi-a spus, deşi l-am întrebat. Omul acela mi-a vorbit într-adevăr despre cele petrecute în ultimele zile acolo la Frăsineni, dar nu mi-a adus nicio veste de la frati-miu.

— Dar nu l-ai întrebat de ce îţi comunică dumitale, şi nu fratelui?

— L-am întrebat, cum să nu-l întreb? Şi el mi-a răspuns că ăsta-i ordinul şefului...

— Cine-i şeful vostru, Frâncule? l-am întrebat cu un glas pe care l-am vrut cât mai calm.

— Parcă nu ştiţi!... Domnul comandor Ovidiu Tudorancea!

— Bine! Hai s-o luăm pe îndelete. Deci, Ovidiu Tudorancea vă conduce. Unde se află el acum?

— Nu ştiu! a răspuns Frâncu fără ezitare.

— Cum adică nu ştii? nu l-a slăbit anchetatorul.

— Vedeţi, eu nu l-am văzut pe Tudorancea încă din toamna lui ’49. Ţineam legătura cu el prin omul pe care l-aţi văzut la Frăsineni. Acesta venea şi-mi trimitea instrucţiunile.

— De ce se ascunde Tudorancea de voi?

— De teamă, în caz că noi suntem arestaţi, pe el să nu-l prindă.

— Şi fratele dumitale unde-i?

— Ultima dată când l-am văzut era cu Tudorancea; atunci prin octombrie-noiembrie 1949, cum am spus. Apoi, nici măcar vorbă n-am primit de la el... căci n-avem voie să ţinem legătura decât prin Tudorancea... Aşa că nu ştiu unde se află nici el...

— Deci, faceţi parte din aceeaşi organizaţie condusă de Tudorancea.

— Da! Avem aceleaşi convingeri politice, aş putea zice acelaşi ideal. Noi însă nu prea ne-am înţeles în multe probleme. Eu, ca fost militar, ştiţi, am fost înclinat să-mi ascult foştii şefi, pe când el... el a fost întotdeauna mai nesupus.

— Ce activitate a desfăşurat fratele dumitale şi unde?

— În sat. Împreună cu preotul şi cu vreo alţi câţiva, au pus bazele organizaţiei legionare. Erau însă izolaţi şi mare lucru n-au reuşit ei să facă. Apoi, după câte ştiu, fata preotului s-a măritat cu un neamţ, ceva ştab, mergea vorba că lucrează la Gestapo, şi dintr-odată au fost băgaţi în seamă şi chemaţi amândoi pe la Bucureşti cu ceva treburi. Acolo a primit şi ordinul cu „înmormântarea".

A tăcut. Aştepta probabil să-l mai întreb ceva. Prinsese chef de vorbă, un aer de uşurare i se aşternuse pe chip acum, când se hotărâse să vorbească. N-am aşteptat să-şi reia relatările.

— Care a fost scopul acelei înscenări?

— Despre înmormântare nu ştiu mai mult. Frate-miu devenise foarte ascuns şi mi-a spus numai că e vorba de ceva deosebit de important, dar că are ordin să nu povestească nimănui nimic, şi atunci nu l-am mai întrebat. După vreun an, cum văd că bine ştiţi, şi-a vândut tot avutul şi a plecat din comună. A stat la mine câtva timp. Aştepta, zicea el, să termine fata cea mică gimnaziul după care să se stabilească undeva. Într-o zi, prin august parcă a fost, a plecat cu toţi ai lui la Bucureşti. De atunci l-am mai văzut de două sau de trei ori. N-a vrut să-mi spună unde s-a aşezat cu casa, tocmai ca în caz că unul din noi este prins, celălalt să poată scăpa.

I-am întins o ţigară, şi după ce a aprins-o a fumat-o în tăcere, copleşit parcă de urgiile trecutului său.

— Dar cu fata lui, Antoaneta, ce s-a întâmplat?

M-a privit din nou la fel de surprins.

— Fata aceea era tare bună şi cuminte. Harnică şi la carte, şi acasă. L-am auzit pe tată-său că ar fi vrut să meargă la liceu şi mai departe, la facultate, dar el ţinea s-o mărite. Şi fata nu prea voia. Am aflat, tot de la ta-su, că a urmat liceul şi era la facultate... de chimie parcă. Atâta ştiu.

— Dar despre preotul din Frăsineni a cărui fată s-a căsătorit cu neamţul acela ce ştii?

La auzul acestor vorbe, a înţepenit pe scaun. Repezit, parcă dintr-o răsuflare, mi-a şi răspuns:

— Păi, a fugit din ţară! O dată cu nemţii! Toată lumea ştie asta. Eu nu l-am mai văzut din perioada războiului.

În încăpere a intrat ofiţerul de serviciu. A şoptit ceva la ureche ofiţerului anchetator şi, la fel de neauzit, a plecat. Acesta s-a întors spre mine şi mi-a spus că mă caută şeful meu la telefon şi să mă duc să vorbesc neîntârziat. Am plecat grăbit.

De cum am auzit vocea şefului meu, am ştiut că este nervos. Care să fie oare motivul? am început să mă frământ.

— Ce faci, Avrămuţ? m-a întrebat, fără să-mi răspundă la salutul ce i-l adresasem. Cu primul tren să vii încoace. Ai înţeles?

Cu, aceasta, convorbirea se terminase. Eram aproape sigur că această chemare urgentă era urmarea unei discuţii a şefului raionului de securitate Turnu-Severin cu şeful meu de serviciu sau poate cu cineva din conducerea Regiunii. Fără să vreau, m-am întristat.

M-am reîntors în biroul de anchetă. Dar aici l-am găsit numai pe ofiţer, singur. Pe Frâncu îl duseseră la arest.

— Despre ce-i vorba? m-a întrebat el de cum am deschis uşa.

— Trebuie să plec! i-am răspuns şi am tras scaunul.

— Te ajută la ceva cele aflate? şi în vorbele lui am simţit o undă de simpatie.

— Desigur! Bineînţeles că... dar nu mi-am mai continuat ideea.

— Uite, aş vrea să-ţi mai spun ceva. Din declaraţia lui Cheran reiese că deşi acesta ţinea legătura între Daniel Frâncu şi Tudorancea, nici el nu ştie unde se află acesta. El primea ordinele printr-un alt individ, care venea cam la două luni la el acasă. Şi tot prin acesta îi transmitea la rândul lui, cele aflate de la Frâncu. Cât despre Iordan Frâncu, individul a mărturisit în cele din urmă că acesta a fost împuşcat de Ovidiu Tudorancea. Ştie acest lucru de la omul de legătură, care într-o seară, la băutură, i-a povestit totul, speriat chiar că şi el ar putea împărtăşi aceeaşi soartă. Asta-i tot, până acum... Sper să-ţi fie de folos... Îţi doresc mult succes... Salut!

I-am strâns mâna şi am plecat.

Trecuse de miezul nopţii când ajunsesem la gară. Trenul avea câteva minute întârziere, m-am aşezat pe o bancă, să respir aerul rece şi umed al Dunării. „N-am apucat să văd, măcar cât de cât oraşul. Am venit pe întuneric, plec pe întuneric”, mă gândeam în timp ce ascultam vuietul marelui fluviu. Nu după mult, trenul a intrat în gară cu zgomot de fierărie şi ţâşnituri de aburi.

M-am urcat într-un vagon de clasa a II-a şi mi-am găsit un loc lângă fereastră. Mi-am pus geanta în plasă şi am încercat să aţipesc. Gândurile nu mi-au dat pace şi nu mă putea părăsi un sentiment de neîmplinire, de parcă zgura aceea ce o spulbera locomotiva în noapte mi se aşeza pe suflet. După aproape o oră de mers am schimbat trenul de Filiaşi. Am trecut prin Tg. Jiu, apoi am intrat pe Valea Jiului, priveam cu drag fiecare kilometru de linie, fiecare viaduct, fiecare tunel şi zid de sprijin. Muncisem şi eu aici, alături de atâtea mii de tineri, la construirea acestei căi ferate, una dintre cele mai grele din lume şi poate cea mai grea din Europa. Revăzând locurile acestea nemaipomenite, prin minte mi se perindau secvenţe ale unor momente de neuitat trăite aici, figuri ale tovarăşilor şi prietenilor mei; tineri entuziaşti, care deşi încă nepregătiţi pentru viaţă, porniseră cu însufleţire la o muncă aspră, plină de atâtea

renunţări. Când treceam prin tunelul de la Fabian mi-am adus aminte de noaptea de groază din 8 septembrie 1948, de tragedia fraţilor Trif. Erau într-o brigadă a moţilor din Apuseni trei fraţi Trif, gemeni, de-o hărnicie cum rar mi-a fost dat să văd. În noaptea aceea, în timp ce se aflau la lucru, s-a prăvălit o stâncă. O cantitate de 20—30 de tone de piatră a prins sub ea pe unul dintre fraţi şi pe încă un tovarăş, tot din brigada lor. Toată noaptea ne-am luptat cu cremenea. Spre ziuă, am dat de rămăşiţele pământeşti ale victimelor. Când s-au ivit zorile şi i-am văzut mai bine pe ceilalţi doi fraţi Trif, nu ne venea să credem. Amândoi încărunţiseră de durere. Şi când te gândeşti că abia aveau în jur de douăzeci de ani! Dar, câte alte jertfe n-au mai fost la această uriaşă construcţie înfăptuită de braţele noastre tinere, care mânuiau cu vigoare cazmaua şi târnăcopul, roaba şi sapa! Când trenul a oprit la Deva, era ora 9.

Am ieşit din gară grăbit N-am mai aşteptat autobuzul, ci am plecat pe jos lungind paşii, către direcţia regională. Era o zi noroasă, şi mersul acesta pe jos îmi făcea bine după orele de încremenire petrecute în tren. Când am ajuns în birou îmi pierise orice urmă de oboseală. Nu era nimeni în încăpere, cei doi colegi ai mei plecaseră probabil cu treburi. Mi-am lăsat geanta pe scaun, am atârnat fulgarinul în cuier şi mi-am aranjat hainele cam boţite de drum. Am ieşit şi m-am îndreptat către capătul culoarului, spre biroul şefului de serviciu. Am intrat. În prima încăpere se afla secretara serviciului. Bătea o lucrare la maşină şi nu şi-a ridicat capul decât atunci când şi-a dat seama, după glas, că sânt eu.

— Bine-ai venit! mi-a zis cu un zâmbet. (Ne cunoşteam încă de pe vremea când lucrasem împreună la judeţeană de partid.) Vezi că şeful e cam supărat pe tine! Ai grijă, că e furios.

Nu i-am răspuns, făcându-i semn să nu fie îngrijorată. Am ciocănit în uşă şi am aşteptat.

Am auzit un „Da” scurt, şi vocea îi purta acea undă de iritare de

care ştiam că este bine să te fereşti.

Am intrat şi m-am prezentat scurt, ostăşeşte. M-a fulgerat, cu privirea, pe sub sprâncenele stufoase, şi mi-a răspuns la salut numai cu o uşoară înclinare a capului. Mi-a arătat, apoi, unul din cele două scaune aşezate în faţa biroului, în jurul măsuţei de lemn lustruit. Era chiar o vorbă la noi: „Dacă şeful nu-ţi spune nimic şi-ţi arată scaunul pe care să stai, să ştii că-i bai!" M-am aşezat şi am aşteptat. „Na, că-i bai cu şeful!" mi-am zis.

— Ce s-a întâmplat acolo, la Turnu-Severin, tovarăşe locotenent?

Am sesizat tonul oficial şi mi-am zis că trebuie să fie tare necăjit de nu mi se adresează, ca de obicei, cu „Avrămuţ".

— Vă rog să-mi permiteţi! Nu înțeleg sensul întrebării. Doriţi să cunoaşteţi modul în care a decurs misiunea?

— Cum adică nu înțelegi sensul întrebării? mi-a răspuns puţin răstit chiar. Am primit un telefon de la şeful raionului de securitate Turnu-severin. S-a plâns de atitudinea dumitale. M-a informat că ți-ai asumat un rol de mare detectiv chemat să-i scoată din impas, că te-ai purtat arogant cu toată lumea şi câte altele. Sincer să fiu, am rămas oarecum uimit. Eu te ştiu altfel, şi cred că te cunosc destul de bine. Acesta este sensul întrebării, a apăsat cuvântul, aşa că explică-te!

Eram nu numai surprins ci şi mai mult decât toate — mâhnit.

— Cred că ar trebui să încep cu începutul... am zis aşa, ca pentru mine.

— Dă-i drumu! S-a mai înmuiat şeful.

I-am raportat cu amănunte tot ceea ce făcusem de când plecasem şi până la întoarcerea din comuna Constandini cu cei arestaţi acolo. Aici m-am oprit mai pe larg asupra fiecărui element, explicând în ce constase „lipsa mea de respect faţă de tovarăşii de acolo".

M-a ascultat cu atenţie? După ce am terminat, m-a sfătuit:

— Să faci un raport scris şi te rog să arăţi, cu amănunte, tot ceea ce

mi-ai spus. Vom analiza şi vom hotărî ce este de făcut. În altă ordine de idei, în problema Frâncu ce ai reuşit să afli?

Nu amintisem nimic despre acest punct şi eram bucuros că mă întreabă.

— Vedeţi, anchetarea celor arestaţi începuse fără măcar să mi se spună şi mie o vorbă. Or, eu nu mă dusesem la plimbare, ci primisem o misiune precisă: să dau de urma acestui Frâncu. Trecând poate peste unele elemente mai puţin importante, după mai bine de două ore, am intrat, fără să mai obţin aprobarea secretarei, şi am cerut acest lucru. Astfel am putut să iau parte la ancheta desfăşurată în seara aceea...

I-am povestit, cu lux de amănunte, cum decursese ancheta şi ce răspunsese Frâncu la întrebările puse.

— Ce propui acum?

— Vedeţi, la această întrebare m-am gândit tot timpul cât am călătorit. Ştiu şi eu?... Poate că dacă aş fi avut posibilitatea să-l descos pe acel Cheran, reuşeam să mai dau de vreo urmă... Cred însă, că va trebui ca înainte de toate să o găsesc pe Antoaneta. Vă propun să-mi aprobaţi să plec la Bucureşti, la Facultatea de chimie...

Căpitanul Alexiu m-a privit cu acea expresie de nedumerire pe care i-o ştiam foarte bine.

— Bine! Acum mergi şi te odihneşte, şi mâine dimineaţă vom mai discuta. La revedere. Mi-a întins mâna, strângându-mi-o bărbăteşte, cu putere.

Am ieşit din birou. Rodica, secretara serviciului nostru, era foarte curioasă să ştie ce am păţit. Când m-a văzut liniştit, mi-a zâmbit şi a renunţat să mai întrebe ceva.

Am plecat acasă. Abia pe drum mi-am dat seama cât sunt de obosit. Am lăsat gândurile să alerge în voie şi am zorit paşii. Când am ajuns la căsuța unde aveam o cameră cu chirie, am rămas surprins să văd pe cineva acasă. Cei doi soţi la care stăteam în gazdă,

oameni în puterea vârstei, lucrau şi peste zi şi rareori găseai pe cineva acasă.

— Bună ziua, tovarăşe Avrămuţ, m-a întâmpinat la fel de oficial şi rece ca întotdeauna proprietăreasa. Dar ce-i cu mata? Eşti bolnav? în ultimul timp nu prea ai dat pe-acasă...

— Bună ziua!... Cu treburi. Nu este nimic deosebit, şi am intrat în camera mea.

Ştiam că-mi urmăreşte fiecare mişcare, dar nu mă sinchiseam. Mi-am făcut focul în soba de teracotă şi apoi la cazanul din baie. După ce m-am spălat cu nădejde, încercând să mă eliberez, o dată cu praful strâns de pe drum, de toate gândurile triste pe care le adunasem, m-am culcat. Deşi eram tare obosit, n-am reuşit să adorm. Am citit atunci câteva pagini din cursul de literatură română contemporană. Nădăjduiam să mă înscriu la facultate, la fără frecvenţă şi învăţam pe apucate, cărând de multe ori fără rost cărţile în geantă, pentru că adesea nici nu reuşeam măcar să le deschid. Am citit vreo două ceasuri, şi în cele din urmă am adormit. Când m-am trezit, cineva ciocănea insistent în uşă. Am răspuns şi
l-am rugat pe cel ce venise să aştepte puţin. Când am deschis, am văzut-o pe proprietăreasă abordând un zâmbet enigmatic, din care răzbăteau destul de transparente reproşuri. Mi-a spus, aşa, în vârful buzelor:

— Vă caută o doamnă, tovarăşe Avrămuţ. Nu ştiu de ce, dar la femeia aceasta aproape tot ce spunea şi, îndeosebi, cuvântul tovarăşe, suna straniu, chiar ridicol.

— Bine. Vă mulţumesc! Rugaţi-o să aştepte până mă îmbrac.

Mi-am pus repede costumul pe mine, strângând la iuţeală patul şi punând puţină ordine în cărţile şi hârtiile de pe masă. Am ieşit afară. În curte aştepta, ţinându-şi stingherită mâinile împreunate pe cureaua poşetei, Lavinia. Nu-mi venea să cred. Când i-am văzut ochii înflorindu-i sub zâmbetul cald, uşor stingherit, am simţit că

ceva se rupe acolo, înlăuntrul sufletului meu.

— Lavinia! nu mi-am putut stăpâni uimirea şi, fără să vreau, am alergat către ea. Hai în casă...

— Nu te supăra, te rog, dar n-aş vrea să te deranjez. Am venit cu treburi pe la Regiune şi voiam să văd ce mai faci. Dacă eşti ocupat... şi a lăsat fraza neterminată.

— Bine ai venit! Sunt liber astăzi... de-abia am sosit de pe drum şi mă bucur, mă bucur din suflet că m-ai căutat...

Am luat-o de braţ şi am condus-o către camera mea. De după perdeaua geamului de la bucătărie eram supravegheaţi de ochiul atent al acelei femei, căreia nu-i scăpa nimic. Lavinia a observat şi ea uşoara mişcare a perdelei, şi când am închis uşa camerei mele, amândoi am izbucnit în râs. Ne-am aşezat pe scaunele de lângă măsuţa rotundă, pe care se găseau, într-o relativă orânduială, tot felul de obiecte.

— Stai destul de bine aici... am în vedere şi... gazda.

Din nou am izbucnit în râs.

— Nu prea am cu ce să te tratez. Poate un păhărel de palincă... dar cred că nu-ţi place... Hai să mergem în oraş.

S-a ridicat dintr-odată în picioare şi am înţeles că era lucrul cel mai bun pe care-l puteam face. Mi-am luat fulgarinul şi am ieşit. Mişcarea perdelei ne-a însoţit paşii până am ajuns în stradă. Am luat braţul Laviniei şi l-am aşezat sub al meu. La început l-a ţinut cu timiditate, gata să-l retragă, apoi s-a lipit de mine, şi mie îmi plăcea nespus să o simt alături.

Ziua parcă devenise mai luminoasă. Mă bucuram de venirea Laviniei şi abia acum realizam cât de mult îmi lipsise.

— M-am gândit deseori la tine, i-am spus căutându-i privirea.

— Şi eu... Mi-a fost greu până m-am hotărât să vin să te caut... dar nu mai puteam dacă nu te vedeam... Nu ştiu ce crezi, dar n-aş mai fi

suportat să nu ştiu ceva despre tine... Să nu râzi de cele ce-ţi spun.

N-am râs. Cuvintele ei mi-au încântat sufletul. M-am aplecat către ea şi am sărutat-o pe obraz. A roşit şi s-a îndepărtat câţiva paşi de mine, încercând poate să-şi ascundă tulburarea, Aceeaşi tulburare mă stăpânea şi pe mine.

Am mâncat la un restaurant fără să ştim de fapt ce ne-a adus ospătarul, după care ne-am plimbat câtva timp pe sub copacii desfrunziți ai bulevardului, ținându-ne de mână. Tăceam. Vorbele ar fi fost de prisos. Seara am condus-o la autobuz şi am aşteptat până când acesta s-a depărtat.

— Nu-ţi cer decât să-mi scrii din când în când... câteva rânduri. Ştiu că nu prea ai timp, dar te rog... îmi spusese la plecare.

Îi promisesem că-i voi scrie.

Am plecat către casă încetinindu-mi, voit, paşii. M-a pufnit râsul văzând din nou mişcându-se perdeaua de la bucătărie. „Plantonul e la post!” Am intrat în camera mea, m-am culcat, şi de data asta am adormit imediat.

Aşteptam pe peron să sosească acceleratul pentru Bucureşti. Mai bine de două ore discutasem cu şeful meu fiecare amănunt al noii misiuni, dar nu-mi puteam opri gândurile să zboare şi acum tot către ceea ce aveam de făcut. Scrisesem raportul pe care mi-l ceruse cu privire la cele petrecute la Turnu-Severin. L-a citit atent şi apoi l-a pus în mapa cu corespondenţă, fără vreun comentariu. Ştiam că avusesem dreptate să procedez aşa şi nu voiam să fiu greşit înţeles, de aceea explicasem totul, cu amănunte, îl cunoşteam însă pe şeful meu, şi atunci când nu spunea nimic despre ceva, însemna că încă nu-şi formase o părere definitivă. Mă gândeam, fără să vreau, şi la aceasta.

— Din nou la drum, Avrămuţ. Îţi doresc succes! mi-a spus, strângându-mi mâna la plecare.

Am simţit că are încredere în mine, şi lucrul acesta mi-era de ajuns.

Am urcat în tren şi mi-am căutat locul. M-am aşezat şi am deschis geamul, să iasă fumul de ţigară ce plutea în straturi groase în compartiment. După ce trenul a pornit cu zgomot de tampoane ciocnite, m-am aşezat şi am început să citesc. Ceilalţi călători din compartiment se pregătiseră fiecare pentru drum. Doi dintre ei au coborât la prima staţie, astfel că până la Sibiu am rămas numai patru bărbaţi în compartiment. La Sibiu au mai urcat doi tineri, soţ şi soţie, se vedea după verighetele noi ce le străluceau pe degete.

După câtva timp, au început să vorbească despre diverse probleme care-i preocupau. Am continuat să citesc până când s-a înserat şi nu se mai zăreau literele. Atunci am închis ochii şi m-am lăsat furat de gânduri. Chipul Laviniei îmi venea tot mai des în minte şi nu puteam uita cuvintele acelea ce-mi încântaseră sufletul.
În cele din urmă am adormit şi m-am trezit numai când trenul, trecând de Chitila, îşi încetinise mersul.

N-am aşteptat să oprească bine la peron, în Gara de Nord, că am şi coborât, îndreptându-mă grăbit spre ieşire. Voiam să ajung cât mai curând la mătuşa mea. Era sora mai mare a tatălui meu şi lucra ca bibliotecară la Ministerul Învăţământului. Putea să mă ajute, fiindcă era imposibil să nu cunoască pe cineva pe la Universitate. M-am oprit la florăria de lângă gară şi am cumpărat un buchet de garoafe, pe care vânzătoarea l-a adus de după perdeaua ce despărţea încăperea în două, în urma rugăminţilor mele repetate.

Către ora 9 am ajuns la rudele mele. Am sunat cu oarecare emoţie. Nu mai fusesem demult pe la ei, din cauza unor neînţelegeri ce se iviseră în familie, şi, în ciuda faptului că nu aveau copii, nu manifestaseră un prea mare interes pentru nepoţi. Dar nu era de ales, aşa că am apăsat de două ori pe butonul soneriei, după cum scria pe uşa apartamentului. Am auzit o uşă deschizându-se şi am

observat că cineva mă priveşte prin vizor, ce-mi părea ca ochiul unui ciclop.

— Pe cine cauţi mata? m-a întrebat chiar mătuşa, după ce deschisese uşa doar atât cât să vadă mai bine cine sunase.

— Pe dumneavoastră! i-am răspuns, şi mi-am luat pălăria de pe cap ca să-mi poată vedea faţa. Sunt fiul lui Ion. Eugen, nepotul dumneavoastră.

— Ei, bată-te norocul să te bată, Eugene! Nu te-am recunoscut... Dar acum eşti bărbat în lege, au trecut niscai ani de când nu te-am văzut. Dar intră în casă, nepoate — şi deschise larg uşa. La dreapta, te rog... Antonel, Antonel, a început să strige, vino repede, să vezi cine a sosit la noi în vizită!

Şi Antonel, un om cât un munte, a apărut în pragul bucătăriei, aflată la capătul culoarului.

— Cine-i? a întrebat uşor răstit, supărat poate că-i deranjat de la masă.

— Eugen dragă! Fiul lui Ionel... uite ce mândreţe de băiat...

M-a întors, ca să fiu studiat, pe toate părţile, aşa cum se răsuceşte mireasa când iese din cutie la tarabele de tir, la bâlci. Abia atunci a observat buchetul de flori, pentru care mi-a mulţumit. Am scos apoi din geantă sticla de palincă pregătită şi ne-am dus la bucătărie să mâncăm. Antonel s-a uitat la sticlă şi s-a sculat grăbit să scoată păhărelele. A turnat, a ridicat păhărelul mormăind o urare şi l-a dat pe gât cu vădită plăcere.

— Pe unde mai trăieşti, Eugene? m-a întrebat mătuşa.

I-am povestit câte unele despre viaţa mea, despre ai casei şi am rugat-o să mă ajute să stau de vorbă cu cineva de la secretariatul Facultăţii de chimie.

— Bine. Am să-ţi spun eu mâine unde să te duci. Acum să mergem la culcare...

Între timp, Antonel îşi mai turnase de câteva ori în păhărel,

sorbind hulpav palinca. Eu am plecat, însoţit de mătuşă, spre dormitor. El a mai rămas în bucătărie, făcându-şi în continuare de lucru cu sticla şi păhărelul. Dealtfel, aşa mi-l aminteam din copilărie — ca pe un om tăcut şi singuratic, care a evitat întotdeauna să se apropie prea mult de cineva.

Am dormit pe o canapea în camera despărţită de cea alăturată printr-un glasvand. Peste noapte mi-a fost puţin frig, pledul cu care mă învelisem fiind destul de subţire, iar caloriferele reci, aşa că abia aşteptam să se facă ziuă şi să pornesc la treabă. De aceea, am primit ca pe o uşurare vorbele mătuşă-mii :

— Te duci şi o cauţi pe doamna Teodorescu, o femeie înaltă, cu părul alb, îi spui cine eşti şi de ce ai venit, şi te ajută. De altfel, am să-i dau între timp un telefon să o rog să te ajute. Vii la prânz?

— Nu ştiu! Dacă termin, aş vrea să plec, dar, oricum, o să telefonez...

M-am dus înainte de toate la organul de securitate, aşa cum primisem ordin. Şeful meu deja telefonase şi aveam biletul de intrare pregătit la poartă. Am mers la şeful serviciului şi i-am explicat despre ce este vorba.

— Ştiu, e urgent, dar astăzi nu poate merge nimeni cu dumneata. Ofiţerii sunt plecaţi cu alte însărcinări. Poţi aştepta până mâine?

— V-aş ruga să-mi permiteţi să mă descurc singur. Sper să reuşesc...

— Bine! Ai grijă numai să nu iasă vreo încurcătură mi-a zis, bucuros — poate — că scapă de o sarcină în plus.

Aşa că, la ora 9 eram la secretariatul facultăţii. Aveam pregătită în geantă o cutie cu bomboane de ciocolată — cheia cu care deschizi uşa tuturor secretarelor. Nici n-am apucat să-i spun cine sunt, că „madam Teodorescu”, cum îi spusese un funcţionar din birou, m-a şi repezit:

— La ora 12 pentru public.

— Dar eu am treabă cu dumneavoastră, i-am răspuns. Din partea doamnei Cocoru...

— A, ştiu! Despre ce este vorba?

I-am explicat ce anume vreau. S-a gândit şi a deschis unul din dulapurile ce se găseau în încăpere.

— Aici sunt toate registrele cu absolvenţii facultăţii noastre, pe ani. În dreptul fiecăruia este un număr — al dosarului. Căutaţi, şi când îl găsiţi, îmi spuneţi.

M-am aşezat pe lucru. Am deschis registrul pe anul 1952. În ordine alfabetică, erau trecuţi toţi absolvenţii. Am citit fiecare nume urmărind rândurile cu stiloul, de teamă să nu-mi scape tocmai cel căutat. Am întâlnit câţiva băieţi ce purtau numele de Frâncu. Le-am însemnat totuşi numele, pentru orice eventualitate, gândindu-mă să le verific datele de stare civilă. „Cine ştie, s-ar putea să fie nişte rude mai îndepărtate!”

În sfârşit, am dat de Frâncu Antoaneta. Am răsuflat uşurat. Deci Toni, cum îi spunea Lavinia, absolvise Facultatea de chimie. Informaţia se dovedise exactă.

— Am găsit, doamnă. Este vorba despre Frâncu Antoaneta...

— La ce număr apare înscrisă?

— 329.

— Bine. Vă aduc dosarul!

După ce a revenit în încăpere, în mâinile pline de praf ţinea un dosar nu prea gros, legat cu sfoară.

— Poftim dosarul! şi mi l-a înmânat cu un gest care semnifica „vezi ce sacrificiu fac eu pentru dumneata?”.

I-am mulţumit. Pe margine era lipită o bulină de hârtie albă pe care fusese scris cu cerneală numărul 329, iar pe copertă se găsea numele fostei studente. Nu ştiam de ce, dar fata aceasta îmi devenise, într-un fel, apropiată, îmi stăruiau mereu în minte cele povestite de Lavinia, de necazurile şi nemulţumirile ei, de plânsul

acela mocnit, pe înfundate, care spunea poate mai mult decât vorbele.

„Oh, ce bine ar fi ca toate enigmele să le poţi dezlega cu uşurinţa cu care o dezleg pe aceasta!” mă gândeam în timp ce desfăceam nodul sforii ce înconjura dosarul. În rânduială, se aflau aici toate actele necesare. M-am oprit înainte de toate asupra copiei de pe certificatul de naştere. Era vorba într-adevăr de Antoaneta, căci documentul specifica clar că se născuse în comuna Frăsineni. Celelalte documente, obişnuite unui dosar de facultate, nu reprezentau prea mare interes pentru mine. Trebuia să aflu, în continuare, o dată ce stabilisem că este vorba de Antoaneta Frâncu, unde a ajuns după facultate şi cum aş putea da de ea.

— Ei, aţi găsit?

— Da, doamnă! Mulţumesc!

Am scos din servietă cutia de bomboane cumpărată de la cofetăria Nestor şi am pus-o pe colţul biroului. A privit-o uşor surprinsă, şi pe dată faţa i s-a destins.

— O, nu trebuia să vă deranjaţi... Oricum, vă mulţumesc... dar vă rog să luaţi loc, pun imediat să fac o cafea.

M-am aşezat nu atât ispitit de cafeaua ce-mi fusese oferită cât mai ales de discuţia pe care aş fi vrut s-o am cu secretara în legătură cu locurile de muncă ale absolvenţilor. „Unde plecase Antoaneta?” „Profesează, sau a eşuat într-o poziţie de casnică cu studii superioare?” Erau întrebări la care trebuia de-acum să le găsesc răspuns.

După ce a turnat cafeaua în ceşti, secretara s-a aşezat pe scaun în faţa mea, privindu-mă cu interes.

— Permiteţi să aprind o ţigară?

— O, desigur! Vă rog! Am eu ceva mai bun, m-a oprit când m-a văzut cu Carpaţile mele, şi dintr-un sertar a scos un pachet de ţigări „Chesterfield”. Luaţi, sunt mult mai bune.

Mai văzusem ţigările acestea la câţiva dintre spionii paraşutaţi, la arestarea cărora participasem. Nu fumasem însă niciodată. Am luat o ţigară şi am aprins-o.

— Ce facultate aţi terminat? m-a întrebat, rotunjindu-şi buzele.

— O urmez, doamnă. Pe cea a vieţii... şi n-am nicio restanţă. Numai note mari... am zis pe un ton de glumă.

A râs, vădit surprinsă de răspunsul meu, şi a reluat.

— Să ştii că ai umor, domnule. Unde lucrezi mata?

— Este o poveste lungă... Dar fiindcă veni vorba de muncă, unde sunt repartizaţi, de obicei, absolvenţii de aici?

— Depinde! Vedeţi cum se pun astăzi problemele cu industria. Creşte mereu... de aceea, cei mai mulţi trec în producţie, în laboratoare, câţiva chiar la cercetare. Alţii la catedre.

„Un fel de ac în carul cu fân", mi-am zis gândindu-mă de unde să încep s-o caut pe Antoaneta. Am sorbit ultima înghiţitură de cafea, i-am mulţumit pentru tot şi am plecat.

— Mai treci pe aici când ai timp, m-a invitat la despărţire secretara.

Forfota marelui oraş m-a învăluit. Era o zi de toamnă rece, dar însorită, care dă atâta farmec Bucureştiului, şi simţeam nevoia să mă mişc puţin. Aerul rece mă înviora. După ce am traversat bulevardul, mi-am încetinit paşii trecând pe lângă magazine. Nu mă mai oprisem demult la o vitrină, şi lucrurile acelea frumos expuse îmi vorbeau parcă despre o altă lume — cu siguranţă, lipsită de frământări şi alergătură. „Ei, va veni ea vremea şi o să te plimbi liniştit, fără griji. Acum, la treabă!" Pe primul miliţian întâlnit l-am întrebat unde se află Ministerul Petrolului şi Chimiei. S-a uitat atât de ciudat la mine, de parcă îl întrebasem cum se scoate un radical la puterea a cincea.

— Nu ştiu nici eu, dar mai întrebaţi, mi-a răspuns, şi şi-a văzut de drum.

Un trecător care întâmplător asistase la scena respectivă mi-a explicat că de fapt acest minister este împărţit în două locuri: una din clădiri se găseşte pe strada Snagov, colţ cu Piaţa Rosetti, iar cealaltă în spatele Spitalului Colţea, vizavi de bisericuţa Sfântul Dumitru-Nou. Aşa că am făcut cale întoarsă din faţa Universităţii către Piaţa Rosetti. M-am dus întâi la sediul din strada Snagov. Un portar în uniformă m-a primit arborând un aer plin de importanţă specific celor ce vor să pară mai mult decât sunt în realitate. Nu l-am prea luat în seamă, fiind obişnuit cu astfel de oameni, şi l-am întrebat cum pot ajunge la Serviciul de cadre.

— Dar e în clădirea cealaltă, mi-a spus, revenind la dimensiunile mai apropiate de funcţia lui de portar.

— Mulţumesc, am spus. Am plecat către cealaltă clădire. Ştiam unde se afla bisericuţa. Firma respectivei instituţii, am găsit-o cu destulă uşurinţă, am intrat pe uşile mari, de sticlă, urcând grăbit cele câteva trepte până la cabina altui portar îmbrăcat în aceeaşi uniformă înzorzonată ca şi primul.

— Dumneavoastră? m-a oprit, măsurându-mă de sus până jos.

— Vreau să merg la cadre.

— Audienţele, joia de la orele 14 la 16...

— Eu nu merg în audienţă, ci... am o problemă de rezolvat pe linie de muncă.

După câtva timp coboram scările, bucuros de data aceasta. Reuşisem să aflu că Antoaneta lucrează ca laborantă la Combinatul chimic V. Reuşisem să găsesc, poate, un capăt al acelui ghem încâlcit.

Oraşul mi se părea acum mai vesel. Am luat-o în jos, pe Bulevardul 6 Martie. Nu mă grăbeam. Aproape nu-mi venea să cred, şi de aceea îmi lăsam gândurile să alerge în voie. Din nou terminam un drum şi începeam un altul, dar, nu ştiu de ce, de data asta aveam impresia că mă apropiasem mult mai mult de ţintă. Era aproape imposibil ca pe undeva, prin preajma fetei, să nu se afle şi tatăl. „Dar

acesta mai trăieşte? Să fie adevărat că îl omorâse Tudorancea? Oricum, merită, trebuie să încerci!" şi am grăbit fără voie paşii.

Ajunsesem deja la Universitate. Îmi era tare drag să merg pe lângă această clădire şi de nenumărate ori îmi spusesem că neapărat, în toamnă mă voi înscrie la facultate la fără frecvenţă. Gândul acesta nu-mi dădea pace, însă cu o undă de regret mi-am spus că ziua aceea când voi putea intra ca student aici se depărtează o dată cu drumurile. N-aveam însă timp pentru regrete, aşa că mi-am zorit paşii spre sediul Direcţiei orăşeneşti de securitate. Trebuia să raportez că-mi rezolvasem toate problemele şi să mi se permită să mă întorc la Deva.

Nu după mult timp, ieşeam pe poartă. Pe prima stradă la stânga, am ajuns din nou în bulevard. Am coborât până la staţia tramvaiului şi m-am dus la gară. Primul tren pleca abia peste trei ore. Am găsit tichet şi m-am pus pe aşteptat. Minutele treceau greu, citisem ziarul de la titlu până la manşetă. Am intrat în restaurant şi am mâncat. Limbile ceasului parcă încremeniseră pe cadran. În sfârşit, a fost anunţat trenul meu. M-am îndreptat spre peron, am găsit vagonul, m-am urcat şi m-am aşezat. Din nou am început să aştept. Am scos din servietă pachetul cu cărţi pe care le cumpărasem de la Librăria Academiei. Mi-am ales una şi am început să citesc. Am aţipit. Când m-am trezit, se inserase şi trenul se apropia de Sinaia. În compartiment se făcuse frig. Am deschis din nou cartea, cu gândul să citesc. N-am putut. Încercam să străpung noaptea cu privirea, însă întunericul, compact ca un zid, era de nepătruns. Luminile ferestrelor alergau într-un dans fantastic peste pământul strivit parcă de întunecimea nopţii fără stele.

Trecusem demult de Braşov. Trenul se apropia de oraşul V. „Deci, Antoaneta trebuie să fie aici!" Mi-am impus să nu mă mai gândesc la nimic. Am încercat din nou să citesc, şi nici de astă dată n-am reuşit.

Aşa, încărcată de gânduri, mi-a trecut călătoria până la Deva.

Când am coborât din tren, aveam senzaţia că mi se luase o greutate din spate.

Noaptea m-au chinuit tot felul de vise, care de care mai fantastic. Dimineaţa a venit ca o uşurare. M-am sculat cu mult mai devreme fată de ora obişnuită şi am plecat la sediul Regiunii de securitate. Pe drum, gândurile tot nu-mi dădeau pace. Nu scrisesem demult acasă, şi acum îmi făceam reproşuri, ştiind cu câtă nerăbdare aşteaptă ai mei, îndeosebi mama, veştile de la mine. „Primul lucru pe care-l voi face astăzi când ajung acasă, va fi să le scriu alor mei”, mi-am impus ca o liniştire. Dar în zadar. Nici Laviniei nu-i scrisesem şi sunt sigur că aşteptase de la mine un semn de viaţă. „Eşti un ingrat, un egoist!” Vrând parcă să las gândurile în urmă, am mărit paşii. Am intrat zorit pe poartă, astfel că plutonierul a fost obligat să iasă din gheretă să vadă cine este. Nu mi-am găsit liniştea decât atunci când m-am aşezat la birou, să chibzuiesc asupra a ceea ce aveam de făcut. Am luat o coală de hârtie. Obişnuiesc să-mi pregătesc planurile de acţiune aşezând într-o schemă problemele pe care le am de rezolvat. Am tras pe lăţimea colii două linii, împărţind-o; în spaţiul din stânga am scris ceea ce ştiam despre Antoaneta de la Lavinia, în cel din mijloc — ceea ce voiam să aflu, iar în dreapta, după ce am meditat îndelung, mi-am însemnat metodele pe care urma să le folosesc ca să primesc răspuns la noile întrebări.

Cineva tocmai a ciocănit la uşa biroului. Abia atunci mi-am aruncat ochii la ceas; trecuse demult de ora 8, aşa că, cerându-mi iertare colegului care venise să mă vadă, m-am grăbit să mă prezint la şeful serviciului să-i raportez ceea ce reuşisem să aflu. Secretara m-a întâmpinat cu un zâmbet de bun venit, care m-a bucurat. Simţeam nevoia unei simpatii, căci tot umblând printre oameni necunoscuţi, mereu obligat să-ți controlezi atitudinea pentru a nu trezi suspiciuni, pentru a menaja susceptibilităţi, fără să vrei, te simţi

obosit. De aceea, zâmbetul ei cald nu numai că m-a înveselit, dar mi-a amintit şi ce dor îmi este de Lavinia. „Oh, să-i scriu cât mai curând”. Am zăbovit câteva clipe, să-mi controlez ţinuta înainte de a intra la şeful meu. Ştiam că e foarte exigent; şi chiar dacă nu-ţi făcea observaţie, avea grijă să-ţi spună direct, fără ocolişuri, ceea ce este greşit în muncă sau în atitudinea ta. Acest fapt mă determinase să-mi verific de flecare dată atât lucrările, la fel şi comportamentul, iar lucrul acesta îmi prindea foarte bine. De altfel, de ce să nu o spun, mă străduiam — şi nu numai eu, ci şi ceilalţi colegi de serviciu — să nu greşesc nu de teamă sau de ruşinea că ne-ar face observaţii, ci ca să evităm sentimentul de jenă pe care îl încerci când superi un om corect, un om care constituie pentru tine un exemplu.

— Bun venit! m-a primit şeful, sculându-se şi strângându-mi mâna. Aş zice că dacă ai vrea să-ţi schimbi meseria, să te faci comis-voiajor... Mai toată ziua eşti pe drum, măi Avrămuţ!

— Oi prinde eu o dată şi trenul acela care mă va duce la capătul drumului! Poate că nu l-am găsit încă pe cel bun!

— Apropo de găsit, ce veşti aduci?

I-am raportat totul în cuvinte puţine, căci ştiam că nu-i prea plac amănuntele nesemnificative.

— Şi acum, ce propui?

Din nou, succint, i-am expus planul de acţiune. Pentru moment, a tăcut continuând să privească în gol, reflectând probabil la propunerile mele. Apoi, aşa ca pentru sine, a şoptit:

— Planul nu e tocmai complet. Dar mai bine un plan incomplet şi un om capabil, în care poţi avea încredere că-l duce la capăt, decât un plan excelent, dar un om care n-are suficientă încredere nici măcar în el.

Remarca lui mă făcea să mă simt uşor stingherit. Ştiam, şi mi-o dovedise de atâtea ori, că are încredere în mine, dar niciodată nu mi-o spusese direct. Am aşteptat să reia tot el discuţia.

— Am lămurit problema aceea de la Turnu-Severin. Şeful direcţiei a verificat cele raportate de tine, şi lucrurile s-au confirmat. S-ar putea să te cheme să staţi de vorbă... să nu renunţi în nicio împrejurare la atitudinea ponderată... e un sfat de care ştiu că ai ţinut seama şi până acum... Nu eşti obosit? a reluat după un timp. Când vrei să pleci?

— Chiar mâine, dacă aprobaţi

— Mâine nu! Avem pregătire politică şi şedinţă de partid, ai uitat?

— Atunci, poimâine.

— Bine, fă-ţi ordin de serviciu şi, oricum, mâine să vii să mai stăm de vorbă! La revedere.

— Să trăiţi, i-am răspuns şi am ieşit. M-am dus la birou să-mi pregătesc tema pentru a doua zi la învăţământul de partid, şi câteva ceasuri am studiat intens.

Se făcuse aproape ora 2. Tocmai atunci a sunat telefonul; secretara mi-a spus că sunt chemat la şeful direcţiei. Puţin surprins, deşi mă aşteptam la acest lucru, mi-am luat caietul şi m-am dus la cabinet. Secretara, soţia unui coleg, m-a spus să intru, că sunt aşteptat. Am deschis uşa cu puţină timiditate. M-am prezentat scurt. Maiorul Simionescu, cel mai mare grad în direcţia regională la vremea aceea, era un bărbat înalt, cu părul puţin înspicat, cu ochii albaştri, tăioşi. Faţa, frumos desenată, era umbrită însă de cutele pronunţate ce se adunaseră pe frunte. Din această cauză avea un aer nu atât sobru, cât mai ales distant. Unii ziceau chiar că uneori când se uita mai atent la ei îi înfiorau. Nu prea avusesem ocazia să vin în acest birou. Obişnuit, îl vedeam numai la şedinţe. Să fii chemat la şef era, într-un fel, un eveniment, şi de aceea eram puţin emoţionat.

Când am intrat vorbea la telefon. Mi-a arătat cu un gest autoritar unul dintre cele două fotolii ce se aflau în faţa mesei sale de lucru şi a continuat să asculte ce i se spunea în aparat. Răspundea când şi când monosilabic, şi-mi dădeam seama, după ionul vocii, că este supărat.

Convorbirea a durat, aproape zece minute, aşa că am avut timp să mă liniştesc. A pus telefonul în furcă şi, fără să se uite la mine a început.

— Avrămuţ, am primit o plângere împotriva dumitale de la Turnu-Severin. Ia spune-mi cum a fost. Scurt. Dealtfel, ştiu totul de la şeful tău şi ţi-am citit şi raportul. Eşti vinovat, sau nu?

— Nu sunt vinovat, tovarăşe maior, am răspuns fără niciun fel de ezitare. Singurul lucru ce mi se poate imputa este acela că am fost prea insistent în a-mi duce la bun sfârşit misiunea ce mi se încredinţase. Şi lucrul acesta poate a supărat. Vă raportez cu toată răspunderea că n-am încercat nici să mă substitui celor de acolo şi nici să le dau lecţii, dar nici nu puteam accepta să nu mi se pună la dispoziţie cel puţin câteva din informaţiile ce mă puteau ajuta să-mi continui investigaţiile. Dumneavoastră puteţi aprecia...

— Bine, bine — mi-a spus grăbit. Oricum, ai creat o situaţie oarecum neplăcută... Şeful tău ţi-a luat apărarea, Să nu se mai repete...

M-am ridicat în picioare şi l-am privit adânc, insistent în ochi. Ştiam că nu mai e nevoie să adaug nimic, aşa că m-am limitat să răspund scurt „Am înţeles!”

— Dar stai jos! N-am terminat. Lucrezi cam demult în cazul Tudorancea... Nu cumva te prea vânturi pe drum în loc să culegi informaţiile necesare? Cum stai? Ai de gând să închei o dată cazul ăsta?

Sângele mi-a năvălit în obraz şi am simţii un nod în gât. Eram consternat pur şi simplu. Desigur că era foarte bine informat cu mersul cercetărilor şi nu înţelegeam rostul acestei mustrări, pe care o simţeam şi o socoteam nedreaptă. M-am stăpânit însă, aducându-mi aminte de sfatul şefului meu. Am încercat o explicaţie şi am zis pe un ton potolit:

— Tovarăşe maior, lucrurile se prezintă astfel: Până acum am

reuşit să găsesc, cum bine ştiţi, câteva indicii care m-au condus, cred eu, cât mai aproape de Tudorancea. Dacă doriţi, vă pot raporta în detaliu ce am făcut până acum şi ce mai intenţionez să întreprind.

— Nu-i nevoie. Eu am vrut numai să-ţi atrag atenţia că... te-ai cam lăsat furat de timp... Eşti liber!

N-am mai răspuns nimic şi m-am îndreptat către uşă şi am ieşit.

— Necazuri? m-a întrebat secretara.

— Ei, câteodată critica şefului îţi este cel mai nepreţuit îndemn în muncă... Dar, de ce să nu recunosc, nu-i tocmai plăcută... am încercat eu un zâmbet.

Soţul ei, coleg de serviciu cu mine, era unul dintre ofiţerii cei mai capabili şi adesea mă duceam să-i cer sfatul. De multe ori, fiind singur în oraş, mă chemau să petrecem câte o seară împreună. Îmi erau foarte apropiaţi. Acum, zâmbetul ei l-am simţit ca pe o încurajare. De fapt, nu eram supărat pe şeful direcţiei, ci eram mai mult înciudat pe mine. Şi eu doream demult să sfârşesc acest caz, care-mi răpea somnul şi liniştea.

Era deja ora 3 şi m-am dus să-mi strâng lucrurile. Am sigilat fişetul şi am plecat la popotă. Aveam „zi lungă". La ora 5 trebuia să mă întorc la birou. Pe scări l-am întâlnit pe secretarul organizaţiei de bază, locotenentul-major Runcă.

— Măi Avrămuţ, să treci pe la mine după-amiază. Eşti criticat în material şi vrem să lămurim nişte probleme...

— Am înţeles! am răspuns scurt.

Nu am lungit vorba, deşi mi-am dat seama că de fapt asta voia. Mi-am văzut de drum, şi nu după mult timp, eram la popotă. Am mâncat fără chef, aproape neştiind ce am în farfurie. Eram necăjit; sentimentul de neîmplinire, că nu am făcut totul, îmi mărea tristeţea.

Camera mea era destul de aproape de popotă. M-am dus să mă odihnesc puţin. Gazda încă nu făcuse focul. Pereţii aceia de chirpici erau reci şi umezi. M-am aşezat la masă şi am încercat să-i scriu

Laviniei, dar n-am putut. Eram prea răvăşit. Mi-am luat fulgarinul şi, deşi afară era cam răcoare, am plecat să mă plimb.

Plimbarea într-adevăr mi-a făcut bine. Lucrurile au început să capete din nou dimensiunile lor reale. M-am îndreptat hotărât spre serviciu mai liniştit. Pe drum m-am întâlnit şi cu câţiva colegi. Am mers împreună cu ei, însă fără să particip la discuţia lor, şi aşa destul de aprinsă ca să mai lase loc şi la altcineva.

Nici nu mă dezbrăcasem, şi telefonul a sunat.

— Te rog să vii pe la mine! Ai timp acum? auzii vocea secretarului de partid.

— Sosesc imediat!

Mi-am luat un notes şi m-am dus către biroul său, la etajul doi. Am urcat încet, deliberat de încet scările, am parcurs culoarul fără să mă grăbesc şi, în faţa uşii biroului secretarului de partid, m-am oprit şi am ciocănit hotărât, tare.

— Intră! am auzit, şi am deschis uşa la fel de hotărât.

— Să trăiţi! Am aşteptat în picioare.

— Ia loc!

M-am aşezat pe scaun, cu o strângere de inimă; ştiam ce o să urmeze. Secretarul de partid a tuşit ca să-şi dreagă vocea, închise dosarul pe care-l răsfoise până atunci, şi mi se adresă pe un ton sec:

— Cred că ştii care este subiectul discuţiei noastre...

— Precis nu, dar, după cum au evoluat lucrările, bănuiesc.

— Atunci, te rog să-mi explici şi mie cum stau lucrurile cu situaţia de la Turnu-Severin, mi-a spus pe un ton oarecum distant, pe care nu i-l ştiam.

— Da! Aş vrea să vă raportez, înainte de toate, că şi dacă nu m-aţi fi chemat, oricum tot aş fi venit să vă aduc la cunoştinţă cele petrecute... Am însă senzaţia că am devenit o problemă pentru unitatea noastră...

— Nu exagera!

— Poate că aveţi dreptate... dar mai bine să vedeţi ce s-a întâmplat.

Şi i-am povestit pe îndelete tot ce am făcut, relatându-i, pe larg, cum, după arestarea lui Frâncu, devenisem dintr-odată nefolositor, ba chiar îi stinghheream pe cei de-acolo.

— Sunt convins, am spus în încheiere, că deja ştiaţi toate acestea, din raportul pe care l-am întocmit.

— Într-adevăr. Dar cred că-mi dai voie, să discut, ca secretar de partid, această problemă cu dumneata. Aş zice că într-un anume fel m-ai convins că ai dreptate... dar, vezi, tovarăşe Avrămuţ, „Nu iese fum până nu faci foc", deci ceva tot s-a întâmplat... şi tocmai asta aş fi dorit eu să aflu... De aceea, a continuat după o mică pauză, menită să sublinieze zicala cu fumul, să te pregăteşti să răspunzi criticilor pe care mâine ţi le vor aduce tovarăşii în adunarea de partid...

— Am înţeles, tovarăşe secretar. Mă voi pregăti... Chiar, cred că e bine să se lămurească lucrurile.

L-am privit adânc în ochi. Nu mi-a ocolit privirea, mi-a întins mâna, i-am strâns-o puternic, bărbăteşte. L-am salutat, şi am plecat la mine în birou. N-am lăsat gândurile să mă cuprindă iarăşi, ci, aşa cum îmi era obiceiul, m-am apucat de lucru cu înverşunare.

Nici nu-mi dădusem seama că programul se terminase demult. Ofiţerul de serviciu, zărind lumină la ferestre, şi crezând că fusese uitată a venit să o stângă. Când m-a văzut, a rămas surprins.

— Mai staţi mult?

— Nu, plec imediat!

După câteva minute am şi plecat...

Noaptea era rece, Vântul ce adia aducea miros de ploaie. Cerul senin, şi cele câteva stele ţinteau bolta întunecată ca nişte picuri de lumină. Fără să vreau, m-a trecut un fior. „Ei, de-acum trebuie să cam las fulgarinul şi să trec la palton". Gândul m-a purtat la camera mea neîncălzită. Am grăbit pasul, voind nu numai ca să ajung mai

repede acasă, ci să mă şi încălzesc. Acasă mă aştepta o surpriză. Primisem o scrisoare de la Lavinia. Am întors plicul pe toate feţele, nu mă puteam hotărî dacă să-i desfac sau nu. Nu ştiu de ce, mi se părea ca o mustrare surdă pentru tăcerea mea. L-am desfăcut totuşi şi am scos foaia de hârtie, frumos împăturită în patru. Am citit, sorbind fiecare rând, fiecare cuvânt. Fără cea mai mică undă de reproş, Lavinia îmi povestea ceva din cele ce făcuse de la ultima noastră întâlnire şi mă ruga ca atunci când voi avea timp, să-i scriu. Uitasem că este frig în cameră, m-am aşezat la măsuţă, care scârţâia din toate încheieturile, şi m-am apucat să-i scriu. Uşurat de tot ceea ce se petrecuse ziua, m-am culcat.

Dimineaţă n-am auzit ceasul. Nu mi se întâmpla asta prea des. Dacă nu mă scula gazda, precis aş fi întârziat la serviciu. M-am bărbierit în grabă şi, îmbrăcându-mă „ca la armată", n-am slăbit ritmul paşilor până la direcţia regională. Era 8 fără 5 când am intrat pe poartă şi nici nu ştiu cum am ajuns să-mi iau caietul de conspecte din birou. În club, ofiţerii din grupa din care făceam parte aşteptau să înceapă pregătirea politică, răsfoind caietele. M-am aşezat alături de colegii din serviciul meu.

Seminarul a durat, ca de obicei, până în jurul orei 2. După o scurtă pauză trebuia să aibă loc adunarea de partid. Conducerea direcţiei a fost însă chemată la comitetul regional de partid, şi şedinţa s-a amânat. Am cerut atunci permisiunea secretarului de partid să plec să-mi continui misiunea. Nu mi s-a răspuns. În ultimă instanţă, şeful meu de serviciu mi-a spus:

— Avrămuţ, pe răspunderea mea, pleacă! Fii cu grijă.

Mâine după amiază să dai un telefon, să vedem ce mai e de făcut. Succes!

În gara V. n-am coborât prea mulţi. Vagonul în care călătorisem era către capătul din urmă al garniturii, aşa că până la clădirea gării

am luat la rând tot trenul care se şi pusese în mişcare. Pe peron, rămăsese numai impiegatul urmărind ultimele vagoane ale trenului, ce se topea în dimineaţa rece şi umedă. M-am îndreptat spre el şi l-am întrebat cum pot ajunge la locuinţele personalului Combinatului chimic.

— Nu-i prea departe. O luaţi pe-aici, prin spatele gării, către dreapta, şi apoi pe a doua stradă la stânga, şi o să vedeţi nişte case gen vilă. Acelea sunt. Dar pe cine căutaţi?

— Un prieten. Mulţumesc! i-am zis în loc de răspuns, şi am plecat.

Ploaia din ajun umpluse denivelările şoselei cu apă, şi ochiurile acelea străluceau în lumina lăptoasă. La puţină vreme de mers am văzut locuinţele despre care îmi vorbise impiegatul de mişcare. Am scos agenda, pe care aveam notată adresa lui Ghiocel Mihăilescu. „Strada Chimistului nr.16, ap. 2”. Era chiar strada pe care mă aflam. Am căutat numărul 16 şi am sunat la uşa apartamentului 2. Nu a răspuns nimeni. Am mai sunat încă o dată, mai lung. Abia atunci am auzit o uşă deschizându-se, nişte papuci târşiţi şi, în sfârşit, uşa de la intrare s-a crăpat câţiva centimetri. Prin deschizătură am putut vedea chipul unui tânăr, cu părul răvăşit, ce părea abia trezit din somn. Nu-l cunoşteam.

— Mă Iertaţi că vă deranjez... îl caut pe Ghiocel Mihăilescu... Sunt un prieten de-ai lui.

— Nu-i acasă. Este la combinat. Eu sunt colegul lui de apartament. Căutaţi-l acolo...

— Ştiam că lucrează la secţia metan,

— Da, tot acolo îl găsiţi.

— Cum pot ajunge mai repede la combinat?

— Drept înainte, ieşiţi în drumul principal, care se termină chiar în poarta combinatului.

— Mulţumesc şi, încă o dată, scuze pentru deranj.

— Nu face nimic, mi-a răspuns morocănos totuşi, închizând

grăbit uşa.

Am ieşit în şoseaua principală, şi la capătul ei se zăreau, într-adevăr, porţile impunătoare ale combinatului. Aşezat la marginea oraşului, coşurile, instalaţiile specifice, turnurile de răcire străjuiau pe orizontul înnegurat de pâclele toamnei.

I-am spus portarului să-l cheme la telefon pe inginerul Mihăilescu.

— Ştiţi, nu prea avem voie, a rostit din colţul gurii, codindu-se.

— Sânt un prieten de-al lui... Abia am sosit cu trenul şi am ceva să-i comunic... V-aş ruga, totuşi, să faceţi o excepţie şi să-l chemaţi.

Omul parcă şi-a mai schimbat atitudinea. A format numărul şi l-a zorit pe cel ce i-a răspuns să-l anunțe pe „don' inginer Mihăilescu că-l așteaptă cineva la poarta l".

— Vine mintenaş... m-a anunţat aşezând receptorul în furcă.

N-a venit tocmai repede. Dar de cum i-am zărit silueta pe aleea ce şerpuia printre instalaţii, l-am şi recunoscut. Acelaşi mers săltat, vioi, pe care îl ştiam de ani, aceiaşi ochi vii, acelaşi zâmbet şăgalnic. Şi el m-a recunoscut şi de departe a venit cu braţele desfăcute.

— Ce faci, măi Eugene? mi-a zis, îmbrăţişându-mă: Mi-ai tot scris că ai să vii pe la mine, dar începusem să cred că ai uitat de tot, că nici nu mă mai ţii minte...

— Uite că totuşi am venit! i-am strâns mâna cu putere, ca unui vechi prieten.

— Îmi pare foarte bine... însă acum nu pot pleca din secţie. Abia la trei ies din serviciu. Ia cheia şi du-te şi te odihneşte. După amiază vom sta de vorbă... Te superi?

— Nicidecum! Se poate?

— Atunci, odihnă plăcută! — şi a plecat spre secţie la fel de grăbit.

Plecând de la combinat, m-am hotărât ca, înainte de a mă duce să mă odihnesc, să trec pe la sediul raionului de securitate. Ştiam unde

trebuie să-l caut, pentru că şeful meu îmi dăduse toate detaliile, am întrebat numai cum pot ajunge pe strada Ardealului. Am găsit-o destul de uşor, şi după ce toate formalităţile au fost îndeplinite, mă aflam în faţa locotenentului-major Vladimir Andrei, şeful serviciului.

M-a ascultat atent, însemnându-şi într-un carnet câteva din datele pe care i le-am spus. S-a ridicat de pe scaun şi, înfundându-şi adânc mâinile în buzunare, a făcut câţiva paşi prin cameră, oprindu-se în faţa ferestrei. S-a întors brusc.

— E clar! Îţi vom acorda tot sprijinul. Cred însă că în toată povestea asta trebuie să te bizui în primul rând pe dumneata. Ţine-mă la curent, şi oricând ai nevoie de ajutor... suntem aici... Oricum, treci mâine pe aici, să vedem ce noutăţi îţi putem furniza...

I-am mulţumii şi am plecat. Am grăbit paşii şi cu un sentiment de linişte am deschis uşa apartamentului prietenului meu. Din holul larg, pardosit cu mozaic fin, am trecut într-unul mai mic, şi pe una din uşile de lemn vopsit am zărit o carte de vizită cu numele lui Ghiocel. Am intrat. Cameră de burlac. M-am dezbrăcat. După ce am răsfoit ziarele din ajun, pe care nu avusesem răgazul să le deschid, m-am culcat. N-aş fi vrut să pierd tot timpul dormind, dar simţeam nevoia imperioasă să mă odihnesc.

Am dormit câteva ceasuri. Era ora 2 când m-am trezit. Ghiocel încă nu sosise de la combinat. În aşteptarea lui priveam pe fereastră cerul plumburiu, pe care se buluciseră norii. Cârduri mari de ciori se adunaseră în salcâmii ce se înălţau în imediata apropiere a casei. „O să ningă”, gândeam cu un fel de bucurie, văzându-le foiala specifică. Dar, amintindu-mi că era aproape un an de când încercam să-l găsesc pe Ovidiu Tudorancea, bucuria mi-a pălit. „Uite, vine a doua zăpadă şi iar n-ai făcut mare lucru!” Este adevărat că nu mă ocupasem în exclusivitate de acest caz. Între timp mai rezolvasem şi alte probleme, dar acest Ovidiu Tudorancea, al cărui dosar îl citisem

de nenumărate ori, în speranţa că voi reuşi să găsesc noi căi neinvestigate, îmi răpise liniştea. Cazul îl preluasem de la un alt ofiţer. Atunci când mi-a prezentat cauza mi-a spus zâmbind, cu un aer sigur de el: „Eu am propus închiderea cazului, fiindcă sunt convins că individul a reuşit să fugă demult peste graniţă. Dar, poate-l găseşti dumneata !" Ştiam ce înseamnă această remarcă. O mai întâlnisem şi la alţi ofiţeri, care începuseră ceva mai devreme munca în securitate. Era un fel eufemistic de a-ţi spune că nu-i posibil ca tocmai tu, mai tânăr, să poţi face ceva mai mult decât ei. Asta mă ambiţionase. Voiam să le demonstrez tuturor, şi poate mai mult decât celorlalţi mie însumi, că sânt în stare să soluţionez cauza sau cel puţin să aduc în sprijinul propunerii de clasare a dosarului probe concrete. Au urmat zile şi nopţi de muncă în care am reluat fiecare din pistele deja încercate de cel care lucrase cazul. Am încercat noi şi noi combinaţii, dar toate eforturile depuse se dovediseră la fel de zadarnice. Aproape începusem să cred că tovarăşul care se ocupase de dezlegarea acestei enigme înaintea mea avusese dreptate când propusese încheierea dosarului. Eram pe punctul de a ceda, mai ales că nu puteam să aduc clementele necesare privind continuarea cercetării şi să le prezint conducerii serviciului, dar tocmai atunci apăruse povestea cu „mormântul" de la Frăsineni. Şi ca într-un joc de cuvinte încrucişate, în care fiecare element nou îl făcea pe cel anterior şi mai greu de pătruns, mi se părea că mă afund în necunoscut. „Acum sper să găsesc ceva care să-mi ofere cheia întregii combinaţii. "

Poate aş fi continuat această „discuţie" cu mine, dar am auzit soneria. Venise Ghiocel. Încărcat cu tot felul de pachete, avea obrajii îmbujoraţi de frig şi aproape a dat buzna pe uşă când i-am deschis.

— Ajută-mă, că le scap! mi-a strigat trecându-mi câteva din pachete.

— Dar mult te mai laşi aşteptat, omule! i-am zis zâmbindu-i la

rându-mi.

— Te rog să mă ierţi că am întârziat, dar m-am abătut prin oraş să fac câteva cumpărături... Vrei să mă ajuţi?

Când am terminat de mâncat am revenit în cameră, să ne continuăm discuţia. Nu ne văzusem de mulţi ani, şi într-un fel nici nu-mi venea să cred că ne regăsim bărbaţi în toată puterea cuvântului.

— Din câte am înţeles eu, Eugene, ai venit cu treabă. Nu prea se face să întrebi, dar eu totuşi te-aş ruga să-mi spui dacă te pot ajuta, şi dacă stai multă vreme...;

— Nu-i nicio supărare, Ghiocele! Este drept că am venit să rezolv unele probleme de serviciu, dar... iată-mă îmbinând utilul cu plăcutul, căci am astfel posibilitatea să te revăd. Cred că voi sta câteva zile dacă nu...

N-am apucat să-mi termin fraza, pentru că în ochii lui Ghiocel am şi citit o undă de reproş.

— Te-am întrebat pentru simplul motiv că aş vrea să-mi aranjez, cât timp stai la mine, să fiu mai liber... nu ne-am văzut doar... dacă stau să mă gândesc bine, de aproape cinci ani...

— Da! Dar tu eşti neschimbat. Când te însori?

— Ei, şi tu cu însurătoarea! Mama îmi tot dă zor că-i bătrână şi că ar vrea să mă vadă la casa mea şi câte altele... O să mă însor, dar deocamdată n-am întâlnit, sau mai bine zis, se pare că mă ocoleşte marea dragoste...

— Cum adică te ocoleşte?

— Vezi, când te obişnuieşti cu cineva pe care îl consideri la început un bun prieten, vreau să zic prietenă, şi după aceea îţi dai seama că omul acela — în fine, femeia aceea — este totul pentru tine, îţi vine greu să-i demonstrezi că tu de fapt o iubeşti... mai ales când ea nu te ajută...

— Tot nu te înţeleg!

— Uite despre ce este vorba. La început am crezut că suntem doar buni prieteni, pentru că nimic nu lăsa să se înţeleagă că între noi ar putea fi şi altceva. Cu timpul însă, mi-am dat seama că o iubesc, că nu mă mai interesează altcineva în afară de ea...

— Şi de ce nu-i spui verde-n faţă lucrul acesta?

— Am încercat, dar, te rog, crede-mă, n-am putut...

— Nu te ştiam pe tine atât de... timid... Şi în fond, cine-i fata aceasta care ţi-a răpit liniştea?

— O colegă... este ingineră la noi la combinat...

S-a ridicat, a deschis un sertar, a scos de-acolo o fotografie şi mi-a întins-o. Înainte de a o privi a adăugat.

— O cheamă Antoaneta Frâncu...

Am simţit că mă scufund. Am luat fotografia, am încercat să o privesc, dar în faţa ochilor îmi jucau, parcă într-un dans multicolor, mii de cerculeţe, ce se învârteau ameţitoare. „Ce încurcătură... Pot eu oare să am încredere în el acum?”.

La ora 8 eram deja în biroul locotenentului-major Vladimir.

— Ei, ce noutăţi? m-a întrebat în loc de bună ziua, în timp ce-mi strângea mâna.

— Să le auzim întâi pe ale dumneavoastră.

— Bine. Ia loc te rog... Iată-le. Antoaneta Frâncu este angajată aici de la terminarea facultăţii. A absolvit, după cum cred că ştii, facultatea de chimie la Universitate, şi, deşi ar fi putut să se ducă la o catedră, a cerut să lucreze într-un laborator... şi nu în oricare întreprindere, ci aici, la combinatul din oraşul nostru. Este o bună chimistă, foarte apreciată, muncitoare, dar... căci există un dar, atât de retrasă, încât a trezit o mulţime de suspiciuni, fiindcă îţi dai seama că o femeie atât de frumoasă — şi este într-adevăr o femeie tare frumoasă — a fost imediat ţinta atâtor cuceritori de inimi, dar toţi au trebuit să cedeze. Cu timpul, oamenii au ocolit-o, şi acum trăieşte retrasă. Totuşi, cam la fiecare două săptămâni, ea pleacă spre

Braşov. Se mai zvoneşte că femeia aceasta, la care nimeni nu putea ajunge, a făcut un copil din flori.

— Cum aţi spus? mi-a scăpat involuntar întrebarea.

— Aşa cum ai auzit. Un copil al cărui tată n-a fost, în mod sigur, nimeni de pe-aici.

— Precis?...

— Eu nu fac decât să-ţi rezum cele aflate despre ea. De altfel, după acea întâmplare, discuţii nesfârşite s-au purtat în oraş şi la combinat. După câte îţi dai seama, oraşul fiind mic, se ştie tot.

— Dar cum a fost cu sarcina?

— La început, unii au crezul că s-a îmbolnăvit, mai apoi lucrurile s-au lămurit. Ea a umblat la fel de mândră ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic, poate era mai tristă decât de obicei. Copilul l-a născut aici, la maternitate, şi, in ciuda resentimentelor unora, cei mai mulţi au privit-o totuşi cu simpatie.

— Şi copilul unde se află acum?

— La întrebarea aceasta, pusă de unii cam cu răutate, răspunde senin: la nişte rude, şi atât.

— Dar despre ai ei se ştie ceva?

— În primul rând, n-a vizitat-o niciodată, aici, vreo rudă. Nici ea n-a povestit nimănui nimic despre rudele, despre familia ei. Acum doi ani însă, a purtat doliu după tatăl ei. A lăsat să se înțeleagă că a murit într-un accident de vânătoare, iar când a sosit, la repartizare, se spunea că era tot în doliu, după mamă, moartă nu demult. I se mai spunea şi „Frumoasa îndoliată”... Ei, dar după zorul cu care ai venit, se pare că ceva nu prea este în ordine cu prietenul dumitale, aşa-i?

— Cred că da! Am venit, să vă cer şi sfatul... pentru că prietenul meu mi-a mărturisit că este îndrăgostit tocmai de această femeie... Pot eu, în această situaţie, să-i mai solicit ajutorul?

— Aflasem şi noi „amănuntul” acesta, dar nu întâmplător te-am lăsat pe dumneata să ni-l spui. Înainte de a lua o hotărâre, să

cântărim faptele şi să vedem ce este de făcut. Oricum, nu sunt pentru o soluţie „de forţă” şi nici nu cred că cea mai uşoară cale de rezolvare ar fi anchetarea Antoanetei... Dumneata ce părere ai?

— Eu îl cunosc bine pe Ghiocel, am încredere în el, dar, oricum, cei cinci ani de când nu ne-am văzut şi dragostea îl pot schimba pe orice om... Cred însă că dacă am să-i spun deschis despre ce este vorba va înţelege...

Nu mi-am terminat ideea şi nici locotenentul-major Vladimir nu mi-a răspuns imediat. Abia după un timp a reluat discuţia.

— Şi eu cred că va înţelege, că te va ajuta, în fond, este un tovarăş de nădejde, membru de partid, secretarul organizaţiei de tineret al secţiei, un bun inginer şi câte altele se pot spune despre el, numai lucruri bune. Toate acestea pledează pentru el. Eu zic să stai de vorbă cu prietenul dumitale... aşa, ca de la om la om, de la suflet la suflet... iar dacă nu se poate, vom alege altă cale... Succes!

— Mulţumesc! i-am răspuns ieşind deja pe uşă.

Am aşteptat cu nerăbdare să treacă ceasurile până ce Ghiocel să se întoarcă acasă. În sfârşit, a sosit, dar până am putut să ne aşezăm ca să discutăm liniştiţi mi s-a părut o veşnicie.

— Ieri, am început eu încercând să-mi alung emoţiile ce totuşi răzbăteau în glas, ţi-am spus că dacă voi avea nevoie de sprijinul tău, ţi-l voi cere... Iată că am nevoie... dar lucrurile nu sunt deloc simple... tocmai pentru că este vorba de cineva pentru care tu nutreşti cele mai alese sentimente... Despre Antoaneta Frâncu.

Am făcut o pauză. Ghiocel mă privea atent, dar la auzul acestui nume l-am văzut tresărind.

— Cum adică, este vorba tocmai despre Antoaneta, Eugene?

— Aceasta-i realitatea, din păcate, Ghiocele... sau mai bine zis, nu ea, ci ai ei au pornit-o pe drumul fără întoarcere al trădării de patrie. Tatăl ei, membru al unei organizaţii fasciste, a fost implicat într-o

afacere tenebroasă, după care a dispărut fără urmă. Se pare că se află sau s-a aflat în cârdăşie cu un individ deosebit de periculos. Îți dai seama, cred, că dacă reuşim să-l găsim pe tatăl ei putem ajunge la acest... la această fiară cu chip de om, ale cărui fapte, multe şi grele, dacă ţi le-aş povesti... Pe scurt, despre acesta este vorba.

Tăcerea s-a aşternut grea. Afară se înserase, şi în încăpere, devenită dintr-odată prea strâmtă, trona frământarea. Ghiocel stătea nemişcat în scaun, cu ochii aţintiţi în gol. Într-un târziu, mi-a vorbit, fără măcar să se întoarcă, şoptind cuvintele.

— Înțeleg... Conştiinţa mea de om şi de cetăţean îmi dictează să te ajut... Vreau de la tine însă un lucru... dacă Antoaneta este nevinovată, promite-mi că o vei apăra.

— Ai cuvântul meu că dacă această femeie este în afara oricărei bănuieli, în numele dreptăţii şi al prieteniei noastre, o voi apăra!

— Îți mulțumesc! S-a întors către mine, şi în ochii-i arzători mi s-a părut că am văzut lacrimi. Ce trebuie să fac?

— Nimic deosebit. Te-aş ruga să mă ajuţi să o întâlnesc pe Antoaneta şi să o determinăm să ne permită să o însoţim într-una din acele „ieşiri" ale ei...

— Cum crezi că putem realiza acest lucru?

— Îți sugerez să organizezi o petrecere la care să o inviți, şi apoi lasă totul în seama mea.

— Am încercat şi altădată să o invit. Mai cu fiecare prilej s-a eschivat. Ştiu eu?... Poate că merită să încercăm. Când?

— Cel mai bine, ca să nu lase loc nici unei bănuieli, eu zic să fie poimâine, sâmbătă seară. Ce zici?

— Perfect! Poţi să ai încredere în mine!

În loc de răspuns, i-am strâns mâna, cu afecţiune, bărbăteşte, şi am simţit învăluindu-mă un aer de duioşie.

Glumind pe seama bucatelor pregătite de noi, toţi gustau cu

plăcere din ele, fetele cerându-ne „reţeta" sandvişurilor. Veselia devenise generală şi mă simţeam tare bine în mijlocul acestor tineri. Un singur lucru, de altfel şi cel mai important, mă reţinea să petrec şi eu din inimă: Antoaneta, deşi nu ne refuzase net invitaţia, lăsase să se înţeleagă că nu ştie precis dacă va veni sau nu. Şi cum ora fixată trecuse şi ea nu apăruse încă, speranţele mi se spulberaseră. Mai exista totuşi o rază de nădejde. Nu numai ea nu venise, ci şi o altă fată, care lucra tot la combinat. „Cine ştie, poate sosesc amândouă..." m-am amăgit, încercând să nu mă mai gândesc la acest lucru. Dar nu după mult timp, peste râsetele şi zgomotul petrecerii a răsunat ţârâitul metalic al soneriei. Ghiocel a ajuns într-o clipă la uşă şi a deschis-o larg.

— Vă rugăm să ne scuzaţi, dar nu suntem noi de vină... coaforul... a spus tânără care a intrat prima în casă.

Era urmată de Antoaneta. Silueta subţire, părul negru, atât de negru încât avea reflexe albăstrii, pieptănat pe spate, îi încadra ovalul perfect al feţei. Dar ceea ce fascina la această femeie frumoasă erau ochii. Mari, alungiţi, adumbriţi de gene lungi şi întoarse, străluceau aproape bolnăvicios, iar în privirea lor se puteau citi suferinţă, doruri ascunse, tristeţi înnăbuşite. Poate tocmai această privire îi conferea un aer enigmatic, învăluitor, şi fără să vreau am simţit pentru ea un sentiment de simpatic.

Pentru câteva clipe, în încăpere s-a lăsat liniştea, dar când toţi se aşezaseră din nou în jurul mesei, discuţia a fost reluată. Eu m-am plasat în dreapta ei. Abia atunci m-a observat şi mi-a răspuns la salut cu o uşoară înclinare, pe chip abia înflorindu-i un zâmbet, apoi privirea i-a alunecat la ceilalţi. „Femeia aceasta este asemeni mării, liniştită la suprafaţă, dar bântuită de furtuni şi himere în adâncuri" reflectam în vreme ce, privind-o mai atent, am înţeles şi mai mult, de ce e Ghiocel atât de îndrăgostit de ea.

Cineva a adus picupul şi dansul a început. Am invitat-o la dans pe Antoaneta. A schiţat un gest ca şi când ar fi vrut să spună că n-are rost, dar văzând că nu-l iau în seamă, s-a ridicat. Am dansat. Mă simţeam cam stingher; la întrebările mele Antoaneta mi-a răspuns monosilabic, nelăsând loc nici unei apropieri. La fel s-a purtat cu toţi ceilalţi. Doar atunci când a dansat cu Ghiocel am observat că este mai vioaie şi că îşi pierde din aerul acela de tristeţe nepătrunsă. „Poate şi ea îl iubeşte! Cine ştie? Oare taina acestei femei nu este cheia tainelor pe care eu vreau să le aflu? Şi dacă ea ar fi eliberată de secretul acela grozav pe care-l poartă în suflet, n-ar putea deveni alta?" Explozia unor asemenea întrebări mai mai că mă făcea să forţez nota.

Antoaneta a fost însă destul de rezervată tot timpul. Aproape de miezul nopţii ne-a spus că ar vrea să plece. A refuzat politicos să mai rămână şi, trecând peste toate insistenţele, şi-a luat rămas bun de la toţi, cu scuza că a doua zi are de făcut un drum lung.

— Pot să vă conduc? am întrebat-o când mi-a întins mâna.

— Mulţumesc, dar stau numai la doi paşi de aici.

— Oricum, insist!

— Dacă insistaţi...

Aerul nopţii ne-a învăluit răcoros. Mirosea a zăpadă, vântul şuiera printre crengile salcâmilor.

— Aş vrea, dacă este posibil, să vă revăd... i-am zis, oferindu-i braţul.

— V-aş ruga să vorbim despre orice altceva, numai despre asta nu... Să nu mă înţelegeţi greşit, dar... sunt şi aşa destul de ocupată...

Am mers un timp în tăcere, apoi am rugat-o să-mi povestească despre ea.

— Nu sunt deloc un om interesant, O femele ca oricare alta... Iată, am şi ajuns... aici stau eu, şi mi-a întins mâna să-şi ia rămas bun.

În timp ce mă întorceam, cu gândul la toate câte se întâmplaseră,

mi-am zis că singura şansă care îmi rămânea din planul meu era aceea ca a doua zi să fiu în preajma ei când va lua trenul.

Restul petrecerii n-a mai contat pentru mine. Nu după mult timp, s-a şi terminat, iar tinerii ceilalţi au plecat care încotro.

— Cred că ar trebui să ne culcăm, pentru că mâine va trebui să fim odihniţi. Aşa cum am stabilit, mergem şi noi cu Antoaneta, l-am înştiinţat pe Ghiocel.

— Bine! Nu te întreb nimic; numai atunci când tu vei socoti necesar să-mi spui ceva, te rog să o faci neîntârziat...

În cele din urmă, ne-am culcat. Mult timp n-am putut să adorm. Şi auzeam foiala lui Ghiocel, deci nici el nu putea dormi. Afară, noaptea a căpătat dintr-odată strălucire stranie, şi prin fereastră am văzut fulgii de zăpadă mari, pufoşi, cum se aşază pe crengile dezgolite ale pomilor. M-am ridicat din pat şi m-am dus la geam.Spectacolul acela al ninsorii nocturne era fascinant. L-am privit un timp în tăcere. Înfrigurat, m-am băgat sub plapumă şi am adormit. Când m-am trezit eram singur în cameră. Am mai zăbovit câteva minute înainte de a mă da jos din pat. Ghiocel a deschis uşa ce da în holul de la bucătărie şi m-a chemat să mâncăm ceva.

— Numai o cafea... am mâncat prea mult aseară... am rostit, încă puţin adormit.

— Cum vrei... am auzit din bucătărie.

Pe masă, cafeaua aburindă îşi răspândea aroma în toată încăperea. Am sorbit din ea cu reală plăcere.

— Bună!

Ghiocel nu mi-a răspuns imediat. Privea încântat zăpada.

— La ce oră-i trenul, Ghiocele?

— Sfinte Sisoie, mai avem numai două ore... Să-ţi fac rost de echipament. Tu, Eugene, pregăteşte ceva de mâncare pentru drum. Vin imediat, a strigat în timp ce închidea uşa de la intrare.

Am pregătit repede nişte sandviciuri, care le-am împachetat şi, la

fel de grăbit, am plecat spre sediul organului de securitate. I-am spus ofițerului de serviciu să-i transmită locotenentului-major Vladimir că, în baza planului întocmit, treceam la realizarea variantei B.

Fără să zăbovesc o clipă, m-am întors la Ghiocel.

Tocmai când ajunseserăm pe peron, de după cotitură, trenul a intrat în stație. Ne-am urcat la mijlocul garniturii, unde vagonul ni s-a părut mai gol. Am găsit locuri la fereastră. Nici nu apucaserăm să ne aşezăm, când Ghiocel îmi spuse, atingându-mă uşor pe umăr:

— Este în vagonul din fața noastră. Haide să-i spunem drum bun.

— Eu zic să ne mutăm cu totul lângă ea. Să trecem aşa, în căutare de loc, şi să alegem acelaşi compartiment.

— Bine, mă aprobă Ghiocel, şi îşi luă rucsacul şi schiurile.

Le-am luat şi eu pe ale mele şi l-am urmat. Am trecut în celălalt vagon. Mă simţeam uşor emoţionat. Aveam senzaţia că mă aşteaptă ceva nedefinit, necunoscut, presentiment care pe moment m-a făcut să mă înfior.

Pe culoar, înaintea mea, Ghiocel s-a oprit la uşa unui compartiment, a salutat pe cineva şi s-a întors spre mine.

— Haide, Eugene... Nici n-o să-ți vină să crezi cu cine avem plăcerea să călătorim.

M-am apropiat. La salut a răspuns abia mişcându-şi buzele şi înclinând uşor capul.

— Intrați! ne-a invitat cu ton reținut, iar în ochii ei se putea citi nu numai surpriza că ne vede, ci şi un uşor sentiment de teamă.

Am intrat şi ne-am aşezat în fața ei. Pentru un timp, între noi s-a aşternut o tăcere uşor penibilă.

— Frumoasă zi de iarnă! a început Ghiocel. Zăpadă ne-a îndemnat să ne luăm „doagele” şi să mergem puțin spre „derdeluş”. Hai cu noi, Toni!

— Ei, cine ştie, poate că altădată aş fi mers şi eu. Trebuie să fie frumos, de altfel te ştiu ca pe unul dintre cei mai pasionați de sport...

— Chiar aşa, am întărit eu, dar de ce nu mergeţi cu noi, domnişoară?

Nu mi-a răspuns, ci a continuat să zâmbească. Dintr-odată, ochii i s-au înnegurat şi a clătinat abia vizibil din cap, gest ce voia parcă să spună: „Fiecare le ştie pe ale sale”.

— Unde călătoriţi? am întrebat-o, continuând să o privesc.

— Până la Buşteni, mi-a răspuns scurt, şi a întors capul către fereastră.

— Înseamnă că vom călători împreună... Noi coborâm la Sinaia.

Ghiocel s-a uitat întrebător la mine, a vrut să spună ceva, dar s-a răzgândit. S-a ridicat zâmbind şi a început să caute în rucsac. Noi cumpăraserăm bilete până la Predeal, şi el probabil vrusese să-mi spună că, oricum, e mai bună pârtia la Predeal decât la Sinaia, sau, cine ştie, să vedem cum ne descurcăm cu biletele. În fond, mult îmi păsa mie de starea pârtiei, de vreme ce mi se ivise posibilitatea de a vedea unde merge Antoaneta; nu-mi puteam permite să scap ocazia. Chiar dacă Ghiocel dăduse altă interpretare spuselor mele, îmi părea bine că nu m-a contrazis.

Tovarăşul meu de drum a scos o sticlă de rom din rucsac şi câteva sandvişuri, le-a aşezat pe măsuţă şi ne-a invitat să mâncăm. A turnat rom în păhărelele de metal ale termosului şi ne-a dat fiecăruia câte unul.

— Pentru fericire! a închinat el, şi am ciocnit cu voită voioşie.

Am sorbit romul în tăcere, continuând să o privesc pe femeia asta frumoasă. Am gustat apoi din sandvişuri. Atmosfera s-a destins. Ea a căpătat puţină culoare în obraji şi-a luat căciula din blană de vulpe de pe cap, şi-a lăsat părul să-i cadă în valuri pe umeri. Era parcă altă femeie.

— Cred că o să vă distraţi de minune.

— Ne-am distra mai bine dacă ai veni şi tu cu noi, Toni! a încercat, din nou Ghiocel.

Ne apropiasem de Braşov. Câmpurile acoperite de zăpada căzută din belşug în ajun străluceau în lumina alburie a zilei de iarnă. Era o zi calmă, dar, în ciuda soarelui, gerul se simţea destul de ascuţit. Mă tot gândeam ce pretext să găsesc ca să o pot însoţi pe Toni în drumul ei. „Până la Braşov — gândeam — trebuie să fac ceva, altfel risc să pierd această ocazie unică”. Dar la toate insistenţele, Antoaneta ne-a refuzat politicos, iar la un moment dat a lăsat chiar impresia că s-a supărat.

— Dacă nu vreţi să mergeţi cu noi, atunci vă însoţim noi, am spus în cele din urmă.

— Nu! Nu se poate să mergeţi cu mine. Nu spun că nu mi-ar face plăcere să fim împreună, dar vă rog să mă înţelegeţi că nu se poate. Şi nu mai insistaţi — ne-a spus înfricoşată parcă... Ne vedem altădată, domnule Eugen, dacă ţineţi atât de mult să mai stăm de vorbă. Acum însă, nu... Vă rog — şi ochii parcă i s-au umplut de lacrimi.

Eram încurcat. Foarte bine puteam să mă înşel. Femeia aceasta, probabil, se ducea numai să-şi vadă copilul sau, cine ştie, vreun iubit. Era taina ei. Şi în fond, fiecare om are dreptul să o păstreze. Ceva îmi spunea însă că era mult mai mult, că teama ei era determinată de cu totul altceva. Şi dintr-odată, posibilitatea ce mi se oferise de a avansa cu descoperirile îmi scăpa printre degete.

Trecuserăm de Predeal demult, acum trenul se apropia de Buşteni. Ghiocel ieşise pe culoar să fumeze şi să aranjeze cu conductorul problema cu biletele. Eu, singur cu Antoaneta, mă tot frământam să găsesc cea mai bună soluţie.

— Îmi pare nespus de rău... am zis în şoaptă, ca pentru mine.

Regretam nespus că socotisem atât de uşor că am să mă pot descurca singur într-o situaţie ca aceasta şi nu cerusem ajutorul locotenentului-major Vladimir. Acum însă...

— Şi mie... te rog crede-mă. Poate, o dată, îţi voi povesti... nici

nu-ţi închipui în ce iad sunt obligată să trăiesc... aş da orice să pot scăpa, să pot trăi ca oamenii — şi cu o batistă, mototolită în pumn, şi-a şters pe furiş lacrimile ce-i picurau pe obraz.

Răspunsul ei m-a surprins. „Dacă i-aş vorbi deschis? Dacă i-aş cere, în numele dreptăţii, să ne spună tot ceea ce ştie?” Riscul era prea mare ca să mi-l asum singur. Trebuia să raportez, aşa că mi-am înfrânat orice pornire. „Nu te-ai eliberat încă de romantism, tinere!”, îmi sunau în urechi vorbele şefului meu.

— Oricum, să ştii că eu aş vrea să discutăm. Indiferent cât de grea ar fi situaţia în care te afli, nu se poate să nu existe o ieşire. Gândeşte-te bine! Când te întorci?

— Mâine, mi-a răspuns, privindu-mă cu ochii încărcaţi de gânduri.

I-am luat din plasa de bagaje geamantănaşul pe care-l pusese acolo la urcare. I-am ţinut paltonul şi am însoţit-o până la uşa vagonului.

Trenul a oprit, scrâşnind ascuţit, în gară la Buşteni. Am păşit pe peron ajutând-o să coboare şi ţinându-i mâna între palmele mele mi-am luat rămas bun. Nu coborâsem însă numai ca să o conduc pe Antoaneta. Făcusem următorul raţionament: „Dacă Antoaneta este aşteptată de cineva, eu voi fi văzut. Deci este bine să mă las reperat”. Poate nu era cel mai bun lucru, dar date fiind condiţiile de faţă, era singura situaţie prin care i-aş fi putut determina pe eventualii observatori să-şi trădeze prezenţa. Trenul însă, surprinzător, nu dădea semne de grabă şi cele două minute de oprire se scurseseră demult dar eu încă o mai ţineam pe Antoaneta lângă mine, nelăsând-o să coboare în tunelul ce lega peronul la care trăsese trenul, de clădirea gării. Ceilalţi călători plecaseră demult dar eu voiam să mă conving dacă o aşteaptă cineva. Pe peron nu mai era nimeni. Numai în faţa staţiei, sub arcade, se plimbau câţiva inşi între care şi un bărbat nu prea înalt, purtând pantaloni pană, bocanci de

munte şi o scurtă de postav cenuşie. Căciula de miel era trasă până la rădăcina sprâncenelor. Nu eram sigur dacă îl cunosc sau nu, pentru că nu-i puteam distinge prea bine trăsăturile feţii, dar silueta nu mi se părea tocmai străină. Apoi, întârzierea femeii părea să fie cauza nervozităţii crescânde a acestuia, pentru că el se uita destul de insistent spre noi.

Trenul a fluierat de plecare şi eu am sărit pe prima treaptă a scării vagonului.

— Gândeşte-te, te rog, la cele ce ţi-am spus! i-am strigat.

Ea şi-a luat geamantanul şi a început să coboare treptele tunelului, grăbită, cuprinsă parcă subit, de panică.

„Deci, omul acela — m-am gândit în timp ce aşteptam să apară în celălalt capăt al pasajului, privind pe fereastra vagonului — o pândea pe ea. Nu se poate explica altfel panica ei”. Îmi părea rău că nu rămăsesem şi eu în Buşteni. Acum trenul luase viteză şi nu mai puteam nici măcar sări. Îmi făceam o mie şi unu de reproşuri şi-mi pierise tot cheful de schi. Mi-am închis însă amarul şi frământările în suflet şi am căutat să fiu un bun partener pentru Ghiocel. În ciuda tuturor gândurilor negre, am petrecut câteva ceasuri agreabile.

La trenul de 9 seara, eram în gară. Am urcat şi ne-am găsit cu chiu, cu vai un loc, trenul fiind extrem de aglomerat. La Buşteni am ieşit la fereastră, nerăbdător să văd dacă cumva Toni se urcă. Nu se urcase, şi aveam senzaţia că ceva nu merge cum trebuie. Simţeam nevoia imperioasă să mă sfătuiesc cu cineva, şi orele care mă despărţeau de clipa în care aş fi putut să stau de vorbă cu Vladimir mi se păreau o veşnicie.

Am mai discutat despre câte altele. Deşi gândurile îmi zburau aiurea şi Ghiocel simţise lucrul acesta, nu m-a întrebat nimic. Am încercat însă să mă eliberez de ele; voiam să mă hotărăsc ce trebuie să întreprind în continuare. Or, pentru aceasta îmi trebuia, înainte de toate, linişte şi mult, mult calm.

Acasă la Ghiocel am mâncat ceva în fugă şi ne-am culcat. El trebuia să fie a doua zi la combinat. Eu? De asemenea, urma să reînnod firul acţiunii.

Când m-am trezit, Ghiocel nu plecase. De altfel, afară pâclele nopţii erau încă de nepătruns. Nu mai aveam răbdare şi m-am sculat. Era 7 fără un sfert, când eram deja gata îmbrăcat să plec la raionul de securitate. Am lăsat să mai treacă câtva timp şi m-am îndreptat cu paşi rari spre sediu.

Ofiţerul de serviciu m-a privit surprins aflând pe cine caut şi mi-a spus că locotenentul-major Vladimir s-ar putea nici să nu vină. Plecase cu trenul, dis-de-dimineaţă, şi urma să se întoarcă abia a doua zi. Am cerut atunci permisiunea să vorbesc cu şeful meu, la Deva. Dar nici aici n-am avut noroc. Căpitanul Alexiu era plecat la o şedinţă la comitetul regional de partid.

— Dacă mă caută cineva, sau dacă cumva tovarăşul Vladimir se întoarce mai devreme, vă rog să mă anunţaţi la această adresă, şi i-am întins ofiţerului de serviciu bucata de hârtie pe care o notasem.

Hotărâsem ca înainte de a decide ce trebuie să întreprind în continuare, să chibzuiesc bine. De aceea mă duceam spre garsoniera lui Ghiocel.

Gerul mai slăbise, şi streşinile caselor se porniseră să picure. Soarele strălucea, iar în aer plutea parcă mai multă veselie, care mie, copleşit de gânduri, mi se părea nefirească; mergând printre copiii ce umpluseră toată strada cu larma voioşiei lor, m-am surprins fredonând. „Măi să fie, de cântat îţi arde, tinere?!"

În străfundul conştiinţei mele eram nemulţumit. O găsisem pe Antoaneta, dar de-aici încolo nu se mai zărea niciun „drum".

Am mers aşa, fără nicio ţintă, bucurându-mă de priveliştea pomilor încărcaţi de zăpadă, de cerul curat şi albastru, de aerul ce purta mireasmă de zăpadă. Şi totuşi, un sentiment de nelinişte nu mă slăbea. Îşi scotea când şi când, asemeni unei jivine, botişorul din

ascunzătoarea aceea a subconştientului şi-mi încrâncena pentru o clipă sufletul, apoi dispărea.

Pe când lucram în schelă cu tata şi, fiind în schimburi diferite, trebuia să mă trezesc de multe ori dimineaţa, singur, la o anumită oră, obişnuiam ca înainte de culcare să mă gândesc că scriu cu vopsea albă pe o piatră ora la care voiam să mă scol şi aruncam piatra în apă. Mă gândeam mult la acest lucru până să adorm, iar dimineaţa reuşeam să mă trezesc. În somn, înainte de a mă trezi, de multe ori visam că piatra aceea iese din apa neagră a visului şi puteam vedea distinct ora pe care o „scrisesem" la culcare. Şi-atunci mă cuprindea o stare de nelinişte, de teamă inexplicabilă, care mă trezea. Aşa mă simţeam şi acum. La un moment dat, fără să ştiu de ce, chiar am întors capul, năzărindu-mi-se că sunt urmărit. Nu era nimeni, un copil zvârlise un bulgăre şi zăpada ce se aşezase pe crengile unui pom căzuse cu un ropot surd. „Te lasă nervii, fiule"! m-am dojenit din nou, şi mi-am continuat drumul parcă cu paşi mai grei.

Deschizând grăbit uşa era cât pe ce să nu observ un plic pe mozaicul holului de la intrare. L-am ridicat şi i-am citit adresa: mi-era destinat. N-am mai avut răbdare şi l-am deschis imediat. Pe o bucată de hârtie erau scrise numai aceste rânduri: „Eugene, înainte de orice îţi cer scuze pentru modul oarecum inexplicabil în care m-am comportat. Aş vrea să înţelegi că nu este vina mea că sunt atât de supărată, aş zice chiar nefericită. Oricum, dacă îţi mai menţii propunerea de a mă însoţi, te aştept astăzi la trenul de prânz. Te rog să ai amabilitatea şi să păstrezi acest secret numai pentru tine. Mulţumesc, Toni."

Am citit o dată, şi încă o dată rândurile drepte, cu scris plin, rotund, de fată; m-am uitat în plic; am întors hârtia când pe-o faţă, când pe cealaltă. Nimic altceva nu mai era, sau mi se părea mie că totul purta ceva din parfumul acela de femeie frumoasă?

Am împăturit plicul şi l-am vârât în buzunar. M-am uitat la ceas. Până la tren mai erau vreo patruzeci de minute. Nu aveam timp să mă duc la raionul de securitate, şi i-am lăsat o notiţă lui Ghiocel, în care îl rugam să-l anunţe pe locotenentul-major Vladimir Andrei, despre plecarea mea la Buşteni. Am închis uşa şi am vârât cheile în cutia de scrisori, grăbindu-mă către gară.

Nu-mi venea să cred că lucrurile puteau lua o astfel de întorsătură iar întrebarea mi se răsucea în creier ca un fier încins. Am ajuns pe peronul pustiu la ora aceea; de teamă ca totul să nu se spulbere am închis ochii şi am strâns pleoapele atât de tare, încât am simţit că-mi dau lacrimile. „Trebuie să vină!" încercai să-mi fac singur curaj.

Nu mai ştiu cum a decurs şi ce-am făcut tot timpul care mă despărţea de venirea trenului. Mai aşteptasem în atâtea alte situaţii şi mă perpelisem la focul secundelor, dar ca acum — parcă niciodată. „Din marile aşteptări, rămâne adesea numai scrumul, ca dintr-o ţigară fumată în vânt", mă gândeam în vreme ce păşeam pe dalele de ciment ale peronului. Mi se părea că sunt de-o viaţă acolo când trenul intrase în staţie. Nu m-am urcat înainte ca şuieratul strident al locomotivei să anunţe plecarea. Locomotiva a răbufnit înfundat, şi zgomotul ei, acompaniat de cel al tampoanelor, mi-a alungat orice urmă de speranţă. Trenul s-a pus încet în mişcare, iar mie mi se părea că el se năpusteşte în necunoscut. „Dar... unde-i oare Antoaneta?" „Să fi înţeles eu greşit?" Din gangul acela îngust pe care se afla casa de bilete a ieşit în fugă Toni şi, ajutată de impiegatul de mişcare care veghea plecarea trenului, a reuşit să se urce pe scara unui vagon. Inima îmi bătea în piept de ziceam că o să se spargă.

— Doamne, niciodată o femeie nu mi-a creat atâtea emoţii! am rostit, încercând să-mi liniştesc răsuflarea.

Am luat-o către vagonul în care o văzusem că s-a urcat. Am găsit-o într-un compartiment gol. Era la fel de emoţionată, şi când a dat cu ochii de mine am citit în ei spaima, într-un gest reflex, şi-a dus

mâinile la gâtul nefiresc de alb în puloverul acela negru, s-a înecat în plâns.

— Să nu mă-ntrebi nimic! mi-a spus în loc de bună ziua.

— Nu! Mă bucur numai că ai venit! şi i-am luat palma între ale mele, străduindu-mă să o liniştesc.

Dar nu a fost posibil. Plângea cu sughiţuri, nervos, amar, de i se scutura tot corpul.

Conductorul a intrat să ne ceară biletele, dar când a văzut-o cum plânge, a închis discret uşa şi a plecat. Eram descumpănit, nu mai fusesem niciodată într-o situaţie asemănătoare. I-am întins o ţigară, pe care a luat-o cu degetele tremurânde, a încercat să o ţină ca să o poată aprinde, n-a reuşit, a învârtit-o între degete şi a rupt-o într-un spasm de plâns. Am ieşit pe culoar, sperând că dacă o voi lăsa singură se va linişti. A continuat să plângă şi cred că nici nu observase că părăsisem compartimentul.

— Poate găsiţi ceva la vagonul-restaurant, mi-a sugerat conductorul, care renunţase la gândul de a mă întreba de bilet.

I-am mulţumit pentru idee, şi am intrat în compartiment, am tras perdelele de la geamurile dinspre culoar şi i-am spus Antoanetei că plec pentru câteva clipe. Cred că nici nu m-a auzit. Privea în gol şi o zguduiau aceleaşi suspine, ca şi când o mână nevăzută o scutura. Am plecat grăbit pe culoarele pustii, şi ajuns în vagonul-restaurant i-am cerut precipitat ospătarului ceva de băut.

— Vă dau două sute de coniac!

Am luat paharele mari, umplute „până la senin" cu lichidul gălbui. După ce i-am plătit, m-am întors cât am putut de repede către compartimentul unde o lăsasem pe Toni. Am deschis uşa şi am aşezat paharele pe măsuţă. Toni suspina profund, pe faţă i se întipărise o expresie de spaimă cumplită, i-am urmărit privirea şi abia atunci am luat seama că pe canapeaua opusă, lângă uşă, stătea un tânăr care se uita cam descumpănit, la mine.

— Cred că nu vă supăraţi, i-am spus tânărului, dacă în condiţiile de faţă vă rog să vă căutaţi alt loc?

— Nu, nu, în fond, eu credeam că pot să o ajut cu ceva pe duduia... Ştiţi... plângea... în sfârşit... Se ridică şi se îndrepta către uşa compartimentului.

M-am întors către Toni. Se mai liniştise din sperietura provocată de prezenţa acelui tânăr în lipsa mea. Acum, nu mai plângea. I-am întins paharul de coniac. Degetele îi erau atât de moi şi fără vlagă, încât nici nu-l putea ţine, aşa că i l-am ridicat eu. Şi-a umezit uşor buzele, a băut o înghiţitură sau două şi s-a oprit. Parcă se trezise dintr-un coşmar. A schiţat un zâmbet ca şi când ar fi vrut să se scuze pentru slăbiciunea ei, iar eu i-am zâmbit încurajator. S-a ridicat, şi-a luat poşeta şi a ieşit pe culoar, îndreptându-se către capătul vagonului. Deşi eram puţin îngrijorat, nu am însoţit-o, dar am deschis totuşi fereastra şi, în ciuda curentului foarte puternic, am privit spre capătul vagonului, de teama unui act necugetat. Dar îmi făcusem griji degeaba. Peste câteva minute a revenit. Parcă era altă femeie. Ochii păstrau încă urmele acelui plâns zbuciumat, plin de disperare, însă apa rece dăduse din nou obrajilor strălucirea pe care le-o cunoşteam. Se mişca cu multă siguranţă şi îşi găsise stăpânirea de sine. S-a aşezat pe locul din faţa mea, mi-a cerut o ţigară, a aprins-o cu o mână ce mai tremura încă uşor. A tras un fum, oftând din adâncul sufletului şi mi-a spus:

— Am să-ţi povestesc totul... Cu orice risc... trebuie să se termine o dată coşmarul acesta...

— Cred că este cel mai bun lucru pe care-l poţi face, am încurajat-o cu glasul abia şoptit.

Apoi am tăcut. Îmi era teamă să vorbesc mai mult, ca nu cumva lucrul acesta s-o determine să-şi schimbe hotărârea. Era aceeaşi frică pe care o încerci atunci când reuşeşti să aprinzi un foc în plină ploaie şi îţi ţii răsuflarea să nu se stângă. I-am zâmbit încurajator şi am

aşteptat ca ea să înceapă.

— Dragă Eugene, şi vocea îi tremura abia sensibil, ştiu, eşti ofiţer de securitate. Am aflat ieri. Omul care m-a aşteptat în gară la Buşteni te-a recunoscut. Te ştia de la Frăsineni, spunea el. M-a tot chestionat despre tine, dar îţi dai seama că mare lucru n-am ştiut să-i spun. Înainte vreme, încercam o teamă cumplită la gândul că cineva de la securitate ar dori să stea de vorbă cu mine, curios este că lucrul acesta acum nu mă mai sperie, nu mă tulbură, ba dimpotrivă... Şi ştii de ce nu-mi mai este frică? Poate că ar putea părea paradoxal, deoarece ne cunoaştem de foarte puţină vreme, dar am căpătat încredere în tine, sau mai bine zis mi-ai câştigat încrederea... Un prieten al unui om cum este Ghiocel nu poate fi decât un om adevărat... eşti primul ofiţer de securitate pe care îl cunosc în viaţa mea... A răsuflat ca să-şi uşureze încordarea, ce o simţeam crescând cu fiecare cuvânt... Am înţeles acest lucru, a reluat, în noaptea ce a urmat despărţirii noastre, la Buşteni, şi mi-am dat seama că durase mult prea mult coşmarul meu, că mă lăsasem mult prea mult purtată de vânt asemeni unei frunze... Întotdeauna m-am supus fără o vorbă, mulţumindu-mă să plâng şi să închid totul în sufletul meu. De aceea, când am aflat că eşti ofiţer de securitate, n-ai să crezi, m-am bucurat şi mi-am zis că nu se poate să nu mă ajuţi...

La început, de ce să te mint, m-am speriat puţin, fiindcă mi se tot spusese că cei de la Securitate sunt nişte oameni fără inimă... M-am tot frământat, şi până la urmă mi-am dat seama că nu poate să fie aşa. În fond, am trăit fără să văd ce este în jurul meu şi parcă pentru prima dată mi s-a luat un văl de pe ochi... Apoi, îl cunosc pe Ghiocel, şi el este un om drept, cinstit, un suflet deschis. Fiind prieteni nu se poate să nu fii şi tu la fel, mi-am zis, şi gândul mi-a dat curaj... M-am decis, cu orice risc, să-ţi cer ajutor, să-ţi spun adevărul adevărat... Nu pot să mai duc viaţa asta dublă, nu pot să mă mai ascund de oameni,

nu pot să mai fac lucruri care sunt împotriva voinţei, a sentimentelor mele... Cred că mă înţelegi... Poţi să mă judeci cât de aspru, dar ştiu că judecata ta este dreaptă... Inima, cugetul, conştiinţa mea îmi cer să te ajut... O fac din tot sufletul, mi-a spus... Ca să înţelegi cât de mârşavi sunt aceşti oameni trebuie să-ţi spun că n-au ezitat să mă oblige să te ademenesc în bârlogul lor...

— Ar fi bine s-o iei cu începutul, Toni, am spus eu calm, profitând de clipele de pauză.

— Istoria este prea lungă, prea încâlcită şi neguroasă ca să o pot cuprinde în câteva cuvinte... dar am să încerc. Vorbea privind pe fereastră cu acea detaşare pe care o au numai oamenii încercaţi de prea multe necazuri... Totul a început, în fine, toate mi se trag mie de la tatăl meu... of, Dumnezeu să-i ierte, că-i mort acum, săracul... Dar nu ştiu de ce am credinţa că în ultimul timp, înainte de a muri, începuse şi el să-şi dea seama de greşelile lui şi mai ales de situaţia în care mă adusese pe mine şi că regreta... Poate dacă trăia, lucrurile s-ar mai fi schimbat... dar a murit, săracul, la fel cum a trăit, fără rost, într-un accident de vânătoare...

— Sau poate a fost omorât! mi-am amintit de cele declarate de individul arestat la Constandini.

— Cum adică omorât? a întrebat Antoaneta, îngrozită, aproape strigând.

— Da! Nu-mi cere să-ţi spun de unde ştiu, dar este destul de sigur că totul a fost o înscenare pentru a se ascunde crima... pusă la cale de individul care de fapt l-a şi ucis... un anume Ovidiu Tudorancea.

A încercat să articuleze ceva, dar n-a reuşit, buzele mişcându-i-se asemeni aripilor unui fluture surprins de o ploaie repede de vară. A amuţit şi tot sângele i s-a scurs din obraji; doar în ochi se mai citea o sclipire de viaţă. Lacrimi mari i s-au rostogolit pe obraji, însă n-a făcut niciun gest ca să le oprească. Emoţia ei mă impresionase şi

simţeam o mare simpatie pentru această femeie, pe cât de frumoasă pe atât de necăjită. A plâns aşa câtăva vreme, şi fără să mă, privească, a început după un timp din nou să vorbească.

— Ceea ce mi-ai spus depăşeşte puterea mea de a suporta, de a înțelege... şi ştii de ce? Pentru că acest om, această fiară care mi-a omorât tatăl, acest Ovidiu Tudorancea, este... tatăl copilului meu.

— Zău? am strigat mai mult. Dar întrebarea mea a fost înnăbuşită de hohotele de plâns ale femeii.

Vestea aceasta era surprinzătoare, neaşteptată, m-am ridicat şi m-am plimbat prin compartimentul, devenit prea mic şi înțesat parcă de umbrele atâtor dureri. Am simțit cum valuri de căldură îmi cuprind tâmplele, fruntea, cum alunec într-o prăpastie fără fund şi a trebuit să mă aşez din nou. Dar n-aveam vreme să mă las în voia slăbiciunilor. M-am uitat la ceas; până la Buşteni mai era de mers aproape o oră.

— Antoaneta, îți respect durerea şi te rog să mă crezi că îți înțeleg zbuciumul, dar nu prea mai avem mult timp la dispoziție, aşa că te rog să treci peste toate frământările şi istoriseşte-mi totul... Este în interesul nostru să ştiu totul, cât mai amănunțit... Nu mai putem da înapoi, şi ca să-l înfruntăm aşa cum se cuvine, pe acest individ trebuie să aflu tot ce cunoşti cu privire la el.

Şi-a şters din nou lacrimile şi, cu palmele împreunate în poală, a început să vorbească cu un glas lipsit de orice expresie, ca atunci când povesteşti despre altcineva...

— Eram o fetişcană când Ovidiu Tudorancea, vărul tatii, a venit la noi cu treburi de-ale lor, politice, ştii tu de care... m-a văzut şi nu ştiu ce i-a făcut tatii, că acesta parcă şi-a pierdut mințile... Ochii i s-au umplut din nou de lacrimi. Nu după multă vreme, am strâns tot... ba nu, mai înainte a venit Tudorancea cu un camion de la Bucureşti, având un coşciug sigilat; noaptea i-am surprins umblând la coşciug... au meşterit ceva, iar când au luat seama că-i observ,

m-au înfruntat şi m-au izgonit... Ei au strâns tot şi au plecat din sat, din Frăsineni... pe mine m-au lăsat să-mi termin anul şcolar la Deva şi abia apoi m-au luat... Am stat aproape o jumătate de an la Turnu-Severin, şi în cele din urmă ne-am stabilit în Satul-Doamnei, la una din fostele moşii ale lui Tudorancea. Am urmat liceul internat la Iulia Haşdeu în Bucureşti şi chimia la Universitate. Eram în ultima clasă de liceu când tata a venit cu Tudorancea la mine la internat. Tata mi-a vorbit ca niciodată, foarte mult, spunându-mi că este bătrân, că nu mai poate avea grijă de mine, că s-a gândit că domnul Tudorancea, aici de faţă, mă iubeşte şi că vrea să mă ia de nevastă şi câte altele, dar nu le mai ştiu câte, fiindcă atunci, ca şi acum, m-au uimit, m-au făcut aproape să-mi pierd firea... Bineînţeles că nici n-am vrut să aud de aşa ceva, au insistat atâta, m-au hărţuit, încât atunci când tata mi-a spus că trebuie, o fac pentru el, deşi nu-l prea iubeam, că tare a fost neguros şi lipsit de inimă, am cedat... Aşa am dus-o toată facultatea, în lacrimi şi regrete, şi m-am bucurat când am fost repartizată la combinatul acesta, la care lucrează şi Ghiocel, crezând că scap de el, de ei, de tot... dar n-am scăpat. Deşi nu-i eram soţie nici după inimă, nici după lege, nu m-au slăbit şi, aşa cum cred că ai aflat din spusele atâtor „binevoitori”, trebuia să mă duc aproape mereu la monstrul acela cu chip de om... Mama, săraca, a murit de inimă rea, blestemându-i că m-au nenorocit, iar tata şi-a dat şi el seama că, în ciuda tuturor vorbelor frumoase, n-a fost decât o unealtă, omul care le scotea castanele din foc...

A tăcut, după care a reluat.

— ...Vezi, tata deşi era un om egoist, înrăit din cale-afară şi lacom de avere, în ultimii ani a început să-şi mai dea seama de situaţia în care intrase. Cred că a început să şovăie mai ales după moartea mamei, văzându-mă şi pe mine cât eram de nefericită. Sunt convinsă că îşi schimbase serios gândurile. Apoi, Tudorancea, deşi îi era văr, îl trata ca pe un nimic. Nu ştiu sigur, dar am impresia că îl avea pe tata

cu ceva la mână, cu care-l şantaja, altfel nu se explică comportarea lui inumană faţă de bătrân. O dată, când am venit aici unde mergem şi acum, l-am găsit şi pe tata. A încercat să-mi spună ceva, dar n-a reuşit. Tudorancea nu ne-a slăbit o clipă din ochi. Ba într-un timp; sesizând intenţia bătrânului, s-a şi răstit la el. „Ce, moşule, ţi s-a urât cu binele?" Tata a plecat supărat, abătut, şi n-am să uit niciodată imaginea aceea de om gârbovit de ani, dar mai ales de om hăituit care şi-a dat seama în ultimul ceas, prea târziu poate, că a slujit unei cauze pierdute. Nu după mult timp am şi primit o telegramă, prin care mi se anunţa moartea lui. Am fost şi l-am înmormântat, acolo, în Satul-Doamnei...

A tăcut, şi ochii mari, larg deschişi, priveau fără ţintă undeva, departe. Umbrele tristeţii i-au trecut din nou pe faţă şi am văzut-o scuturându-se ca şi când i-ar fi fost frig. Mi-a fost tare milă de femeia aceasta, care, deşi foarte tânără, era încercată într-atât de viaţă. Mi-am adus aminte cele povestite de Lavinia despre ea şi am înţeles câte coşmaruri trebuie să fi îndurat această fiinţă cinstită faţă de ea însăşi şi faţă de oameni, trăind alături de indivizi fără suflet, de teapa lui Tudorancea şi a defunctului ei tată. După câtva timp, revenindu-şi, a continuat, parcă pe un alt ton.

— N-ai rămas surprins când ţi-am spus că ştiu că eşti de la Securitate...

— Nu m-am mirat, pentru că am făcut o deducţie simplă, dealtfel. Cineva care mă cunoaşte m-a văzut şi... de aici restul.

— Ai dreptate! Nici nu era prea greu de ghicit... Pe mine mă aşteaptă, ca de obicei, cineva la gară. Rareori se întâmplă să fie aceeaşi persoană. De fiecare dată, cel care vine în întâmpinarea mea mă însoţeşte de la distanţă, aşa, ca o escortă — şi la venire, şi la plecare. Cel care fusese atunci când ne-am despărţit, aşa cum ţi-am spus, te văzuse la Frăsineni. De fapt, aflând toate astea, Tudorancea a fost mânios, cum nu l-am văzut niciodată, se simţea că e ros de

gânduri negre... Chiar m-a lovit cu palma peste faţă, zicându-mi că am pus securitatea pe urmele lor, iar după aceea s-a gândit că din moment ce eşti prins în „plasă" să te duc la ei fără să-ţi spun nimic... au ţinut un adevărat sfat... pentru că, nu ştiu cum să-ţi spun, au intrat în panică când omul acela le-a povestit de tine... eu m-am bucurat nespus, în sufletul meu, de teama ce i-a cuprins.

— Şi ce trebuie să faci tu acum cu mine? am întrebat-o eu, uitându-mă din nou la ceas.

— Înainte de toate, aş vrea să ştii că m-au ameninţat cu moartea dacă nu voi face ce mi-au spus. Poate mi-a fost o clipă teamă, dar n-am putut, în pofida oricărui risc, să joc acest rol mârşav pe care mi l-au impus ei... Trebuia să mă prefac că sunt dornică să am o aventură cu tine şi să te invit undeva, ca să nu se afle în oraş, iar o dată ajunşi la cabana aceea, să fac totul să-ţi pierzi capul, după care să dau un semnal ca să vină ei... Ce urmează, e lesne de presupus, cred...

— Toate acestea trebuie făcute într-un timp anume?

— Desigur. Astăzi. Mi-au spus că dacă accepţi, să nu admit niciun fel de întârziere, niciun fel de schimbare. În situaţia în care intervine ceva neprevăzut, trebuie să nu mai vin...

— Şi totuşi ai venit!

— Da, a rostit mai mult pentru sine, am venit. Ştiam că vei fi în tren... Gândul că ar trebui să-ţi spun totul mi-a venit de-atunci, de când am aflat că eşti de la Securitate. Mi-a fost însă teamă, am avut reţineri. Poate dacă te găseam acasă când ţi-am strecurat scrisoarea pe sub uşă îţi spuneam de-atunci... Când mi-ai spus că pe tata, săracul, l-a omorât Tudorancea, m-am hotărât să-ţi spun totul... să scap o dată de acest calvar...

Furat de această povestire nici nu mi-am dat seama că trenul trecuse de Predeal. Când a realizat şi ea acest lucru, Toni s-a întors speriată şi m-a întrebat, cu glasul din nou gâtuit de spaimă.

— Şi-acum ce ne facem?

M-am gândit din nou la Tudorancea şi, l-am urât pe omul acesta şi mai mult. Cât reuşise să o înspăimânte pe această femeie, pe care a tratat-o tot timpul ca pe un simplu obiect de plăcere, ca pe o unealtă, sau poate chiar mai rău.

— Nu facem nimic... adică vom face aşa cum ţi-au impus ei... numai că eu, ştiind despre ce este vorba, am un avantaj asupra lor... Nu mai e timp să întreprindem ceva, trebuie să mă bizui pe mine şi... pe tine.

Ne-am privit în ochi, adânc.

— Mi-este, te rog să mă crezi, frică, dar nu de ei, ci pentru noi, însă poţi avea deplină încredere în mine.

— Ştiu, Toni. Şi-aş vrea ca tot acum să te eliberezi de orice teamă, de toate spaimele pe care le-ai strâns în inima ta... Mama, când m-am speriat pentru prima dată de un câine, m-a afumat, arzând un smoc de păr din blana acelui dulău. Zicea ea că altfel nu scapi de sperietură. Este o simplă superstiţie, dar tu nu te vei elibera de bruta aceasta decât dovedindu-ţi ţie însăţi că eşti în stare să lupţi, să-l înfrunţi.

Nu mi-a răspuns imediat. S-a ridicat de pe canapea şi, în picioare, în mijlocul compartimentului, s-a întors către mine şi mi-a spus cu o voce înceată, dar hotărâtă:

— Am să fac tot ce-mi ceri...

N-am zis nimic. M-am ridicat şi eu şi cuprinzându-i umerii cu palmele, am tras-o către mine, rezemându-i capul pe piept. Am mângâiat-o uşor cu palma pe obraz; am ştiut că de-acum pe drumul acesta pe care mă ducea şi mă ştia singur aveam un ajutor pe care mă puteam, la nevoie, bizui.

— Câţi sunt acolo? am întrebat-o.

— De câte ori am fost la cabană, am văzut de regulă trei indivizi... arareori l-am văzut şi pe al patrulea...

— Deci, trebuie să ne aşteptăm la patru... Cum se cheamă locul unde este amplasată cabana şi cum se poate ajunge acolo?

— Cabana se află chiar sub poala pădurii, în Poiana Cerbului. Se ajunge la ea urcând pe valea pârâului, care se cheamă Pârâul Cerbului.

— Ce distanţă-i până acolo?

— Câţiva kilometri. Acum, că a nins, vom face mai bine de un ceas şi jumătate, poate două.

Am rugat-o să se pregătească de coborâre şi eu am ieşit grăbit din compartiment. Mergând pe culoar către capătul vagonului, am hotărât ce trebuie să fac ca să-mi asigur totuşi un sprijin. Puteam conta pe ajutorul locotenentului-major Vladimir Andrei, pe care urma să-l anunţe Ghiocel, dar până atunci ar fi trecut câteva ore bune, aşa că trebuia să acţionez în vreun fel înainte de a coborî. Aveam la dispoziţie doar câteva minute.

În faţa uşii vagonului se aflau doi cetăţeni; unul dintre ei, mai în vârstă, avea înfăţişarea unui intelectual ieşit la pensie, celălalt era un ţăran bătrân. M-am decis pentru pensionar. L-am rugat să vină mai deoparte. M-am legitimat şi l-am spus că am nevoie de ajutorul lui.

— Pentru ce? m-a întrebat destul de surprins.

I-am explicat în câteva cuvinte că mă aflu în urmărirea unor bandiţi deosebit de periculoşi, că sunt singur şi că trebuie să anunţe neîntârziat organul de securitate sau, în cel mai rău caz, miliţia despre locul în care urma să mă duc, precum şi cu cine mai trebuia să se ia legătura.

Omul m-a ascultat atent. L-am rugat să repete. Reţinuse destul de exact totul.

Abia am apucat să-i mulţumesc, că trenul a şi oprit în staţie.

— Te rog să te porţi cu mine ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat! i-am şoptit la ureche Antoanetei, în timp ce coboram scările.

— Crezi că am să pot?

— Trebuie! încearcă să vezi în mine, acum, aici, omul pe care l-ai iubi.

— Te-aş putea chiar iubi... oricum, îmi placi... S-a agăţat de braţul meu. Deşi, te rog să mă ierţi, inima mea este demult dăruită altcuiva...

— Cui?

— N-ai să râzi? şi m-a privit dintr-odată, fără urmă de zâmbet.

— Cum aş putea oare să râd de sentimentele unui om?

— Să nu ţi se pară curios... deşi nu am lăsat să se înţeleagă ceva, deşi n-am făcut nimic, îl iubesc, cu patimă chiar, pe... A făcut o pauză, şi, abia şoptit, a adăugat: Pe prietenul tău... Ghiocel.

— Mă bucur! i-am zis, apăsându-i braţul sub al meu... Proştilor... şi el te iubeşte... şi încă la fel de pătimaş... Sunt mai mult decât bucuros... A trebuit să se întâmple toate astea ca să vă găsiţi, când tot timpul aţi fost unul lângă celălalt.

S-a uitat la mine surprinsă, nehotărâtă, neştiind dacă să creadă sau nu. I-am simţit braţul fremătându-i uşor şi, la fel de şoptit, m-a întrebat:

— Nu glumeşti?... Niciodată nu m-a lăsat să întrevăd măcar ceva... Dacă aş fi ştiut, poate că ar fi fost altfel... dar el este atât de politicos, de distant când sunt în preajma lui... A adăugat speriată, oprindu-se în loc şi punându-şi palmele pe braţele mele: Ştie ceva din toată povestea asta urâtă? I-ai spus ceva?

— Nu! Dacă el va şti ceva, atunci numai tu vei fi aceea care trebuie să-i spună.

— Eşti un om minunat, Eugene! S-a ridicat pe vârfuri şi şi-a apropiat buzele de obrazul meu.

Am pornit din nou. Pentru oricine ne-ar fi observat, totul ar fi părut joaca unor îndrăgostiţi cu totul absorbiţi de fericirea lor. A reluat după un timp.

— Unde aţi fost voi până acum? Doamne, de ce nu v-am întâlnit

mai demult?

— Nu-i nimic, Antoaneta. Aveţi toată viaţa înaintea voastră! am încercat s-o încurajez, deşi eram şi eu în adâncul sufletului meu foarte neliniştit.

— Crezi că se va termina cu bine?

— Fără îndoială, i-am răspuns, dar de fapt îmi spuneam în primul rând mie.

Ieşisem demult din gară şi mergeam pe şosea, urcând culmea care ascundea privirilor noastre casele ce se înşirau acum, când ne depărtasem de centrul oraşului, la intervale mari. Mergeam încet, căutând să-mi întipăresc în minte fiecare amănunt, care la nevoie mi-ar fi fost poate de ajutor.

— Te rog să-mi descrii cabana aceea în care stau indivizii, şi împrejurimile.

— Nu-i chiar o cabană, ci o casă mai veche, construită din bârne. Este ascunsă de copaci şi nu o poţi vedea decât când treci de aceştia; împrejmuită cu un gard, şi în curte mai are şi alte acareturi — un şopron, sub care stau doi cai şi multe altele. Imediat, în dreapta, începe pădurea. Casa, deşi nu-i prea mare, mai are o cameră la nivelul de sus, la care se poate ajunge numai pe scara de lemn ce se află în prelungirea pridvorului. Acolo însă nu am fost niciodată, nu m-au lăsat, deşi eu am vrut să privesc peste crestele brazilor. Fiind construită în pantă, are temelie de piatră, şi în ea este amenajat beciul. Nici acolo nu m-au lăsat să intru. Eu n-aveam voie decât în bucătărie şi în camera de lângă ea, în care sta Tudorancea. Ceea ce m-a surprins întotdeauna a fost aerul stătut pe care-l găseam, murdăria, aspectul acela specific de locuinţă folosită când şi când. Mă simţeam ca într-o cloacă, şi când plecam de-acolo aveam impresia că toată murdăria aceea se lipise de mine. Am încercat să fac curăţenie, dar Tudorancea m-a oprit, folosind, ca de obicei,

vorbele cele mai aspre.

— Te-ai putea descurca noaptea?

— Cum adică? mi-a întors întrebarea.

— Crezi că poţi să te furişezi, fără să te simtă cineva?

— Eu aş zice că da! Doar am trăit şi eu la munte...

— Oricum, ia seama la fiecare lucru pe lângă care trecem şi alegeţi o cale pe care să o folosești la nevoie.

Am mers un timp în tăcere, prefăcându-ne că nu suntem preocupaţi decât de peisajul ce se desfăşura în stânga şi-n dreapta noastră. Bănuiam, mai bine spus simţeam, că suntem urmăriţi; nu se putea ca bandiţii şi mai ales Ovidiu Tudorancea, care pe vremuri fusese şi ofiţer de poliţie, să nu-şi fi luat măsurile de precauţie, printre care şi aceea a observării foarte atente a comportării noastre încă de la coborârea din tren. Lucrul acesta mă determinase să-l rog pe acel cetăţean să comunice mesajul meu şi nu mă oprisem eu să rezolv această situaţie, hotărâtoare în condiţiile în care mă aflam. Dar dacă cel care acum căuta să se strecoare cât mai neobservat în urma noastră, şi pe care îl zărisem încă de pe peron, m-ar fi văzut zăbovind în gară la biroul de miliţie sau la impiegatul de mişcare, aş fi pierdut şi acest unic avantaj pe care, totuşi, îl aveam — avantajul de a nu fi luat prin surprindere, ştiind la ce trebuie să mă aştept de la „escapada” aceasta.

După un timp am părăsit şoseaua, urcând aproape pieptiş pe drumul ce şerpuia pe viroagă, spre Poiana Cerbului. Trecuse demult de amiază, şi soarele ce strălucise, făcând zăpada să sclipească cu reflexe metalice, era acum dincolo de crestele munţilor. Dinspre culmi începuse să coboare prelins negura ce anunţa înserarea, iar în cutele văilor, umbra se îngroşase, şi un vânt subţirel înflora crengile brazilor. Poate în altă situaţie, plimbarea aceasta mi-ar fi umplut sufletul de înaintare, acum însă, deşi retina înregistra imaginile ca un aparat de fotografiat ce se declanşează automat, nu aveam timp

să iau seama la armonia peisajului, ci căutam să reţin cotiturile cărăruii ce şerpuia pe lângă pârâul îngheţat. Când ne-am apropiat de pădure, am lăsat drumul, mergând pe o potecă ce abia se contura în zăpadă, şi urca pe malul râului spre un pâlc de brazi.

— Dincolo de brazii aceia este casa, s-a întors către mine Toni.

Făcusem câţiva kilometri din şosea şi broboane de sudoare îmi umeziseră fruntea. Nu erau de oboseală, ci mai curând din cauza emoţiei, a concentrării nervoase determinate de unicitatea situaţiei în care mă aflam. Singur, într-un loc necunoscut, fără să pot spera la vreun ajutor de undeva.

— Ai venit să-l prinzi pe Tudorancea, fiule, dar am impresia că mai curând te-a prins el pe tine, m-am surprins dojenindu-mă cu voce tare.

— Ai spus ceva?

— Mai nimic, i-am răspuns, mai zgomotos decât era necesar. Abia aştept să ajungem, am adăugat la fel de vesel. Voiam ca pe eventualul urmăritor să nu-l las o clipă să creadă că aş şti ceva.

Toni s-a oprit, şi-a întors către mine capul, uşor surprinsă de veselia mea, dar am văzut imediat în licărul ochilor ei că a înţeles.

Am văzut casa. Nu-i lipsea nimic ca să fie un loc în care să te poţi retrage, poate doar mâna de gospodar, căci cei ce-şi găsiseră sălaşul aici se părea că nu puneau mare preţ pe îngrijirea ei. Am urmat poteca prin neaua căzută din belşug şi am luat aminte că urmele fuseseră şterse de cineva cu o mătură de nuiele. Se vedea în zăpada proaspătă. Înaltă de aproape o jumătate de metru, ici şi colo, muşcătura crenguţelor. Cu toată străduinţa celui ce o făcuse, am putut zări în unde locuri urma, deşi puţin vizibilă, a câte unui toc de cizmă bărbătească.

„Ăştia ori au de gând să mă împuşte de cum intru în casă, ori mă cred ultimul prost de pe pământ!” mi-am zis căutând să ghicesc dacă e cineva în spatele geamurilor.

Găurile acelea întunecate ale ferestrelor îmi păreau nişte guri imense din care aşteptam în orice clipă să se năpustească ceva către noi. Dar n-a mişcat nimic. Nici măcar vântul nu se mai auzea, căci aici, la adăpostul pădurii şi al peretelui de stânci ce se ridica nu departe, în spatele casei, cerul era parcă încremenit în nemişcare. „S-a lăsat gerul”, m-am gândit aiurea, auzind zăpada cum scârţâia sub picioare.

Tot timpul cât am mers, încercasem să-mi făuresc un plan de acţiune. Înainte însă de a mă decide ce anume trebuie să întreprind, voiam să cercetez casa.

Antoaneta a căutat pe grinda de sus a pălimarului, a luat cheia ce se afla acolo şi a deschis uşa. Prima încăpere în care am intrat era bucătăria. I-am făcut semn Antoanetei să nu se mişte şi am scos pistolul, gata să trag. Apoi am deschis, cu o mişcare bruscă, uşa camerei alăturate. Nici aici nu se afla nimeni. Am căutat, pentru a nu lăsa loc nici unei surprize, în dulapul aflat pe peretele opus uşii şi sub patul înalt, cu tăblii. Nimeni. Mi-am aşezat pistolul în tocul de sub braţ şi am invitat-o pe Toni să între. M-am postat pentru câteva clipe la fereastră privind către drumul pe care venisem, cu gândul că poate urmăritorul nostru îşi va face apariţia. Liniştea pădurii a rămas ne tulburată. În casă era frig, aşa că am întrebat-o de unde pot lua lemne pentru foc.

— Trebuie să fie câteva pe prispă. Acolo se găsesc de obicei.

Fără o vorbă, m-am dus şi am adus un braţ de lemne sparte. Erau acolo din belşug. „Să le fi aşezat la îndemână ca să evite plimbarea mea în jurul clădirii?” m-am întrebat uitându-mă spre şura aflată la o distanţă destul de mare de casă. Pe zăpada imaculată se vedea o potecă ce mergea din capătul prispei spre şură. Şi aceasta era bine măturată. „S-ar putea ca acolo să se ascundă cineva, pentru că după urmele lăsate de mătură în troianul de zăpadă se vedea foarte clar că cel care le ştersese se retrăsese într-acolo.

Învălmăşeala de gânduri şi întrebările care nu-mi dăduseră pace atunci când mă gândisem cum voi acţiona începuse să se risipească acum, când văzusem despre ce este vorba. „Sunt aici!” Eram mai mult ca sigur. M-am hotărât totuşi să cercetez metodic fiecare încăpere înainte de a se întuneca de-a binelea. Nu puteam însă să încep să cotrobăi, imediat aş fi dat de bănuit.

Am intrat în bucătărie, unde Toni tocmai aţâţase focul. Camera avea două ferestre. M-am uitat pe cea din stânga uşii. Se vedea poteca pe care venisem noi; cealaltă dădea în spatele casei, unde se afla pădurea, şi, ceva mai încolo — peretele de stâncă. Am trecut dincolo. Camera era puţin mai mare decât bucătăria şi avea tot două ferestre. Una dădea spre prispă, iar prin cea de-a doua se vedea distinct şura. Gândul că de-acolo vor veni m-a făcut să mă înfior. „Acum să văd ce-i cu beciul şi cu camera aceea de sus!” Am ieşit din bucătărie pe prispă, coborând treptele pe unde venisem cu Toni şi am dat roată casei, fluierând. M-am oprit în faţa uşilor beciului şi aşa, într-o joacă, am încercat să le deschid. Erau bine închise cu un lacăt greu, atârnat de două verigi groase, prinse solid în lemn. Mi-am scuturat umerii, căci gerul începuse să ciupească mai tare şi am urcat repede scara de lemn ce ducea la camera de sus. Uşa era închisă. Tot cu un lacăt, la fel de mare. L-am încercat cu mâna, trăgând cu putere, să văd dacă verigile sunt bine prinse în lemn. Nici nu s-a clintit. „Deci, indivizii nu pot fi decât acolo, în şură. Trei sau cel mult patru, dacă îl punem la socoteală şi pe cel ce ne-a „condus” până aici. Nu-i nimic, îi voi întâmpină aşa cum se cuvine!” Am coborât şi am intrat în casă. Bucătăria se încălzise şi era mai plăcut. Toni m-a privit puţin îngrijorată.

— Nu ştiam unde te-ai dus.

— Nu prea departe. M-am apucat să cotrobăi căutând ceva ce ar fi putut fi folosit ca armă. „Ce cauţi?” m-a întrebat din ochi Toni, şi pe loc a şi înţeles. Pe faţă i-am văzut trecându-i o undă de teamă.

— Ceva mai „consistent”, i-am şoptit. Dar încăperile erau bine curăţate de tot ce mi-ar fi putut să-mi folosească drept armă de apărare. Am căutat într-unul din sertarele dulapului de la bucătărie să găsesc ceva, un cuţit sau un satâr, dar nu erau decât cuţite fără vârf şi cu lama moale, care s-ar fi rupt la cea mai mică rezistenţă.

— Dar pentru ce-ţi trebuie?

— Pentru tine!

M-a privit cu ochii măriţi de groază.

— Crezi că... voi fi în stare...

— Trebuie să fii. Nu ai voie să nu fii. Trebuie să izbândim.

Se întunecase de-a binelea, şi focul îşi desena luminile flăcărilor într-un dans fantastic. Din când în când, lemnele de brad uscat trosneau, iar casa se umpluse de un miros plăcut de răşină. Toni a aprins lampa de gaz, a cărei lumină palidă ne lungea umbrele pe pereţi.

„Să-mi pregătesc înainte de toate terenul de luptă” mi-am spus în gând, fiindcă ştiam cât de important este să cunoşti locul unde trebuie să te confrunţi cu inamicul. Am controlat încuietoarea uşii de la bucătărie, singura de altfel care dădea spre prispă, precum şi pe cele ale ferestrelor. Mă aşteptam să fie slăbite, ca la prima izbitură mai puternică să cedeze. Dar nu, erau prinse cu nădejde în şuruburi şi păreau destul de rezistente. „Oricum, imediat ce stingem lampa am să blochez uşa şi ferestrele de la bucătărie cu cele două dulapuri. Dar pe cele din dormitor? Una singură, cea care dă spre şură, o voi lăsa liberă, iar pe cealaltă o voi baricada şi pe ea.
La aceasta dinspre şură voi sta eu!” Era calea cea mai lesnicioasă, deşi se putea foarte bine să încerce să pătrundă şi pe altundeva. „Deci, aici am să-i aştept!”

— Spuneai că trebuie să le dai un semnal! Când şi cum? am întrebat-o pe Toni amintindu-mi de cele povestite de ea.

— După ce adormeai, mi-a răspuns tot în şoaptă, eu urma să

deschid uşa, să o las uşor întredeschisă şi să aşez lampa pe pervazul ferestrei care dă spre şură. Apoi trebuia să aştept. Asta-i tot, mi-a spus coborând glasul şi din nou am văzut umbrele spaimei aşternându-i-se pe chip.

Întunericul se înstăpânise, şi şura aceea abia se mai desena, ca o pată mai întunecată, pe zăpadă. Am închis ochii şi i-am deschis brusc, ca să mă obişnuiesc cu întunericul. Nu puteam observa nicio mişcare, dar, din cauza încordării, mi se părea că umbre alunecă pe zăpadă, apropiindu-se de casă. Am privit mai atent; mi se năzărise numai.

„Oricum, ar mai fi un oarecare răgaz până la venirea celor din Buşteni...” „Oh, de n-ar sosi prea târziu!” „O fi anunţat omul acela?” „Dar Ghiocel o fi reuşit să vorbească cu Vladimir?...” În suflet începuse să mi se strecoare îndoiala, şi perspectiva de a-i întâmpină singur pe acei indivizi îmi da fiori.

M-am strecurat uşor afară şi, lipit de perete, am privit atent în noapte, spre poartă. Deşi pe zăpada imaculată se putea observa cu destulă uşurinţă dacă cineva se apropie de casă, nu puteam desluşi nicio siluetă. Am ascultat apoi, la fel de atent. Numai vântul care abia începuse să adie printre crengile brazilor plutea spre vale, aducându-mi şi mai multă nelinişte în suflet.

M-am hotărât cum voi acţiona, pentru că, îmi dădeam seama, că Tudorancea şi cu ai lui nu vor aştepta la infinit. Am intrat în casă şi am închis uşor uşa.

— Iată cum o să procedăm, m-am adresat Antoanetei, cuprinzându-i umerii cu mâna dreaptă. Mai aşteptăm o oră, apoi, dacă nu ne vine niciun ajutor, te îmbraci bine şi te strecori afară. Va trebui să ajungi, folosind o cale ocolită însă, la miliţia din Buşteni. Acolo ai să le spui că eu, locotenentul de securitate Eugen Avrămuţ, am nevoie de ajutor şi să vină cât mai repede, bine înarmaţi şi cu toate cele necesare pentru prinderea unor bandiţi deosebit de

periculoşi. Le mai spui ca imediat să-i anunţe despre acest lucru pe cei de la Securitate, iar dacă au nevoie de vreo confirmare, să telefoneze la Deva şi să întrebe de căpitanul Alexiu sau în oraş la tine, unde să ia legătura cu locotenentul-major Vladimir. Te rog să-i faci să înţeleagă că e o problemă de viaţă şi de moarte. Iar tu, ai grijă să nu păţeşti ceva. Dacă n-ai să poţi trece sau dacă vezi că viaţa îţi este în pericol, te rog nu ezita să te pui la adăpost. Repetă!

La auzul acestor ultime cuvinte, m-a privit mustrător şi m-am simţit o clipă nu prea în largul meu. A repetat cuvânt cu cuvânt cele spuse de mine. În voce i-am desluşit acea hotărâre care-l face pe om dornic să-şi dovedească sieşi că este în stare să treacă peste piedicile pe care le întâmpină. M-am bucurat. Ştiam că mă pot bizui pe această femeie şi gândul îmi dădea un sentiment de linişte, de siguranţă, de care aveam atâta nevoie.

— Tu ce-ai să faci? m-a întrebat privindu-mă ţintă. Nici nu-şi luase ochii de la mine tot timpul cât vorbisem.

— Eu am să-i reţin până te vei întoarce tu cu ajutoare. Trebuie cu orice chip să-i prindem. Nu te speria, că nu mă dau eu bătut cu una, cu două...

— Dar ce intenţionau ei să facă cu noi? De data aceasta n-am mai sesizat unda aceea de teamă care o scutura ori de câte ori amintea de grupul lui Tudorancea.

— Pe mine, sunt convins că ar fi încercat să mă supună unui interogatoriu în stilul lor, pentru a afla cam cât de departe am ajuns noi pe urmele lor... Oricum, nu-ţi face griji; dacă au recurs la această stratagemă, sunt, fără îndoială, speriaţi. Şi apoi, sunt singuri, asemenea lupilor. Nu vezi că nici ei nu se mai simt „tari” decât în haite, departe de oameni, pe care-i întâmpină cu ostilitate?

— Te rog... te rog să ai grijă de tine... Promiţi?

— Fii fără grijă ! i-am spus, strângându-i mâna între palme, ca unui adevărat prieten.

N-a mai zis nimic, şi în tăcerea care a pus stăpânire pe casă nu se auzea decât trosnetul lemnelor în sobă. Acele ceasului meu arătau deja ora 9.

— Te rog, să ne comportăm normal, aşa că pregăteşte totul ca şi când ne-am hotărât să ne culcăm. Apoi vom stinge lampa, şi tu pleci...

S-a apucat de treabă.

De fapt, voiam să-i găsesc o ocupaţie, fiindcă ştiam atât de bine ce înseamnă să aştepţi fără să faci ceva. După un timp am trecut cu lampa în camera. Era singura sursă de lumină pe care o aveam, şi știindu-ne urmăriţi vroiam să nu se bănuiască nimic despre adevăratele noastre intenţii. Am stins-o. Casa a fost cuprinsă de întuneric, şi parcă o dată cu întunericul, şi liniştea a devenit mai profundă. Am deschis uşa de la bucătărie, am ieşit afară pe prispă numai în ciorapi, am privit atent. Din nou, nimic deosebit. Eram în pulover; gerul care se înteţise înţepa cu mii de ace. Nu am luat în seamă frigul ci am aşteptat. Trebuia să mă conving că ei nu trecuseră la acţiune şi că Toni poate pleca nestingherită. Strângeam pistolul în mână, gata oricând să deschid focul. Am aşteptat aşa mai bine de o jumătate de oră. Nu mai puteam întârzia, aşa că am intrat în bucătărie, lăsând uşa abia întredeschisă. Toni se îmbrăcase şi peste scurta de blană îşi pusese un cearşaf. Îşi legase pe cap un batic de lână alb să-şi ascundă bine părul brun. În întunericul bucătăriei apărea aproape ca o fantomă. M-am apropiat de ea şi am atins-o uşor pe umăr. S-a lipit de mine şi m-a îmbrăţişat scurt. Nu ştiu dacă plângea, dar în întuneric i-am distins totuşi două lacrimi pe obraji.

— Îţi urez mult noroc! i-am şoptit ţinând-o de mână şi am ieşit primul pe prispă, scrutând atent întunericul. Nimic. Ai grijă! i-am şoptit din nou.

Ea a stat o clipă, apoi a început să coboare cu atenţie scările, străduindu-se să nu facă nici cel mai mic zgomot, evitând să calce pe

zăpada bătătorită, care scârţâia incredibil de tare. O învăţasem cum trebuie să meargă, şi privind-o cum se topea neauzită în întinderea albă a povârnişului muntelui, îmi simţeam inima bătând să-mi spargă pieptul. „Oh ! de-ar trece muchia mai repede !" am oftat adânc, şi mi-am dat seama că pe frunte mi se strânseseră broboane de transpiraţie.

Am mers până la capătul prispei şi mi-am luat o poziţie de observare, supraveghind cu atenţie pata aceea neagră care era şura, fiindcă mi-era teamă ca cineva de-acolo, observând-o totuşi pe Toni, să nu pornească în urma ei. Nu s-a mişcat însă nimic, aşa că m-am întors liniştit în bucătărie.

Am închis uşa cu cheia şi am proptit în ea dulapul cu vase, mutându-l cu cât mai puţin zgomot, iar în cele două ferestre am pus bănci de lemn, blocând canaturile geamurilor, care se deschideau în interior. Nu era un obstacol prea solid, oricum însă, pe cel ce ar fi încercat să între l-ar fi făcut, să întârzie un timp. Or, mie îmi era preţioasă fiecare secundă. Am calculat apoi unghiurile „moarte" unde aş fi fost în siguranţă dacă unul dintre ei ar fi încercat să tragă prin fereastră. Acelaşi lucru l-am făcut şi în cealaltă cameră, acoperind cu un dulap de haine numai fereastra ce dădea spre prispă. Mi-am verificat pistolul, l-am pus la îndemână, şi încărcătorul de rezervă şi am început să aştept. Clipele treceau de parcă ar fi fost veacuri, dar trebuia să-mi păstrez calmul. Mai mult decât orice aveam nevoie de sânge rece, pentru că, oricum ar fi fost, trebuia să izbândesc. Ca să-mi fie mai uşoară aşteptarea am început să „calculez" diferite variante de atac ale agresorilor mei. „Văzând că semnalul aşteptat nu mai apare şi găsind şi uşa închisă îşi vor da imediat seama că lucrurile nu sunt aşa cum ar fi dorit ei. Deci, vor încerca să pătrundă cu forţa." Problema care mă frământa cel mai mult era aceea dacă vor trage sau nu. Ţinând seama de faptul că avuseseră „răbdare" să mă aştepte ca să fiu luat ca din oală, desigur

că nu vor deschide focul decât la nevoie. Se pare că le sunt prea preţios, „Eu însă nu voi ezita să trag. Nu am de ales”.

Privind scormonitor afară, întunericul mi se părea că are o nuanţă albăstrie, iar pădurea o vedeam din ce în ce mai aproape. „De-ar veni o dată!” mi-am rostit gândul cu şoapte şuierătoare, nemaisuportând tensiunea ce creştea sub tâmple cu fiecare clipă. Tocmai atunci am auzit cum o mână nervoasă, nerăbdătoare, a încercat clanţa uşii de la bucătărie şi găsind-o închisă a înjurat năprasnic. A lovit apoi uşa cu bocancul greu, şi scândura groasă de brad a răsunat înfundat. „Cel puţin uşa-i zdravănă”, am constatat cu un zâmbet şi am ciulit urechile, să aud ce se-ntâmplă mai departe.

— Dă drumul, grijania mă-ti de căţea... Crezi că nu pun eu mâna pe tine? a zbierat unul. Şi după ce a izbit din nou cu bocancul în uşă, a strigat: Izbeşte-o, mă, să sară din ţâţâni...

Tonul aspru, poruncitor, m-a făcut să înţeleg că acesta trebuie să fie Tudorancea. Unul dintre ei s-a repezit cu toată forţa în uşă, căci am auzit-o trosnind. Dar scândura groasă n-a cedat. Peste un timp, s-a lăsat aceeaşi linişte grea, rău prevestitoare. Şi într-adevăr, n-a ţinut decât o clipă, pentru că în secunda următoare, geamurile se pulverizau sub loviturile gloanţelor. Mă aşteptasem la această manevră şi mă adăpostisem din timp în colţul dintre cele două geamuri ale încăperii de lângă bucătărie. Gloanţele, muşcând din lemnul dulapului pe care-l pusesem la fereastra din stânga mea, s-au înfipt, în perete. N-am făcut nicio mişcare, numai am slăbit piedica pistolului. Din nou linişte, şi apoi, ca la o comandă, aceleaşi rafale s-au încrucişat în camere prin găurile goale ale ferestrelor.Ştiam ce o să urmeze, aşa că, fără să-mi schimb poziţia, am aşteptat să încerce să pătrundă în încăpere.

Pe albeaţa zăpezii, mai mult am ghicit o umbră strecurându-se la fereastră. În acelaşi timp, zăpada a scârţâit sub picioarele unuia care

se apropia de fereastra bucătăriei ce dă spre spatele casei, am simţit, aproape instinctiv, că cineva este la cea de-a doua fereastră a camerei în care mă aflam. O clipă de linişte. „Deci au realizat dispozitivul şi au de gând să se năpustească toţi deodată.” „Primul pe care am să-l dobor este cel care va încerca să pătrundă pe-aici, prin fereastra neblocată, apoi, pe rând şi pe ceilalţi” mi-am continuat planul. Dacă acesta ar fi reuşit să între, ar fi acoperit cu focul unei arme întreaga bucătărie şi camera şi aş fi fost un om mort. „Domnilor, rândul dumneavoastră!” îmi simţeam tâmplele zbătându-se de încordare. Un şuier lung, şi unul dintre cei de afară încălecase pervazul dintr-un salt, cu arma în mâna dreaptă. N-am mai aşteptat următoarea mişcare a acestuia, ci, înainte de a-şi regăsi echilibrul, am tras. Detunătura focului de pistol s-a pierdut însă în zgomotul pe care l-a stârnit dulapul, care, împins cu putere de-afară, a lăsat fereastra liberă. Înainte de a mă întoarce spre noul agresor, am avut timp să-l văd pe cel ce intrase primul, cum se prăbuşeşte într-un spasm peste pervazul ferestrei şi rămâne nemişcat. În aceeaşi clipă am făcut un salt, rostogolindu-mă pe duşumea, în spatele patului, în timp ce în locul în care stătusem mai înainte gloanţele sfâşiau tencuiala peretelui. Fără să mă mai ridic, am tras. Primul foc l-am greşit, cel de-ai doilea şi-a atins ţinta, dar individul care deja intrase în cameră se pregătea din nou să tragă, luând ca reper flacăra ce apăruse la gura ţevii pistolului meu. Am tras încă o dată, şi cel de-ai doilea s-a prăbuşit icnind.

Liniştea care a cuprins dintr-o dală casa mi s-a părut aproape nefirească. Dar n-a durat prea mult. Pentru că imediat am auzit de-afară aceeaşi voce poruncitoare, urlând:

— Bă, ce mama dracului faceţi acolo? Ieşiţi o dată, anafura voastră de cretini...

„Aşadar nu poate îi decât Tudorancea cel care ţipă”, am şoptit în timp ce ridicam de jos pistolul mitralieră al celui care încercase să

între primul. Cu un gest reflex, am verificat încărcătorul şi l-am armat, ţinându-l gata să pot deschide focul. M-am apropiat de fereastră şi după ce m-am asigurat că nu mă pândeşte nimeni, am sărit fără zgomot în zăpada mare. Păşind uşor pe lângă peretele de bârne ai casei, m-am îndreptat spre colţul prispei, cu gândul să cad în spatele celui pe care-l auzisem strigând de pe prispă şi despre care gândeam că nu poate, fi decât Tudorancea.

Când am dat colţul casei, din capătul celălalt al prispei a izbucnit flacăra unei arme şi, instinctiv, m-am retras. M-am trântit imediat, târându-mă pe zăpada îngheţată puţin câte puţin. Din nou am încercat să dau colţul casei, dar n-am apucat, că o rafală scurtă a spulberat zăpada la câţiva centimetri în stânga mea. De data aceasta se trăsese din spate şi numai graba îl făcuse să-şi greşească ţinta.
M-am întors fulgerător şi am tras de la şold, fără să mai ochesc. Cel care încercase să mă ucidă fusese lovit în plin de snopul de gloanţe: înainte de a cădea, a mai apucat să îngaime cu un glas în care răzbătea furia neputincioasă: „Fugi, Ovidiule, pe mine m-a lo...” ;
s-a prăbuşit, fără viaţă şi a rămas nemişcat, într-o poziţie nefirească, ca un sac gol aruncat în neorânduială. Zgomotul unor paşi ce făceau zăpada să scârţâie ascuţit m-a făcut să mă grăbesc. Cum am trecut de prispă l-am văzut pe cel ce alerga pe poteca ce ducea spre poartă. „Deci iată-te, domnule Tudorancea... Niciodată n-am fost mai aproape de tine ca acum... Trebuie să te prind... „Trebuie să te prind!” mi-am strigat în timp ce fugeam, încercând să reduc din distanţa ce se aşternuse între noi.

Mişcarea o simţeam ca pe o eliberare, şi gândul că în sfârşit am să-l prind pe acest bandit îmi dădea noi puteri. Cel urmărit ieşise din curte; trecând muchia pantei l-am pierdut din vedere. Am început să fug şi mai tare, şi ajungând la rându-mi dincolo de culme, pe versantul văii înguste, am văzut silueta celui urmărit profilată pe zăpada neatinsă. Se căţărase deja pe malul drept al pârâiaşului, care,

pe măsură ce terenul cobora, îşi adâncea şi mai mult albia. Văzându-l cum aleargă pe partea dreaptă mi-am zis că trebuie să trec acum, şi nu mai târziu, când râpa va fi şi mai adâncă. Am pierdut câteva minute preţioase, pentru că malurile abrupte, pline de zăpadă, mi-au îngreuiat mult mişcarea. Când am ieşit la loc drept, am început din nou să alerg. Zăpada era de aproape o jumătate de metru şi fugeam tot mai greu. Aveam totuşi un avantaj că fugeam pe urmele omului dinaintea mea, căci oricât ar fi încercat acesta să dispară în noapte, urmele îl dădeau de gol.

Cât timp trecusem prin râpă, ţinusem pistolul mitralieră de curea, agăţat de umărul stâng; acum însă, fiindcă mă incomoda,
l-am luat în mână.. Am continuat să alerg, deşi mâini nevăzute începuseră să mă gâtuie. Gâfâiam evitând însă să trag aerul acela rece direct pe gură, forţându-mă să respir tot timpul pe nas, deşi era groaznic de obositor. Nu vedeam prea departe pentru că acum râpa se înfundase între copacii înalţi, asemenea unor coloane dăltuite în nemurire, sprijineau pe vârfurile lor cerul negru, pe care abia de licăreau palid câteva stele. Încet — încet, la început mai estompat şi apoi tot mai distinct, l-am zărit pe urmărit. „Trebuie să-l prind... Trebuie să-l prind” îmi repetam cu fiecare pas. Era la mai bine de o sută de metri în faţă şi auzeam zăpada strivită de tălpile bocancilor lui grei de munte, sau poate numai mi se părea că o aud. Aş fi putut să-l împuşc, dar nu voiam să-i ofer acestui nelegiuit şansa de a scăpa atât de uşor, ci trebuia să dea socoteală pentru faptele sale multe şi grele; aşa că am continuat această cursă, ce părea fără sfârşit. Alergam mecanic, nemaisimţind oboseala sau frigul ce-mi izbea faţa cu palme vrăjmaşe. Depăşisem punctul critic al oboselii, şi dacă nu ar fi fost setea aceasta care îmi ardea măruntaiele, cred că aş fi fugit mai repede. Dar nu puteam. Eram aproape într-un ritm cu urmăritul şi nu mă mai putusem apropia de el nici măcar cu un metru. „N-ai voie să cedezi, băiete, n-ai voie să cedezi cu niciun chip... n-ai voie să

cedezi...” îmi repetam mereu, cu încăpăţânare. Şi alergam mai departe, dar viteza ne slăbea, vizibil, la amândoi. „Acum trebuie să încerci, hai!” mi-am spus adunându-mi toate rezervele, forţându-mă să iuțesc paşii.

Distanţa a început din nou să se reducă. De acum îi distingeam hanoracul cu care era îmbrăcat şi am văzut că în mâini nu purta nicio armă, probabil că o aruncase, ca să-i fie mai uşor la alergat. Eram la numai câteva zeci de metri în spatele lui şi ştiam că totul este doar o chestiune de minute. Alerga privind mereu în urmă. Nu-i puteam vedea ochii, dar îi simţeam ura ce-i emana din tot trupul, asemenea unei duhori de animal de pradă. Gândul că în sfârşit, îl voi aresta îmi dădea putere. Simţeam cum îmi recapăt forţele, şi paşii îmi deveneau tot mai siguri.

În fuga sa, Tudorancea o luase într-o direcţie cunoscută, eu însă renunțasem demult să mă mai întreb unde mă aflu, fiindcă la întoarcere aş fi mers pe aceleaşi urme. Pădurea se îndesise, şi drumul acesta pe care alergam şerpuia pe marginea unei prăpăstii ce se căsca în stânga ca un hău negru.

Fiind atent numai la Tudorancea. Am scăpat din vedere ceea ce se întâmpla în spatele meu. Nici nu mă mai interesa altceva, şi lucrul acesta mi-a fost într-un fel fatal. Căci tocmai când mă apropiasem la numai zece metri de Tudorancea, am auzit din spatele meu un şuierat puternic şi strigătul „Culcat, Ovidiu!” În aceeaşi clipă, Tudorancea s-a făcut una cu pământul, dispărând în zăpadă, iar pocnetul surd al focului de armă mi-a plesnit uscat timpanele, asemenea unui bici, ca acela pe care, copil fiind, îl răsuceam atunci când mergeam cu pluguşorul. Am simțit imediat un val de căldură inundându-mi trupul şi un fier ars mi s-a înfipt în spate, sub omoplatul drept. Am scăpat arma din mână, şi genunchii mi-au devenit pe dată ca de vată. Ştiam că dacă voi cădea în drum, cel care venea din urmă, înarmat fiind, nu va ezita să mă omoare, aşa că, în

ultima clipă, cu un copleşitor efort, am sărit, fără ezitare, în prăpastie. Şi iarăşi mi-am adus aminte de copilărie şi de plăcerea ce o simţeam sărind din căpiţele de fân. N-am încercat decât sentimentul unei imense cufundări, de parcă întunericul mă înghiţise, o alunecare lână, lină şi-apoi nimic, numai vid.

Când mi-am recăpătat cunoştinţa, frigul mă făcea să-mi simt trupul înţepat de mii de ace. Îngheţasem, şi puloverul, care fusese ud de-atâta alergătură, era acum tare ca piatra. Mâinile nu mai erau ale mele, iar faţa şi capul parcă-mi fuseseră biciuite. Nu mă durea nimic, sau cel puţin nu puteam să-mi dau seama dacă mă doare ceva. Dacă continuam să zac în zăpadă, lăsându-mă pradă somnului, dulceţii aceleia odihnitoare ce mă învăluia şi mă îndemna să uit totul, aş fi închis ochii pentru totdeauna. Pleoapele îmi erau ca de plumb, dar am deschis ochii greu şi, cu toate că acest lucru iar îmi provoca dureri groaznice de cap, am continuat să-i ţin deschişi. Am întins mâna să iau zăpadă, şi fierul acela încins m-a fulgerat din nou sub omoplat. Totuşi, m-am ridicat, şi pe neaua imaculată am văzut urma întunecată lăsată de sângele scurs. Mi-am dat seama că trebuie să fac ceva, să mă mişc, altfel... Am luat zăpadă în palma mâinii stângi şi mi-am frecat până la durere faţa, tâmplele, gâtul, mâna dreaptă. Am încercat apoi să-mi mişc degetele picioarelor, aşa încălţat cum eram. La început n-am reuşit. Am încercat din nou şi, puţin câte puţin, s-au dezmorţit. M-am târât după aceea pe partea stângă, lângă copacul cel mai apropiat, de care m-am rezemat întâi cu spatele, şi, folosindu-l ca sprijin, m-am ridicat. Pământul se învârtea cu mine, şi peste o clipă eram din nou întins în zăpadă. Atunci am început să mă târăsc prin zăpadă prinzându-mă de tot ce întâlneam în cale, de fiecare ramură, de fiecare ciot ce mă putea ajuta să urc mai uşor. Era greu, nu mă puteam folosi decât de mâna stângă, dreapta îmi era imposibil să o mişc. Panta era înclinată, iar în situaţia în care mă aflam mi se părea imposibil să o urc, chiar târâş, nu aveam însă voie

să cedez, nu aveam voie să mă dau bătut cu niciun preţ.

Am început să mă târăsc, şi fiecare metru parcurs mi se părea o adevărată realizare. Chiar dacă nu urcasem prea mult, ceva totuşi câştigasem: mă încălzisem; era luciul cel mai bun în condiţiile de faţă.

Priveam cerul cu încăpăţânare, aşteptând nerăbdător să se ivească zorile cât mai repede. Dar parcă ele întârziau înadins. În sfârşit, dincolo de creastă, spre răsărit, întunericul începuse să pălească. „Oh, numai de m-ar găsi" mi-am zis cu un licăr de speranţă, căci nu se putea ca cei pe care îi aşteptam să nu-mi vină în ajutor, să nu mă caute.

Încet — încet însă, puterile mă părăseau şi numai dorinţa aceea ce o simţeam aprinsă în mine — de a trăi, de a nu trece dincolo de graniţa nefiinţei — mă făcea să mai încerc să mă ridic câţiva centimetri. Începuse să-mi fie din nou frig, spasme îmi scuturau din vreme-n vreme trupul; şi cu toate că tremuram de-mi clănţăneau dinţii, partea dreaptă a pieptului simţeam că-mi arde.

Se făcuse ziuă, şi lumina mi se părea hâdă, căci liniştea, înstăpânită greu peste tot mă învăluia ca un linţoliu. Luptam, luptam cu oboseala, ce-mi turna plumb în oase, în suflet. Nici nu puteam să mă mai mişc, dar nu voiam să mă las doborât, şi totuşi, n-am mai avut nicio fărâmă de forţă să lupt. „Măcar nu l-ai răpus!" a fost ultimul gând, şi m-am cufundat din nou în întunericul acela în care sărisem când mă împuşcase urmăritorul meu...

Când am deschis ochii, în jurul meu nu era decât alb. „Deci, sunt tot aici!", dar imediat am înţeles că ceea ce eu vedeam alb era halatul unui bărbat care se aplecase asupra mea.

— Bun venit ! mi-a zis zâmbind larg, cu toată faţa. A durat cam mult „călătoria" asta până te-ai hotărât totuşi să te întorci. Acum eşti în afara oricărui pericol. Mie nu-mi venea să-mi cred urechilor. „Nu

este oare o halucinaţie?"

Omul în alb, citindu-mi parcă gândurile, a adăugat:

— Nu-ţi fie teamă. Când ai să te mai întremezi puţin, am să-ţi povestesc totul. Oricum, ai trecut prin multe.

Medicul, dându-şi seama că nu-l pot asculta, a tăcut, lăsându-mă cu gândurile mele. S-a dus la fereastră şi a început să privească afară. Era soare şi mi-a venit dintr-odată să zâmbesc, pentru că abia acum realizam că ieşisem din prăpastia aceea plină de întuneric şi spaime. Omul în alb s-a întors din nou către mine. Era un bărbat înalt, subţirel, cu o faţă prelungă străjuită de doi ochi inteligenţi.

— Eşti tare robust, Eugene! a continuat zâmbind la fel de cald. Dă-mi voie să-ţi spun pe nume. Ţi-l ştiu nu numai din fişă, dar foarte mulţi tovarăşi au întrebat de tine, mulţi au venit să te vadă. Dacă te simţi în stare, este aici, alături, cineva care aşteaptă de ieri clipa când o să-ţi revii ca să-ţi poată vorbi.

Am înclinat uşor din cap în semn de aprobare, şi medicul s-a apropiat de uşă şi a deschis-o larg.

În prag a apărut Lavinia. Silueta ei subţiratică, subliniată de haina strânsă în talie, cum se purta în vremea aceea, pletele blonde revărsate pe umeri, dar mai ales chipul, căruia îngrijorarea îi dădea un aer grav, făcând-o şi mai frumoasă, m-au determinat să mă simt de-a dreptul întors la viaţă. Privirile ei albastre, ce-mi aminteau câmpul plin de flori ivite sub aripa primăverii, mângâietoare, candide, blânde, erau o bucurie pe care o trăiam din plin, o bucurie care-mi inundase sufletul. Aş fi vrut să strig, să cânt, să sar ca să mă eliberez de tensiunea ce o simţeam ridicându-se, de ameţeala ce-mi cuprindea tâmplele, fiindcă n-aş fi crezut vreodată că cineva îmi poate stârni în suflet atâta emoţie, şi mai ales atâta bucurie.

Medicul dispăruse, şi acum eram singuri, singuri. Lavinia, intrând lăsase uşa deschisă. A venit cu paşi mici, uşori, moi, de parcă plutea, şi cuprinzându-mi palmele între ale ei şi-a lipit obrazul de

obrazul meu. I-am simţit faţa umedă şi zbaterea aceea de-o clipă a genelor lungi.

— Primăvara mea.. Ce dor, ce dor nespus mi-a fost de tine, i-am şoptit.

S-a lipit şi mai strâns de mine, parfumul trupului ei m-a învăluit ca un balsam. Nu ştiu cât timp am stat aşa, dar pentru mine a încetat să mai existe altceva, de parcă toată lumea se topise în vârtejul acesta de fericire. Când şi-a ridicat capul, Lavinia plângea mocnit, lacrimile rostogolindu-i-se pe obrajii înfloriţi de un zâmbet.

— De ce plângi? am întrebat-o, sărutându-i ochii, obrajii.

Nu mi-a răspuns, dar cuprinzându-mă gingaş cu braţele, m-a sărutat şi ea. În gestul ei era ceva din neliniştea căprioarelor care se apropie prea mult de marginea pădurii, iar căldura aceea aromitoare a trupului ei m-a învăluit la fel de ameţitor.

Într-un târziu, am rugat-o să-mi povestească ce mai este pe la ei, pe-acasă.

— Lasă-i în plata Domnului pe toţi! mai bine vorbeşte-mi. Povesteşte tu despre tine... Ţie chiar nu-ţi pasă de nimeni pe lumea asta? şi ochii i s-au îngustat.

— Cine ţi-a spus că nu-mi pasă de nimeni?

— Cum să cred altfel, dacă... Când am aflat că eşti rănit...

— De unde ai aflat?

— De la prietenul tău, Axinte... N-am mai putut răbda să nu ştiu nimic... măcar că n-am niciun drept... dar am simţit o încrâncenare în sufletul meu şi trebuia să aflu... aşa că m-am dus şi l-am întrebat... Am ştiut de cum l-am văzut că s-a întâmplat ceva grav cu tine. Era abătut şi cred că venise hotărât să nu-mi spună nimic, ori poate n-avea voie, dar mi-a povestit în cele din urmă, nu se putea altfel, căci ştiam că aş fi murit dacă plecam fără să aflu... M-am întors acasă şi le-am zis al or mei. „Unde?” m-a întrebat mama îngrijorată. I-am povestit, şi ea a înţeles... Tata — la fel... N-am putut să o fac imediat.

A nins trei zile, de credeam că nu se mai opreşte, de-abia la sfârşitul săptămânii am reuşit. Am venit aici acum două zile... nu m-au lăsat să te văd până astăzi...

Şi-a apropiat iarăşi obrazul de al meu. Am cuprins-o cu mâna stângă şi am ţinut-o din nou strâns, lângă mine. „Hotărât lucru, fata asta îmi este nespus de dragă.”

— Dar tu... tu cum de-ai ajuns aici, la un pas de moarte?

— Cum am ajuns şi de ce am ajuns, Lavinia, nu pot să-ţi spun şi nu cred că o voi face vreodată. N-aş vrea să te superi. Dar sunt lucruri care nici măcar nu pot să fie povestite. Aş vrea să ştii însă că prezenţa ta aici mă bucură. Mi-ai umplut sufletul de primăvară, de aceea aşa am să-ţi spun de-acum încolo. Căldura ta mă va ajuta să alung mai curând „zăpezile” acestea care m-au potopit şi să mă pun pe picioare. Multe-s de povestit, nu prea pot; după cum vezi, nu prea sunt în putere. Şi-aş mai vrea să ştii ceva... te iubesc... nespus demult...

Era pentru prima dată când spuneam lucrul acesta unei femei.

M-am simţit dintr-odată sfârşit şi am lăsat capul pe pernă. N-aş fi vroit să mă vadă cât de slăbit sunt, dar simţeam o nevoie imperioasă să dorm. Cu ea lângă mine aveam o senzaţie de linişte, de pace, mă simţeam ocrotit, fericit. Am închis ochii şi am adormit.

Când m-am trezit, prin fereastra cu perdelele trase se cernea în cameră lumina albastră a înserării. Era un albastru aproape nefiresc, obiectele căpătaseră aceeaşi nuanţă. Lavinia era tot acolo, pe scaun, alături de patul meu, ținându-mi mâna între palmele ei moi, catifelate. M-am bucurat că nu plecase.

— Cred că eşti obosită... oricum, îţi mulţumesc că nu ai plecat... i-am spus, înciudat că dormisem atât de mult.

— Dacă tu vrei, n-am să plec niciodată de lângă tine, mi-a zis, abia şoptit, şi am simțit din nou tremurul acela de sălbăticiune care iese în luminiş.

— Doresc lucrul acesta, Lavinia. Din tot sufletul meu, cu toată puterea inimii mele, am rostit şi eu, la fel, în şoaptă, nu pentru că mi-ar fi fost teamă sau n-aş fi fost prea sigur de sentimentele mele, dar în lumina aceea albastră, taina noastră se țesea cu mii de fire nevăzute, învăluindu-ne, dorindu-se ascunsă, şoptită, trăind numai pentru noi şi prin noi. Iar şoaptele noastre, asemeni unei incantații, erau doar zbaterea abia auzită a furtunii de iubire ce ne năvălise în suflete.

Am stat aşa, fără să ne mai spunem ceva, ţinând-o aproape de mine, ca pe o flacără de la lumina căreia vrei să sorbi bucuria de a trăi, uitând că în lume mai există şi altceva decât dragostea noastră. Întunericul ce se lăsase, apăsa parcă albul zăpezii cu mii de neliniştite umbre. Am realizat acest lucru numai atunci când sora a intrat şi, răsucind cu un gest sigur comutatorul, becul din tavan a alungat dintr-o dală, cu lumina-i galbenă, noaptea din cameră.

— Vă rog să mă scuzaţi, dar trebuie să vă pregătiţi pentru contravizită, şi văzând-o pe Lavinia a adăugat înțepată: Persoanele străine de spital au acces numai până la orele... dar n-a mai apucat să continue, pentru că medicul acela înalt, al cărui nume încă nu-l ştiam, i-a retezat-o scurt;

— Dânsa are aprobarea mea, şi-apoi cred că... este cel mai eficient medicament care se putea administra pacientului nostru.

I-am mulțumit din priviri, pentru că la remarca aspră a sorei chipul Laviniei se şi îmbujorase.

— De altfel, a adăugat el, cred că vizita noastră nu poate constata decât că pacientului nostru îi merge din ce în ce mai bine. Domnişoară — şi s-a întors către Lavinia — vă rog să stați cu prietenul dumneavoastră cât doriți.

A salutat şi a ieşit din încăpere la fel de discret precum intrase.

Lavinia şi-a aranjat pletele-i blonde cu un gest scurt, s-a aşezat din nou pe scaun, lângă patul meu. Am rugat-o să-mi povestească

despre ea, despre ai ei, glasul acela de care îmi fusese atât de dor mă făcea să simt că plutesc. Aşa ne-am petrecut seara.

După o vreme, una din îngrijitoare a intrat şi a adus un fotoliu.

— L-a trimis tovarăşul doctor pentru dânsa...

I-am mulţumit. Într-adevăr, pentru Lavinia a fost mult mai comod, căci în noaptea aceea a dormit în fotoliu. Tot timpul i-am simţit, chiar şi în somn, mâinile ei catifelate şi mă bucuram ascultându-i răsuflarea uşoară ca o boare de primăvară. Eram fericit.

„Dimineaţa aceasta, luminată de zâmbetul ei, n-am s-o uit niciodată”, reflectam în sinea mea şi îi mângâiam cu privirea faţa, ochii, braţele, părul ca într-o încercare disperată de a o reţine. Trebuia însă să plece. I-am ascultat înnegurat paşii răsunându-i pe culoar.

— Trist? m-a întrebat, în loc de bună dimineaţa, medicul venit la vizită.

— Puţin!

— Ei, las că trece! Trec ele şi rănile, şi-apoi nu-i vorba decât de-o despărţire scurtă. Cred că în vreo două săptămâni, refăcut, ai să poţi pleca...

— Două săptămâni? m-am mirat.

— Nu-i prea mult faţă de cele ce ai suferit dumneata.
Eşti robust şi tânăr, altfel... dar am să-ţi povestesc totul altădată. Acum — hrană şi odihnă.

Aşa au mai trecut câteva zile. Hrană şi odihnă. M-am bucurat însă când, în ziua de vizită, deşi nu aşteptam pe nimeni, au venit să mă vadă Toni şi Ghiocel. Au păşit cu oarecare timiditate şi abia de mi-au atins mâna ce le-o întinsesem.

— Sunt fericită să te văd! mi-a spus Toni, cu vocea tremurândă.

— Şi eu, mai ales că vă văd împreună! Dar abia atunci am

observat că Toni era îmbrăcată în negru. La privirea mea întrebătoare, mi-a răspuns Ghiocel:

— Nemernicul acela, drept răzbunare, i-a ucis copilul... Canalia! Dacă mi-ar cădea în mână...

Vorbele i-au fost întrerupte de suspinele femeii. Am simțit că inima mi se sfâşie. Cruzimea lui Tudorancea nu cunoştea margini. Era aproape de neînchipuit, de neconceput; pentru a o lovi pe femeie, nu a ezitat să ia viața propriului său copil. Am încercat un sentiment de jenă. Nu avusesem pe cine să întreb care fusese deznodământul acțiunii, dar vestea aceasta cruntă ce mi-o aduceau acum îmi confirma bănuielile, că Tudorancea reuşise să scape. „Măcar să-l fi împuşcat!” mi-am reproşat. Îmi simțeam tâmplele cuprinse de fierbințeli. Văzându-mă atât de tulburat, Toni s-a îndreptat spre fereastră şi a rămas acolo, privind afară. Ghiocel, s-a aşezat pe un scaun şi a început să-mi povestească.

— Îmi pare rău pentru tine. Eugene. Imediat ce am citit rândurile tale, am plecat să-l anunț pe tovarăşul Vladimir. Cred că-ți mai aminteşti că în ziua aceea era plecat pe teren, şi l-am aşteptat acolo până la 9. Ofițerul de serviciu m-a asigurat că-l va anunța de îndată ce-l vede, aşa că am plecat spre casă. Nu puteam sta liniştit şi m-am întors, rugându-l pe ofițerul de serviciu să-mi dea adresa lui Vladimir. Nu mi-a dat-o, însă l-a sunat la telefon. Vladimir venise şi i-am transmis cele ce-mi scriseseşi tu. A spus să-l aştept, că soseşte imediat. Până să vină, a telefonat un ofițer de securitate de la Buşteni, care a cerut confirmarea celor relatate de Toni. A sunat cineva şi de la Deva. Mai mult nu ştiu, pentru că Vladimir m-a sfătuit să mă duc acasă şi să fiu fără grijă, că va face totul ca să fie bine. Toni mi-a povestit toate câte s-au întâmplat. A plecat, aşa cum ai rugat-o tu, să anunțe miliția. De teamă ca drumul să nu fie păzit de vreunul de-ai lor, a ocolit foarte mult... Când a ajuns la miliție, subofițerul de serviciu a crezut că-i vorba de vreo farsă şi n-a vrut

nici măcar s-asculte. Ea a cerut însă să vorbească cu şeful biroului de miliţie, şi, la insistenţele ei disperate, şeful miliţiei a fost totuşi anunţat. Comandantul, după ce a aflat despre ce este vorba, a anunţat pe tovarăşii de la Securitate şi pe cei de la Deva. Între timp însă, acolo, la Poiana Cerbului, drama se consumase, şi cu toate că au plecat neîntârziat, nu au reuşit să sosească la timp. Au luat-o pe urme. Acolo unde te împuşcaseră erau câteva pete de sânge pe zăpadă, dar nu se vedea urma căderii tale, aşa că iniţial toţi au crezut că te-au luat cu ei. Toni însă i-a contrazis şi i-a rugat să te caute, insistenţa ei determinându-i să nu renunţe. Abia când s-a luminat bine au zărit ceva urme în prăpastia aceea. Către prânz te-au scos... erai pe jumătate îngheţat. La spital când te-au adus nu aveau sânge pentru transfuzie, ce devenise imperios necesară. Mai mulţi, printre care şi Toni, s-au oferit şi imediat ţi s-a făcut transfuzia... Am mai venit să te vedem şi duminica trecută, dar nu ne-au dat voie... erai încă foarte slăbit...

A tăcut. Eu eram curios să aflu mai departe.

— Şi Toni?...

— Ea a venit direct la mine. Când am văzut-o, am ştiut că s-a întâmplat ceva cu tine... Mi-a povestit totul... Acum suntem împreună... Un singur lucru ne-a întunecat fericirea: scrisoarea aceea prin care bruta o anunţa că se răzbunase atât de crud. Am suferit pentru durerea ei... Oricum, îţi mulţumesc pentru tot ce ai făcut...

— N-am făcut nimic, Ghiocele! Va trece şi necazul acesta... trebuie să o ajuţi să uite şi sânt convins că veţi şti să vă croiţi viaţa aşa cum doriţi...

Înainte de a-şi lua rămas bun, i-am spus Antoanetei:

— Lavinia a fost aici şi îţi transmite toate cele bune. Va scrie pe adresa lui Ghiocel, că alta n-am ştiut să-i dau.

A zâmbit, şi chipul i s-a înveselit pentru o clipă.

— Mulţumesc. Ce dor îmi este de ea! N-ai greşit cu adresa. Acum

este şi a mea...

Văzându-i cu câtă dragoste se privesc, am ştiut că aceşti tineri îşi găsiseră fericirea.

În spital n-am stat numai două săptămâni; am stat mai bine de o lună. Cu timpul, m-am ridicat din pat şi am început să umblu, claustrarea fiindu-mi astfel mai suportabilă. Eu, care nu avusesem până acum prea multe clipe de linişte, mă puteam scula după pofta inimii şi îmi părea tare rău că în ultima vreme, fără voie, mă trezeam o dată cu zorile. În toate zilele vieţii mele mă sculasem înainte de răsăritul soarelui, iar starea aceasta de lenevie începuse să mi se pară nefirească. Număram zilele şi nici nu mai îndrăzneam să-l întreb pe medic cât mai are de gând să mă ţină, fiindcă îl agasasem cu nerăbdarea mea. Ne împrietenisem, şi orele de discuţie petrecute cu el mă ajutau să-mi capăt liniştea de care aveam atâta nevoie. Îl chema Emil Manta, de fel de prin părţile Buzăului, un om de suflet, de mare omenie şi un excelent medic şi psiholog în acelaşi timp. Eram aproape de-o vârstă; mă gândeam mereu că avusesem noroc să fiu îngrijit tocmai de un om ca el.

La un moment dat am început să socotesc zilele după scrisorile Laviniei, pe care le aşteptam cu atâta nerăbdare; sorbeam cu sete fiecare rând cuprins în ele. Dintre colegi, singurul care-mi scrisese era Axinte; în ciuda cuvintelor liniştitoare, din fraze se desprindea o nelinişte surdă. Toate acestea îmi treceau acum prin minte, când aşteptam în rezerva mea contravizita, în această ultimă zi de spital, căci mă anunţaseră că a doua zi voi putea pleca.

M-am sculat dis-de-dimineaţă, m-am bărbierit şi m-am îmbrăcat — hainele îmi fuseseră curăţate cu grijă. Eram gata de plecare, când medicul şi prietenul meu, Emil Manta, a intrat în rezervă.

— Eugene, îmi pare rău că pleacă prietenul, dar mă bucur că

omul, pacientul vreau să zic, este sănătos şi întreg. Ai grijă de tine; cel puţin o vreme trebuie să eviţi cu desăvârşire eforturile, excesele de orice fel... Nu sunt numai prescripţiile medicului, sunt şi sfaturile, rugăminţile prietenului, şi te rog să le urmezi... Poate nu-ţi cer prea mult dacă te rog să-mi scrii... Cu bine!

M-a îmbrăţişat şi a plecat, după ce mi-a strâns mâna ca unui bun prieten. Îi promisesem că voi ţine seama de tot ce mă rugase mai ales că-i voi scrie cât mai curând.

Am fost însă foarte surprins când am văzut că pe hol mă aştepta Axinte. Am crezut pe moment că am o iluzie optică, dar când m-a cuprins în braţe şi mi-a zis: „Măi Avrămuţ, măi băiatule, bată-te norocul să te bată!” mi-am simţit cerul gurii uscat şi n-am putut să scot o vorbă.

— Măi Eugene, am venit în primul rând fiindcă voiam şi eu să te văd şi să mă conving că ai înviat din morţi, apoi pentru că m-a trimis Alexiu — să ştii că-i lipseşti bătrânului —, şi m-a mai rugat cineva... Lavinia... Uite, îţi trimite un pulover împletit de mâna ei şi un fular, tot de lână... Sunt aici, în pachetul acesta. Măi, că mă întreb cum tu, aici, tocmai la mama naibii, nu ştiu ce faci, ce dregi, şi rupi inimile fetelor de se-nţeapă cu andrele şi-şi scurg ochii pe şleaul drumurilor cu „vine, nu vine” în loc de „unul pe faţă, unul pe dos” — mi-a spus cu acelaşi zâmbet ştrengăresc care făcea din Axinte un om pe care nu-l puteai uita. Vorbele lui mi-au amintit de toţi colegii şi prietenii mei de care îmi era atât de dor. L-am rugat să mă scuze şi, mi-am îndreptat atenţia numai spre pachetul acela învelit în hârtie albă şi legat cu un şnur împletit, aşa cum numai o femeie îl poate dichisi. L-am desfăcut şi am găsit un pulover de lână albă, spumos ca un nor şi un fular la fel de alb. Între ele era o scrisoare. Numai câteva cuvinte, dar Lavinia cuprinsese în ele tot ceea ce aş fi vrut să aud în clipa aceea: *„Dragul meu,* îmi scria, *am împletit puloverul acesta punând în ţesătura lui toată căldura sufletului meu. Aş vrea să te îmbrăţişeze aşa*

cum aş face-o eu, să te ocrotească, să te învăluie cu acea putere de neînvins pe care numai dragostea ţi-o poate aduce în viaţă. A ta, Lavinia".

Am simţit din nou parfumul aromitor al femeii pe care o iubeam şi am avut sentimentul acela de putere pe care ţi-l dă gândul că iubeşti şi eşti iubit. N-am răbdat şi l-am şi îmbrăcat. Mă simţeam într-adevăr ocrotit, căci căldura lui învăluitoare avea ceva din moliciunea, din gingăşia degetelor ei.

Am plecat împreună cu Axinte; călătoria către Deva mi s-a părut ca o reîntoarcere la viaţă.

A doua zi, la ora 8, eram în biroul căpitanului Alexiu. Stăteam pe scaun în faţa lui, şi el mă privea cu interes, cu ochii lui scormonitori, de care nu-ţi puteai ascunde nici gândurile.

— Eugene, a început după mai multe minute de tăcere, şi era pentru prima dată când îmi zicea pe numele mic, înainte de toate aş vrea să ştii că mă bucur din tot sufletul fiindcă le-ai întors sănătos... sau oricum sănătos. Acum, dacă poţi, să-mi povesteşti totul de-a fir-a-păr, şi-apoi ţi-oi spune şi eu câte unele.

— Tovarăşe căpitan, am început pe ton domol, până la un punct lucrurile s-au desfăşurat conform planului.

Apoi.. şi i-am relatat cu lux de amănunte tot ceea ce aflasem de la Antoaneta, ca şi cele ce se întâmplaseră în noaptea aceea... Dacă cei de la Buşteni ar fi ţinut seama de ceea ce le-am semnalat prin acel cetăţean şi ar fi fost mai operativi, altă făină s-ar fi măcinat la moară.

Am tăcut şi am aşteptat să vorbească Alexiu.

— Vezi, Eugene, cetăţeanul acela pe care l-ai rugat să anunţe pe tovarăşii de la Buşteni a făcut-o, dar cu o întârziere de vreo... câteva zile.

— Cum? Nu mi-a venit să-mi cred urechilor.

— Aşa cum ai auzit. Omul a spus că iniţial s-a cam speriat să nu fie amestecat în cine ştie ce afacere, pentru ca apoi să se hotărască şi totuşi să se ducă la organul de securitate... Când i s-a spus că ezitarea

lui ar fi putut avea ca preţ viaţa unui om care se dusese să înfrunte nişte indivizi deosebit de periculoşi şi în stare de orice, nu a mai contenit cu scuzele. Le-am primit noi, dar ele nu ne ajută prea mult să-l prindem pe Tudorancea.

— Aţi primit raportul pe care l-am întocmit împreună cu ofițerul de la regionala Ploieşti?

— Da! Lucrurile s-au confirmat întru totul. Unul dintre cei de la cabană, scăpând cu viaţă, a declarat totul. Susţine însă că nu ştie unde ar putea fi Tudorancea, dar ne-a mărturisit un lucru, şi anume: că cel care te-a urmărit pe tine în timp ce alergai după Tudorancea este Irimia Valeriu, fostul preot din Frăsineni.

— Deci nu plecase prea departe. Evident, bănetul acela îngropat în curtea bisericii pleda pentru ipoteza dumneavoastră... Dar în legătură cu Antoaneta Frâncu la ce concluzie aţi ajuns?

— Spusele, dar mai ales atitudinea şi modul în care a acționat Antoaneta ne-au permis să concluzionăm că ea n-are nicio vină. Conducerea a aprobat propunerea pe care am făcut-o în acest sens. Dar omul pe care tu l-ai urmărit şi pentru care era cât pe ce să fii ucis, Ovidiu Tudorancea, a dispărut din nou. Şeful regionalei nu a hotărât încă, se pare că există propunerea ca, date fiind condiţiile de faţă, să-ţi fie retras cazul.

— Şi dumneavoastră ce ziceţi? l-am întrebat după câtăva vreme.

— Eu n-am zis încă nimic... dar voi susţine să ţi se ofere posibilitatea de a rezolva acest caz. Oricum, tu ai reuşit să dai de urma acestui individ. Mai vorbim noi, acum îngrijeşte-te de sănătate, restabileşte-te complet, şi după aceea vino să ne apucăm de treabă. Cât concediu medical zici că ai?

— Douăzeci şi una de zile, cu drept de prelungire...

— Scrie raportul, lasă-l aici şi du-te să te odihneşti. N-ai niciun prieten căruia să-i faci o vizită?

— Aş avea, dar nu pot să vă raportez chiar aşa, pe loc.

— Nu-i nimic. Îmi dai mâine un telefon şi-mi spui. Drum bun şi sănătate multă, Eugene! Sunt convins că ştii care este părerea mea, mi-a zis în timp ce mă îndreptam spre uşă, dar, oricum, îţi spun cu toată convingerea că ai dovedit mult curaj şi sânge rece... Şi-acum, gata, fă-te bine şi vino la treabă!

Am plecat. Acasă mă aştepta o surpriză. Primisem un aviz telefonic de la Lavinia, şi până la ora 6, când trebuia să fiu la Telefoane, am scris tuturor celor dragi. Mai ales că ei nu cunoşteau nimic din necazurile mele. Încercam să nu mă gândesc la cele spuse de Alexiu, şi acum realizam neliniştea care se ascundea în spatele cuvintelor optimiste ale lui Axinte. „Oare de ce să mi se ia «cazul Tudorancea»?” — nu mă slăbea întrebarea. „Când mă voi întoarce din concediu voi ieşi la raportul şefului regionalei şi nu se poate să nu fiu înţeles. Trebuie, trebuie să mă înţeleagă!” Şi, ca să scap de aceste gânduri, am pornit să mă plimb prin oraş.

Cât de mult îmi lipsiseră toate acele mici nimicuri pe care uneori nici nu le vezi! Mă uitam la copaci, la străzile familiare, la oamenii pe care aş fi vrut să-i opresc şi să le spun: Ce dor mi-a fost de voi?

La 6 aşteptam nerăbdător să fiu chemat de operatoarea de serviciu. N-a durat prea mult şi mi-a indicat cabina. Am ridicat receptorul, când am auzit vocea Laviniei mi-am simţit sufletul inundat de lumină.

— Nu vii pe la noi? m-a întrebat când a aflat că sunt în concediu medical.

— Dacă vrei tu, vin!

— Când? am auzit imediat.

— Mâine!

— Te-aştept la maşină! Pe mâine! Mă duc să-i spun mamei!

Şi n-am apucat să mai zic ceva, pentru că ea şi închisese telefonul.

Am plecat acasă grăbit să-mi strâng lucrurile trebuitoare, aproape la fel de mirat ca şi Lavinia de hotărârea mea de a pleca la Frăsineni.

Îi dădusem telefon căpitanului Alexiu să-i spun unde mă poate găsi şi avusesem senzaţia că şi el era la fel de mirat. Dar promisesem şi, mai mult decât orice, abia aşteptam s-o văd pe Lavinia.

Prima maşină pleca la 5 şi jumătate. Era aproape plină când m-am urcat şi eu şi mi-am găsit un loc lângă un bărbat între două vârste care, cu geanta pe genunchi, moţăia. M-am aşezat şi am pus geamantanul sub scaun. Aş fi vrut şi eu să aţipesc, dar nu reuşeam. Simţeam un neastâmpăr aprins să ajung cât mai repede, neastâmpăr care nu m-a părăsit decât atunci când eram deja la Frăsineni.

Lavinia era în drum. M-a văzut, şi bucuria ce i-am citit-o pe chip m-a făcut să mă simt fericit. „Numai pentru bucuria aceasta, şi tot merita să vin". Am pornit-o către ea. M-am apropiat, am pus jos geamantanul, şi Lavinia, fără să ia în seamă trecătorii care deja ne priveau curioşi, s-a cuibărit la pieptul meu.

— Bine ai venit, Eugene! mi-a şoptit.

— Bine te-am găsit! i-am răspuns, sărutând-o uşor pe obraz.

Am plecat spre casa ei. Păşeam de parcă pluteam. Mama Laviniei ne aştepta. Cei doi fraţi m-au întâmpinat cu acelaşi zâmbet deschis, care m-a făcut să mă simt pe dată la fel de bine ca între ai mei.

Tatăl ei m-a primit tot cu un bun venit, şi pe chipul lui am citit multă bunătate.

— Dacă-i eşti Laviniei drag, ne eşti şi nouă şi mai drag.

Ziua se anunţa senină şi caldă. Peste noapte se lăsase moină, şi zăpada se topea văzând cu ochii. Adia un vânt căldicel de parcă se pregătea să vină primăvara şi te aşteptai să auzi clopoţeii de la gâtul mieilor.

— Ei, s-a îmbolnăvit iarna! a şuierat vorbele într-un râs ştrengăresc fratele mai mic al Laviniei, Ionuţ, care nu se mai dezlipea de lângă mine.

Ar fi vrut să ştie ce înseamnă să fii ofiţer de securitate — îi

ghiceam această dorință din tot ce făcea. Poate nu m-ar fi slăbit cu întrebările, dar Lavinia nu-l lăsa o clipă, şi „disputa" aceasta a lor era amuzantă.

— Hai să ne plimbăm puţin, i-am propus Laviniei, şi ea mi-a răspuns clipind din ochi.

— Vin şi eu cu voi! a spus într-un suflet Ionuț; a zbughit-o afară, ca să nu poată fi refuzat.

Mă simţeam aici, în casa Laviniei, la largul meu. Cu toate acestea, în suflet nu reuşisem să îngrop pe deplin o întrebare care îmi curma liniştea. „Oare de unde ar trebui să reînnod firul rupt, ca să pot ajunge din nou la Tudorancea?" Deşi evitam să mă gândesc la acest lucru, îmi revenea în memorie, stăruitor. În dimineaţa aceasta, prima dimineaţă aici, lângă Lavinia, gândurile negre mi le adusese, fără să vrea, chiar zburdalnicul Ionuţ. Mă ajutase la spălat turnându-mi apă şi a văzut cicatricea operaţiei pe spate. Neputându-şi stăpâni curiozitatea, m-a întrebat ce sunt tăieturile acelea. „De la vreo luptă?" s-a înfiorat el. Nu mai ştiu ce i-am răspuns, fiindcă mi-am amintit remarca unui coleg care văzându-mă trecând pe culoar mi-a spus cu un aer de mustrare: „Am auzit că era să mori, băi tovarăşe!" Remarca aceea mă nemulţumise nu pentru lipsa oricărei urme de afecţiune, cât mai mult fiindcă îmi dădusem seama că unii dintre colegi nu mă înţeleseseră, că strădania mea de a îndeplini cu orice preţ misiunea fusese pusă, poate, pe seama altor scopuri.

Ionuţ, cu acea putere de pătrundere instinctivă a copiilor, mi-a simţit supărarea şi m-a întrebat dacă mă doare. M-a făcut să zâmbesc şi nu m-am lăsat copleşit de necaz. N-ar fi avut niciun rost, mai ales că lucrul acesta nu m-ar fi ajutat cu nimic şi i-aş fi întristat, desigur, şi pe oamenii aceştia, care ar fi înţeles, desigur, altceva.Toate gândurile nu mă părăseau decât atunci când Lavinia era lângă mine. Când o simţeam numai în preajmă, chiar fără să o văd, mă învăluia un aer de linişte, de tihnă nebănuită încă, la fel ca atunci când, îngheţat,

întinzi mâinile şi te încălzeşti la un foc pe care l-ai dorit demult.

Soarele strălucea, făcând cerul să pară şi mai înalt. Am plecat să ne plimbăm. Respiram cu nesaţ aerul curat, care păstra mireasma pădurilor de brazi şi molizi. Am mers tăcuţi, Lavinia ţinându-mă de braţ, bucuroşi că ziua este frumoasă. În preajma noastră, Ionuţ, însoţit de câinele său, Haiduc, un dulău ciobănesc, care-şi merita numele şi care mă privea oarecum suspicios, zburda, aruncând cu bulgări înspre noi. Şi până la urmă nu ne-a mai răbdat inima şi am început să ne jucăm cu el. Haiduc alerga după bulgări de la unul la altul, lătrând vesel.

Scuturându-şi haina de zăpadă, Lavinia, neputându-şi stăpâni râsul, mi-a zis:

— Nu eşti decât un copil mai mare, Eugene! Doamne, ce-am mai râs!

Şi poate că am fi continuat cu zbenguiala dacă nu ne-am fi apropiat de sat.

Mergeam acum liniştiţi pe strada principală, salutând cuviincios trecătorii. De departe, am văzut pe albul zăpezii, venind dinspre capătul străzii, preotul. Când ne-am întâlnit s-a oprit zâmbind

— Mă bucur că vă revăd, domnule Avrămuţ! Ce mai faceţi?

— Mulţumesc, destul de bine! Dumneavoastră?

— Cu treburile parohiei. Tocmai voiam să vă caut... am găsit ieri nişte documente printre hârtiile din scrin, pe care cred că este bine să le vedeţi. Vă rog să treceţi pe la noi...

— Dacă nu vă deranjez, cu plăcere. Pe curând!

— Vă aşteptăm. Sunteţi binevenit!

— Poftiţi în casă! Părintele, soţul meu, citeşte ceva ! Nu-i nimic, poftiţi! m-a îmbiat să intru preoteasa.

Auzindu-ne, preotul a deschis uşa camerei de alături şi m-a condus în ceea ce numea el „biroul parohial” şi unde, de fapt, mai

fusesem atunci când venisem prima oară cu Axinte în Frăsineni. Ne-am aşezat. Preotul stătea pe scaunul aflat în faţa „secretair”-lui.

— Ştiţi, după vizita dumneavoastră m-am gândit că aş putea să ajut într-un fel autorităţile şi am studiat cu atenţie tot ce am mai găsit de la preotul ce a fost aici înaintea mea. N-am reuşit să scot la iveală mare lucru, dar v-aş ruga să vă aruncaţi privirea asupra câtorva documente pe care eu le socotesc mai deosebite. Iată-le, — şi deschise unul din sertare.

A scos de acolo două caiete legate în cruciş cu sfoară. A desfăcut nodul şi s-a ridicat, invitându-mă să mă aşez pe scaunul de pe care se sculase.

Am deschis primul caiet. Cunoşteam scrisul acela rotunjit, „de modă veche”, cu multe înflorituri. La prima vedere, coloanele de cifre păreau liste de socoteli, mai ales că în dreptul fiecărui grup de cifre erau însemnate şi diferite destinaţii a ceea ce puteau fi considerate nişte sume de bani. După ce am studiat atent câteva pagini, m-am uitat întrebător la preot.

— La început mi s-a părut că este vorba de un caiet de socoteli al fostului preot. Dar am văzut că nu este aşa... Pe de-o parte pentru că există un registru de cheltuieli unde au fost la vremea lor înscrise toate încasările şi plăţile, iar pe de altă parte, că dacă acest caiet ar fi fost un duplicat al aceluia, sumele ar fi trebuit să corespundă. Or, nu prea este aşa. Poftiţi, convingeţi-vă singur! şi mi-a întins un un registru gros, cartonat, legat în pânză, pe eticheta căruia scria „Parohia Maica Precista — Frăsineni”.

Am început să cercetez fiecare însemnare de pe primele pagini. Omul avea, dreptate. Am confruntat şi eu câteva din grupele de cifre, dar diferenţele dintre ele erau mult prea mari ca să fie vorba de o simplă greşeală. Era evident că însemnările preotului din cele două caiete aveau cu totul altă semnificaţie decât aceea a evidenţei veniturilor şi cheltuielilor bisericii.

— Unde le-aţi găsit? l-am întrebat pe preot, care îmi zâmbea mulţumit.

— Tot în acest secretair. Numai că nu erau la vedere, ci aşezate într-un sertar mascat...

— Vreţi să mi-l arătaţi?

— Desigur! — şi s-a aplecat spre secretair.

A deschis uşa sertarului central şi a scos tot ce se afla acolo, lucruri pe care, de altfel, le cunoşteam. Apoi, spre mirarea mea, a apăsat uşor pe fundul acestuia, care a început să gliseze în balamalele bine ascunse, lăsând să se vadă un compartiment în care se puteau ascunde foarte bine nu numai cele două caiete.

— Cum aţi dat de ascunzătoarea asta?

— Simplu, aşa cum sunt de fapt date la iveală toate „marile descoperiri”. Nu demult, vrând să golesc acest birouaş şi să-mi aşez în el lucrurile mele, am apăsat din întâmplare...

— Aţi găsit şi altceva aici?

— Nimic interesant, cred eu... doar o ediţie franţuzească a poemelor complete ale lui Baudelaire. Chiar m-am şi mirat, nu sunt prea mulţi preoţi care să citească astfel de versuri...

— Pot să văd cartea? am reluat, simţind cum valuri de căldură mă cuprind.

— Uitaţi-o, este aici! — şi preotul a scos din raftul bibliotecii cartea.

Era sora cărţii pe care o văzusem şi la Costandini atunci când îl arestasem pe Daniel Frâncu, numai că aceasta era aproape nouă. Acolo nu-i dădusem prea mare importanţă, considerând că folosea la codificarea mesajelor; văzând-o însă aici mi-am zis că nu se poate să nu poarte, şi alte taine. „Dar care nume?” m-am întrebat în vreme ce-i priveam coperţile grele şi literele aurii ale titlului.

— Pot să iau cu mine aceste caiete şi acest volum?

— Fără îndoială. Sper să vă ajute la ceva!

— Mulţumesc mult. N-aş vrea să vă supăraţi, dar doresc să vă mai întreb ceva.

— Cu plăcere.

— Aţi mai primit vreun semn de viaţă de la fostul preot?

— Nu! Am auzit doar de la una dintre bătrânele satului, că l-ar fi zărit într-o seară prin preajma bisericii, însă nu am prea luat în seamă vorbele ei...

— Demult asta?

— Nu tocmai. Să tot fie, una peste alta, vreo lună jumătate, dar de *atunci,* n-a mai venit nimeni, mi-a răspuns preotul, făcând, desigur, aluzie la cei doi cu docarul.

I-am mulţumit şi am plecat.

Lavinia şi ai ei mă aşteptau. Mi s-a părut însă un veac până când am rămas singur, să mă aşez la masă cu cele două caiete şi volumul de versuri în faţă. Nu mai citisem demult versuri şi mi se părea oarecum straniu că nu le căutam acum frumuseţea, ci încercam să găsesc înţelesuri ascunse, nebănuite, care nu aveau nimic comun cu inefabilul poeziei.

Înainte de toate am citit atent rândurile de cifre, încercând să descopăr pe cele care se repetau şi eventuala lor periodicitate. Le-am notat pe foi de hârtie separate. Apoi am încercat tot felul de combinaţii, căutând să găsesc posibilele legături între grupele de cifre şi numerotarea paginilor cărţii, dar nu am reuşit să dau de „cheia” cifrului.

Noaptea zburase ca o pasăre, fără cel puţin să bag de seamă, şi numai când am simţit braţele calde, care miroseau a primăvară, ale Laviniei mi-am dat seama cât sunt de obosit şi de necăjit în acelaşi timp.

— Ce citeşti tu aici, Eugene?... A, Baudelaire!

A luat cartea pe care o lăsasem pe masă, alături de caietele închise.

Nu i-am răspuns, şi am continuat să o privesc cum stătea ghemuită pe scaun, răsfoind paginile cărţii. Şi-a ridicat privirea şi mi-a zâmbit.

— Uf, ce univers macabru! Un adevărat cimitir... Mai bine mă duc să pregătesc micul dejun,

A pus cartea deschisă deoparte şi a plecat.

Truda mea fusese zadarnică. Dar nu mă înduram să mă despart de notiţele pe care le făcusem în timpul nopţii şi care acum mi se păreau fără noimă. Aproape maşinal, am luat cartea să o răsfoiesc, deşi nicio pagină nu rămăsese neîntoarsă pe timpul nopţii. Citeam titlurile poeziilor grupate în ordinea apariţiei lor. Nu luasem în consideraţie acest aspect şi am început din nou să caut legături între datele înscrise în josul fiecărei pagini şi grupele de cifre. Dar nici această nouă „pistă” nu m-a condus undeva.

Lavinia a intrat din nou în cameră, cu o cafea pe tavă. Am sorbit-o cu lăcomie, privind peste marginea ceştii filele cărţii. Deodată, un vers mi-a reţinut atenţia. Oare cum de nu-l văzusem până atunci? Era doar atât de elocvent: „Le tombeau, confident de mon rêve infini”[1]. Era o trimitere destul de directă la acel mormânt, pe care îl uitasem cu desăvârşire. Noi ne îndreptaserăm cercetările spre descoperirea presupusului mort, scăpând din vedere posibilitatea folosirii mormântului ca o ascunzătoare. Or, versul pleda pentru o astfel de eventualitate.

Am privit mai atent fila şi am văzut că ea purta, evident, destul de estompat, urmele degetelor celui care o citise, şi însăşi cartea lăsa să se vadă că fusese mai mult deschisă la această pagină. Privind şi mai atent, am observat că versul fusese, într-un fel, subliniat, apăsându-se cu muchia unghiei, imediat sub şirul de litere. „Trebuie să-i comunic şefului” — şi m-am grăbit să mă îmbrac.

— Unde te duci aşa de zorit, Eugene? m-a întrebat Lavinia.

---

[1] „Mormîntul, bun prieten al visului meu infinit”.

— Până la postul de miliţie. Trebuie să dau un telefon la Deva.

— Mergem împreună, mi-a zis.

M-a luat de braţ şi am pornit-o cu paşi repezi.

— Ce te frământă? m-a întrebat Lavinia lipindu-se de mine.

— Umbre vechi, Lavinia... Umbre vechi care nu-mi vor da pace dacă nu le găsesc sălaşul.

Şeful postului de miliţie cu care vorbisem la venire, să ştie unde sunt şi să mă anunţe dacă va fi nevoie, cum m-a văzut, m-a întâmpinat, uşor surprins:

— Nu-i nimic deosebit, to'a'lent! Ce, nu v-anunţam eu?

— Altceva mă aduce la dumneata. Aş vrea să dau urgent un telefon la Deva.

— Mintenaş! — şi a ridicat receptorul, cerând operatoarei să urgenteze comanda.

Mă plimbam prin cameră, grăbit să încep cât mai repede cu putinţă treaba, şi aproape m-a surprins soneria telefonului, care m-a smuls din gânduri. Am cerut centralistei de la Deva să-mi dea pe Alexiu.

— Ce-i, Avrămuţ? mi-a spus în loc de bună ziua Alexiu.

— Ce să fie? Aş vrea să-mi aprobaţi să sap din nou „mormântul" acela.

— Bine, dar are vreun rost? Eu credeam că s-a terminat cu povestea asta... Ce-ai putea să mai descoperi? m-a întrebat mirat.

— Sunt sigur că voi descoperi ceva, fiindcă atunci când am desfăşurat cercetarea am scăpat din vedere un lucru — posibilitatea ca mormântul să fi fost folosit ca o ascunzătoare. Şi cred că sunteţi de acord cu mine că una chiar foarte bine mascată.

— Bine! De acord! Imediat însă ce ai un rezultat, mă anunţi.

— Am înţeles!

Am plecat spre cimitir. Şeful de post între timp îi dăduse ordin ajutorului său să se îngrijească de aducerea uneltelor necesare. Cei

doi subofiţeri şi-au dat jos vestoanele şi s-au pus gospodăreşte pe săpat. Am vrut să-i ajut, dar nu m-au lăsat. De fapt, aveau şi dreptate, pentru că trebuia să mă feresc, încă, de asemenea eforturi. Nu după mult timp, pământul, încă afânat, fusese uşor scos din groapă. Ajunseseră la fundul acesteia şi cred că, deşi nu mi-o spuneau, începuseră să se îndoiască de rostul acţiunii.

— Ce facem acum, to'a'lent? m-a întrebat şeful postului de miliţie.

— Săpăm mai departe, dar vă rog cu atenţie! am reluat simţind cum mă mâncau palmele de nerăbdare.

Aceeaşi privire neîncrezătoare în loc de răspuns, dar ajutorul şefului de post, s-a apucat de săpat, înfigând adânc lama cazmalei în pământul reavăn. Au luat un strat de pământ, apoi încă unul. Broboane de sudoare le străluceau pe faţă, dar şi eu mă simţeam deopotrivă de obosit, cu toate că nu scosesem nicio lopată de ţărână. Omul nu se mai vedea din groapă, atât se adâncise, şi totuşi nu reuşisem să dăm de ceva. Începusem şi eu să cred că m-am lăsat furat de idei, când am auzit distinct cum lama cazmalei, lovindu-se de ceva metalic, a scrâşnit. Ajutorul şefului de post, aflat în groapă, a strigat:

— To'a'lent, aici e ceva!

Într-o clipită am şi fost în groapă, alături de el. Era cam strâmt, dar am luat hârleţul şi am început să îndepărtez uşor stratul de pământ, folosindu-mă doar de mâna stângă, şi încet-încet s-a dezvăluit privirilor noastre capacul unei cutii metalice, dreptunghiulare.

— Staţi, c-o scot eu ! a zis subofiţerul, pregătindu-se să o apuce zdravăn.

— Nu te grăbi, Pârvule, i-a tăiat elanul şeful de post. Poate fi o capcană! Ai răbdare! a continuat după ce a sărit la rându-i în groapă. Eu am făcut armata la genişti şi sunt obişnuit cu de-astea... Lucrurile astea de preţ nu se lasă ele aşa, ci se asigură împotriva oricăror

nechemaţi, cu capcane... se face legătura cu o încărcătură explozivă, plasată alături, şi care este detonată prin smulgerea vreunui fir... Renunţăm la cazma... O să săpăm uşor cu o aşchie sau cu altceva.

L-am ascultat, şi măsurile de precauţie luate s-au dovedit binevenite. După un timp, subofiţerul a găsit firul de sârmă subţire de alamă şi, continuând să sape cu multă precauţie pe lângă el, a găsit locul unde fusese plasată încărcătura explozivă.

— Ne oprim aici! Lucrurile se complică şi nu avem dreptul să riscăm. Dumneata, i-am spus ajutorului şef de post, rămâi de pază, nu permiţi nimănui să se atingă de ceva, iar noi mergem să raportăm.

— Am înţeles !, vin eu să te schimb la vreme, Pârvule!

— Avrămuţ, tu ai fierbinţeli! mi-a zis Alexiu când am terminat de raportat.

— Am, că-i destul de frig pe-aici!

— Bine, Eugene voi raporta mai departe şefului, şi în curând or să vină nişte specialişti să termine treaba. Măi băiete, dă-mi voie să-ţi spun că eşti un neastâmpărat... şi a închis.

Am închis şi eu, zâmbind de vorbele lui. Ştiam că niciodată nu te laudă, oricât de bine ai fi muncit, dar ceva tot îţi spunea, ca să-ţi meargă la inimă.

Şi vorbele lui mi-au mers şi mai mult la suflet când am văzut ce s-a scos din groapă. Trei lăzi metalice, două destul de voluminoase, iar cea de-a treia mai mică, însă după cum fusese „asigurată” cu două rânduri de încărcături explozive, se părea că este şi mai preţioasă.

Pe Lavinia nu reuşisem să o văd înainte de plecare. Îi scrisesem câteva rânduri şi-l rugasem pe şeful postului de miliţie să-i ducă scrisoarea, şi acum, mergând spre Deva gândurile îmi zburau tot către ea. „Se pare că mi-a venit vremea să mă însor”. Cu toate zdruncinăturile la care era supusă maşina, am adormit.

La direcţia regională eram aşteptat. N-am coborât bine din maşină, şi ofiţerul de serviciu mi-a spus că tovarăşul maior, şeful direcţiei, mă aşteaptă. Am urcat grăbit scările şi, neluând în seamă secretara de la cabinet, am ciocănit în uşa capitonată. Aveam emoţii. „Măi să fie, ai mai multe emoţii când te cheamă şeful decât atunci când poate ai fi îndreptăţit să le ai...”

M-am prezentat scurt, ostăşeşte. În birou se aflau cei doi locţiitori ai şefului direcţiei regionale, şeful meu de serviciu, căpitanul Alexiu, şi încă doi ofiţeri de la alte compartimente. Alexiu mi-a zâmbit, şi toţi ceilalţi m-au privit şi ei cu simpatie.

— Iar pe cont propriu, Avrămuţ, a simulat o dojană şeful direcţiei, dar l-am văzut strivindu-şi un zâmbet în colţul gurii. Mai bine îţi deschideai o agenţie de detectivi particulari. După ce s-a stins unda de veselie pe care a trezit-o remarca sa, a reluat serios. Oricum, văd că ai mai învăţat ceva... Nu mai porneşti la acţiune fără să raportezi. Te rog să ne relatezi mai în amănunt cele petrecute acolo!

Am descris toată întâmplarea, în cât mai puţine cuvinte amintind şi de caietele pe care mi le dăduse preotul.

— Unde-s lăzile? m-a întrebat unul dintre locţiitori.

— Le-am predat ofiţerului de serviciu! am raportat continuând să stau acolo, în mijlocul încăperii.

— Bine, eşti liber!

Văzând că nu părăsesc încăperea, a întrebat dacă mai am ceva de adăugat.

— Vă rog să-mi permiteţi să particip la cercetarea conţinutului lăzilor!

— Păi, nu eşti în concediu medical? m-a împuns unul dintre cei prezenţi.

— După câte ştiţi, şi când am găsit lăzile eram în concediu medical!

— Ce spui, Alexiule? a întrebat şeful direcţiei zâmbind.

— Vă rog să aprobaţi cererea ofiţerului. Am nevoie de el; şi-apoi, cred că şi-a câştigat dreptul de a participa la încheierea „Cazului Spada”.

Au urmat câteva clipe de tăcere.

— De acord, a rostit şeful direcţiei. Ia loc, Avrămuţ!

Au fost aduse lăzile. Erau deschise. După ce a fost ridicat capacul primei lăzi, cea mai mică, am văzut că era plină de documente, câteva seturi complete de hărţi, tabele de codificare, un caiet repertoar cu diferite notări, acte româneşti de dinainte de război, false probabil, care nu fuseseră nici măcar completate, şi multe altele. În celelalte două lăzi se găseau, aşezate într-o ordine desăvârşită, folosindu-se foarte judicios spaţiul, un aparat de emisie-recepţie, piese de schimb, o maşină de codificat Enigma, folosită de trupele germane, materiale pentru scriere secretă, armament — în special pistoale —, ceva muniţie şi vreo şaizeci de monede de aur.

— O adevărată avere! a exclamat şeful direcţiei. Să trecem sistematic la studierea fiecărui document. Nu avem voie să scăpăm niciun indiciu. Ne întâlnim aici mâine dimineaţă cu propuneri pentru planul de acţiune.

Planul de acţiune n-a putut fi însă definitivat a doua zi. Documentele găsite cuprindeau însemnări destule, dar erau codificate. Era o luptă dârză, surdă, cu cifrele şi literele aruncate pe hârtie, aparent fără nicio regulă, şi se părea că ne împotmolisem. Nu puteam, nu aveam voie să renunţăm. Când se părea că toate posibilităţile fuseseră epuizate, mi-am amintit de cele două caiete. Grupele de cifre au început să prindă înţeles şi să „glăsuiască”, dar nu pe de-a-ntregul. Până la urmă însă, am reuşit să ajungem la un rezultat. Între materialele găsite în lăzi se afla şi un volum dintr-o ediţie de lux a lucrării *Mein Kampf*, căreia nimeni nu-i dăduse

importanţă, ştiind că este baza ideologiei fasciste, dar în ea se găsea de fapt răspuns la întrebările noastre. Prin încercări succesive, ţinând seama că nemţii rar se abăteau de la regulă, având şi celelalte tabele de codificare care se dovediseră inutilizabile în cazul de faţă, am reuşit să găsim cheia. Restul a fost o chestiune de rutină. Am desluşit, înainte de toate, conţinutul caietului cu coperţi groase, albastre, pe care se afla desenat, în foiţă aurie, vulturul german, ce fusese bine învelit în pânză cauciucată. Amănuntul acesta ne dăduse de înţeles că este vorba de un document important. Şi într-adevăr era, pentru că el conţinea instrucţiuni precise cu privire la obiectivele de spionaj ce trebuiau executate, câteva zeci de nume, probabil foşti colaboratori ai Abwehrului, aşezaţi pe tabele diferite, pe urgenţe, şi, de asemenea, mai multe adrese, probabil locuri de întâlnire conspirativă. În spiritul „ordinii” germane, erau instrucţiuni precise privind legăturile radio, modul şi locurile pretabile în care se vor face paraşutări de materiale şi oameni. Toate erau atât de minuţios, de precis descrise, încât la un moment dat au existat chiar îndoieli referitoare la autenticitatea documentelor.

— Există un mod de a verifica! i-am raportat căpitanului Alexiu.

— Care, Avrămuţ? Că de la un timp am impresia că mai mult te caută informaţiile pe tine... mi-a răspuns ascultându-mă cu interes.

— Ce-ar fi dacă mesajele acelea cifrate, cărora la vremea respectivă nu le-am găsit niciun înţeles, am încerca să le decodificăm folosind tabelele găsite în lăzi? Ce ziceţi?

— Sincer să fiu, m-am gândit şi eu la lucrul acesta. Oricum, cred că merită să încercăm.

După câtva timp s-a întors cu vestea că propunerea a fost aprobată şi că de această treabă se vor ocupa cei din serviciul căpitanului Antoniade. A doua zi aveam răspunsul. Câteva dintre mesajele emise pe lungimea de undă a unui post de radio vestic putuseră fi decodificate cu destulă uşurinţă. Deci puteam trece la

acţiune.

În cadrul noii misiuni, eu împreună cu prietenul meu Axinte, primisem sarcina să verificăm una din adresele însemnate în caiet. De altfel, trebuia să o localizăm, pentru că lângă numele Tiberiu D. Era însemnat şi cuvântul Hărman.

Hărman este o localitate în apropierea Braşovului şi oricâte alte înţelesuri am încercat să-i găsim, folosind tot felul de combinaţii, nu am reuşit. Aşa că imediat ce am primit aprobarea, am plecat spre Hărman.

În gară la Braşov ne aştepta, aşa cum convenisem, un ofiţer de la regionala Braşov. Era sublocotenentul Traian Stambert, un tânăr înalt, blond, cu un mers legănat, de marinar. Axinte, şugubăţ cum era, nu s-a putut stăpâni să nu facă o glumă:

— Pe ce vas ai fost îmbarcat, marinare?

Stambert a râs, gustând gluma, ne-a spus că, oricum, e mai bine să fie luat drept marinar decât drept răţoi, cum îi spun colegii lui. Ne-a povestit că este originar din Cristian şi că are o pasiune nestinsă pentru fotbal. „Poate ne întâlnim şi la un meci”, i-am propus, gândindu-mă cât de minunaţi sunt aceşti oameni care, în ciuda anilor tineri, sunt gata să ducă la bun sfârşit misiunile, uneori foarte dificile, chiar cu preţul vieţii.

— Uite ce vă propun eu, spuse Traian în timp ce în zare se profilau primele case din comuna Hărman. Să ne oprim la unul dintre prietenii mei care locuieşte aici şi să-l întrebăm ce ştie despre acel Tiberiu, iar la nevoie să-l cheme acolo pe şeful postului de miliţie, pentru a nu trezi suspiciuni.

— De acord! Dar cine-i prietenul tău?

— Am lucrat împreună, la I.A.R. Braşov... Om de nădejde... De fapt. Chiar cumnatul meu...

Intrasem în comună, şi casele mari, de cărămidă, cu ziduri groase şi ferestre înguste, specifice regiunii, se înşiruiau una lângă alta,

despărţite de porţile masive, care ascundeau trecătorilor viaţa din curte. Culorile reci în care erau vopsite făceau parcă şi mai neprietenoase aceste construcţii, menite parcă să reziste unor asalturi, şi nu să adăpostească viaţa liniştită, intimă, dar totuşi deschisă spre lume.

Stambert i-a spus şoferului unde să oprească; a coborât şi a intrat pe poarta mai îngustă, ce se deschidea chiar lângă zidul casei, apoi a desfăcut larg porţile mari, pe unde a intrat maşina, hurducată de pietrele de râu cu care era pavată curtea. A închis poarta şi am coborât şi noi din maşină. În curte, o femeie tânără, blondă, ţinând în braţe un copil ce se vedea a fi numai de câteva luni, ne-a întâmpinat prietenoasă.

— Bine ai venit, Traiane, şi dumneavoastră, bine aţi venit la noi!

— Sora mea, Elena Buţan.

Apoi, Traian ne-a prezentat pe rând şi pe noi.

Am intrat în casă, şi tânără femeie ne-a îmbiat să stăm la masă, dar numai de mâncare nu ne ardea nouă. Soţul ei nu era acasă; „trebuie să vie mintenaş”, cum ne-a spus sora lui Traian. Şi-ntr-adevăr, a venit repede, iar Traian nici nu l-a lăsat să-şi tragă răsuflarea, şi am şi început să discutăm problemele care ne interesau pe noi.

— Spune-ne, măi Ioane, tu cunoşti pe vreunul Tiberiu aici, în comuna voastră? l-a chestionat Stambert.

— Sunt mai mulţi...

— Tiberiu este primul nume, iar cel de-ai doilea începe cu litera D... nu ştim mai mult. Îţi spune ceva lucrul acesta? am intervenit eu.

Ion Buţan a stat şi s-a gândit.

— Vedeţi, sunt vreo patru cu numele acesta, căci aici, la noi, numele de Tiberiu este un nume des întâlnit... Există Tiberiu Deac, Tiberiu Dumbravă, Tiberiu Damaschin şi unul Tiberiu Donbart...

— Te-aş ruga să ne spui câteva cuvinte despre fiecare, i-am cerut

grăbit.

— Da... Dumbravă este tânăr, de vârsta noastră, în fine, a mea, lucrează la Braşov, la Metrom, e însurat, şi poate luna viitoare îi naşte nevasta. Este membru de partid şi unul dintre cei mai de nădejde oameni din comună... Damaschin este un bărbat aşezat, la aproape cincizeci de ani, invalid de război, trăieşte din pensie şi din ce-i mai dau cei doi copii ai lui, amândoi salariaţi în Braşov... Deac e secretarul Sfatului comunal, membru de partid, cred că nu mai e nevoie să mai adaug ceva, iar Donbart, ce să vă spun despre el, e un bătrânel ce merge către şaptezeci de ani... trăieşte retras într-o casă bătrânească, dincolo de sat, pe vale, chiar sub pădure, cu bătrână lui, amândoi mai câştigând câte-un ban din creşterea găinilor pe care le vând... Altceva ce v-aş mai putea spune?

— Nimic deocamdată. Te-aş ruga să te mai gândeşti, poate îţi mai aminteşti ceva despre ei sau despre un alt „D” Tiberiu. Te superi dacă te rugăm să ne laşi o clipă singuri?...

— Nicidecum! Mă duc să-i ajut nevestii! — şi a ieşit din casă.

Am chibzuit îndelung. Din cele relatate, cel care părea cu adevărat suspect era Donbart, dar vârsta sa destul de înaintată ne făcea să ne gândim că ar fi poate nimerit să stăm de vorbă abia la urmă cu el. Stambert însă a susţinut că, de fapt, cu el trebuie să începem.

— Ştiţi ce avem de făcut! Traiane, te rog să verifici încă o dată dacă ai asupra ta documentele necesare, i-am amintit înainte de a pleca.

Traian l-a chemat din nou pe Ion, şi acesta ne-a dat adresa fiecăruia, după care am pornit-o neîntârziat.

Am scos maşina din curte, şi pe locul de lângă şofer s-a aşezat Ion Buţan. Zloata cădea neîntrerupt, formând o pâclă deasă, prin care abia de se mai zăreau zidurile caselor ce se înşiruiau în stânga şi-n dreapta noastră. Am oprit aproape de ieşirea din sat. Aşa cum ne spusese Ion, imediat din marginea satului o cărare ducea pe sub

poala pădurii spre casa lui Tiberiu Donbart, şi eu trebuia să urmez cărarea, în vreme ce ceilalţi se vor apropia pe nesimţite de casă, pe poteca din pădure.

Am coborât şi din şosea, aşa cum îmi spusese Ion, am urcat culmea dealului către pădure, după ce am trecut puntea aruncată peste o vale seacă, unde probabil, în lunile ploioase, curgea vreun pârâiaş. Locul era deschis şi puteam fi văzut de departe, dar în acelaşi timp şi eu mă puteam verifica dacă sunt sau nu urmărit.

Zloata se îndesea, curând pâcla devenise aproape de nepătruns. Pădurea nu era departe, şi prin aerul umed am simţit miros de fum; am auzit lătratul unui câine. Nu era dinspre sat, pentru că vântul îmi bătea în faţă. Mi-am verificat pistolul, ferindu-l de fulgii de nea, l-am armat, i-am pus piedica şi l-am aşezat în „hamul” de sub braţul stâng.

Ajuns sub poala pădurii, am zărit prin fuioarele de zăpadă silueta unei case. Am iuţit paşii, îndreptându-mă către ea, dar mi-am dat seama, pe loc, că voi trezi suspiciuni cu îmbrăcămintea mea. Îmi luasem pălăria, iar paltonul nu se potriveau deloc cu peisajul şi cu straiele oamenilor de pe-aici. Dar imediat mi-a venit inima la loc.
„Dimpotrivă, mi-am dat singur curaj, asta le va întări convingerea că sunt un mesager.” Am mai zăbovit câteva clipe, ca să fiu sigur că ceilalţi ajunseseră la locurile convenite. Nu vedeam prea departe, dar am zărit prin fulguiala apoasă silueta zveltă a lui Axinte apropiindu-se de colţul casei. El urma să intre în acţiune la semnalul meu, care în caz de pericol era un foc de armă.

Am bătut într-o poartă improvizată şi abia la a treia încercare s-a deschis, şi un bătrân m-a privit cercetător, cu ostilitate chiar.

— Pe cine cauţi matale? a catadicsit să mă întrebe, pe un ton înţepat, după ce m-a tot măsurat cu privirea.

— Aş vrea să stăm puţin de vorbă, i-am răspuns.

— Ce avem noi a sta de vorbă, domnule dragă? m-a chestionat

din nou bătrânul.

— Vreau să vă spun că „Doamna Hilda aşteaptă un copil!”. Era parola pe care o descifrasem într-unul din mesajele recent transmise.

— Ştiu! Săptămână viitoare va avea loc fericitul eveniment! Era răspunsul pe care îl aşteptam cu bucuria că reuşisem să găsesc din nou urma pierdută, dar mi-a fost întunecată de gândul că acest bătrân mai bine s-ar fi îngrijit de nepoţi decât să se lase atras în afaceri de spionaj.

— Dar poftiţi, vă rog frumos — şi şi-a rotit ochii în jur, căutând prin ninsoarea deasă să vadă de nu mai este cineva. Cu ce vă pot ajuta? a reluat, de data aceasta slugarnic, după ce a închis uşa.

— Trebuie să iau legătura cu domnul Tudorancea, am început adoptând şi eu o atitudine arogantă, care să dea greutate spuselor mele... este o problemă de viaţă şi de moarte, domnule Tiberiu. Trebuie să-l găsesc cât mai curând, altfel s-ar putea să ajung prea târziu.

— Ştiţi, dar domnul Tudorancea, s-a hotărât moşul să vorbească, a plecat. Acum două zile. Mi-a spus el ceva, dar mi-a spus să dau adresa numai în caz că...

— Mă aştepta, dar nu din vina mea am întârziat, am intervenit repede.

Moşul m-a măsurat din nou scrutător, m-a privit scormonitor în ochi şi şi-a vârât mâna sub cămaşă. Dar înainte de a apuca să scoată punga de piele pe care am zărit-o prin deschizătura cămăşii, în cameră a năvălit, cu arma gata pregătită pentru tragere, un individ ai cărui ochi sclipeau de ură.

— Nu-i da nimic! Ăsta-i de la Securitate... îl ştiu eu... Vezi, ia-i arma... şi cu ţeava automatului mi-a făcut semn să ridic mâinile în sus.

Bătrânul, surprins, a încercat să zică ceva, dar s-a supus şi s-a apropiat, începând să-mi pipăie buzunarele paltonului după pistol.

Când a ajuns cu mâinile pe pieptul meu, l-am înşfăcat fulgerător şi, cu o mişcare scurtă, l-am aruncat în geamul care s-a pulverizat în bucăţele sub greutatea lui. În aceeaşi secundă, am sărit, apucând strâns de genunchi pe individ, care se zbătea surd, să scape din încleştare. Mi s-a părut o veşnicie până am auzit vocea lui Axinte.

— Dacă mai faci o singură mişcare, eşti un om mort ! — şi individul a aruncat arma cu care mai înainte încercase să mă lovească.

— Ia te uită, Eugene, cine-i omul! Nu-l recunoşti?

M-am uitat atent la el. Figura lui nu-mi era necunoscută, dar aerul sălbatic şi barba crescută în neorânduială îi dădeau un aer straniu.

— Nu-mi dau seama, cine-i?

— Sfinţia-sa Irimia Valeriu, preotul fugar din Frăsineni... Este drept că în poza de lângă iasomie este surâzător şi ceva mai îngrijit... Blagosloveşte, părinţele! nu şi-a stăpânit Axinte limba-i ascuţită în timp ce-i punea cătuşele.

— Cum ai ajuns aici? l-am întrebat.

— Da cum ai ajuns tu? Că doar cu mâna mea te-am împuşcat atunci când îl urmăreai pe Tudorancea. N-ai murit? nu-i venea omului să-şi creadă ochilor.

— După cum vezi. Dar n-avem noi timp de vorbă... acum... şi mi-am lăsat fraza ne terminată.

— L-am apucat pe bătrânul Donbart de braţ şi i-am descleştat pumnul în care avea o punguliţă din piele. În ea, pe o bucată de hârtie, o adresă.

— Acolo se află Tudorancea? l-am întrebat în timp ce o citeam.

Bătrânul n-a răspuns la întrebarea mea, dar din sclipirile răutăcioase ale ochilor lui am înţeles că nu greşesc.

Traian Stambert şi cumnatul lui au rămas acolo, să aibă cine deschide uşa vreunei alte „păsări” călătoare.

Urma să le trimit cele necesare şi ajutor, prin şeful postului de miliţie. Totodată, ei trebuia să definitiveze percheziţia sumară pe care o făcusem, iar noi am plecat cu cei doi arestaţi la maşina ce aştepta în şosea. Era greu de mers prin zăpada care atinsese aproape jumătate de metru, şi încetineala bătrânului mă enerva, dar m-am stăpânit şi l-am ajutat. Şi-a întors ochii cu o privire mirată şi recunoscătoare în acelaşi timp.

Am ajuns la maşină. Şoferul era îngrijorat. Celor doi le puseserăm cătuşele. Acum stăteau posomorâţi în maşină, cu privirile aţintite în gol. Am pornit, dar nu după mult am oprit la postul de miliţie. Axinte şi şoferul au rămas afară, în timp ce eu am intrat să-i spun şefului de post ce are de făcut. Am plecat din nou, zoriţi de noaptea ce ne călca parcă pe urme, alungaţi de zăpada ce se vălătucea, spulberată de vântul tot mai aprig. Şoseaua abia de se vedea, şi şoferul se orienta după copacii şi stâlpii de telegraf de pe margine. Când am văzut luminile Braşovului, abia atunci am simţit cât sunt de obosit şi cred că oboseala aceea ce-mi sfârşise trupul era cauzată mai mult de tensiunea nervoasă pe care o încercasem decât de efortul fizic.

Cei de la direcţia regională ne aşteptau. Fuseseră anunţaţi între timp de şeful de post. Peste o jumătate de oră vorbeam la telefon cu Deva.

— Ce-i nou, Avrămuţ? l-am auzit pe Alexiu imediat ce am pus receptorul la ureche.

— O sumedenie, tovarăşe căpitan. Dacă aprobaţi, Axinte o să vină să vă dea raportul, iar eu am să plec să găsesc noul cuib al păsării noastre.

— Unde?

— Nu prea departe! La Sibiu.

Aşteptam cu emoţie hotărârea şefului.

— Bine! Axinte va merge cu dumneata, dar să aveţi grijă să cereţi

şi tovarăşului colonel Vasile, ajutorul. Ai înţeles?

— Bineînţeles, tovarăşe căpitan! — şi am închis.

Eram în camera ofiţerului de serviciu. L-am întrebat pe acesta dacă tovarăşul colonel Vasile se află la birou.

— Păi cu câte are pe cap acum, şi se pare că nici dumneavoastră nu sunteţi străin de cele ce se întâmplă, mai poate omul pleca acasă?

— Vă rog să-i raportaţi că-l rog să mă primească, i-am spus, neluând în seamă tendinţa sa de a lungi vorba.

— Aşteptaţi. Trebuie să mă cheme imediat şi am să-i raportez.

Axinte a deschis uşa camerei şi a intrat. A salutat. A aşteptat să-i spun ce avem de făcut. Mă bucuram să fiu cu el, pentru că era un om de nădejde; şi aveam destule emoţii. Mai mult decât orice însă voiam să plec cât mai grabnic, fiindcă orice întârziere mi se părea de-a dreptul periculoasă, condamnabilă chiar...

— Valeriule, trebuie să plecăm cât mai curând, să-i prindem pe Tudorancea.

— Unde?

— La Sibiu! De aceea, mă grăbesc, fiindcă n-aş vrea ca zăpada viscolită de-acum să ne-ncurce socotelile.

— Tovarăşul colonel v-aşteaptă, m-a anunţat ofiţerul de serviciu.

— Mulţumesc!

Cu paşi grăbiţi, urmat de Axinte, m-am şi îndreptat spre cabinetul şefului direcţiei regionale. Am ciocănit în tocul uşii capitonate şi am intrat fără să mai aştept încuviinţarea.

M-am prezentat, şi colonelul, grad foarte mare la vremea aceea, mi-a strâns mâna.

— Ai făcut treabă bună, băiete! Aud că vrei să pleci neîntârziat la Sibiu... Am discutat şi cu tovarăşii de la Deva. Şi ei sunt de acord să continui misiunea... Acolo, te duci întâi la Raion... Te aşteaptă doi ofiţeri care iau şi ei parte la misiune. Toate documentele necesare

percheziţiei şi arestării sunt pregătite. Porţi toată răspunderea pentru ducerea ei la bun sfârşit. Îţi doresc mult succes!

Mi-a strâns mâna din nou, şi calmul cu care mi-a vorbit m-a liniştit. Împreună cu Axinte, am ieşit în curtea unităţii. Maşina cu motorul sforăind uşor, era pregătită, şi când ne-am văzut în şosea am simţit cum emoţiile se topesc, parcă luate de vânt.

Drumul până la Sibiu a fost lung şi greu. Nu o dată a trebuit să ne dăm jos, să pipăim marginea şoselei cu piciorul şi să-l ajutăm pe şofer să scoată maşina din porţiunile unde vântul clădise deja zăpada, în troiene. Cu chiu, cu vai am ajuns la Raion; trecuse de 10, şi cei de-acolo se întrebau dacă n-am rămas undeva înzăpeziţi. Am băut câte-un ceai cald şi am mâncat sandvişuri cu brânză şi şuncă, şi mi se părea că niciodată nu mâncasem ceva mai bun. Cei doi ofiţeri ce ne fuseseră daţi în sprijin erau gata de acţiune — doi locotenenţi abia veniţi din şcoală, care participau la una dintre primele lor misiuni mai dificile. De aceea m-am simţit dator să le atrag atenţia că lucrurile s-ar putea să fie foarte serioase şi să se aştepte la orice.

— Puteţi să contaţi pe noi, tovarăşe locotenent, m-au asigurat ei, arborând un aer de demnitate uşor jignită.

— Bine! Cunoaşte vreunul din dumneavoastră casa? N-am primit niciun răspuns. Atunci, haideţi să facem o recunoaştere.

Ne-am urcat în maşină. N-au fost necesare prea multe explicaţii, căci şoferul era localnic şi cunoştea bine oraşul. I-am spus adresa doar.

— A, ştiu casa, mi-a spus repede, e o casă mare, boierească, cu o curte interioară ce dă în două străzi...

— Treci te rog pe strada care dă în spatele casei, i-am ordonat, puţin îngrijorat.

După vreo zece minute de mers, a oprit.

— Aceasta-i strada, casa este a patra de-aici. Cea cu uluca aceea înaltă...

Ne-am pus din nou în mişcare. Casa mare, privită din spate era cufundată în întuneric şi părea imensă. Gardul înalt nu lăsa să se vadă nimic în curte, iar de la casă până la poartă, ce mai mult se ghicea, se auzea alergând pe sârmă un dulău. Maşina încetinise uşor, şi trecând de casă a virat pe prima stradă la dreapta. Ne-am întors la sediu şi am discutat planul de acţiune. Eu şi unul dintre tinerii ofiţeri, pe nume Vasile Croitoru, urma să intrăm pe poarta principală, iar Axinte şi celălalt tânăr să zădărnicească orice încercare de a se strecura pe poarta din spate.

Era aproape de miezul nopţii când am plecat de la Raion. Am mers cu maşina până în apropierea intersecţiei unde se afla strada Cameliei, şi de-aici ne-am continuat drumul pe jos, fiecare dintre echipe pe altă stradă. Am ştiut că Axinte şi colegul său ajunseseră la poartă când am auzit câinele lătrând. Atunci n-am mai aşteptat şi, împreună cu Croitoru, am sărit peste gardul înalt de scândură. Am aterizat în zăpadă şi am urcat cele câteva trepte spre uşa de fier forjat de la antreu. Nu-mi venea să cred că e descuiată. Am apăsat, într-un gest reflex, pe clanţă, şi aceasta, neaşteptat, a cedat. Am intrat grăbit şi am urcat iarăşi câteva trepte, dar uşa, aceasta probabil a sufrageriei, era încuiată.

— Lăsaţi-mă pe mine, a zis Croitoru, şi, punându-şi umărul, a împins-o până ce încuietorile au sărit din lăcaşul lor.

Sufrageria, plină de mobilă, era cufundată în întuneric. Am căutat un întrerupător, şi din tavan s-a revărsat lumina filtrată de zeci de cristale. Tot atunci am observat sub una dintre uşile acelea albe, cu elemente sculptate, o dâră de lumină. Am deschis-o brusc. În pat, pe jumătate ridicată, o femeie între două vârste, destul de frumoasă, ne privea cu o curiozitate ironică.

— Ce doriţi, domnilor? ne-a întrebat, lăsând să-i alunece plapuma, ce-i ascunsese sânii ce i se iţeau prin cămaşa de mătase transparentă.

— Ştiţi foarte bine pe cine căutăm!

— Serios? a continuat pe acelaşi ton. Dar eu sunt singură în toată casa.

— Se poate! Totuşi, nu văd de ce aţi ţine, în plus, o pereche de papuci bărbăteşti. Şi-apoi, locul lor nu este lângă şifonier, ci altundeva... Iar perna mai are încă imprimată forma capului domnului Ovidiu. Unde-i?

— Nu ştiu!

Dar ochii i-au alunecat involuntar spre şifonierul aflat în colţul cel mai îndepărtat al camerei, întărindu-mi bănuiala.

Croitoru a înţeles şi el şi ne-am apropiat de şifonier cu paşi uşori. Am deschis brusc uşa. Am dat hainele la o parte, dar n-am văzut nimic. Pe fundul şifonierului se desena însă, uşor, abia vizibil, urma unui picior gol. I-am făcut semn lui Croitoru, şi acesta a închis uşa. În acelaşi moment, capacul din spate al şifonierului s-a deschis ca o uşă, fără zgomot, şi am văzut câteva scări de ciment care duceau într-un subsol. Le-am coborât cu pistolul pregătit, călcând pe vârfuri, să nu fac niciun zgomot.

După îndoitura scărilor se afla o încăpere pe pereţii căreia erau mai multe rafturi, iar în mijloc se afla un coş de rafie împletită, pentru rufe murdare. Un bec aprins lumina chior acest tablou.

„De teamă, eroul a uitat să stingă lumina!” m-am simţit pe dată vesel.

— În numele legii, domnule Tudorancea, eşti arestat! am somat, şi sunetele s-au spart parcă în mii de cioburi.

Ţinteam cu pistolul coşul, gata să sar dacă i-ar fi venit ideea să tragă. Încet, capacul a început să se ridice, şi din coş, înfăşurat în cearşafurile murdare, a apărut Ovidiu Tudorancea.

— Nu trage! Mă predau!

În sfârşit, îl prinsesem. Şi nu numai pe el, ci şi pe toţi ceilalţi complici ai lui. Nici nu-mi venea să cred. În timp ce-i escortam îmi

venea să strig de bucurie... De-acum „Cazul Spada” putea fi clasat.

Lector: ARISTIDE POPESCU
Tehnoredactor: AUREL BUCUR
Apărut 1977. Bun de tipar 4.05.1977. Tiraj 100 000 ex. broşate. Coli tipar 7.

Comanda nr. 60 675
Combinatul Poligrafic „Casa Scânteii”
Bucureşti — Piaţa Scânteii nr. 1
Republica Socialistă România

o. goga și m. stan
cazul „SPADA”
EDITURA EMINESCU
Colecția Clepsidra
Lei 5,25